

ลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย

นางสาวนิชนันท์ พานิชพงศ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๘

ISBN ๙๗๔-๕๓-๒๕๘๕-๖

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CHARACTERISTICS OF THAI TRAVEL ROMANCE

Miss Nichanan Panichapong

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2585-6

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าผู้วิจัยไม่ได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารดา กิระนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าตรวจทาน แก้ไข ข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อิงอร สุพันธุ์วณิช รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา และอาจารย์ ดร. ไกล่รุ่ง อามระดิษ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และใคร่ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ด้วยความเมตตาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณปู่ ย่า ผู้เป็นแรงใจอันสำคัญยิ่ง ตลอดจน พ่อ แม่ อາๆ ป้า และพี่ ที่คอยห่วงใยและช่วยเหลือข้าพเจ้าจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ สายป่าน บุริวรรณชนะ ดนัย ขาทิพฮต บุษรา เรืองไทย และ เพื่อนๆ ในภาควิชาภาษาไทยทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าเสมอมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๗
๑.๓ สมมติฐาน	๗
๑.๔ ข้อตกลงเบื้องต้น	๘
๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย	๙
๑.๖ วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๙
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๙
๑.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒ คำจำกัดความและภูมิหลังของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว	๑๑
๒.๑ คำจำกัดความของนวนิยายรัก.....	๑๑
๒.๑.๑ คำจำกัดความของนวนิยายรัก	๑๑
๒.๑.๒ คำจำกัดความของการท่องเที่ยว.....	๒๐
๒.๒ ความเป็นมาของนวนิยายแนวท่องเที่ยวในประเทศไทย	๒๓
๓ องค์ประกอบของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว	๓๐
๓.๑ โครงเรื่อง	๓๐
๓.๑.๑ นวนิยายที่มีโครงเรื่องเดี่ยว.....	๓๔
๓.๑.๒ นวนิยายที่มีโครงเรื่องซับซ้อน	๓๕
๓.๒ แนวคิด	๔๑
๓.๒.๑ แนวคิดหลัก	๔๒
๓.๒.๒ แนวคิดรอง.....	๔๕

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓.๓	ตัวละคร..... ๔๙
๓.๓.๑	ตัวละครแบ่งตามลักษณะความซับซ้อนของบุคลิกตัวละคร ๕๕
๓.๓.๒	ตัวละครแบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ตัวละคร..... ๗๔
๓.๔	ฉาก..... ๙๔
๓.๔.๑	ฉากที่ผู้เขียนสมมติขึ้น..... ๙๕
๓.๔.๒	ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริง..... ๑๐๐
๓.๕	บทสนทนา..... ๑๑๐
๓.๕.๑	บทสนทนาทำหน้าที่สร้างความสมจริงให้แก่นวนิยาย ๑๑๑
๓.๕.๒	บทสนทนาทำหน้าที่เป็นสื่อถ่ายทอดลักษณะนิสัยหรือ แนวคิดของตัวละคร ๑๑๒
๓.๕.๓	บทสนทนาทำหน้าที่ช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ให้แก่นวนิยาย ๑๑๔
๓.๕.๔	บทสนทนาทำหน้าที่ช่วยถ่ายทอดข้อมูลความรู้ เชิงสารคดีท่องเที่ยว ๑๑๔
๓.๖	ลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว..... ๑๑๖
๔	ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ๑๑๘
๔.๑	ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว..... ๑๑๘
๔.๑.๑	ความหมายของสารคดีท่องเที่ยว..... ๑๑๘
๔.๑.๒	ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว..... ๑๒๑
๔.๑.๓	กลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยว ๑๒๕
๔.๒	ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ๑๓๑
๔.๒.๑	ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ ๑๓๒
๔.๒.๒	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ..... ๑๓๖
๔.๒.๓	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พื้นที่และตำนานอื่นๆ ๑๔๑
๔.๒.๔	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและวิถีชีวิต ประเพณี..... ๑๔๔
๔.๒.๕	ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจเฉพาะอย่าง ๑๔๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔.๒.๖	ข้อมูลเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ด
๔.๒.๗	ข้อมูลคู่มือการเดินทาง
๔.๒.๘	ทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งต่างๆ
๔.๒.๙	ภาพประกอบ
๕	กลวิธีการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๑	รูปแบบในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๑.๑	รูปแบบการเขียนจดหมาย
๕.๑.๒	รูปแบบนวนิยายทั่วไป
๕.๒	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๒.๑	ขั้นตอนการเปิดเรื่อง
๕.๒.๒	ขั้นตอนการพัฒนาเรื่อง
๕.๒.๓	ขั้นตอนการปิดเรื่อง
๕.๓	กลวิธีการสร้างตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๔	กลวิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๔.๑	กลวิธีการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๑
๕.๔.๒	กลวิธีการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๓
๕.๕	กลวิธีการผสมผสานข้อมูลเชิงสารคดีที่ท่องเที่ยวกับนวนิยาย
๕.๕.๑	กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีที่ท่องเที่ยวผ่านบทสนทนา
๕.๕.๒	กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีที่ท่องเที่ยวผ่านการบรรยายฉาก ..
๕.๕.๓	กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีที่ท่องเที่ยวผ่านเชิงอรรถ
๕.๖	กลวิธีการสร้างเอกภาพให้แก่ข้อมูลเชิงสารคดีการท่องเที่ยว
๕.๗	กลวิธีการใช้ภาษา
๕.๗.๑	กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย
๕.๗.๒	กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยายกึ่งพรรณนา
๕.๘	กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๕.๘.๑	การตั้งชื่อโดยมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว
๕.๘.๒	การตั้งชื่อตามแนวคิดของเรื่อง

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๕.๘.๓ การตั้งชื่อตามเนื้อเรื่อง	๒๑๓
๕.๘.๔ การตั้งชื่อตามตัวละครเอก.....	๒๑๔
๖ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	๒๑๖
รายการอ้างอิง.....	๒๒๒
ภาคผนวก.....	๒๒๕
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	๒๓๔

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑	ภาพปราสาทวอริคจากเรื่องบทเพลงแห่งคิมหันต์..... ๑๖๕
๒	ภาพบ้านเกิดของเซคสเปียร์จากเรื่องบทเพลงแห่งคิมหันต์..... ๑๖๕
๓	ภาพสโตนเฮนจ์จากเรื่องบทเพลงแห่งคิมหันต์..... ๑๖๖
๔	ภาพมุมหนึ่งในสวนพระราชวังแฮมตันคอร์ทจากเรื่องเยี่ยมวิมาน..... ๑๖๖
๕	ภาพร้านอาหารที่ผู้เขียนบรรยายถึงในเรื่องเยี่ยมวิมาน..... ๑๖๗

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

วรรณกรรมของชาติไทยเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อมีการนำแท่นพิมพ์ภาษาไทยเข้ามาใช้ในประเทศไทย ทำให้มีการพิมพ์หนังสือภาษาไทยต่างๆ มากขึ้น ต่อมา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวันเป็นจำนวนมาก และประชาชนก็เริ่มมีการศึกษาดีขึ้น สามารถอ่านออกเขียนได้เพราะเริ่มมีการพัฒนาด้านการศึกษา เช่น การที่คณะมิชชันนารีได้เข้ามาสร้างโรงเรียนขึ้นเพื่อให้บรรดากุลบุตร กุลธิดาของเจ้านายและขุนนางได้รับการศึกษาตามแบบของตะวันตก การจัดตั้งโรงเรียนรัฐบาลสำหรับสามัญชนทั่วไป ประชาชนจึงอ่านออกเขียนได้อย่างกว้างขวางและสามารถอ่านหนังสือพิมพ์ที่จัดขึ้นเป็นจำนวนมาก

นอกจากจะโปรดเกล้าฯ พัฒนาการศึกษากายในประเทศแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังส่งพระราชโอรสไปศึกษาในต่างประเทศ ในขณะเดียวกัน ขุนนางข้าราชการทั้งหลายก็นิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาต่อต่างประเทศเช่นกัน ผู้ที่ได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศก็ได้นำวรรณกรรมรูปแบบที่มีอยู่ในต่างประเทศเช่น วารสาร นิตยสารต่างๆ มาเผยแพร่ในประเทศไทย มีการจัดพิมพ์วารสารต่างๆ หลายฉบับ เช่น *ดรุโณวาท* *วชิรญาณวิเศษ* *วชิรญาณ* *ลักขวิทยา* *ถลลขวิทยา* *ทวีปัญญา* เป็นต้น วารสารเหล่านี้เองที่เปิดโอกาสให้บรรดานักเขียนต่างๆ ในสมัยนั้นซึ่งมักจะเป็นชนชั้นสูง ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศนำวรรณกรรมแบบตะวันตกมาเผยแพร่ให้ผู้อ่านได้รับรู้ นวนิยายก็เป็นวรรณกรรมตะวันตกรูปแบบหนึ่งที่ได้เข้ามาเผยแพร่สู่ผู้อ่านเป็นครั้งแรกในวารสารเหล่านี้ เมื่อพระยาสุรินทรราชา (นกยูง วิเศษกุล) ผู้ใช้นามปากกาว่า “แม่วัน” ได้นำนวนิยายเรื่อง *Vandetta* ของมารี คอเรลลี (Mari Corelli) มาแปลเป็นนวนิยายเรื่อง *ความพยายาม* ลงตีพิมพ์เป็นตอนๆ ในนิตยสารรายเดือน *ลักขวิทยา* เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ และได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นแนวเรื่องใหม่ที่มีสำนวนโวหารแตกต่างไปจากเรื่องอ่านเล่นอื่นๆ ที่เคยปรากฏมาก่อน ทำให้ต่อมาได้มีผู้มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและมีความสามารถในการประพันธ์หันมาแปลนวนิยายต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เช่น นวนิยายเรื่อง *สาวสองพันปี* ซึ่งหลวงวิลาศปริวัตร (เหลียม วินทุพราหมณกุล) หรือนกโนรี ได้แปลจากเรื่อง *She* ของเซอร์เฮนรี ไรเดอร์ แฮกการ์ด (Sir Henry Rider Haggard) ลงพิมพ์ในนิตยสาร *ถลลขวิทยา* หรืออาชุนิยายเรื่อง *เซอร์ล็อกโฮล์ม* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) แปลโดยหลวง

สารานุกรมประพันธ์ (นวนล ปาจิณพยัคฆ์) ลงพิมพ์ในนิตยสารศรีกรุง หรือเรื่องความลับในทุ่งร้าง ที่แปลจาก The House of Baskerville อันเป็นตอนหนึ่งในอาชญาวิทยาชุดเซอร์ล๊อค โฮล์มส์ แปลลงพิมพ์ในนิตยสารไทยเชื้อ โดยแม่สอาด เป็นต้น

ถึงแม้ว่า **ความพยายาม** จะปรากฏเป็นนวนิยายภาษาไทยเรื่องแรก แต่ก็ยังเป็นนวนิยายที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศโดยตรง จนกระทั่งหลวงวิลาสปริวัตร ซึ่งได้ใช้นามปากกาว่านายสำราญแต่งนวนิยายเรื่อง**ความไม่พยายาม**ขึ้นเพื่อล้อกับเรื่อง**ความพยายาม** นวนิยายเรื่อง**ความไม่พยายาม**จึงนับเป็นนวนิยายไทยเรื่องแรกอย่างแท้จริง มีเนื้อความสมบูรณ์ครบถ้วน มีเนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉาก ตลอดจนแนวคิดเป็นไทยทั้งสิ้น

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วงการวรรณกรรมไทยเฟื่องฟูขึ้นอย่างมาก เนื่องจากองค์พระมหากษัตริย์ทรงสนใจกิจการสื่อสิ่งพิมพ์และทรงเป็นนักเขียน ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมหลายประเภทด้วยพระองค์เอง ทรงให้การสนับสนุนนักเขียนต่างๆ และให้อิสระในการจัดพิมพ์นิตยสารและหนังสือพิมพ์ต่างๆ การเขียนนวนิยายก็เพิ่มมากขึ้นและมีเนื้อหาหลากหลายยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน ดังที่อุดม รุ่งเรืองศรีได้กล่าวไว้ใน**สภาพวรรณกรรมไทยปัจจุบัน**ว่า นวนิยายไทยตั้งแต่เริ่มปรากฏในเมืองไทยจนถึงสมัยต้นรัชกาลที่หกนั้น (พ.ศ. ๒๔๔๔-พ.ศ. ๒๔๖๐) จะมีเนื้อหาอยู่ไม่กี่ประเภท คือ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก หรือเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอาชญากรรม การสืบสวนสอบสวน เช่น นวนิยายรักเรื่อง**ดาราทวัน**ของประเสริฐอักษร นวนิยายชุดสืบสวน**นิทานทองอิน**ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนเมื่อถึงช่วงกลางรัชกาลที่หกถึงช่วงปลาย (พ.ศ. ๒๔๖๑-พ.ศ. ๒๔๖๘) นวนิยายได้มีเนื้อหาที่หลากหลายมากขึ้น คือมีนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายแนวผจญภัยและนวนิยายแนวตลกขบขัน (หัตถ์นิยาย) เกิดขึ้น เช่น นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง**ดาบศักดิ์เหล็กน้ำพี้**ของอายัณโฆษ นวนิยายแนวผจญภัยเรื่อง**เกาะกาภิ**ของพันธุ้งาม และนวนิยายตลกชุด**คุณถึก สีขาท**ของหลวงบุญยมาณพนาดินชัย เป็นต้น^๑

หลังจากที่ยุคเริ่มต้นของนวนิยายได้เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเฟื่องฟูขึ้นอย่างมากในสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น นวนิยายไทยมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีผู้เขียนได้พยายามนำเนื้อหาแบบใหม่ๆ มาสร้างเป็นนวนิยายมากขึ้น จนสามารถที่จะจัดกลุ่มนวนิยาย

^๑ เก็บความจาก อุดม รุ่งเรืองศรี, **สภาพวรรณกรรมไทยปัจจุบัน** (เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๒), หน้า ๗๘- ๘๔.

ออกเป็นกลุ่มๆ ตามประเภทของเนื้อหา ดังเช่นที่สุพรรณิ วราทร ได้จัดแบ่งเนื้อหาของนวนิยายไทยไว้ในประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น ๑๑ กลุ่ม ดังนี้^๒

๑. นวนิยายรัก หมายถึงนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ไม่ว่าจะเป็นรักสุขหรือรักโศกก็ตาม ตัวอย่างนวนิยายประเภทนี้ เช่น **ปริศนา** ของว.ณ ประมวลูมารคหรือ**คู่กรรม**ของทมยันตี เป็นต้น

๒. นวนิยายสะท้อนสังคม เป็นนิยายที่สะท้อนภาพเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมส่วนใดส่วนหนึ่งหรืออาจเสนอภาพสังคมทั่วไปก็ได้ เช่น **สงครามชีวิต** ของศรีบูรพา

๓. นวนิยายแสดงข้อคิดหรือปัญหา เป็นนวนิยายที่ผู้เขียนแสดงทัศนคติหรือการชี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม **ละครแห่งชีวิต** ของหม่อมเจ้าอากาศดำเกิง รัพีพัฒน์

๔. นวนิยายชีวิตโลดโผน เป็นนิยายที่ตัวเอกเก่งกล้าสามารถ มีเหตุการณ์การต่อสู้เพื่อแสดงความสามารถ เช่น **ศาลเพียงตา** ของ ไม้ เมืองเดิม

๕. อาชญากรรมนิยาย นวนิยายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลึกลับ มีการสืบสวนสอบสวนคดีต่างๆ การต่อสู้เผชิญอันตราย เช่น **จากนั้นจนนิรันดร์** ของ ศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์

๖. นวนิยายแนวผจญภัย เป็นเรื่องราวที่มีการเสี่ยงอันตรายอาจเป็นเหตุการณ์เหนือธรรมชาติ มีการต่อสู้ เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของสตรี เช่น **วารุณี** ของกาญจนาภรณ์

๗. หัตถ์นิยาย เป็นเรื่องราวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน ผ่อนคลายอารมณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ เช่น **นวนิยายชุดคุณถึก สีขาว** ของ แสงทอง

๘. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ คือนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ เช่น **ดาบศักดิ์-เหล็กน้ำพี้** ของอายัดนโฆษ **สี่แผ่นดิน** ของ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช

๙. นวนิยายการเมือง เป็นนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับการมีข้อถกเถียงอุดมการณ์ทางการเมือง การกล่าวถึงสถาบันทางการเมืองสถาบันใดสถาบันหนึ่ง หรือการต่อสู้ทางการเมืองของตัวละครเอก หรือการเสนอเรื่องเป็นแนวสัญลักษณ์เพื่อเสนอความคิดทางการเมือง ตัวอย่างของนวนิยายประเภทนี้ เช่น **เมืองนรมิต** ของ หม่อมราชวงศ์นิมิตรมงคล นวรัตน์ **พลับพลามาลี** ของ รัตนะ ยาวะประภาส เป็นต้น

๑๐. นวนิยายอิงพระพุทธศาสนา มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาหรืออาศัยหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นโครงเรื่อง เช่น **นันทะ-ปชาบดี** ของสุชีพ ปุญญานุภาพ

^๒ สุพรรณิ วราทร, **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย** (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๑๙), หน้า ๑๔-๒๐.

๑๑. นวนิยายวิทยาศาสตร์ เป็นนวนิยายที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ประกอบในการวางโครงเรื่อง เช่นนวนิยายเรื่อง กั๊กโลกและธิดารัชนีกร ซึ่งลงพิมพ์ในนิตยสาร เสนาศึกษาและแพทยศาสตร์

นอกจากนี้ วนิดา บำรุงไทยยังได้แบ่งประเภทแบ่งเนื้อหาของนวนิยายไทยเพิ่มเติมจากการแบ่งประเภทของสุพรรณณี วราทร ดังต่อไปนี้^๓

๑๒. นวนิยายผู้ร้ายผู้ดี นวนิยายประเภทนี้ตัวเอกจะต้องเป็นผู้ร้ายที่ทำความดี เช่น เสือใบเสือดำ ของ ป. อินทรปาลิต เป็นต้น

๑๓. นวนิยายแนวจิตวิทยา เป็นนวนิยายที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความแปรปรวนทางจิตใจ บุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของตัวละคร ผู้อ่านสามารถจะเข้าใจได้ด้วยทฤษฎีทางจิตวิทยา นวนิยายประเภทนี้มีตัวอย่างเช่น ทางโค้ง ของศรีฟ้า ลดาวัลย์ เงาราหู ของโสภาค สุวรรณ หรือ ประตูที่ปิดตาย ของกฤษณา อโศกสิน เป็นต้น

๑๔. นวนิยายมีหุ่นจริง เป็นนวนิยายที่ผู้แต่งได้ประพันธ์ขึ้นจากชีวิตจริงของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจตกแต่งดัดแปลงแต่มีเค้าเงื่อนให้ผู้แต่งเดาได้ว่าเป็นบุคคลใดในชีวิตจริง เช่น หุติยวิเศษ ของ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ เป็นต้น

๑๕. นวนิยายแนวสงคราม เป็นนวนิยายที่เสนอเรื่องราวการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจในรูปแบบของสงคราม เช่น วีรบุรุษวังช้า ของน่าน นฤปดินทร์ อำนาจ ของประภัสสร เสวิกุล

๑๖. นวนิยายลึกลับสยองขวัญ เป็นนวนิยายที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับภูตผีปิศาจ พลังอำนาจอันลึกลับ เช่น สาบรสิงห์ หรือ แก้วขนเหล็ก ของจินตวีร์ วิวัฒน์ เป็นต้น

๑๗. นวนิยายชนบท เป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตของชาวชนบท เช่น นายฮ้อยทมิฬ หรือ ลูกอีสาน ของคำพูน บุญทวี เป็นต้น

๑๘. นวนิยายชีวิตต่างแดน เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในต่างแดนของตัวละคร เช่น ละครแห่งชีวิต ของหม่อมเจ้าอากาศดำเกิง รพีพัฒน์ รัตนาวดี ของ ว. ณ ประมวญมารค ไม้เมืองหนาว ของสิริมา อภิจาริน หรือ รักในแหลมบอลข่าน เป็นต้น

๑๙. นวนิยายอิงวรรณคดี หมายถึง นวนิยายแต่งขึ้นโดยอิงวรรณคดีของชาติ เช่น รักที่ต้องมนตรา ของทมยันตี ปลายเทียน ของแก้วแก้ว เป็นต้น

^๓ เก็บความจาก วนิดา บำรุงไทย, ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย, (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๕๐-๕๙.

๒๐. นวนิยายประเภทจดหมาย หมายถึงนวนิยายที่เสนอเรื่องราวในรูปแบบของจดหมาย เช่น จดหมายจางวางหรั่ง ของ น.ม.ส. หรือ นิกกับพิม ของ ว.ณ.ประมวญมารค ทางรัก ของ ทมยันตี

๒๑. นวนิยายประเภทพัฒนาการอันเกิดจากการศึกษาชีวิต หมายถึง นวนิยายที่เกี่ยวกับการผ่านพบประสบการณ์ต่างๆ จนมีพัฒนาการด้านจิตใจ บุคลิกภาพของชีวิตตัวละคร ตัวอย่างเช่น ความผิดครั้งแรกและชัยชนะของหลวงนฤบาล ของดอกไม้สด เป็นต้น

๒๒. นวนิยายชีวิตครอบครัว หมายถึงนวนิยายที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพหรือปัญหาอันสืบเนื่องหรือเกี่ยวข้อกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ปูนปิดทอง ของ กฤษณา อโศกสิน วงศาตณญาตี ของ ว. วิจิฉัยกุล ไม้อ่อน ของ ศรีฟ้า ลดาวัลย์ เป็นต้น

๒๓. นวนิยายตะวันตก หมายถึง นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในดินแดนทางตะวันตกของชาวอเมริกันในยุคบุกเบิก นวนิยายประเภทนี้ยังไม่มีแต่งเป็นนวนิยายไทย แต่ที่นำมาแปลเป็นภาษาไทยและเป็นที่ยอมรับกันดี คือ นวนิยายชุด บ้านเล็ก

หากพิจารณาการจัดประเภทของนวนิยายตามทิวนิดา บำรุงไทยได้จัดแบ่งไว้ จะสังเกตได้ว่า เกณฑ์ที่ใช้กำหนดประเภทนั้น ไม่ได้ใช้เกณฑ์เดียวกันโดยตลอด กล่าวคือ นวนิยายบางประเภทนั้นใช้เนื้อหาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เช่น นวนิยายรัก หรืออาชญาวิทยา บางประเภทใช้กลวิธีหรือรูปแบบในการเขียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เช่น นวนิยายรูปแบบจดหมาย หรือนวนิยายประเภทชีวิตต่างแดน เป็นต้น ดังนั้น นวนิยายบางเรื่องจึงอาจจัดอยู่ในหลายประเภท เช่น อาจเป็นนวนิยายประเภทจดหมายและเป็นนวนิยายรักด้วยก็ได้ อย่างเรื่อง นิกกับพิม หรือเรื่อง รัตนาวดี ของ ว.ณ.ประมวญมารค เป็นต้น นอกจากนี้ นวนิยายบางเรื่องอาจมีเนื้อหาที่คาบเกี่ยวกันจนสามารถจัดอยู่ในหลายประเภทก็ได้ เช่น เรื่อง รักเร่ ของโสภาค สุวรรณ นั้นสามารถจัดอยู่ในประเภทของนวนิยายรัก หรือ นวนิยายสะท้อนสังคมก็ได้ หรือนวนิยายตะวันตกก็อาจจัดอยู่ในประเภทของนวนิยายต่างแดนก็ได้ เป็นต้น

อนึ่ง นวนิยายที่จัดประเภทไว้นั้น มีนวนิยายประเภทหนึ่ง คือ นวนิยายชีวิตต่างแดน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดกลุ่มโดยอาศัยฉากของเรื่อง กล่าวคือ จะต้องใช้ฉากที่นอกเหนือจากฉากในประเทศไทยในการดำเนินเรื่อง เช่น เรื่อง ละครแห่งชีวิต ของหม่อมเจ้าอากาศดำเกิง หรือเรื่องที่ใช้ฉากประเทศแถบทะเลทรายต่างๆ เช่น ฟ้าสาบที่ตัดกา ของโสภาค สุวรรณ เป็นต้น นวนิยายเหล่านี้ ล้วนแต่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลประการหนึ่งคือ นวนิยายชีวิตต่างแดน ได้นำเสนอภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนที่อยู่ในต่างแดน ซึ่งมีความแตกต่างออกไปจากภาพที่ผู้อ่านคุ้นเคยไม่ว่าจะเป็นสภาพบ้านเมือง หรือวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ

อย่างไรก็ตาม ในบรรดานวนิยายต่างแดนต่างๆ ยังมีนวนิยายบางเรื่องที่คุณเขียนไม่ได้มุ่งเน้นการใช้ชีวิตของตัวละครในต่างแดน แต่กลับต้องการนำเสนอถึงเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวของตัวละครไปยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งมักอยู่ในต่างประเทศ เช่น เรื่อง **รัตนาวดี** ของ ว. ณ ประมวญมารค ซึ่งเขียนขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ผู้เขียนทรงต้องการถ่ายทอดข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวประเทศทางแถบยุโรปครั้งแรกของพระองค์ในปีพ.ศ. ๒๕๙๐ จึงได้ทรงนิพนธ์นวนิยายเรื่องนี้ขึ้นเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์การท่องเที่ยวดังกล่าว เรื่อง **รัตนาวดี** เป็นนวนิยายที่ผู้อ่านนิยมมาก เพราะนอกจากเนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวความรักที่สนุกสนานแล้ว การนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวที่คุณเขียนทรงสอดแทรกเข้าไปนั้น ยังทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจมากขึ้นอีกด้วย

นับตั้งแต่เรื่อง **รัตนาวดี** ได้เกิดขึ้น ก็ได้มีนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวเกิดเรื่อยมา เช่น เรื่อง **น้ำตาลที่ไม่ละลาย** ของ อมราวดี ที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวในประเทศเยอรมนีตะวันตก เรื่อง **ทางรักและสายสัมพันธ์** ของ โรสราเลน ที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวในประเทศเยอรมนีและประเทศใกล้เคียง เรื่อง **ฝนหลงฤดู** ของ กฤษณา อโศกสิน ที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น นอกจากนี้ นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวบางเรื่องนั้น ยังได้นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยอีกด้วย เช่น **วสันต์พิศवास** ของ ก. สุรางคนางค์ นำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวภาคใต้ของไทย หรือ เรื่อง **ตะวันขึ้นที่ภูพระบาท** ของ ชัยพร แสงกระจ่าง ที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวเชิงศึกษาวัฒนธรรมโบราณคดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น ดังนั้น นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวบางเรื่อง จึงไม่อาจจัดอยู่ในนวนิยายประเภทชีวิตต่างแดนได้

นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้ มีลักษณะเฉพาะบางประการที่แตกต่างออกไปจากนวนิยายประเภทอื่นๆ รวมทั้งนวนิยายชีวิตต่างแดน กล่าวคือ นวนิยายประเภทนี้ นอกจากจะนำเสนอเรื่องราวพฤติกรรมต่างๆ ของตัวละครในฐานะของนวนิยายแล้ว ผู้แต่งยังเจตนาที่จะนำเสนอเรื่องราวความรู้เกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่นั้นๆ ประวัติศาสตร์หรือสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ผ่านองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของนวนิยาย เช่น โครงเรื่อง ฉาก บทสนทนา หรือตัวละคร เป็นต้น ลักษณะเฉพาะดังกล่าวนี้ น่าจะสามารถทำให้นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวนี้สามารถจัดออกมาเป็นนวนิยายอีกประเภทหนึ่งนอกเหนือจากที่เคยมีผู้จัดไว้แล้ว

ถึงแม้ว่า นวนิยายที่มีการนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยว จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไปจากนวนิยายประเภทอื่นๆ แต่นวนิยายในรูปแบบนี้ก็ยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษาอย่างละเอียดใน

เรื่ององค์ประกอบ กลวิธีในการนำเสนอ และลักษณะเฉพาะของนวนิยายประเภทนี้มาก่อน หากจะมีการวิเคราะห์ก็จะเป็นการวิเคราะห์ในฐานะที่เป็นนวนิยายที่ใช้ฉากต่างประเทศมาเกี่ยวข้องเท่านั้น เช่น วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเรื่อง **วิเคราะห์นวนิยายต่างแดนของโสภาค สุวรรณ** ที่ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ซึ่งมีการใช้ฉากต่างประเทศดำเนินเรื่อง ไม่ใช่นวนิยายที่เป็นเรื่องราวที่มีการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ ก็เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์ผลงานของนักเขียนคนใดคนหนึ่ง เช่น วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเรื่อง **วิเคราะห์นวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม** ที่มีผลงานบางเรื่องเป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยว แต่ผู้วิจัยก็เน้นศึกษาถึงภาพรวมของนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม รวมถึงนวนิยายประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่นวนิยายแนวท่องเที่ยวด้วย หรืองานวิจัยเรื่อง **อาหารับในนวนิยายของลักษณวดี โสภาค สุวรรณ และประภัสสร เสวิกุล** ของสัมฤทธิ์ ทองสีมา ที่เน้นศึกษาการเลือกใช้ฉากอาหารับของนักเขียนเปรียบเทียบกัน เป็นต้น ทำให้ยังไม่สามารถเห็นลักษณะเฉพาะของนวนิยายประเภทนี้ได้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยายแนวท่องเที่ยว นั้น ยังไม่มีใครนำมาศึกษาอย่างชัดเจนมาก่อน จึงควรได้นำมาศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะเฉพาะของนวนิยายรูปแบบที่มีการผสมผสานระหว่างนวนิยายและสารคดีท่องเที่ยวนี้ อันจะทำให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของวรรณกรรมไทยอีกก้าวหนึ่ง คือ เริ่มมีการผสมผสานระหว่างวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีและสารคดีเข้าด้วยกัน

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายและลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว
๒. เพื่อศึกษาและกำหนดลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย
๓. เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีการท่องเที่ยวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

๑.๓ สมมติฐาน

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย ซึ่งเริ่มมีขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะที่เป็นการผสมผสานระหว่างนวนิยายรักและสารคดีท่องเที่ยว กล่าวคือ มีองค์ประกอบของนวนิยายอย่างครบถ้วน ขณะเดียวกันก็มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเชิงสารคดีอีกด้วย

๑.๔ ข้อตกลงเบื้องต้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้กำหนดนิยามของคำศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

๑. การท่องเที่ยว*

คำว่า **การท่องเที่ยว** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายถึงการเดินทางออกจากที่พักอาศัยถาวรไปยังที่อื่นๆ เป็นการชั่วคราว มีระยะเวลาการเดินทางจำกัด กล่าวคือ ไม่ยาวนานพอที่จะกลายเป็นการย้ายที่อยู่ถาวร การท่องเที่ยวเกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสำคัญ หรืออาจเพื่อวัตถุประสงค์อื่นบ้างก็ได้ แต่จะต้องมีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นวัตถุประสงค์รอง

๒. สารคดีท่องเที่ยว**

คำว่า **สารคดีท่องเที่ยว** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วเพื่อบันเทิงและเล่าประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียน ในแง่มุมต่างๆ ตามแต่ทรรศนะของผู้เขียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบ้านเมือง สภาพชีวิต ประวัติศาสตร์หรือสถานที่ท่องเที่ยว ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แต่ทั้งนี้ จะต้องเขียนขึ้นด้วยถ้อยคำที่มีศิลปะเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน

๓. นวนิยายรัก (romance)***

คำว่า **นวนิยายรัก** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะมีความหมายถึง เรื่องเล่าร้อยแก้วที่ผู้เขียนสมมติขึ้นอย่างสมจริง โดยต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละครฉากและบทสนทนา และมีความยาวประมาณ ๒๐,๐๐๐ คำขึ้นไป โดยเนื้อเรื่องนั้นจะต้องถ่ายทอดเรื่องราวความรักอันซาบซึ้งประทับใจระหว่างตัวละครเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิง และจบลงด้วยความพึงพอใจทางอารมณ์

๔. นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว****

คำว่า **นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะมีความหมายเฉพาะถึง นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรักอันซาบซึ้งประทับใจของชายหญิงซึ่งผู้เขียนต้องเขียนขึ้นโดยมีองค์ประกอบของนวนิยายอย่างครบถ้วนและสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างสมจริง และต้องจบลงด้วยความพึงพอใจทางอารมณ์ โดยจะต้องมีการเดินทางท่องเที่ยวผสมผสานอยู่เป็นส่วนใหญ่ของเนื้อเรื่องหรือมีการท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่องนั้นๆ ด้วย

* ดูรายละเอียดคำจำกัดความของ การท่องเที่ยว ในบทที่ ๒ หน้า ๒๐.

** ดูรายละเอียดคำจำกัดความของ สารคดีท่องเที่ยว ในบทที่ ๔ หน้า ๑๑๘.

*** ดูรายละเอียดคำจำกัดความของ นวนิยายรัก (romance) ในบทที่ ๒ หน้า ๑๑.

**** ดูรายละเอียดคำจำกัดความของ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ในบทที่ ๒ หน้า ๒๓.

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่างนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ที่ได้คัดเลือกตามข้อตกลงเบื้องต้น จำนวนทั้งหมด ๑๐ เรื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

๑. รัตนาวัตติ ของ ว.ณ ประมวญมารค
๒. ทางรัก ของ โรสลาเรน
๓. สายสัมพันธ์ ของ โรสลาเรน
๔. เยี่ยมวิมาน ของ ว. วินิจชัยกุล
๕. บทเพลงแห่งคิมหันต์ ของ ว. วินิจชัยกุล
๖. กิ่งไผ่ใบรัก ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม
๗. แสงดาวฝั่งทะเล ของ กิ่งฉัตร
๘. ในเรือนใจ ของ กิ่งฉัตร
๙. ยามเมื่อลมพัดหวน ของ วาณิช จรุงกิจอนันต์
๑๐. อมาตยาสูรย์ ของ จันทราไพ

๑.๖ วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวรวม ๑๐ เรื่อง
๒. ศึกษาลักษณะการเขียนสารคดีท่องเที่ยวและการเขียนนวนิยาย
๓. ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของนวนิยายและสารคดีที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว รวมทั้งกลวิธีการเขียนอย่างละเอียด
๔. สรุปและเสนอผลการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เข้าใจความหมาย องค์ประกอบและกลวิธีการเขียนนวนิยายและสารคดีท่องเที่ยวมากขึ้น
๒. มองเห็นลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
๓. แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวของวงวรรณกรรมไทย ในแง่ที่เริ่มมีการผสมผสานระหว่างประเภทวรรณกรรมสารคดีและบันเทิงคดี

๑.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. สัมฤทธิ์ ทองสีมา. **อาหารับในนวนิยายของลักษณวดี โสภาค สุวรรณ และ ประภัสสร เสวิกุล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๓๖.

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาวิเคราะห์การเลือกใช้ฉากอาหารับ กลวิธีการใช้และทัศนคติที่มีต่ออาหารับของนักเขียนทั้งสามท่าน สรุปได้ว่านักเขียนทั้งสามเลือกใช้ฉากอาหารับด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป มีกลวิธีการนำเสนอฉากอาหารับทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม โดยจะเน้นที่ภาพของสังคมที่ดำเนินไปโดยมีบัญญัติจากคัมภีร์อัลกุรอานเป็นตัวกำหนด และเป็นนวนิยายแนวพาฝัน นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่านักเขียนทั้งสามมีทัศนคติที่ค่อนข้างดีต่ออาหารับ

๒. พิศสมร แสงสัตยา. **วิเคราะห์นวนิยายของปิยะพรศักดิ์เกษม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา ๒๕๓๙.

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมของนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม จำนวน ๑๐ เรื่องอย่างละเอียดทั้งองค์ประกอบและกลวิธี พบว่านวนิยายของปิยะพรนั้น มีโครงเรื่องเรียบง่าย และใช้ความขัดแย้งของตัวละครเป็นการสร้างโครงเรื่อง ตัวละครมีหลายมิติและมิติเดียว มีการใช้ฉากทั้งในและนอกประเทศ มีการใช้บทสนทนาเพื่อให้ดำเนินเรื่องได้เร็วขึ้น และมักนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินชีวิต ความรัก ครอบครัว สังคมและการเมือง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๒

คำจำกัดความและภูมิหลังของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย

เนื่องจากในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พยายามศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย ซึ่งยังไม่เคยมีใครจัดแบ่งประเภทอย่างชัดเจนมาก่อน ดังนั้น ในบทนี้ ผู้วิจัยจึงจะกำหนดขอบเขตความหมายของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวให้ชัดเจน รวมทั้งศึกษาประวัติความเป็นมาของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

๒.๑ คำจำกัดความของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

ในการกำหนดคำจำกัดความของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทยนั้น จำเป็นจะต้องศึกษาถึงคำจำกัดความของคำที่เกี่ยวข้องกับคำว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่คำว่า **นวนิยายรัก** และ **การท่องเที่ยว** ให้ชัดเจนเสียก่อน เพื่อนำมาสรุปเป็นคำจำกัดความของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ดังนี้

๒.๑.๑ คำจำกัดความของนวนิยายรัก

ในการศึกษาคำจำกัดความของคำว่านวนิยายรักนั้น ควรวิเคราะห์คำจำกัดความของนวนิยายโดยทั่วไปให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้ทราบถึงความหมายและองค์ประกอบพื้นฐานของนวนิยาย ซึ่งนักวิชาการและนักเขียนจำนวนมากได้พยายามที่จะอธิบายไว้อย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไป ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร อธิบายความหมายของนวนิยายไว้ในหนังสือ **คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์** ว่า

นวนิยาย เป็นเรื่องราวที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน เรื่องราวเช่นนี้เป็นเรื่อง
ที่สมมติแต่งขึ้น แต่อาจมีมูลความจริงแฝงอยู่ก็ได้ ความมุ่งหมายของนวนิยายก็
เพื่อความเพลิดเพลิน แต่บางทีนักเขียนก็ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเย้ยหยันเสียดแทง
(satire) แนะนำสั่งสอน หรือแสดงแนวคิดทางการเมืองและหลักธรรมต่างๆ
หลักการเขียนนวนิยายคล้ายกับเรื่องสั้น แต่เรื่องสั้นนั้นเค้าโครงเรื่องต้องกระชับ
มีเหตุการณ์อย่างเดียวโดยเฉพาะ และมีความยาวแค่ ๑,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คำ

ส่วนนวนิยายมีพฤติกรรมหลายอย่างเกี่ยวพันกัน ตัวละครจะมีที่ตัวก็ได้ ความยาวนั้นตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ คำ ขึ้นไป^๑

สุพรรณิ วราทร ได้ให้ความหมายของนวนิยายไว้ใน **ประวัติการประพันธ์นวนิยาย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕** ดังนี้

นวนิยาย เป็นคำศัพท์ใหม่ในภาษาไทยที่คิดขึ้นสำหรับเรียกวรรณกรรมประเภทเรื่องสมมติหรือบันเทิงคดี (Fiction) ที่เป็นร้อยแก้วแบบพรรณนาโวหาร ซึ่งในภาษาไทยแต่เดิมเรียกว่าเรื่องอ่านเล่นหรือเรื่องประโลมโลก^๒

นอกจากนี้ สุพรรณิ วราทร ยังได้ยกคำจำกัดความของคำว่านวนิยายจากนักวิชาการอื่นๆ มาอธิบายเพิ่มเติมอีกดังนี้ กิลเบิร์ต ไฮเซท (Gilbert Highet) ให้คำจำกัดความของนวนิยายไว้ในหนังสือ **Writers on Writing** ดังนี้

นวนิยายเป็นเรื่องเล่าขนาดยาวที่เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีตัวตนจริงนวนิยายเป็นทั้งเรื่องจริงและเรื่องเท็จ กล่าวคือแม้ว่าบุคคลและพฤติกรรมต่างๆ จะไม่ได้เกิดขึ้นจริง แต่ตัวละครในนวนิยายนั้นก็เป็นที่ยอมรับว่าเป็นแบบฉบับของบุคคลที่มีชีวิตจริง และพฤติกรรมของตัวละครก็สอดคล้องกับลักษณะความเป็นไปที่ปรากฏขึ้นจริงในสถานที่และยุคสมัยนั้นๆ^๓

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ เปลื้อง ณ นคร, **คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์**, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (พระนคร: ไทย-วัฒนาพานิช, ๒๔๙๗), หน้า ๗๕ – ๗๖.

^๒ สุพรรณิ วราทร, **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕** (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๑๙), หน้า ๑.

^๓ Walter Ernest Allen, **Writers on Writing** (Boston: Writer Inc., 1948), 123; อ้างถึงใน สุพรรณิ วราทร, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า ๒.

สุพรรณณี วราทร ยังได้สรุปความหมายของนวนิยายที่ กิลเบิร์ต ไฮเอท ได้กล่าวไว้ในหนังสือ *People Place and Books* อีกว่า “นวนิยาย หมายถึงเรื่องเล่าร้อยแก้วแบบพรรณนาโวหาร หรือเรื่องเล่าที่สมมติขึ้นซึ่งมีความยาวเกินกว่า ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ คำ”^๔

วนิดา บำรุงไทย ให้คำจำกัดความของนวนิยายไว้ในหนังสือ **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย** ดังนี้

นวนิยายมีลักษณะเป็นเรื่องเล่าเช่นเดียวกับเรื่องเล่าประเภทนิทานหรือนิยาย ซึ่งนับเป็นเรื่องเล่าเก่าแก่ของสังคมโบราณ แต่เป็นการเล่าที่มีกลวิธีแบบใหม่ แปรไปจากการเล่านิทานแต่เดิม และลักษณะสำคัญที่สุดของนวนิยายประการหนึ่งก็คือ เป็นเรื่องเล่าที่มุ่งถ่ายทอดหรือจำลองภาพชีวิตของมนุษย์อย่างคำนึงถึงความสมจริง คือมีความสมเหตุสมผล เป็นไปได้เช่นเดียวกับชีวิตจริงๆ ของมนุษย์^๕

วิภา กงกะนันท์ ได้ให้ความหมายของนวนิยายในหนังสือ**กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย** ตามที่ อี. เอ็ม ฟอสเตอร์ (E.M. Foster) ได้อธิบายไว้ใน *Aspects of the Novel* ว่า

นวนิยายเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง ที่ควรจะมีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คำ ซึ่งผู้แต่งใช้สร้างเรื่องราวที่สมมติขึ้นให้ดูเป็นเรื่องจริง หรือเหมือนเรื่องจริง^๖

นอกจากนี้ ในหนังสือ *The Beldfold Glossary of Critical and Literary Terms* ยังได้ให้คำจำกัดความของนวนิยายไว้ดังนี้

^๔ Gilbert Highet, *People Place and Books* (New York: Oxford University Press, 1953), p. 203; อ้างถึงใน สุพรรณณี วราทร, *ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย*, หน้า ๑.

^๕ วนิดา บำรุงไทย, *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*, หน้า ๑๔.

^๖ วิภา กงกะนันท์, *กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย* (กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, ๒๕๔๐), หน้า ๔.

Novel is used in its broadest sense to designate any extend fictional narrative almost always in prose. In practice, however, its use is customarily restricted to narratives in which the representation of character occurs either in a static condition or in the process of development as the result of events or actions. Often the term implies that some organizing principle- PLOT, THEME, or idea should be present in a narrative that is called a novel^๑.

คำจำกัดความของ Hugh Holman สรุปความได้ว่า นวนิยายหมายถึงเรื่องสมมติที่แต่งขึ้นเป็นร้อยแก้ว ต้องมีตัวละครซึ่งอาจจะเป็นตัวละครที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปด้วยสาเหตุจากเหตุการณ์หรือการกระทำต่างๆ นอกจากนี้นวนิยายยังต้องมีโครงเรื่องและการนำเสนอความคิดหรือแนวคิดเป็นองค์ประกอบหลักอีกด้วย

จากคำจำกัดความที่ยกมาข้างต้น คุณสมบัติสำคัญประการแรกของนวนิยายซึ่งปรากฏอยู่ในคำจำกัดความของนักวิชาการทุกท่าน คือ **นวนิยายจะต้องเป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่ผู้เขียนสมมติขึ้น** ส่วนวิธีการเล่านั้น นักวิชาการบางท่าน คือ วนิดา บำรุงไทย วิชา กงกะนันท์และกิลเบิร์ต ไฮเอท เน้นว่า**นวนิยายจะต้องเป็นการสร้างเรื่องให้สมจริง** คือ เป็นการจำลองภาพชีวิตมนุษย์อย่างสมจริงและสมเหตุสมผล สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตของมนุษย์

ผู้วิจัยเห็นว่าความสมจริงนั้นไม่จำเป็นต้องหมายความว่าจะต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงทุกกรณี เช่นในนวนิยายประเภทจินตนิยายนั้น เนื้อเรื่องอาจไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องราวของมนุษย์หรือเกิดขึ้นได้จริงในชีวิต อาจมีตัวละครเอกเป็นเทวดาหรือมนุษย์ต่างดาว ตัวละครมีอิทธิฤทธิ์เวทมนตร์ หรืออาจเป็นนวนิยายที่แต่งขึ้นโดยมีฉากเป็นป่าหิมพานต์ เป็นเรื่องราวของเหล่าเทพต่างๆ ก็ได้ แต่ความสมจริงนั้นน่าจะหมายถึงการที่ตัวละครที่สร้างขึ้นนั้น มีอารมณ์ความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ปุถุชนทั่วไป เช่น มีความรัก มีความเกลียดชัง มากกว่าที่จะหมายถึงว่าตัวละครในนวนิยายนั้นจะต้องเป็นลักษณะของมนุษย์จริงๆ แต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ความสมจริงนั้น ยังน่าจะหมายถึงการที่ผู้เขียนสามารถสร้างเหตุการณ์ให้สมเหตุสมผลเสมือน

^๑ C. Hugh Holman, William Harmon, *The Beldfold Glossary of Critical and Literary Terms* (U.S.A.: Macimilian publishing company, 1986), p. 23.

หนึ่งว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้จริง โดยอาจจะใช้กลวิธีต่างๆ เช่นการใช้ฉากหรือบทสนทนาที่สมจริง เป็นต้น

คุณสมบัติประการที่สองที่พบจากคำจำกัดความข้างต้น ก็คือ **ความยาวของนวนิยาย** นักวิชาการทั้งหลายได้กำหนดไว้ว่านวนิยายควรมีความยาวอยู่ในช่วงระหว่าง ๒๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ คำ โดยที่นักวิชาการทั้งหลายเหล่านั้นต้องการแสดงให้เห็นว่า นวนิยายมีความแตกต่างจากเรื่องสั้นซึ่งเป็นงานเขียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนวนิยายมาก ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องสั้นมีกำหนดความยาวอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คำ อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากการกำหนดจำนวนคำดังกล่าว จะเห็นว่า ความแตกต่างที่นักวิชาการหลายคนกำหนดไว้มีช่วงห่างถึง ๓๐,๐๐๐ คำ อันเป็นช่วงห่างที่ค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า เพื่อให้แตกต่างกับเรื่องสั้นอย่างชัดเจน นวนิยายน่าจะมีควมยาวประมาณ ๒๐,๐๐๐ คำขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าไม่ควรกำหนดปริมาณสูงสุดของนวนิยายไว้ กล่าวคือนวนิยายอาจมีโครงเรื่องซับซ้อนเท่าใดก็ได้ ดังนั้นความยาวของ นวนิยายจึงอาจยาวมากหรือน้อยตามแต่โครงเรื่องของแต่ละเรื่อง

คุณสมบัติประการต่อมา ซึ่งน่าจะเป็นคุณสมบัติประการสำคัญของนวนิยายก็คือ **องค์ประกอบของตัวเรื่อง** ได้แก่ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉากและบทสนทนา อันเป็นองค์ประกอบของนวนิยายและเรื่องสั้นมีสมบัติบางประการแตกต่างกัน การพิจารณาองค์ประกอบจึงอาจสามารถแบ่งแยกนวนิยายและเรื่องสั้นออกจากกันได้ชัดเจนขึ้น เช่นนวนิยายอาจมีโครงเรื่องมากกว่า ๑ โครงเรื่อง กล่าวคืออาจมีเหตุการณ์หลายอย่างเกี่ยวพันกันและอาจมีตัวละครจำนวนมากก็ได้ ในขณะที่เรื่องสั้นจะมีโครงเรื่องเดียวซึ่งหมายถึงมีเหตุการณ์ของเรื่องที่เด่นชัดเพียงอย่างเดียว มีการดำเนินเรื่องที่กระชับและมีตัวละครจำนวนน้อยเป็นต้น

นักวิชาการหลายท่านมักจะกล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของนวนิยายไว้เพียงสองประเด็นเท่านั้น คือโครงเรื่องและตัวละคร แต่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะกล่าวถึงองค์ประกอบส่วนอื่นๆ ของนวนิยายด้วยเช่นกัน คือ แนวคิด ฉากและบทสนทนา ดังที่จะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปในบทที่ ๓ **องค์ประกอบของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว**

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับคำจำกัดความของนวนิยายนั้น พอจะประมวลเป็นข้อสรุปได้ดังนี้

๑. เป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่ผู้เขียนสมมติขึ้น
๒. มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉาก และบทสนทนา
๓. เป็นงานเขียนที่มีขนาดความยาวประมาณ ๒๐,๐๐๐ คำ ขึ้นไป
๔. เป็นเรื่องที่มีการถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของมนุษย์อย่างสมจริง
๕. สามารถเสนอเรื่องราวโดยใช้กลวิธีที่ทำให้คนอ่านเชื่อหรือคล้อยตามได้ว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงและมีอยู่จริง

อย่างไรก็ตาม ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยไว้ว่า จะศึกษาเฉพาะนวนิยายแนวท่องเที่ยวซึ่งเป็นนวนิยายรัก (Romance) เท่านั้น ดังนั้น จึงควรจะต้องศึกษาถึงคำจำกัดความของคำว่าโรแมนซ์ด้วย ทั้งนี้ คำว่าโรแมนซ์ มีความหมายตามที่วิทย์ ศิวะศรียานนท์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์** ดังนี้ว่า

นิยายกลอน* นี้ ตามความนิยมในวรรณคดียุโรปกำหนดเอาเรื่องที่เล่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความรัก การผจญภัย การรบพุ่ง ดังที่เกิดขึ้นในสมัยกลางในยุโรป^๑

นอกจากนี้ ในหนังสือวรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์ ยังได้อ้างถึงความหมายของโรแมนซ์ตามที่นาย ดับบลิว. พี. เคอร์ อธิบายไว้ในหนังสือ **Epic and Romance** ดังนี้ว่า

นิยายกลอน (Romance) คือนิยายที่แต่งขึ้นในสมัยกลาง เล่าถึงเหตุการณ์และขนบธรรมเนียมของพวกอัศวิน (ซึ่งเป็นพวกที่มีลักษณะสำคัญดังนี้ ชอบผจญภัย รักเกียรติยศยิ่งกว่าชีวิต ยกย่องสตรี รักความสัตย์ และจงรักภักดีต่อมุลนายอย่างเคร่งครัด)^๒

* ในหนังสือ**วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์** ได้แปลความหมายของ Romance เป็นคำว่า นิยายกลอน

^๑ วิทย์ ศิวะศรียานนท์, **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๑๒๓.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๔.

ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ของราชบัณฑิตยสถาน ก็กล่าวถึงความหมายของโรมานซ์ ซึ่งแปลความหมายไว้ว่านิยายวีรคติ ไว้ดังนี้ว่า

คำนี้เดิมใช้เรียกวรรณกรรม ที่เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสเก่าและเนื่องจากวรรณคดีภาษาฝรั่งเศสเก่าส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอัศวินและวีรกรรมของอัศวินเหล่านั้น คำว่านิยายวีรคติจึงกลายมาเป็นคำที่ใช้เรียกเรื่องทำนองนี้ไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม^{๑๑}

นอกจากนี้ ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ยังได้อธิบายความหมายของคำว่าโรมานซ์ในความหมายเพิ่มเติมไว้อีกด้วยดังนี้ว่า

ในการใช้โดยทั่วไป คำนี้ หมายถึงวรรณกรรมที่มีตัวละครผิดไปจากบุคคลธรรมดา ใช้สถานที่ที่อยู่ห่างไกลและต่างแดน ใช้เหตุการณ์ที่ตื่นเต้นและกล้าหาญอย่างยิ่งยวด มีความรักรุนแรง หรือมีประสบการณ์เร้นลับหรือเหนือธรรมชาติ^{๑๒}

จากข้อความที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำว่านิยายโรมานซ์ มีความหมายดั้งเดิมหมายถึงเรื่องที่แต่งขึ้นในยุคกลาง และเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการรบพุ่ง การผจญภัยและความรักของอัศวินในสมัยกลาง รวมทั้งยังหมายถึงความถึง วรณกรรมที่มีตัวละครผิดจากบุคคลธรรมดา หรือใช้ฉากที่ห่างไกลหรือเป็นฉากต่างแดน และเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก มีเหตุการณ์ตื่นเต้นหรือเรื่องเร้นลับเหนือธรรมชาติ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันคำว่าโรมานซ์นั้น มีความหมายกว้างขึ้นจากเดิม กล่าวคือ คำว่าโรมานซ์ในปัจจุบัน อาจมีความหมายเพิ่มเติมหมายถึงเรื่องราวที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรัก ดังจะเห็นได้จากความหมายต่างๆ ของโรมานซ์ ที่ Oxford Dictionary of English ได้อธิบายไว้ดังนี้

^{๑๑} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีอังกฤษ-ไทย (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๕), หน้า ๓๗๑.

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๑.

Romance : - a feeling of excitement and mystery associated with love.
- love, especially when sentimental or idealized.
- a book or film dealing with love in a sentimental or idealized way.^{๑๒}

ใน Collins Cobuild English Language Dictionary ก็ได้อธิบายความหมายของคำว่าโรมาเนสส์ ดังนี้

Romance : ...3.1 a short novel about a romantic relationship or love affair between man and woman.^{๑๓}

จากข้อความอธิบายถึงความหมายของคำว่าโรมาเนสส์ ในพจนานุกรมทั้งสองเล่มดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความหมายของโรมาเนสส์ ยังสามารถหมายถึงเรื่องราวหรือนวนิยายที่น่าเสนอเกี่ยวกับความรักระหว่างชายหญิงอีกด้วย อีกทั้งใน Oxford Dictionary of English ยังได้กล่าวว่าความรักนั้นยังต้องเป็นความรักที่ซาบซึ้งประทับใจหรือเป็นความรักในอุดมคติอีกด้วย

นอกจากนี้ ในหนังสือบางเล่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับข้องกับงานเขียนประเภทโรมาเนสส์ยังได้กล่าวถึงลักษณะของงานเขียนประเภทนี้ไว้เพิ่มเติมอีกด้วย ดังที่สมาคมนักเขียนนวนิยายโรมาเนสส์แห่งสหรัฐอเมริกา (Romance Writer of America) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

A central love story- In a romance, the main plot concerns two people falling in love and struggling to make the relationship work. The conflict in the book centers on the love story. The climax in the book resolves the love story. A writer is welcome to as many subplots as she like as long as the relationship conflict is the main story.

^{๑๒} Sally Wehmeire, Oxford Dictionary of English (Oxford: Oxford University Press, 2003), p. 1528.

^{๑๓} John Sinclair, Collins Cobuild English Language Dictionary (London: Collins ELT, 1990), p. 1259-1260.

An emotional Satisfying and Optimistic ending- Romance novels end in the way that make readers feel good. Romance novels are based on the idea of an innate emotional justice –the notion that good people in the world are rewarded and evil people are punished. In a romance, the lovers who risk and struggle for each other and their relationship are rewarded with emotional justice and unconditional love.^{๑๔}

ข้อความดังกล่าวข้างต้น เป็นการขยายความถึงลักษณะของงานเขียนประเภทโรมานซ์ไว้เพิ่มเติมจากที่หมายถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างชายกับหญิง โดยได้อธิบายถึงลักษณะของโรมานซ์ว่า นอกเหนือจากต้องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักแล้ว ในตอนจบของเรื่องยังต้องเป็นตอนจบที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกพึงพอใจ ตัวละครเอกฝ่ายดีต้องได้รับผลดี นั่นก็คือได้รับความรักที่ไร้เงื่อนไขใดๆ เป็นการตอบแทน ส่วนตัวร้ายก็ต้องได้รับบทลงโทษ

ใน Encyclopedia of Feminist Literary Theory ก็ได้กล่าวถึงความหมายประการหนึ่งของโรมานซ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมรวมทั้งกล่าวถึงการจบเรื่องของโรมานซ์ไว้ดังนี้

The least common denominator of the romance genre has come to be its focus on the romantic relation between a woman and a man...The romance also generally has a happy ending.^{๑๕}

จากคำอธิบายการจบเรื่องของนวนิยายโรมานซ์จากตัวอย่างที่ยกมา ทำให้เห็นได้ว่า นวนิยายประเภทโรมานซ์ตามความหมายที่กล่าวไว้ เป็นนวนิยายที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องราวความรักที่น่าซาบซึ้งประทับใจของชายและหญิงนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว มักจะต้องจบลงด้วยความสุขสมหวัง หรือตัวละครฝ่ายดีต้องได้รับความรักที่ไร้เงื่อนไขเป็นการตอบแทนความดีงาม

^{๑๔} ([http:// www.rwanational.org/romance.stm](http://www.rwanational.org/romance.stm)) อ้างถึงใน Fuchs Barbara, *Romance* (New York: Routledge, 2004), p. 127.

^{๑๕} EliZabeth Kowaleski, ed., *Encyclopedia of Literary Theory* (London: Garland publishing, 1997), p. 351.

การจบเรื่องเช่นนี้ มักหมายถึง การได้ครองคู่อยู่ร่วมกันระหว่างพระเอกนางเอก อย่างไรก็ตาม การจบเรื่องในนวนิยายโรมานซ์บางเรื่อง พระเอกนางเอกก็อาจไม่ได้ร่วมชีวิตกัน หรืออาจจบลง ด้วยความตาย แต่ถ้าตัวละครทั้งสองได้มีความรัก ความผูกพันกันโดยตลอด และมีความซาบซึ้ง และพึงพอใจต่อความรักที่แท้จริงของตนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแล้ว ก็ถือว่าการจบเช่นนี้ เป็นการจบลงด้วยความสุขเช่นกัน

อนึ่ง ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษารรณกรรมประเภทโรมานซ์ใน ความหมายของนวนิยายที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับความรักของชายหญิงเป็นสำคัญแต่เพียงเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงงานเขียนที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับผจญภัย หรือเรื่องราวในสมัยยุคกลางแต่อย่างใด งานเขียนประเภทโรมานซ์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงหมายถึง นวนิยายที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ ความรักอันน่าซาบซึ้งประทับใจระหว่างชายหญิง ที่ต้องจบลงโดยให้ความพึงพอใจทางอารมณ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า นวนิยายรักในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคำจำกัดความ หมายถึง เรื่องเล่าร้อยแก้วที่ผู้เขียนสมมติขึ้นอย่างสมจริง โดยต้องมียอดประกอบที่สำคัญคือ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉากและบทสนทนา และมีความยาวประมาณ ๒๐,๐๐๐ คำขึ้นไป โดย เนื้อเรื่องนั้นจะต้องถ่ายทอดเรื่องราวความรักอันน่าซาบซึ้งใจระหว่างตัวละครเอกฝ่ายชายและ ฝ่ายหญิง และจบลงด้วยความพึงพอใจทางอารมณ์

๒.๑.๒ คำจำกัดความของการท่องเที่ยว

คำว่า การท่องเที่ยว เป็นคำสำคัญอีกคำหนึ่งในการจำกัดความหมายของ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ดังนั้น จึงควรพิจารณาความหมายของการท่องเที่ยวให้ชัดเจนก่อน เช่นกัน อนึ่ง ความหมายของการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการให้คำจำกัดความ แตกต่างกันไป ดังนี้

ในหนังสือ **ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว** ได้กล่าวถึงความหมายของการ ท่องเที่ยวตามหลักการขององค์การ IOUTO (International Union of Official Travel Organizations) ว่า การเดินทางที่ถือเป็นการท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสามประการด้วยกัน คือ^{๑๖}

๑. ต้องเป็นการชั่วคราว
๒. ต้องเป็นไปตามความสนใจต้องการของผู้เดินทาง
๓. ต้องมิใช่เพื่อการรับสินจ้างในการนั้น

^{๑๖} ต้อย ชุมสาย และณิพันธ์ พรหมโยธี, **ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว** (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๔๒-๔๓.

ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า

การท่องเที่ยว เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้หมายถึงเฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติพี่น้องก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น^{๑๗}

นอกจากนี้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ต่างๆ กันดังต่อไปนี้

Rob Davidson ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Tourism ว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางออกจากบ้านพักเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาสั้น เพื่อไปเยี่ยมญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่นๆ ทางด้านการท่องเที่ยว^{๑๘}

ม.ล. ตู๋ ชุ่มส่าย กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเปลี่ยนที่อยู่อาศัยจากที่เดิมไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นไปตามความต้องการของผู้เดินทาง และต้องไม่ใช่เพื่อรับสินจ้าง โดยช่วงเวลาที่ยาวที่สุดของการเดินทางท่องเที่ยว คือ ๒๔ ชั่วโมง ส่วนช่วงที่นานที่สุดนั้นต้องไม่นานพอที่ผู้ท่องเที่ยวใช้เป็นแหล่งที่พักอาศัยถาวร^{๑๙}

เสรี วงษ์ไพจิตร ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๔๒ ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานอย่างที่คนส่วนมากเข้าใจกันเท่านั้น

^{๑๗} การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อ้างถึงใน สรลัคนันท์ ต้นเสียงสม, การนำเสนอด้านการท่องเที่ยวไทยของหนังสือพิมพ์รายวันกับความต้องการของผู้อ่าน (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๘.

^{๑๘} Rob Davidson, Tourism (Singapore: Longman Group Limited, 1995), p. 16.

^{๑๙} ตู๋ ชุ่มส่าย และวิบูลย์ พรหมโยธี, ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว, หน้า ๔๓.

แต่การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ ตลอดจนเพื่อ เยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น^{๒๐}

จากคำจำกัดความของการท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างที่สำคัญของการเดินทางทั่วไปกับการท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวจะต้องเป็นการเดินทาง อย่างชั่วคราว กล่าวคือ ผู้เดินทางจะต้องกลับจากสถานที่ที่เดินทางไป มิใช่เป็นการไปอยู่อย่างถาวร ส่วนการเดินทางนั้น มีความหมายกว้างขวางกว่าการท่องเที่ยว เพราะสามารถรวมถึงการเดินทางที่ไม่เป็นการชั่วคราวรวมไปด้วย เช่น การอพยพย้ายถิ่น หรือการเดินทางไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ เป็นต้น เพราะการเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศระยะยาว ผู้เดินทางจะต้องมีที่พักอาศัยถาวรตลอดระยะเวลาการศึกษาที่ใช้เวลานานพอสมควร ดังนั้น การไปศึกษาต่อประเทศจึง น่าจะเป็นการย้ายที่อยู่มากกว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับคำจำกัดความของการท่องเที่ยวเพิ่มเติมไปจากที่นักวิชาการแต่ละท่านได้กล่าวไว้ กล่าวคือ คำจำกัดความของการท่องเที่ยวที่นักวิชาการแต่ละท่านได้กล่าวไว้ นั้น หมายถึง การเดินทางแบบชั่วคราวทุกชนิด เช่น การเดินทางไปทำธุรกิจการงานต่างๆ หรือไปเยี่ยมญาติพี่น้อง ก็ถือเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากว่า การเดินทางต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น แม้จะมีจุดประสงค์หลักเพื่อการดังกล่าวมา แต่ก็มีความจุดประสงค์รองเพื่อพักผ่อนหย่อนใจไปในตัวด้วย การเดินทางเหล่านั้น จึงถือว่าการท่องเที่ยวไปในตัวนั่นเอง ในทางตรงกันข้าม หากเป็นการเดินทางบางกรณี เช่น เดินทางไปทำงานอย่างเดียวที่ผู้เดินทางไม่มีโอกาสได้รับความเพลิดเพลินจากการเดินทางนั้นเลย หรือเดินทางไปเยี่ยมญาติพี่น้องที่เจ็บไข้ได้ป่วย ก็ไม่ถือว่าการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ การเดินทางท่องเที่ยว ยังไม่จำเป็นต้องเป็นการเดินทางที่สะดวกสบายเสมอไป ในบางกรณี แม้ผู้เดินทางได้รับความยากลำบากหรือความไม่สะดวกสบายจากการเดินทางครั้งนั้น แต่ผู้เดินทางยังได้รับความเพลิดเพลินหรือพึงพอใจ ก็ถือว่าการเดินทางครั้งนั้นเป็นการท่องเที่ยวเช่นกัน เช่นในปัจจุบันนี้ มีการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้น อาทิ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ซึ่งผู้เดินทางท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับความสะดวกสบายจากการเดินทางท่องเที่ยวประเภทนี้ แต่ก็ถือว่าการท่องเที่ยว เพราะผู้เดินทางท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและถือเป็นการพักผ่อนหย่อนใจเช่นกัน

^{๒๐} เสรี วังสไพจิตร, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยาเรื่อง จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๔), หน้า ๖.

โดยสรุป ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การท่องเที่ยว มีความหมายถึง การเดินทางออกจากที่พักอาศัยถาวรไปยังที่อื่นๆ เป็นการชั่วคราว มีระยะเวลาการเดินทางจำกัด กล่าวคือ ไม่ยาวนานพอที่จะกลายเป็นการย้ายที่อยู่ถาวร การท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์การพักผ่อนหย่อนใจเป็นสำคัญ หรืออาจเพื่อวัตถุประสงค์อื่นบ้างก็ได้ แต่จะต้องมีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นวัตถุประสงค์รอง

จากการศึกษาคำจำกัดความของคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปคุณสมบัติของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้ว่า จะมีคุณสมบัติต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวจะต้องเป็นเรื่องที่ผู้เขียนแต่งขึ้นอย่างสมจริง โดยที่ ต้องมีคุณสมบัติของนวนิยายครบถ้วน กล่าวคือ ต้องเป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉากและบทสนทนา และมีความยาวประมาณ ๒๐,๐๐๐ คำขึ้นไป

๒. นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวจะต้องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักอันซาบซึ้งประทับใจระหว่างชายหญิงและจบลงด้วยความพึงพอใจทางอารมณ์

๓. นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวจะต้องมีการท่องเที่ยวผสมผสานอยู่เป็นส่วนใหญ่ของเรื่อง หรือมีการท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่องด้วย

คุณสมบัติดังที่ได้กล่าวมานี้ จึงทำให้สามารถสรุปถึงคำจำกัดความของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่กำหนดใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ดังนี้ คือ นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรักอันซาบซึ้งประทับใจของชายหญิงซึ่งผู้เขียนต้องเขียนขึ้นโดยมีองค์ประกอบของนวนิยายอย่างครบถ้วนและสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างสมจริงและต้องจบลงด้วยความพึงพอใจทางอารมณ์ โดยจะต้องมีการเดินทางท่องเที่ยวผสมผสานอยู่เป็นส่วนใหญ่ของเนื้อเรื่องหรือมีการท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่องนั้นๆ ด้วย

๒.๒ ความเป็นมาของนวนิยายแนวท่องเที่ยวในประเทศไทย

เนื่องจากในการศึกษาประวัติความเป็นมาของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น ควรศึกษาประวัติความเป็นมาของนวนิยายแนวท่องเที่ยวทั้งหมดทุกประเภทก่อน เพื่อให้เห็นภาพรวมของนวนิยายกลุ่มนี้ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกัน ก็ทำให้มองเห็นประวัติความเป็นมาของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนวนิยายแนวท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กันด้วย

นวนิยายแนวท่องเที่ยวที่ขึ้นได้มีขึ้นในต่างประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว ตัวอย่างของนวนิยายซึ่งมีการเดินทางท่องเที่ยวที่โด่งดังมากได้แก่ นวนิยายเรื่อง**แปดสิบวันรอบโลก (Reise um die Erde in 80)** ของจูลส์ เวิร์น (Jules Verne) ซึ่งเป็นเรื่องของชายคนหนึ่งที่ทำพินันจะเดินทางรอบโลกให้ได้ภายในเวลา ๘๐ วัน เป็นต้น แต่ในประเทศไทยนั้น นวนิยายเป็นวรรณกรรมรูปแบบใหม่ที่เพิ่งรับจากชาติตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา โดยมีนวนิยายเรื่องแรกของไทยคือเรื่อง**ความไม่พยายา** ของครูเหล็กม

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นวนิยายไทยก็ได้มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ได้เริ่มมีนวนิยายต่างแดนเกิดขึ้นเรื่องแรก คือ**เรื่องละครแห่งชีวิต** โดยมีผู้ประพันธ์คือ หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง รัชพัฒน์ เนื้อหาของนวนิยายเกี่ยวข้องกับชายหนุ่มคนหนึ่งที่ต้องเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศอังกฤษ และพบเจออุปสรรคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การทำงาน หรือความรัก แต่สุดท้ายก็ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต นวนิยายเรื่องนี้ นับเป็นเรื่องแรกของไทยที่มีการใช้ฉากต่างแดน และได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างดี เพราะนอกจากผู้เขียนจะทรงสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้เห็นชีวิตมนุษย์อย่างสมจริงแล้ว ยังได้ทรงบรรยายถึงสภาพบ้านเมืองของเมืองที่สำคัญต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลอนดอน ปารีสให้ผู้อ่านได้รับรู้ การนำเสนอภาพของบ้านเมืองสำคัญเหล่านี้ สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจต่อสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่และวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไปจากตนเอง

เมื่อ**ละครแห่งชีวิต** ซึ่งเป็นนวนิยายชีวิตต่างแดนได้รับความนิยมเป็นอย่างดี ก็ทำให้มีนวนิยายชีวิตต่างแดนเริ่มเกิดขึ้นอีกหลายเรื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ กุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือศรีบูรพา ได้เริ่มตีพิมพ์เรื่อง**ข้างหลังภาพ** ลงในหนังสือ**ประชาชาติรายวัน** หลังจากที่ศรีบูรพาได้เดินทางไปดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นและเกิดความประทับใจต่อความงดงามของบรรยากาศประเทศญี่ปุ่น ศรีบูรพาจึงได้นำสถานที่ในประเทศญี่ปุ่นเหล่านั้น มาสร้างเป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับความรัก ระหว่างหม่อมราชวงศ์กิริติหรือที่มักเรียกในเรื่องว่าคุณหญิงกิริติและนพพรนักเรียนไทยในญี่ปุ่น ที่มีโอกาสได้พบกันเมื่อคุณหญิงกิริติเดินทางไปเที่ยวญี่ปุ่นพร้อมกับสามี เรื่อง**ข้างหลังภาพ**จึงนับเป็นนวนิยายต่างแดนเรื่องแรกที่มีการท่องเที่ยวของตัวละครปรากฏผสมผสานอยู่ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยนำเนื้อหาของเรื่อง**ข้างหลังภาพ**มาศึกษาวิเคราะห์แล้ว พบว่าเนื้อหาของเรื่องนั้น ถึงแม้ตัวละครจะมีการเดินทางท่องเที่ยว แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยว ผู้เขียนเพียงแต่นำสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นสถานที่จริงบางแห่งที่มีความสวยงามมาใช้ประกอบเป็นฉากเท่านั้น ไม่ได้มีการบรรยายหรือให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านต่างๆ แต่อย่างใด จึงไม่สามารถถือได้ว่า**ข้างหลังภาพ**เป็นนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวของตัวละคร ได้เกิดขึ้นอีก เมื่อพระองค์เจ้าหญิงวิภาวดีรังสิตหรือ ว.ณ ประมวญมารค ได้ทรงพระนิพนธ์เรื่อง **รัตนาวดี** ขึ้น เพื่อทรงต้องการบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวการท่องเที่ยวยุโรปเป็นครั้งแรกของ พระองค์ให้ผู้อ่านได้รับรู้ จึงได้ทรงถ่ายทอดประสบการณ์การท่องเที่ยวครั้งนั้นลงในเรื่อง **รัตนาวดี** ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีการนำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวผสมผสานอยู่ตลอดทั้งเรื่อง จึงกล่าวได้ว่าเรื่อง**รัตนาวดี** ถือเป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยวเรื่องแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และยังเป็นนวนิยายที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก**รัตนาวดี**เป็นเรื่องราวความรักอ่อนหวานซึ่งผู้เขียนทรงสามารถผูกเรื่องราวได้อย่างสนุกสนานน่าติดตาม อีกทั้งยังได้นำเสนอภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามต่างๆ ในทวีปยุโรปได้อย่างกลมกลืนกับเนื้อหาของ นวนิยาย ทั้งนี้ การนำเสนอสภาพบ้านเมืองของทวีปยุโรป ย่อมเป็นส่วนที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพราะในสมัยนั้น การคมนาคมต่างๆ ยังไม่สะดวกสบายนัก การเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉพาะการท่องเที่ยวต่างประเทศยังจำกัดอยู่ในวงแคบไม่แพร่หลาย การนำเสนอ การท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ ที่มีสภาพบ้านเมือง วิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากบ้านเมืองของตนเอง จึงสามารถสร้างความน่าสนใจให้แก่นวนิยายเรื่องนี้เพิ่มขึ้น

หลังจากที่นวนิยายเรื่อง**รัตนาวดี**ได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ อมราวดี ได้เขียนเรื่อง**น้ำตาลที่ไม่ละลาย** ลงในนิตยสารสกุลไทย เนื่องจากผู้เขียนได้รับเลือกให้เดินทางไปเข้าร่วมประชุมสมาคมนักเขียนระหว่างชาติ (P.E.N. International) ที่ประเทศเยอรมนีตะวันตก จึงได้เขียนนวนิยายที่นำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยวครั้งนี้ เรื่อง**น้ำตาลที่ไม่ละลาย**ยังได้รับรางวัลสารนิยายดีเด่นอีกด้วย ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ นาฎยา นิตยสุนทร ได้เขียนนวนิยายเรื่อง **แก้วตาพี่** ขึ้น เป็นเรื่องราวความรักระหว่างชายตาบอดกับหญิงสาวผู้หนึ่ง ผู้เขียนได้กำหนดให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นในเรื่องขณะที่พระเอกและนางเอกเดินทางไปรักษาอาการตาบอดที่ต่างประเทศ อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่านวนิยายเรื่องนี้ ผู้เขียนต้องการที่จะนำเสนอถึงเรื่องราวความรักและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างพระเอกและนางเอกเท่านั้น ถึงแม้ว่าจะมีการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวหรือสถานที่ต่างๆ เท่าไรนัก จึงไม่สามารถถือได้ว่าเรื่อง**แก้วตาพี่** จัดอยู่ในประเภทของนวนิยายแนวท่องเที่ยวได้

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๐ นั้น ได้มีนวนิยายขนาดสั้นหลายเรื่องที่เป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยวเกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กฤษณา อโศกสิน ได้นำประสบการณ์การท่องเที่ยวพักร้อนในประเทศฟิลิปปินส์มาถ่ายทอดเป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยวอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่อง

ฝนหลงฤดู^{๒๐} โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับชายหญิงที่ต่างมีความทุกข์จากชีวิตคู่ได้พบกันระหว่างไปทัศนศึกษาที่ประเทศฟิลิปปินส์และเกิดความเข้าใจกันจนกลายเป็นความรักระหว่างการท่องเที่ยว สุดท้ายเมื่อการเดินทางสิ้นสุดทั้งสองก็ต้องแยกทางกัน ต่อมาเมื่อต่างฝ่ายต่างมีอิสรภาพและทั้งสองได้มาพบกันอีกครั้ง ฝ่ายหญิงก็กลับต้องเสียชีวิตลง

หลังจากนั้น เมื่อถึง พ.ศ. ๒๕๑๖ สุภัทร สวัสดิรักษ์ ซึ่งใช้นามปากกาว่า นารี นฤมล ได้เขียนนวนิยายแนวท่องเที่ยวขึ้นอีกเรื่องหนึ่ง เมื่อครั้งที่ได้เดินทางไปทำงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระยะเวลาสั้นๆ ผู้เขียนได้นำประสบการณ์การเดินทางครั้งนั้นมาเขียนเป็นนวนิยายเรื่อง **มะกันที่ฉันทัก** โดยมีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งสมรสแล้วเดินทางไปทำงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างการทำงาน ชายหนุ่มชาวอเมริกันซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้เธอเกิดชอบพอเธอและพยายามทำให้เธอรักเขา แต่ฝ่ายหญิงกลับปฏิเสธเนื่องจากเห็นว่าเป็นชาวต่างชาติ แต่สุดท้ายเมื่อฝ่ายหญิงเริ่มยอมรับความรู้สึกของตัวเอง ฝ่ายชายก็ถูกยิงเสียชีวิต อย่างไรก็ตาม นวนิยายเรื่องนี้ไม่อาจจัดอยู่ในประเภทของนวนิยายแนวท่องเที่ยวได้ เพราะในการเดินทางไปสหรัฐอเมริกาครั้งนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ถึงแม้จะมีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาบ้างก็จริง แต่ก็จะเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของสหรัฐอเมริกา ข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอในนวนิยายเรื่องนี้ ก็จะเน้นแต่เรื่องเกี่ยวกับการปกครองของสหรัฐอเมริกาและนโยบายเรื่องความสัมพันธ์ของคนต่างเชื้อชาติเท่านั้น

ในปีพ.ศ. ๒๕๑๗ ก. สุรางคนางค์ ได้เขียนนวนิยายเรื่อง **वंสันต์พิศวาส** ขึ้น เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มคนหนึ่งที่ต้องเดินทางไปทำงานที่จังหวัดภูเก็ตชั่วคราวและได้ถือเป็นโอกาสท่องเที่ยวไปด้วย ในระหว่างการเดินทาง ชายหนุ่มผู้นี้ได้พบและรู้สึกต้องตากับหญิงสาวผู้หนึ่ง แต่สุดท้ายเมื่อการเดินทางสิ้นสุด ทั้งสองก็แยกจากกันโดยไม่ได้มีความรู้สึกผูกพันหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอีกเลย ดังนั้น นวนิยายเรื่องนี้ จึงไม่สามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มของนวนิยายรักตามที่วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้กำหนดไว้

^{๒๐} เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้ไม่มีการพิมพ์รวมเล่ม และลงพิมพ์ในนิตยสารสกุลไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ทำให้ไม่สามารถรวบรวมเนื้อหาได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงไม่ได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ในขณะที่ช่วง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐ ซึ่งเป็นขณะที่มีนวนิยายแนวท่องเที่ยวขนาดสั้นเกิดขึ้นหลายเรื่องนั้น ก็มีนวนิยายแนวท่องเที่ยวขนาดยาวเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ โรสลาเรน ได้เขียนเรื่อง**ทางรักขึ้น** หลังจากที่ได้ไปพักผ่อนช่วงฤดูร้อนในประเทศเยอรมนีและประเทศใกล้เคียง ผู้เขียนได้นำประสบการณ์การท่องเที่ยวครั้งนั้นมาถ่ายทอดเป็นนวนิยายรักสนุกสนานระหว่างชายหนุ่มคนหนึ่งซึ่งเป็นนักศึกษาอยู่ในประเทศเยอรมนี และต้องทำหน้าที่ดูแลน้องสาวของเพื่อนสนิทที่เดินทางมาเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยว ทั้งสองก็เกิดชอบพอรักใคร่กัน เมื่อการเดินทางสิ้นสุด ทั้งสองก็สัญญาว่าจะรอคอยกันและกันเป็นเวลาหนึ่งปี ต่อจากนั้นไม่นานผู้เขียนก็ได้เขียนเรื่อง **สายสัมพันธ์** ซึ่งเป็นเรื่องต่อจากเรื่อง**ทางรัก** โดยนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวในประเทศเยอรมนีและประเทศใกล้เคียงเช่นเดียวกัน ทั้งสองเรื่องนี้เป็นเรื่องราวความรักของชายหนุ่มหญิงสาวคู่เดิมที่ในที่สุดก็กลับมาพบกันที่ประเทศเยอรมนีอีกครั้ง และด้วยเหตุจำเป็นบางประการ ทำให้ชายหนุ่มและหญิงสาวต้องแต่งงานกันเพียงแต่นามที่ประเทศเยอรมนีนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ทั้งสองคนก็เดินทางท่องเที่ยวร่วมกันอีก จนกระทั่งเมื่อเดินทางท่องเที่ยวเป็นระยะเวลาหนึ่ง ก็เดินทางกลับเมืองไทยเพื่อเริ่มต้นชีวิตคู่ที่แท้จริง

ในปีพ.ศ. ๒๕๒๐ รพีพร ได้เขียนนวนิยายเรื่อง**นกขมิ้นบินถึงหิมาลัยขึ้น** เป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวของตัวละครเอกที่เดินทางไปยังประเทศอินเดีย และเป็นเรื่องราวที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประเทศอินเดียไว้รอบด้านทั้งด้านการเมืองการปกครอง สภาพบ้านเมือง ความเป็นอยู่ของคนผ่านความคิดของตัวละครได้เป็นอย่างดี

จากนั้น ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๐ ก็ยังคงมีนวนิยายแนวท่องเที่ยวปรากฏอยู่ เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จันทราไฟ ได้เขียนนวนิยายแนวท่องเที่ยวเรื่อง**อมาถุสขึ้น** เป็นนวนิยายที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับหญิงสาวชาวไทยที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ในประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์ และได้เดินทางไปท่องเที่ยวประเทศสเปนจนกระทั่งได้พบกับชายหนุ่มชาวเผ่ายิปซีคนหนึ่ง และเขาได้พาเธอเดินทางไปเที่ยวบ้านของเขาที่เกาะแห่งหนึ่งแถบบริเวณเกาะอิบิซาในประเทศสเปน นวนิยายเรื่องนี้จึงเป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยวที่เน้นการนำเสนอภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ วาณิช จรุงกิจอนันต์ ได้เขียนนวนิยายขนาดสั้นเรื่อง**ยามเมื่อลมพัดหวานขึ้น** นวนิยายเรื่องนี้ได้นำเสนอเรื่องราวความรักของชงและการบูรที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ชงเป็นผู้พาการบูรท่องเที่ยวในประเทศฝรั่งเศสและอังกฤษ โดยจะเน้นที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นส่วนใหญ่ นวนิยายเรื่องนี้ จึงถือได้ว่าเป็นนวนิยายแนวท่องเที่ยวอีกเรื่องหนึ่ง

ในช่วง ๑๐ ปี ถัดมา ก็ยังคงมีนวนิยายแนวท่องเที่ยวปรากฏออกมาอีกหลายเล่ม เช่น ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ได้เขียนนวนิยายเรื่อง**กิ่งไผ่ใบรัก** ขึ้น เป็นเรื่องราว

ของชายหนุ่มและหญิงสาวที่ถูกบังคับให้แต่งงานกัน และได้มีโอกาสทำความรู้จักกันระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในประเทศจีน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ว. วินิจฉัยกุล ได้เขียนนวนิยายแนวท่องเที่ยวขึ้นอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่อง **เยียมมิมาน** เป็นเรื่องราวของคู่สามีภรรยาที่หย่าร้างกันไปแล้ว และได้มีโอกาสมาพบกันใหม่ในขณะที่ฝ่ายหญิงเดินทางมาเที่ยวประเทศอังกฤษพร้อมด้วยคู่หมั้นที่กำลังจะแต่งงานกัน ในปีถัดมา คือ ในปีพ.ศ. ๒๕๓๙ ได้มีนวนิยายแนวท่องเที่ยวเกิดขึ้นอีกสองเรื่อง คือ นวนิยายเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ของกิ่งฉัตร ซึ่งนำเสนอเรื่องราวของชายหญิงคู่หนึ่งที่เคยผิดใจกันอย่างรุนแรง และบังเอิญต้องมาเดินทางท่องเที่ยวประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาด้วยกัน จนในที่สุดการท่องเที่ยวก็ทำให้ทั้งสองสามารถรับความเข้าใจกันได้ นวนิยายแนวท่องเที่ยวอีกเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ ได้แก่นวนิยายเรื่อง **ตะวันขึ้นที่ภูพระบาท** ของชมัยพร แสงกระจ่าง ซึ่งนำเสนอเรื่องราวของชีวิตนักโบราณคดี และคนกลุ่มหนึ่งที่ได้มาพบกันในระยะเวลากการเดินทางท่องเที่ยวโบราณสถานในเขตภาคอีสานและประเทศใกล้เคียงของไทย อนึ่ง นวนิยายเรื่องนี้ ผู้เขียนต้องการเน้นให้เห็นถึงชีวิตการต่อสู้ของนักโบราณคดีเป็นสำคัญ ผ่านทางตัวละครหลายตัว ซึ่งเป็นนักโบราณคดี โดยเฉพาะตัวละครเอกฝ่ายชายผู้มีความรักในโบราณสถาน โบราณวัตถุ และต้องการเผยแพร่ให้คนอื่น ๆ รักและอนุรักษ์ของเหล่านี้ไว้ให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติตลอดไป แม้ว่าจะเป็นเรื่องยากลำบากก็ตามที่ ดังนั้น การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้ จึงเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมานั้น นวนิยายแนวท่องเที่ยวก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เพ็ญแข วงศ์สง่า ได้เขียนนวนิยายเรื่อง **สุดฝั่งฟ้าขึ้น** เพื่อนำเสนอเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่ง que เดินทางไปทัศนศึกษาที่มณฑลซินเจียงตามคำเชิญของชายหนุ่มผู้เคยเป็นเพื่อนเก่า ทั้งสองต่างมีครอบครัวแล้ว ในระหว่างการท่องเที่ยว เขาบอกหญิงสาวว่าเขารักหญิงสาวทั้งที่ทราบดีว่าเธอไม่เคยรักเขาฉันคู่สาว และเรื่องนี้ก็เป็นสาเหตุให้เขากับภรรยามีปัญหาระหองระแหงกัน หญิงสาวจึงพยายามช่วยให้สามีภรรยาคืนดีกันได้ในที่สุด

พ.ศ. ๒๕๔๕ ว.วินิจฉัยกุล ได้เขียนนวนิยายแนวท่องเที่ยวขึ้นอีกครั้ง คือเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้เขียนนวนิยายเรื่องนี้ขึ้นเมื่อได้ไปเยือนประเทศอังกฤษอีกครั้ง และต้องการเขียนนวนิยายในลักษณะเดียวกับเรื่อง **รัตนาวดี** ถัดมา ในปีพ.ศ. ๒๕๔๖ กิ่งฉัตร ได้นำเสนอนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวขึ้นอีกเรื่อง คือ เรื่อง **ในเรือนใจ** ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชายหนุ่มที่ได้รับคำสั่งจากผู้ใหญ่ให้ทำให้ลูกสาวของเขาและคู่หมั้นเลิกรักกัน ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวประเทศแถบยุโรป สุดท้ายชายหนุ่มกับหญิงสาวก็รักกันระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า นวนิยายแนวท่องเที่ยวแต่ละเรื่องล้วนแต่เป็นการนำประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียนมาถ่ายทอดผสมผสานลงในนวนิยายทั้งสิ้น ซึ่งลักษณะดังกล่าว ก็ทำให้นวนิยายนั้นเกิดมีลักษณะเฉพาะบางประการขึ้น และสามารถจัดกลุ่มนวนิยายประเภทนี้ออกเป็นนวนิยายรูปแบบเฉพาะรูปแบบหนึ่งได้

นอกจากนี้ หากพิจารณาตามประวัติความเป็นมาได้ศึกษาค้นคว้ามา พบว่า มีนวนิยายที่มีลักษณะคล้ายกับนวนิยายแนวท่องเที่ยวอยู่หลายเรื่อง แต่เนื่องจากในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้กำหนดขอบเขตของนวนิยายแนวท่องเที่ยวไว้ว่าจะต้องเป็นนวนิยายที่มีการเดินทางท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่องหรือเป็นส่วนใหญ่ของเรื่อง ดังนั้น นวนิยายเรื่องแรกที่น่าจะจัดอยู่ในกลุ่มนวนิยายแนวท่องเที่ยว ก็คือ **รัตนาวดี** และนับแต่นั้นเป็นต้นมา ก็มีนวนิยายแนวท่องเที่ยวเกิดขึ้นตามมาเป็นลำดับ โดยผู้เขียนอาจเขียนเป็นนวนิยายขนาดสั้นหรือขนาดยาวซึ่งมีเนื้อหาและแนวคิดในการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น เรื่องราวที่น่าเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักอย่างเรื่อง **รัตนาวดี ผนหลงฤดู ทางรัก** ฯลฯ เรื่องราวที่น่าเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น **มะกัน-ที่ฉันทัก** หรือ **เรื่องรักเลียบक्रमลินน์** เรื่องราวที่น่าเสนอแนวคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนสนใจโดยเฉพาะ เช่น **ตะวันขึ้นที่ภูพระบาท** ที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับนักโบราณคดี และการอนุรักษ์โบราณวัตถุสถานต่างๆ เรื่องราวที่น่าเสนอแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว เช่น **สุดฝั่งฟ้า** เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้จำกัดกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายแนวท่องเที่ยวไว้ว่าต้องเป็นนวนิยายรักเท่านั้น ดังนั้น นวนิยายแนวท่องเที่ยวที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายแนวท่องเที่ยวในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงต้องเป็นนวนิยายที่เป็นนวนิยายรัก ซึ่งมีอยู่ ๑๐ เรื่องด้วยกัน คือ เรื่อง **รัตนาวดี ทางรัก สายสัมพันธ์ อมาญาส์ ยามเมื่อลมพัดหวน กิ่งไผ่ใบรัก เขียมวิมาน แสงดาวฝั่งทะเล บทเพลงแห่งคิมหันต์ และในเรือนใจ**

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๓

องค์ประกอบของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเป็นนวนิยายรูปแบบหนึ่งที่มีการผสมผสานการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวเข้ากับนวนิยาย นวนิยายประเภทนี้ จึงมีลักษณะของนวนิยายและสารคดีท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น ในบทนี้ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาถึงองค์ประกอบพื้นฐานในฐานนวนิยายของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว อันได้แก่ โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉาก และบทสนทนา เพื่อให้เห็นว่านวนิยายประเภทนี้ก็มีองค์ประกอบพื้นฐานของนวนิยายอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ในองค์ประกอบบางประการ ยังอาจมีลักษณะเฉพาะเพิ่มเติมขึ้นมาอีกด้วย อนึ่ง ในการวิเคราะห์องค์ประกอบแต่ละด้านของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ผู้วิจัยจะศึกษาความหมายและรายละเอียดขององค์ประกอบนั้นๆ ก่อน แล้วจึงค่อยศึกษาถึงองค์ประกอบของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

๓.๑ โครงเรื่อง^๑ (plot)

โครงเรื่อง หมายถึง เหตุการณ์ชุดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันและเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของตัวละครขึ้นในเรื่อง เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ต้องเกี่ยวเนื่องกันอย่างมีเหตุมีผล ดังเช่นในนวนิยายเรื่อง *กิ่งไม้ใบรัก* ของปิยะพร ศักดิ์เกษมที่เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเรียงต่อกันโดยมีเหตุผลมารองรับ เช่น

- เหตุการณ์ที่ ๑ อารตีได้เถียงกับแม่อย่างรุนแรงเพราะทราบว่าแม่พยายามชักจูงลูกชายของเพื่อนให้มาคบหากับตนเอง
- เหตุการณ์ที่ ๒ อารตียอมเดินทางไปเมืองจีนกับแม่ที่อยากไปเมืองจีนมากเพราะรู้สึกผิดและต้องการทำความดีชดเชย

จะเห็นได้ว่า โครงเรื่องที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้เป็นโครงเรื่องที่ดี เพราะมีเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กันคือ อารตีทะเลาะกับแม่ และอารตีเดินทางไปเมืองจีนกับแม่ ทั้งสองเหตุการณ์นี้มีความเกี่ยวพันกันอย่างชัดเจนคือ เหตุการณ์แรกเป็นผลให้เกิดเหตุการณ์ที่สอง

^๑ วนิตา บำรุงไทย, *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย* (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑๒.

นอกจากนี้ โครงเรื่องยังต้องมีลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือต้องมีความขัดแย้ง (conflict) หรือปมปัญหา โครงเรื่องจะเกิดขึ้นจากความขัดแย้ง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้นก็แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้น นั่นก็คือความขัดแย้งระหว่างอารตีกับแม่ที่ทะเลาะกันจนเป็นเหตุให้ต่อมาอารตีต้องมาง้อแม่โดยยอมเดินทางไปเมืองจีนกับแม่

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในนวนิยายแต่ละเรื่องอาจมีได้หลายแบบ ดังที่จะยกตัวอย่างต่อไปนี้^๒

๑.๑ ความขัดแย้งภายนอก หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกกับสิ่งต่างๆ ได้แก่

๑.๑.๑ ความขัดแย้งของตัวละครกับตัวละครด้วยกัน เช่น นวนิยายเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ของ ว. วินิจฉัยกุล ที่แวพลอยนางเอกของเรื่องมีความขัดแย้งกับคริส ผู้เป็นสามี เพราะคิดว่าคริสไปมีหญิงอื่นจนเป็นเหตุให้ต้องเลิกรักกัน

๑.๑.๒ ความขัดแย้งกับธรรมชาติ เช่น นวนิยายเรื่อง **ทุ่งมหาราช** ที่ตัวละครเอกคือนายรินพยายามที่จะต่อสู้กับภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาถิ่นที่อยู่ของตัวเอง

๑.๑.๓ ความขัดแย้งกับสังคม เช่น นวนิยายเรื่อง **ข้าวนอกนา** ที่ตัวละครเอกคือดำมีปัญหาในการดำรงชีวิต เนื่องจากสังคมรังเกียจว่าเธอเป็นลูกของภรรยาเช่าที่เกิดกับชายผิวดำ

๑.๒ ความขัดแย้งภายใน ได้แก่ ปมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครเอง เช่น นวนิยายเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ของกิ่งฉัตร ที่ภวัตมีความขัดแย้งในจิตใจของตนเองระหว่างการเลือกที่จะเชื่อคำพูดของวริษา คนรักของตน หรือเลือกที่จะเชื่อคำพูดของอาแท้ๆ ผู้มีบุญคุณกับตนซึ่งมีปัญหาคัดแย้งกับวริษา จนทำให้เขาต้องประสบกับความยุ่งยากลำบากใจเป็นต้น

นวนิยายเป็นเรื่องเล่าที่มีขนาดยาว ดังนั้นในการสร้างโครงเรื่อง ถึงแม้เรื่องนั้นจะมีโครงเรื่องเดี่ยวแต่ผู้เขียนก็สามารถสร้างให้มีความขัดแย้งมากกว่า ๑ ปม โดยที่ความขัดแย้งนั้นอาจเกิดขึ้นไปพร้อมกันหรือต่อเนื่องกันและอาจมีทั้งความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายในก็ได้ ดังเช่นเรื่อง **รัตนาวดี** หม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดีหรือที่เรียกในเรื่องว่าท่านหญิงนั้นเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจว่าตนเกิดไปหลงรักผู้ชายที่มีสถานภาพต่ำกว่า ทำให้ตนเองต้องเลือกระหว่างความรักหรือ

^๒ วนิดา บำรุงไทย, **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**, หน้า ๑๑๒.

ฐานะเกียรติยศของตนเอง ขณะที่เรื่องดำเนินไปนั้น ก็เกิดความขัดแย้งภายนอกระหว่างตัวละคร ขึ้นอีกเมื่อท่านหญิงรู้ว่าตนเองถูกท่านชายदनัยว์ฒนาหรือนายเล็กคนขับรถหลอกมาตลอด ทำให้ท่านหญิงโกรธท่านชายมากจนกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างท่านหญิงรัตนาวดีและท่านชายदनัยว์ฒนาเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่ง

นอกจากนี้ นวนิยายบางเรื่องที่มีขนาดยาว อาจมีโครงเรื่องได้มากกว่า ๑ โครงเรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากนวนิยายเรื่องนั้นๆ มีตัวละครหลายตัวและเป็นเหตุให้เกิดปมขัดแย้งได้หลายปม ทำให้โครงเรื่องของนวนิยายกว้างขวางและซับซ้อนยิ่งขึ้น นวนิยายประเภทดังกล่าว มักจะประกอบไปด้วย**โครงเรื่องหลัก** (main plot) อันเป็นโครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกโดยตรง เป็นเค้าโครงของพฤติกรรมและเหตุการณ์หลักของตัวละครเอก และ**โครงเรื่องรอง** (sub plot) ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่แทรกระหว่างโครงเรื่องหลัก โครงเรื่องรองอาจมีมากกว่า ๑ โครงเรื่องและอาจเป็นเรื่องของตัวละครเอกหรือตัวละครรองก็ได้ เช่นเรื่อง **กิ้งก่าใบรัก** มีโครงเรื่องหลักเป็นเรื่องราวความรักของสวรรค์และอารตีที่มีความขัดแย้งกันตลอด ทั้งเนื่องจากตัวละครตัวอื่นๆ และตัวละครเอกเอง ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีโครงเรื่องรองแทรกอยู่ในระหว่างโครงเรื่องหลัก คือ ความขัดแย้งระหว่างสวรรค์และหลานสาววัยรุ่นของเธอ เป็นต้น

ในการดำเนินเหตุการณ์ตามโครงเรื่องของนวนิยายแต่ละเรื่อง ทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง จะมีขั้นตอนคล้ายคลึงกันไปตั้งแต่ต้นจนจบ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้^๓

๑. ขั้นตอนการปูพื้นฐานของเรื่อง (Exposition) เป็นขั้นตอนการเปิดเรื่อง ผู้เขียนจะแนะนำองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่อง ที่จะมีความสำคัญต่อโครงเรื่องในอนาคต อาทิ การแนะนำลักษณะนิสัยหรือภูมิหลังของตัวละครเอก ความคิดหรือเป้าหมายในชีวิตของตัวละครเอกเพื่อเป็นการปูพื้นเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจ ขั้นตอนการเปิดเรื่องมักจะอยู่ในช่วงเริ่มต้นเรื่องเป็นส่วนใหญ่ แต่บางกรณีขั้นตอนนี้อาจปรากฏอยู่ในส่วนอื่นของเรื่องก็ได้ เช่น ในบางช่วงที่โครงเรื่องมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น มีตัวละครเพิ่มขึ้นในโครงเรื่อง ก็ถือว่าการปูพื้นฐานของเรื่องอีกเช่นกัน

๒. ขั้นพัฒนาเหตุการณ์ (Complication) เป็นขั้นตอนที่เรื่องดำเนินมาถึงช่วงที่ความขัดแย้งสำคัญของโครงเรื่องเริ่มเปิดเผยขึ้น เช่นอาจเปิดเผยให้เห็นความขัดแย้งระหว่างตัวเอกและตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์ ความขัดแย้งระหว่างความดีและความเลว เป็นต้น

^๓ Robert Edgar v, Fiction : an introduction to reading and writing (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1989), p. 27.

๓. **ขั้นจุดวิกฤตของเรื่อง (Crisis)** เป็นขั้นที่เรื่องดำเนินเข้าสู่จุดเปลี่ยนของเรื่อง ตัวละครต้องตัดสินใจเลือกหรือกระทำอย่างหนึ่งเพื่อคลี่คลายปมความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในโครงเรื่องหนึ่งๆ อาจเกิดจุดวิกฤตได้หลายครั้ง ตัวละครอาจต้องตัดสินใจเลือกทางหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหลายหน โดยที่การตัดสินใจของตัวละครอาจจะทำให้ปัญหาคลี่คลายลงหรือผูกปมให้ยุ่งยากขึ้นจนนำไปสู่จุดที่ตึงเครียดที่สุดของเรื่องก็ได้

๔. **ขั้นจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax)** เป็นขั้นที่เรื่องได้ดำเนินมาถึงจุดที่ตึงเครียดที่สุด ตัวละครต้องตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งเพื่อคลี่คลายปมความขัดแย้งที่เกิดขึ้น การตัดสินใจของตัวละครในช่วงจุดสุดยอดของเรื่องนี้ จะทำให้เรื่องนั้นคลี่คลายลงไปในทางใดทางหนึ่งนั่นเอง

๕. **ขั้นภาวะคลี่คลายของเรื่อง (Resolution หรือ Denouement)** เป็นการกระทำของตัวละครที่เกิดขึ้นหลังจากที่ปมปัญหาคลี่คลายลงเมื่อตัวละครได้ตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งไปแล้ว การกระทำของตัวละครที่เกิดขึ้นนี้ จะทำให้ผู้อ่านได้รับทราบถึงจุดจบของเรื่องซึ่งอาจมีทั้งในกรณีที่จบลงอย่างสุขสมหวัง เมื่อตัวละครได้รับสิ่งที่ประสงค์ไว้ หรือจบลงอย่างไม่มีความสุข เมื่อตัวละครไม่สมประสงค์ นอกจากนี้ผู้เขียนยังอาจจบเรื่องลงโดยทิ้งปมปัญหาค้างไว้ให้ผู้อ่านคาดเดาว่าเรื่องจะจบลงอย่างสมประสงค์หรือไม่สมประสงค์ก็ได้

ในการสร้างโครงเรื่องของนวนิยายโดยทั่วไปนั้นจะดำเนินตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นแต่นวนิยายแต่ละเรื่องอาจให้ความสำคัญของขั้นตอนแต่ละขั้นตอนต่างกันออกไป เช่น นวนิยายบางเรื่องอาจให้รายละเอียดในการปูพื้นเรื่องมาก ทำให้ช่วงเปิดเรื่องค่อนข้างยาว ขณะที่บางเรื่องก็เปิดเรื่องด้วยการเสนอปัญหาและนำเข้าสู่ขั้นพัฒนาเหตุการณ์เลยหรือบางเรื่องอาจมีเหตุการณ์ซึ่งเป็นจุดวิกฤตหลายช่วง ส่วนบางเรื่องอาจมีแค่เหตุการณ์เดียวก็ได้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างโครงเรื่องก็คือผู้แต่งต้องทำให้โครงเรื่องนั้นดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นควรมีความเกี่ยวเนื่องกันและมีเหตุผลมารองรับ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เรื่องมีความสมจริงนั่นเอง

อนึ่ง ในการพิจารณาถึงโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และพบว่า โครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววนั้น เป็นนวนิยายที่มีโครงเรื่องหลักเพียงโครงเรื่องเดียว ไม่มีโครงเรื่องรองแทรกอยู่ ซึ่งในที่นี้ จะเรียกว่า โครงเรื่องเดียว ส่วนบางเรื่องจะมีทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง ซึ่งในที่นี้ จะเรียกว่า โครงเรื่องซ้อน ดังนั้น จึงอาจแบ่งนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวออกเป็น ๒ กลุ่ม ตามลักษณะโครงเรื่อง ดังนี้

๓.๑.๑ นวนิยายที่มีโครงเรื่องเดียว

นวนิยายที่มีโครงเรื่องเดียว หมายถึงนวนิยายที่มีโครงเรื่องเพียงโครงเรื่องเดียวเท่านั้น นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่มีโครงเรื่องเดียวมีอยู่ ๕ เรื่อง ได้แก่

ก. ทางรัก

นวนิยายเรื่อง **ทางรัก** มีโครงเรื่องดังนี้ ศุภพรเดินทางไปเที่ยวเยอรมนีและมีเหตุทำให้ต้องร่วมเดินทางไปท่องเที่ยวกับชยานนท์ ซึ่งเรียนหนังสืออยู่ที่นั่น ในระหว่างทาง ศุภพรช่วยแก้ปัญหาที่ติดค้างในใจของชยานนท์ให้คลี่คลายลงได้ ขณะเดียวกันทั้งสองก็เริ่มรักกัน แต่กลับมีคู่รักเก่าของชยานนท์เข้ามาแทรกแซงการเดินทาง ทำให้ศุภพรเข้าใจผิด ต่อมาทั้งคู่ก็สามารถปรับความเข้าใจกันได้ ก่อนกลับเมืองไทยศุภพรรักชยานนท์และให้เวลาเพื่อเรียนต่อหนึ่งปี เรื่องจบลงโดยทิ้งให้ผู้อ่านคาดเดาเองว่าชยานนท์น่าจะสมหวังในความรักกับศุภพรในเวลาต่อมา

ข. สายสัมพันธ์

นวนิยายเรื่อง **สายสัมพันธ์** มีโครงเรื่องดังนี้ ศุภพรเดินทางไปเยอรมนีเพื่อเยี่ยมชยานนท์ที่รักของตนเพราะเข้าใจผิดว่าประสบอุบัติเหตุอาการสาหัส ศุภพรมีความขัดแย้งกับชยานนท์ ซึ่งต้องการแต่งงานกับศุภพรที่เยอรมนีตามคำขอร้องของแม่ของศุภพร เพราะศุภพรต้องการแต่งงานให้สังคมไทยรับรู้ ทั้งสองจึงจดทะเบียนสมรสแต่เพียงในนามเพื่อคลี่คลายปัญหาบางส่วน ถึงกระนั้นก็เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างการเดินทาง แต่ในที่สุดทั้งคู่ก็ปรับความเข้าใจกันได้ และเดินทางกลับเมืองไทย

ค. ยามเมื่อลมพัดหวน

โครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวน** มีดังนี้ การบูรเดินทางไปฝรั่งเศสเพื่อไปพบน้องชาย แต่มีเหตุให้ชงเพื่อนของน้องชายต้องเป็นผู้พาท่องเที่ยวฝรั่งเศสแทน ทั้งคู่ต่างมีความเข้าใจผิดในเรื่องสถานภาพของแต่ละฝ่าย และยังคงมีความขัดแย้งเรื่องทัศนคติในการดำเนินชีวิตด้วย ระหว่างการเดินทาง ชงและการบูรเริ่มเปลี่ยนทัศนคติและชอบพอกัน ชงตัดสินใจสารภาพความรู้สึกของตนที่ซึ่งยังเข้าใจผิดว่าการบูรแต่งงานแล้ว เรื่องจบลงโดยทิ้งให้ผู้อ่านคาดเดาเองว่า ในภายหลังหวงน่าจะตามไปพบการบูรที่เมืองไทย

ง. บทเพลงแห่งคิมหันต์

โครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** มีดังนี้ คิมหันต์ได้เดินทางไปอังกฤษเพื่อไปเรียนต่อ คิมหันต์ต้องไปพักที่บ้านของโอมน้องชายอาจารย์ของคิมหันต์ เมื่อโอมได้ทราบว่ารินคู่รักเก่าจะกลับมาขอคืนดีจึงรับอาสาพาคิมหันต์ไปท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษ ทั้งคู่เริ่มสนิทสนมและพึงพอใจกันในระหว่างการท่องเที่ยว แต่อุปสรรคก็เกิดขึ้นเมื่อคนรักเก่าของทั้งคู่ได้เข้ามาร่วมเดินทางด้วยเพื่อขอคืนดี แต่ทั้งสองก็ยังมั่นคงในความรักทำให้อุปสรรคต่างๆ คลี่คลายลง

จ. อมาญาส์

โครงเรื่องของนวนิยายเรื่อง **อมาญาส์** มีดังนี้ นัฏรุจีผิดหวังจากความรักจึงเดินทางไปทำงานที่ประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์ เธอเดินทางเข้าไปเที่ยวในประเทศสเปนและได้ช่วยอมาญาส์ ชายหนุ่มชาวชิปซีที่ถูกทำร้ายร่างกายและได้ไปอยู่กับชนเผ่าชิปซีชั่วระยะหนึ่ง ทั้งสองชอบพอกัน อมาญาส์เดินทางมาหานัฏรุจีที่ประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์และชวนให้ไปเที่ยวบ้านของเขาซึ่งเป็นเกาะเล็กๆ ในประเทศสเปน แต่อุปสรรคคืออมาญาส์เชื่อคำทำนายของหมอดูชาวชิปซีว่าหากคบกับนัฏรุจีฉันคนรัก ก็จะต้องพรากจากกันตลอดไป สุดท้ายนัฏรุจีเดินทางกลับ แต่ปัญหา ก็คลี่คลายลง เมื่ออมาญาส์ตัดสินใจเลิกเชื่อคำทำนายและหยุดเร่ร่อนมาทำงานจริงจัง ทั้งคู่จึงสมหวังในความรัก

๓.๑.๒ นวนิยายที่มีโครงเรื่องซ้อน

นวนิยายที่มีโครงเรื่องซ้อน หมายถึงนวนิยายที่มีโครงเรื่องมากกว่าหนึ่งโครงเรื่องขึ้นไป โดยประกอบด้วยโครงเรื่องหลักหนึ่งโครงเรื่อง และโครงเรื่องรอง ซึ่งจะมีก็โครงเรื่องก็ได้ แต่ควรต้องมีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องหลักประการใดประการหนึ่ง นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่มีโครงเรื่องซ้อนมี ๕ เรื่อง ดังต่อไปนี้

ก. รัตนาวดิ

โครงเรื่องหลักของเรื่อง**รัตนาวดิ**นั้น คือ หม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดิหรือที่เรียกในเรื่องว่าท่านหญิง เดินทางไปเที่ยวประเทศในแถบยุโรปโดยหวังว่าหม่อมเจ้าदनัยวัฒนาเพื่อนของพี่ชายจะเป็นผู้ดูแลในระหว่างการท่องเที่ยว แต่มีเหตุการณ์บังเอิญทำให้ท่านหญิงเข้าใจผิดคิดว่าผู้ที่พาท่องเที่ยวโดยตลอดนั้นคือนายเล็กคนขับรถ ในระหว่างการเดินทาง ทั้งสองเริ่มพึงพอใจกัน แต่ปมปัญหาหลักของเรื่องก็คือ ท่านหญิงเกิดความขัดแย้งในจิตใจเพราะนายเล็กมีฐานะทางสังคม

แตกต่างจากตนเองมาก ต่อมาเมื่อทราบความจริงว่านายเล็กคือหม่อมเจ้าชายคนย์วัฒนา ปมปัญหา
ดังกล่าวจึงหมดไป ทั้งสองก็สมหวังในความรัก

โครงเรื่องรองของรัตนาวดีนั้น มีอยู่สามโครงเรื่องด้วยกัน โครงเรื่องรอง ๒
โครงเรื่องแรกเกิดขึ้นโดยเกี่ยวข้องกับท่านหญิงรัตนาวดี กล่าวคือ เรื่องของนายพุทกับนายวิศาล
และเรื่องของนายประพัทธ์ โครงเรื่องทั้งสองเรื่องเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้เข้ามาร่วมเดินทาง
เพราะเกิดความพึงพอใจในตัวท่านหญิง แต่อุปนิสัยและการกระทำต่างๆ ของชายสามคนนี้ก็กลับ
ทำให้ท่านหญิงเห็นบุคลิกภาพและความสามารถของนายเล็กมากยิ่งขึ้น

โครงเรื่องรองอีกโครงเรื่องหนึ่ง เป็นโครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนายเล็ก คือ
ลูกสาวของครอบครัวเก็ทก้างได้มาชอบพอนายเล็ก ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลทั้งสาม
ในขณะเดียวกัน เหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ปะขัดแย้งในโครงเรื่องหลักซึ่งเกิดขึ้นในใจของท่านหญิง
เด่นชัดยิ่งขึ้น จนทำให้ท่านหญิงเกือบตัดสินใจยุติการท่องเที่ยว

ข. กิ่งไผ่ใบรัก

โครงเรื่องหลักของเรื่องกิ่งไผ่ใบรัก มีดังนี้ อารตีเกิดความขัดแย้งกับมารดา
อย่างรุนแรงเรื่องการจัดคู่ให้ตนเองกับสรวรค์ แต่กระนั้นทั้งหมดก็เดินทางไปท่องเที่ยวเมืองจีนร่วมกับ
คณะท่องเที่ยวและสรวรค์ ระหว่างการท่องเที่ยว ทั้งสองเริ่มชอบพอกัน ปัญหาหลักของเรื่องนี้ คือ
อารตีเกิดความขัดแย้งในจิตใจของตนเองเพราะไม่สามารถรับความจริงว่าต้องลงเอยกับคนที่
ตนเองเคยต่อต้านไว้และไม่กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกของตน แต่สุดท้ายปัญหาที่คลี่คลายลงเมื่อ
มารดาของอารตีวางแผนให้อารตีต้องยอมรับความรู้สึกในจิตใจของตนเอง

โครงเรื่องรองของกิ่งไผ่ใบรัก มี ๒ เรื่องด้วยกัน โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
ตัวละครเอก คือสรวรค์และอารตี โครงเรื่องรองเรื่องแรกคือ ยິงมณีได้เข้ามาแทรกเป็นบุคคลที่สาม
ระหว่างสรวรค์กับอารตี ทำให้อารตีเข้าใจผิด ในที่สุดโครงเรื่องนี้กลับทำให้อารตียอมเปิดใจรับ
ความจริงเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองง่ายขึ้น

โครงเรื่องรองอีกโครงเรื่องหนึ่ง คือ จารุนลิน หลานสาวของสรวรค์ มีปัญหา
ขัดแย้งกับสรวรค์เกี่ยวกับการเข้ามาแทรกของยິงมณีในระหว่างการเดินทาง จนอารตีต้องเข้ามา
ช่วยปรับความเข้าใจให้สรวรค์กับจารุนลิน โครงเรื่องรองนี้ทำให้อารตีรู้สึกชื่นชมอารตีมากยิ่งขึ้น

ค. เยี่ยมวิมาน

โครงเรื่องหลักของเรื่องเยี่ยมวิมาน มีดังนี้ แวพลอยเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศอังกฤษกับคณะท่องเที่ยว พร้อมด้วยนิธิตซึ่งเป็นคู่หมั้นและมารดาของนิธิต ในระหว่างการเดินทาง แวพลอยได้พบกับคริสอดีตสามี ทั้งสองยังคงมีความรู้สึกรักอาลัยกันและกัน ปมปัญหาหลักจึงเกิดขึ้นระหว่างบุคคลทั้งสาม นอกจากนี้ ยังมีความขัดแย้งอีกประการหนึ่งเกิดขึ้นระหว่างแวพลอยกับคริสเพราะความเข้าใจผิด ในที่สุดเมื่อความจริงเปิดเผยออกมา แวพลอยจึงตัดสินใจถอนหมั้น คริสกับแวพลอยจึงสมหวังในความรัก

โครงเรื่องรองของเรื่องเยี่ยมวิมาน มีดังนี้ แม่ของนิธิตชักนำเปรมิกาให้เข้ามาพัวพันกับนิธิต เพื่อให้คู่หมั้นต้องแตกกันจนสำเร็จ ดังนั้น โครงเรื่องนี้จึงเป็นผลดีในการช่วยให้ปมปัญหาหลักคลี่คลายลงง่ายขึ้น

ง. แสงดาวฝั่งทะเล

โครงเรื่องหลักของเรื่องแสงดาวฝั่งทะเล มีดังนี้ วริษาและภวัตต้องเดินทางไปท่องเที่ยวเมืองซีแอตเติลและประเทศแคนาดาพร้อมกันตามคำเชิญของเพื่อน ในระหว่างการท่องเที่ยว ภวัตและวริษามีความกระทบกระทั่งกันตลอดเวลา เนื่องจากภวัตเข้าใจผิดว่าวริษาเป็นผู้ทำให้เกิดความแตกแยกในครอบครัวของตน ต่อมาภวัตเริ่มรู้สึกชอบพอวริษา ปมปัญหาหลักของเรื่องคือ ภวัตเกิดความขัดแย้งในใจอย่างรุนแรง เพราะเริ่มเข้าใจความรู้สึกของตนที่มีต่อวริษา ในที่สุดภวัตก็ตัดสินใจค้นหาความจริง จนปัญหาสามารถคลี่คลายลง และทั้งสองก็สมหวังในความรัก

โครงเรื่องรองของแสงดาวฝั่งทะเล เป็นเรื่องของรสนาที่เข้ามาเป็นบุคคลที่สามระหว่างภวัตและวริษา แต่การกระทำต่างๆ ของรสนา กลับทำให้ภวัตเห็นความดีและชื่นชอบวริษามากขึ้น ทำให้ความขัดแย้งในใจของภวัตชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จ. ในเรือนใจ

โครงเรื่องหลักของเรื่องในเรือนใจ มีดังนี้ กรพินธ์และกันตยศคู่หมั้นเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศฝรั่งเศสกับคณะท่องเที่ยว คมกฤษร่วมเดินทางไปด้วยเนื่องจากรับหน้าที่จากบิดาของกรพินธ์มาทำให้คู่หมั้นแตกกัน ในระหว่างการเดินทาง คมกฤษช่วยแก้ไขปมปัญหาในใจของกรพินธ์ที่ปิดกั้นความรู้สึกในจิตใจของตนเอง ในขณะเดียวกัน ทั้งคู่ก็ค้นพบว่า

เริ่มชอบพอกัน ปัญหาหลักจึงเกิดขึ้นระหว่างบุคคลทั้งสาม กรพินธ์ได้รับทราบนิสัยและความประพฤติที่แท้จริงของคู่นั้น จึงตัดสินใจถอนหมั้น กรพินธ์กับคมกฤชจึงสมหวังในความรัก

โครงเรื่องรองของเรื่องในเรือนใจ มีดังนี้ นวพิธได้เข้ามาแทรกเป็นบุคคลที่สามระหว่างกรพินธ์กับกันตยศ กันตยศประชดกรพินธ์ด้วยการไปคบหาอย่างชั่วคราวกับนวพิธ โครงเรื่องรองนี้กลับเป็นผลดีต่อการตัดสินใจของกรพินธ์ในปมปัญหาหลัก

ตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่มีโครงเรื่องซ้อนที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า การสร้างโครงเรื่องซ้อนซึ่งมีหลายวิธีเท่าที่ปรากฏอยู่ในตัวอย่าง ล้วนแต่ต้องมีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องหลักอย่างใกล้ชิด โครงเรื่องรองที่ดีต้องส่งผลกระทบต่ออย่างใดอย่างหนึ่งต่อโครงเรื่องหลักเสมอ เช่น ทำให้ปมปัญหาหรือความขัดแย้งของโครงเรื่องหลักซับซ้อนขึ้นหรือเด่นชัดมากยิ่งขึ้น หรืออาจจะทำให้ปมปัญหาหรือความขัดแย้งคลี่คลายลงก็ได้ นอกจากนี้โครงเรื่องรองยังอาจช่วยสร้างอรรถรสให้นวนิยายสนุกสนานหรือมีสีสันมากยิ่งขึ้นก็ได้

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเท่าที่รวบรวมมาได้พบว่า นวนิยายกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของโครงเรื่องของนวนิยายอย่างชัดเจน กล่าวคือนวนิยายแต่ละเรื่องนั้นมีพฤติกรรมของตัวละครหลักเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีเหตุมีผล รวมทั้งต้องมีปมปัญหาหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นเพื่อให้ตัวละครต้องพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ให้ผ่านพ้นไปจนกระทั่งสุดท้ายตัวละครก็สามารถแก้ไขปัญหาลงได้ อันเป็นโครงเรื่องที่มีความสมบูรณ์ในฐานะของนวนิยาย อย่างไรก็ตาม การสร้างโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากนวนิยายทั่วไป ทั้งนี้เพราะนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น ไม่ได้มีจุดประสงค์สำคัญเพียงแค่การนำเสนอเรื่องราวเชิงนวนิยายเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวอีกด้วย ลักษณะเฉพาะของโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น มีดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะให้ความสำคัญแก่การเดินทางท่องเที่ยวอย่างเด่นชัดและการท่องเที่ยวจะดำเนินไปกับโครงเรื่องอย่างกลมกลืน ดังนี้

๑.๑ มีการท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่อง กล่าวคือ ผู้เขียนจะกำหนดให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมดของโครงเรื่อง ผู้เขียนจะปูพื้นฐานเรื่องให้เห็นถึง

สาเหตุที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ หรือสาเหตุที่ทำให้พระเอกนางเอกต้องมาเดินทางร่วมกัน เช่น เรื่อง **กิ้งกิ้งไฟโบร๊อค** ที่ผู้เขียนได้สร้างเหตุให้นางเอกต้องทะเลาะกับแม่จนต้องยอมเดินทางไปเมืองจีนร่วมกับพระเอก และกำหนดให้การท่องเที่ยวในวันนั้นจะดำเนินต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าเรื่องจะจบหรือใกล้จะจบลง

๑.๒ การท่องเที่ยวจะสิ้นสุดลงเมื่อปมปัญหาหลักหรือความขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกคลี่คลายลงหรือนำไปสู่การคลี่คลาย ซึ่งมักเป็นการจบเรื่องของนวนิยายด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่นเรื่อง **รัตนาวดี** เมื่อท่านหญิงได้รับรู้ความจริงเกี่ยวกับนายเล็ก ปมปัญหาหลักของเรื่องก็คลี่คลายลง และการเดินทางระหว่างนายเล็กและท่านหญิงก็สิ้นสุดลงด้วย

อย่างไรก็ตาม ในจำนวนนวนิยายทั้งสิบเรื่อง นวนิยายเรื่อง **อมาตยา** เป็นเพียงเรื่องเดียวที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเรื่องอื่นๆ คือปมปัญหาหลักของเรื่องนั้นคลี่คลายลงภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวสิ้นสุดลงแล้ว

ประการที่ ๒ ความขัดแย้งและปมปัญหาของตัวละครเอกจะเกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวทั้งสิ้น โดยที่ปมปัญหานั้นอาจแบ่งออกได้เป็นสองประเด็นคือ

๒.๑ ปมปัญหาหลักของเรื่องเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว กล่าวคือตัวละครเอกมีโอกาสได้พบและเกิดความรักขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว จากนั้นปัญหาและความขัดแย้งที่เป็นอุปสรรคต่อความรักของทั้งสองจึงเกิดขึ้นตามมา และคลี่คลายลงในที่สุด เช่นนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเรื่อง **ทางรัก รัตนาวดี บทเพลงแห่งคิมหันต์** เป็นต้น

๒.๒ ปมปัญหาที่มีมาแต่เดิมทวีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในระหว่างการเดินทางจนกลายเป็นปมปัญหาหลักของเรื่อง ตัวละครเอกเคยพบหรือรักกันและอาจมีปัญหาหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นก่อนการท่องเที่ยว แต่ในระหว่างการท่องเที่ยว ความขัดแย้งที่มีแต่เดิมก็ยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้นหรือทำให้เกิดปมปัญหาหรือความขัดแย้งใหม่ซึ่งกลายเป็นปมปัญหาหลักระหว่างบุคคลทั้งสอง เช่น นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล สายสัมพันธ์ เขี้ยววิมาน** เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปมปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องหรือมีสาเหตุมาจากความรักทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็เนื่องจากนวนิยายกลุ่มนี้จัดอยู่ในกลุ่มของนวนิยายรักด้วยเช่นกัน แต่ปมปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนั้นจะไม่ค่อยมีความสลับซับซ้อนมากนัก ตัวละครสามารถคลี่คลายปมปัญหาหรือความขัดแย้งได้อย่างค่อนข้างง่ายดาย

ทั้งนี้เนื่องจากนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนี้มีจุดประสงค์ที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้วย การนำเสนอเรื่องราวในแง่ของนวนิยายจึงลดความเข้มข้นลงนั่นเอง

ประการที่ ๓ การเดินทางท่องเที่ยววันนี้มีส่วนส่งเสริมความรักระหว่างตัวละครเอก ดังนี้

๓.๑ การเดินทางมีผลทำให้เกิดความรักระหว่างตัวละครเอกได้ง่ายขึ้นกว่าปกติ กล่าวคือ การเดินทางท่องเที่ยวเป็นโครงเรื่องที่กำหนดให้พระเอกและนางเอกได้มีโอกาสอยู่ร่วมกันในสถานที่หรือฉากรวมทั้งบรรยากาศต่างๆ ที่สวยงามน่ารื่นรมย์ สถานที่หรือบรรยากาศเหล่านี้ล้วนแต่มีผลทำให้เกิดความรักระหว่างพระเอกนางเอกง่ายขึ้น ดังเช่นเรื่อง **ทางรัก** ซึ่งพระเอกและนางเอกมีโอกาสดำเนินชีวิตด้วยกันในสถานที่ที่สวยงามในประเทศเยอรมนี เป็นต้น

๓.๒ การเดินทางเป็นโครงเรื่องที่กำหนดให้ตัวละครมีโอกาสได้ใกล้ชิดกันมากเป็นพิเศษ เพราะตัวละครต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกัน ดังนั้น ตัวละครจึงมีโอกาสดำเนินชีวิตด้วยกันและกันมากยิ่งขึ้น และเป็นโอกาสให้ตัวละครสามารถแสดงความสามารถ บุคลิกที่โดดเด่นหรือลักษณะนิสัยที่แท้จริงได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังเช่นเรื่อง **ในเรือนใจ** ที่การเดินทางทำให้ตัวละครเอกแต่ละตัวแสดงนิสัยแท้จริงของตนเองออกมา ไม่ว่าจะเป็นคมกฤษซึ่งเป็นพระเอกหรือกันตยซึ่งเป็นตัวร้าย และยังทำให้ภรรยาที่มีโอกาสได้เรียนรู้นิสัยที่แท้จริงของชายทั้งสองด้วย หรือเรื่อง **รัตนาวดี** อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางทำให้ท่านหญิงได้เห็นบุคลิกภาพและความสามารถของนายเล็กจนทำให้รู้สึกพึงพอใจนายเล็กมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นต้น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนี้ ถึงแม้จะมีโครงเรื่องที่ค่อนข้างเรียบง่ายและไม่สลับซับซ้อน แต่ผู้เขียนก็สามารถสร้างโครงเรื่องให้เป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล มีการสร้างปมปัญหาขัดแย้งและดำเนินเรื่องให้ตัวละครพยายามคลี่คลายปมปัญหานั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ยิ่งไปกว่านั้น นวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนี้ยังมีลักษณะเฉพาะบางประการที่แตกต่างออกมาจากนวนิยายรักโดยทั่วไป กล่าวคือ เป็นนวนิยายรักที่มีโครงเรื่องที่มีการเดินทางเป็นแกนสำคัญ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกนั้นจะคลี่คลายลงหรือนำไปสู่การคลี่คลายเมื่อการเดินทางสิ้นสุด นอกจากนี้ การเดินทางนั้นยังมีส่วนส่งเสริมความรักระหว่างตัวละครเอกให้มากขึ้นอีกด้วย

๓.๒ แนวคิด* (theme)

แนวคิด (theme) หมายถึง “ความคิดรวบยอดที่ผู้แต่งมุ่งแสดงต่อผู้อ่านโดยแฝงอยู่ในเนื้อหาของนวนิยาย”^๔ แนวคิดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยายไม่แพ้โครงเรื่อง เพราะเป็นส่วนที่เชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะ เป็น โครงเรื่อง ตัวละคร ฉากของนวนิยาย เนื่องจากองค์ประกอบทุกส่วนของนวนิยายนั้นล้วนสร้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นแนวคิดของเรื่องทั้งสิ้น ดังที่ สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร ได้กล่าวไว้ใน **พระอภัยมณี : การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์** ว่า

Theme คือ แนวคิด หรือ จุดสำคัญที่เป็นแกนกลางของเรื่อง ซึ่งปรากฏอยู่ตั้งแต่ต้นจนถึงปลายเรื่อง เป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนาและส่วนประกอบอื่นๆ ล้วนเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงแก่นเรื่องที่ต้องการ สิ่งเหล่านั้นจะต้องมีความผูกพันสอดคล้องกับแก่นเรื่องโดยตลอด ถ้าผู้แต่งสามารถสร้างสิ่งเหล่านั้นได้ดี ผู้อ่านก็จะสามารถมองเห็นและเข้าใจแก่นเรื่องตามที่ผู้แต่งต้องการ^๕

แนวคิดในนวนิยายแต่ละเรื่องนั้นอาจไม่ได้มีเพียงอย่างเดียว เนื่องจากนวนิยายมีขนาดยาว โครงเรื่องซับซ้อน และมีรายละเอียดมาก แนวคิดจึงอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. **แนวคิดหลัก** (main theme) คือแนวคิดที่สำคัญที่สุดของเรื่อง ผู้แต่งมุ่งจะแสดงแนวคิดนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ แนวคิดหลักส่วนใหญ่จะมีแนวคิดเดียว เช่นแนวคิดหลักของ **ในเรือนใจ** คือ “ในการเลือกคู่ครอง คนเราไม่ควรตัดสินใจจากบุคลิกภายนอกหรือการกระทำบางอย่าง แต่ต้องมองลึกไปถึงความจริงใจและลักษณะนิสัยที่แท้จริง”

* แนวคิด เป็นคำที่ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ใช้แทนคำว่า theme ในหนังสือ **วรรณกรรม** แต่ นักวิชาการท่านอื่นๆ ใช้คำเรียกที่ต่างกันไปหลายคำ เช่น สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร ใช้คำว่า แก่นเรื่อง ใน **พระอภัยมณี : การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์** เช่นเดียวกับเถกิง พันธุ์เถกิงอมรใน **นวนิยายและเรื่องสั้น : การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์** เป็นต้น

^๔ เถกิง พันธุ์เถกิงอมร, **นวนิยายและเรื่องสั้น การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์** (สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, ๒๕๑๖), หน้า ๑๑.

^๕ สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร, **พระอภัยมณี : การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๕.

๒. **แนวคิดรอง** (sub theme) คือแนวคิดอื่นๆ ที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอนอกจากแนวคิดหลัก ในนวนิยายเรื่องหนึ่งอาจมีแนวคิดรองได้หลายแนวคิด เช่นแนวคิดรองของ **กิ้งไฟโบรัก** ได้แก่ แนวคิดเรื่องการเลี้ยงดูลูกหลานที่เสนอว่าผู้ใหญ่ควรจะทำความเข้าใจจิตใจของเด็ก มิใช่จะให้เด็กทำตามที่ตนเองปรารถนาแต่เพียงอย่างเดียว เป็นต้น

แนวคิดเป็นส่วนสำคัญของนวนิยาย เนื่องจากเป็นองค์ที่จะเชื่อมโยงองค์ประกอบอื่นๆ ของนวนิยาย ดังนั้นนวนิยายทุกเรื่องจึงควรมีแนวคิดหลักเพื่อควบคุมให้เรื่องดำเนินไปอย่างเป็นเอกภาพตั้งแต่ต้นจนจบ

อนึ่ง ในการวิเคราะห์โครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่เกี่ยวพัน พบว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแต่ละเรื่อง มีการนำเสนอแนวคิดทั้งแนวคิดหลักและแนวคิดรอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น ๒ หัวข้อ คือ **แนวคิดหลัก** และ **แนวคิดรอง** ของนวนิยายแต่ละเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ **แนวคิดหลัก**

แนวคิดหลักของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๙ เรื่องนั้น ล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวความรักทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรักสามเส้า แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง หรือแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาประคับประคองความรักในชีวิตคู่ ดังที่จะแสดงให้เห็นดังต่อไปนี้

แนวคิดหลักของเรื่อง **รัตนาวดี** ได้แก่ ฐานะทางสังคมเป็นอุปสรรคและมีผลต่อความรักและการเลือกคู่ครอง ดังจะเห็นได้จากการที่หม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดีหรือที่เรียกในเรื่องว่าท่านหญิง เริ่มชอบพอมหม่อมเจ้าตวันวัฒนาซึ่งตนเองเข้าใจว่าเป็นนายเล็กคนซบถ เพราะนายเล็กนั้นมีบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยที่ดีเหนือกว่าชายหนุ่มที่มีฐานะทางสังคมสูงเช่นเดียวกับท่านหญิง และมีอุปนิสัยสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับอุปนิสัยของท่านหญิง อย่างไรก็ตามท่านหญิงก็พยายามที่จะหลีกเลี่ยงความรู้สึกในใจของตนเองที่มีต่อนายเล็กเพราะเรื่องความแตกต่างฐานะ นอกจากนี้ยังมีตัวละครอีกตัวหนึ่ง คือ ป้าสร้อย ที่แสดงออกให้เห็นถึงแนวคิดนี้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ป้าสร้อยจะเป็นตัวละครที่แสดงความไม่พอใจและคอยตักเตือนท่านหญิงเสมอเมื่อเห็นว่าท่านหญิงแสดงความสนิทสนมเป็นกันเองกับนายเล็ก ทำให้เห็นว่าความแตกต่างของชนชั้นทางสังคมเป็นอุปสรรค

และมีผลต่อความรัก จนกระทั่งเมื่อท่านหญิงได้ทราบถึงฐานะที่แท้จริงของนายเล็ก ความรักของทั้งสองจึงสมหวังลงในที่สุด

แนวคิดหลักของเรื่อง **ทางรัก** ได้แก่ ความรักแท้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนรักนั้นมีความเข้าใจกันและกันอย่างแท้จริง ดังที่ผู้เขียนแสดงให้เห็นจากความรักระหว่างศุสิทธิ์และชยานนท์ ที่เกิดขึ้นได้ก็เพราะได้เรียนรู้อุปนิสัยของกันและกันในระหว่างเดินทาง จนทำให้ศุสิทธิ์มีความเข้าใจในตัวชยานนท์ เช่น เข้าใจปัญหาต่างๆ ในจิตใจของชยานนท์ และคอยช่วยเหลือปลอบโยน ขณะเดียวกัน ชยานนท์ก็รู้ใจและรู้ถึงความดีของศุสิทธิ์ทำให้ทั้งสองเกิดความรักกันมากที่สุด

แนวคิดหลักของเรื่อง **สายสัมพันธ์** ได้แก่ ความศรัทธาต่อกันและกันมีความสำคัญต่อความรักและการดำเนินชีวิตคู่ ดังจะเห็นได้จากการกระทำของชยานนท์และศุสิทธิ์ตลอดเวลาที่ชยานนท์คบหากับศุสิทธิ์ เขาได้พยายามพิสูจน์ตนเองให้ศุสิทธิ์เห็นความดีงามในตัวเขา ตั้งแต่การพยายามเล่าเรียนจนสำเร็จตามกำหนดเวลาที่ให้ไว้แก่ศุสิทธิ์ รวมทั้งเมื่อไปท่องเที่ยวด้วยกันตามลำพัง ชยานนท์ก็รักษาสัญญาว่าจะดูแลศุสิทธิ์อย่างน้องสาวไว้ได้โดยตลอด แม้ว่าเขาจะมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดศุสิทธิ์อย่างมากก็ตาม สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้ศุสิทธิ์เกิดความศรัทธาเชื่อมั่นในตัวชยานนท์ และเป็นผลทำให้ความรักของคนทั้งสองยิ่งมั่นคงมากขึ้น

แนวคิดหลักของเรื่อง **ในเรือนใจ** ได้แก่ ในการเลือกคู่ครอง คนเราไม่ควรตัดสินใจจากบุคลิกภายนอกหรือการกระทำบางอย่าง แต่ต้องมองลึกลงไปถึงความจริงใจและลักษณะนิสัยที่แท้จริง ดังจะเห็นได้จากตัวละครเอกของเรื่อง คือ กรพินธุ์ ที่เกือบจะได้คู่ครองที่บุคลิกท่าทางภายนอกนั้นดี แต่นิสัยที่แท้จริงกลับเลวร้าย ขณะที่ตัวละครอีกตัวคือ คมกฤษ ที่มีบุคลิกภายนอกเป็นคนพูดตรงๆ แบบเฝงฝาง แต่กลับเป็นคนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและมีความจริงใจกับกรพินธุ์มากกว่าเป็นต้น

แนวคิดหลักของเรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** ได้แก่ ในการเลือกคู่ครอง เราไม่ควรต่อต้านหรือมีอคติต่อคนที่เรายังไม่รู้จักหรือยังไม่ได้เรียนรู้นิสัยใจคอ เพราะอาจทำให้ต้องพลาดโอกาสที่ดีในการมีชีวิตคู่ ดังจะเห็นได้จากตัวละครเอก คือ อารตี ซึ่งมีนิสัยขี้กลัว อารมณ์ร้อนและปฏิเสธจะคบหาดูใจกับสรรค์ทั้งที่ยังไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ก็ทำให้ตนเองต้องเกือบพลาดโอกาสอันดีใน

ชีวิต นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เน้นย้ำให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิดนี้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการเล่าย้อนไปถึงอดีตของอารตีที่เคยประสบเหตุการณ์ทำนองนี้มาก่อน

แนวคิดหลักของเรื่อง **เยียมวิมาน** ได้แก่ การที่คนจะเลือกคู่ครองนั้น จะต้องเลือกคนที่มีความมั่นคง ซื่อสัตย์และเอาใจใส่ดูแลคนที่ตนเองรักเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากแนวพลอยที่เกิดความรักสามเส้าขึ้นระหว่างคริสตีสามีและนิศาคู่หมั้นคนปัจจุบัน สุดท้ายแนวพลอยก็ตัดสินใจกลับไปคืนดีกับอดีตสามีของตน เพราะในระหว่างการเดินทาง คริสต์กลับเป็นผู้ที่คอยดูแลเอาใจใส่เข้าอกเข้าใจแนวพลอยตลอดเวลา อีกทั้งคริสตียังแสดงให้เห็นแนวพลอยได้รับรู้ว่าคริสตีสามีมีความมั่นคงต่อแนวพลอยคนเดียว ในขณะที่นิศานั้นนอกจากจะไม่ดูแลเอาใจใส่แนวพลอยแล้ว นิศายังไม่ซื่อสัตย์ต่อแนวพลอยด้วยการไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นอีกด้วย

แนวคิดหลักของเรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวน** ได้แก่ คนที่จะรักกันต้องมีความเปิดเผยจริงใจต่อกัน และรู้จักปรับทัศนคติระหว่างกัน ดังจะเห็นได้จากการที่การบูรปิดบังความจริงต่อชงเกี่ยวกับเรื่องสถานภาพของตนเองนั้น ทำให้เกิดปัญหาและความยุ่งยากใจต่างๆ นานา ระหว่างทั้งคู่ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้แสดงให้เห็นว่าทั้งคู่มีทัศนคติในเรื่องการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองก็สามารถปรับแนวความคิดให้สอดคล้องกันได้ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจความคิดของกันและกัน เป็นต้น

แนวคิดหลักของเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ได้แก่ ความรักแท้ยืนหยัดอยู่ได้ ก็ต่อเมื่อคนรักมีจิตใจที่มั่นคง ดังจะเห็นได้จากความรักระหว่างโอมและคิมหันต์ที่มีความมั่นคงต่อกัน แม้ว่าทั้งสองจะมีคนรักเก่าของแต่ละฝ่ายเข้ามาแทรกเป็นบุคคลที่สาม แต่โอมและคิมหันต์ก็ยังคงมีความมั่นคงต่อความรักที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งสอง ทำให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคไปได้

แนวคิดหลักของเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ได้แก่ ความรักจะมั่นคงได้ ก็ต่อเมื่อคนรักต้องเชื่อถือความดีของกันและกัน ดังจะเห็นได้จากความรักของภวัตและวริษา ถึงแม้ภวัตจะรู้สึกนี้รักและชอบพอวริษา แต่ความรักของภวัตก็ไม่ราบรื่นเพราะภวัตยังข้องใจเกี่ยวกับอุปนิสัยและพฤติกรรมบางอย่างของวริษา ในที่สุดภวัตก็ค้นพบความจริงและเชื่อมั่นในตัววริษา ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ก็คลี่คลายลง ความรักของทั้งคู่ก็ราบรื่น

แนวคิดหลักของเรื่อง **อมาถุส** ได้แก่ ความรักของคนนั้นขึ้นอยู่กับการกระทำไม่ใช่โชคชะตา ดังจะเห็นได้จากความรักของอมาถุสและนัรรุจี ทั้งสองรักกันแต่กลับไม่สามารถสมหวังในความรัก เพียงเพราะอมาถุสมีความเชื่อในเรื่องคำทำนาย แต่เมื่อสุดท้ายอมาถุสเปลี่ยนใจเลิกเชื่อคำทำนายและตัดสินใจเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองให้มีหลักฐานมั่นคงตรงกันข้ามกับคำทำนาย ทั้งสองก็มีโอกาสได้สมหวังเป็นคู่ครองกันที่สุดในที่สุด

แนวคิดหลักของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดหลักของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้งหมดนั้น จะนำเสนอความคิดเกี่ยวกับเรื่องความรักและการดำเนินชีวิตคู่ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นหมดทั้งสิ้น ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกประเภทนวนิยายรักมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายแนวท่องเที่ยว เนื้อหาของนวนิยายทั้งหมดจึงเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรัก ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นแนวคิดหรือข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องความรักนั่นเอง

๓.๒.๒ แนวคิดรอง

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง๙ เรื่อง ต่างก็มีแนวคิดรองต่างๆ นอกเหนือจากแนวคิดหลัก แนวคิดรองของแต่ละเรื่องนั้น อาจเกี่ยวข้องกับความรักและชีวิตคู่ก็ได้ หรืออาจเกี่ยวข้องกับเรื่องการเดินทางโดยทั่วไปก็ได้ ดังที่จะยกตัวอย่างให้เห็นต่อไปนี้

แนวคิดรองของเรื่อง **รัตนาวดี** คือ คนที่จะรักกันควรมีความเปิดเผยตรงไปตรงมาต่อกันและกัน มิฉะนั้นอาจต้องพบกับปัญหาและความยุ่งยากต่างๆ ดังจะเห็นได้จากเรื่องของตัวละครเอก คือ หม่อมเจ้าदनัยวัฒนาที่ปล่อยให้ท่านหญิงรัตนาวดีเข้าใจว่าตนเองคือนายเล็กคนซบถโดยที่ไม่ยอมเปิดเผยความจริงนั้น ทำให้เรื่องราวความรักของทั้งสองต้องประสบกับความยุ่งยากวุ่นวายใจ

นอกจากนี้ แนวคิดรองอีกประการหนึ่งที่ได้จากเรื่อง**รัตนาวดี**ก็คือ การเสียดีศรีเศรษฐกิจใหม่ในสังคมยุคนั้นที่พยายามจะเข้าสู่สังคมชั้นสูง ผู้เขียนพยายามจะเสนอแนวคิดที่ว่าถึงแม้คนบางคนจะร่ำรวย แต่ถ้าไม่ได้อยู่ในสังคมชั้นสูงแต่กำเนิด ก็ยากที่จะประพடுத்தแบบคนที่เกิดมาในชนชั้นสูงอย่างแท้จริงได้ ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนสร้างตัวละครหลายตัวที่มีฐานะร่ำรวย ซอบอดความมั่งมีของตนเอง แต่ก็มักแสดงกิริยาที่ไม่ถูกไม่ควรอยู่เสมอ เช่นนายพุดกับ

นายวิศาลที่แสดงความร่ำรวย แต่จะพูดคำราชาศัพท์ก็พูดไม่ถูกต้อง หรือครอบครัวก็ยุ่งงำง ซึ่งเป็นคนจีนที่มีฐานะดี แต่ก็ไม่ค่อยมีความรู้หรือมีมารยาทอันเหมาะสมนัก เป็นต้น

อนึ่ง แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจใหม่ที่พยายามเข้าสู่สังคมชั้นสูงในเรื่อง **รัตนาวดี** นั้น เป็นแนวคิดที่เสริมเข้ามาเพื่อเป็นคู่เปรียบให้เห็นถึงแนวคิดหลักได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้เขียนได้พยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของคนที่อยู่ในสังคมที่ต่างกัน ว่าไม่สามารถดำเนินชีวิตให้เข้ากันได้ ขณะที่คนที่อยู่ในสังคมชั้นสูงอย่างแท้จริงเช่นนายเล็กนั้น ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใดบุคคลิกท่าทางที่ได้รับการฝึกฝนมาแต่กำเนิดก็ยังคงปรากฏอยู่ ทำให้ท่านหญิงเกิดความประทับใจในตัวของนายเล็ก ดังนั้น แนวคิดนี้จึงส่งเสริมให้เห็นถึงแนวคิดหลักว่าฐานะทางสังคมยังคงมีผลต่อการเลือกคู่ครองได้ชัดเจนยิ่งขึ้นอีกด้วย

แนวคิดของเรื่อง **ทางรัก** ได้แก่ คนรักกันควรที่จะต้องมีความอดทนและรู้จักรอให้ถึงเวลาที่เหมาะสมก่อนที่จะแต่งงานกัน ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนได้สร้างให้ผู้อ่านเห็นว่าตัวละครเอกทั้งสองต่างก็รู้จักอดทนรอคอยวันที่พระเอกเรียนจบและกลับมาแต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณีที่เมืองไทย การกระทำเหล่านี้ล้วนแต่แสดงให้เห็นว่าชีวิตนั้น จะต้องมีการรอคอย ต้องรู้จักอดทนเพื่อวันข้างหน้าทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เสนอแนวคิดของนวนิยายอีกประการหนึ่งก็คือ คนเรา จะมีความสุขหรือความทุกข์นั้นก็ขึ้นอยู่กับจิตใจของตนเอง ถ้าคนเราทำจิตใจให้รู้จักละวางเสียบ้าง เราก็สามารถมีความสุขได้อย่างง่ายดาย ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดนี้ ผ่านอุปนิสัยของชยานนท์ และศุภพรที่มีอุปนิสัยตรงกันข้าม กล่าวคือ ชยานนท์มีนิสัยมองโลกในแง่ร้ายและชอบเก็บเรื่องต่างๆ มาเป็นทุกข์อยู่เสมอ ทำให้ชยานนท์เป็นคนที่ไม่ค่อยมีความสุขนัก ขณะที่ศุภพรกลับเป็นคนมองโลกในแง่ดีและสามารถมีความสุขกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้ตลอด และศุภพรยังได้พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงให้ชยานนท์กลายเป็นคนที่รู้จักปล่อยวางความทุกข์ต่างๆ อีกด้วย

แนวคิดของเรื่อง **สายสัมพันธ์** ได้แก่ การดำเนินชีวิตคู่ของคน ยังคงต้องคำนึงถึงค่านิยมของคนในสังคมว่าควรจะต้องดำเนินตามประเพณีให้ถูกต้อง ดังจะเห็นได้จากตัวศุภพรที่ยังคำนึงถึงประเพณีมาก จนไม่ต้องการที่จะดำเนินชีวิตร่วมกับชยานนท์ฉันสามีภรรยา จนกว่าจะได้แต่งงานกันตามประเพณีอย่างถูกต้องเสียก่อน ถึงแม้ว่าจะทั้งสองจะได้รับคำอนุญาตจากมารดาของศุภพรและจดทะเบียนสมรสกันแล้วก็ตาม

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เสนอแนวคิดรองอีกแนวคิดหนึ่ง คือ คนรักกันก็อาจมี ปัญหาขัดแย้งกันบ้าง ทำให้ความรักไม่ราบรื่น แต่เมื่อทำความเข้าใจกันได้ ความรักนั้นก็จะมีมั่นคง และก่อให้เกิดความสุข ดังจะเห็นได้จากความรักระหว่างศุภีพรและชยานนท์ ซึ่งมีปัญหาขัดแย้ง เล็กๆ น้อยๆ กันอยู่บ่อยครั้ง เช่น การที่ศุภีพรน้อยใจชยานนท์ แต่ทั้งสองก็สามารถปรับความเข้าใจ กัน จนทำให้ความรักดำเนินไปอย่างราบรื่น เป็นต้น

แนวคิดรองของเรื่อง ในเรือนใจ ได้แก่ การเลี้ยงดูลูกในทางที่ผิด โดยการ ตามใจแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ยอมอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ถูกที่ควร จะทำให้ลูกมีแนวคิดที่ผิดไปตลอด และนำไปสู่ความยุ่งยากในอนาคต ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดนี้อย่างชัดเจนจากชีวิตของกันตยศ ที่มีแม่คอยปกป้องช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะลูกจะประพฤติตัวผิดกับคนอื่นมาก แม้อีกคอย เข้าข้างและช่วยเหลือให้ลูกพ้นผิดอยู่เสมอ จนสุดท้ายชีวิตของกันตยศก็ต้องประสบกับความ ยากลำบากต่างๆ นานา

แนวคิดรองอีกประการหนึ่งที่ปรากฏในเรื่อง**ในเรือนใจ** นั้น ก็คือ คนเราไม่ควร ปิดกั้นความรู้สึกรักในจิตใจของตนเอง ดังจะเห็นได้จากกรพินธุ์ ที่มีความทุกข์ตั้งแต่หนหลังจน ฝังใจอยู่ตลอด จึงเป็นคนปิดกั้นความรู้สึกความรักของตนเอง การกระทำดังกล่าว ทำให้ กรพินธุ์เป็นคนอมทุกข์เฉยชาและไม่กล้าตัดสินใจ

แนวคิดรองของเรื่อง กิ่งไม้ใบรัก ได้แก่ การเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นต้องเข้าใจจิตใจ ความคิด ความรู้สึกของเด็กวัยรุ่น ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดนี้ผ่านเรื่องราวของสวรรค์และจารุนลิน หลานสาวที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น สวรรค์เลี้ยงดูหลานอย่างเข้มงวดกดขี่ให้มีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด จนทำให้หลานเกิดความขัดแย้งกับตนเองในที่สุด

แนวคิดรองอีกสองประการของนวนิยายเรื่อง**กิ่งไม้ใบรัก** ที่ได้จากการเดินทาง ท่องเที่ยวเมืองจีน ก็คือ คนในแต่ละยุคแต่ละสังคมต่างก็มีความเชื่อความศรัทธาต่อบางสิ่ง บางอย่างที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น คนที่อยู่ต่างสมัย ต่างสถานะ ต่างสังคม จึงไม่ควร วิพากษ์วิจารณ์โดยขาดเหตุผล ดังจะเห็นได้จากการที่อารตีและสวรรค์ได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีน หลายๆ อย่าง เป็นต้น

นอกจากนี้ แนวคิดรองอีกประการก็คือ คนในสังคมบางสังคมที่มีความเชื่อและ วิถีทางวัฒนธรรมที่แน่นแฟ้นยาวนาน ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามระบบการเมืองสมัยใหม่ได้ อย่างรวดเร็ว แนวคิดนี้ ได้สะท้อนผ่านวิถีชีวิตของชาวชนบทจีนที่อารตีได้มีโอกาสเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ ด้วยในระหว่างการท่องเที่ยว

แนวคิดของเรื่อง ยามเมื่อลมพัดหวาน ได้แก่ คนเราควรมีความรับผิดชอบ ต่อแผ่นดินที่เป็นบ้านเกิดเมืองนอนโดยการไม่ทิ้งบ้านเกิดเมืองนอนไปสู่ประเทศที่เจริญกว่า แต่ควรกลับไปพัฒนาบ้านเมืองของตนให้เจริญทัดเทียมผู้อื่น แนวคิดของที่ได้กล่าวมานี้ ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากพฤติกรรมของการบูรที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับชง และพยายามโน้มน้าวให้ชงเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องการดำเนินชีวิตอยู่ต่างประเทศ เป็นต้น

แนวคิดของเรื่อง บทเพลงแห่งคิมหันต์ ได้แก่ คู่รักที่มีความคิดและทัศนคติตรงกัน จะสามารถดำเนินชีวิตรักได้อย่างมีความสุข ดังจะเห็นได้จากคิมหันต์และโอมที่ชอบสิ่งต่างๆ เหมือนกัน เช่น วรรณคดี ดนตรี ทำให้ทั้งสองเริ่มรู้สึกชอบพอและรักใคร่กันและกันได้อย่างรวดเร็ว

แนวคิดของเรื่อง เยี่ยมวิมาน ได้แก่ ชีวิตคู่จะประสบความสำเร็จได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคนรักเพียงสองคนเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับคนในครอบครัวของคนรักทั้งสองด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของแวพลอยที่มารดาของนิธิตไม่ยอมรับและคอยกีดกัน จนกลายเป็นเหตุผลสำคัญเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ทั้งสองต้องเลิกกันในที่สุด ขณะที่คริสกลับได้รับการสนับสนุนจากมารดาและป้าของแวพลอย และมีส่วนผลักดันให้แวพลอยได้กลับมาคืนดีกับคริส

แนวคิดของเรื่อง แสงดาวฝั่งทะเล ได้แก่ คนเราควรมีความรัก ความเชื่อมั่น ต่อสมาชิกในครอบครัวของตน และควรดูแลช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นในยามที่ต้องประสบปัญหาหรือความทุกข์ต่างๆ ดังจะเห็นได้จากชีวิตของวริษา ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นวิถีชีวิตที่ตรงกันข้ามกันของสองครอบครัว คือ ครอบครัวของวริษาและภวัต ครอบครัวของวริษานั้นไม่มีความเชื่อมั่นในตัวของวริษา เมื่อวริษามีความทุกข์ก็ไม่คอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจ ทำให้วริษาต้องพบกับความทุกข์ใจอย่างยิ่ง ขณะที่ภวัตมาจากครอบครัวที่เชื่อมั่นในความคิดของสมาชิกในครอบครัว ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้ วริษาจึงมีความชื่นชมภวัตเป็นอันมาก

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอทัศนคติในการดำรงชีวิตผ่านแนวคิดของอีกประการหนึ่งไว้ว่า ถึงแม้คนเราจะเป็นคนดีและไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น แต่ก็ไม่ควรยอมให้ผู้อื่นเอาเปรียบมากนัก โดยเฉพาะคนเห็นแก่ตัว ดังจะเห็นได้จากชีวิตของวริษา ซึ่งมักจะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากจนเกินไปโดยไม่คิดว่าคนเหล่านั้นเป็นคนดีหรือคนเห็นแก่ตัว จนทำให้ตนเองต้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายอยู่เสมอ เป็นต้น

แนวคิดรองของเรื่อง **อมาญาส์** ได้แก่ คนเราไม่ควรดูถูกหรือมีอคติต่อคนเชื้อชาติต่างๆ หรือมีความแตกต่างกับเรา ดังจะเห็นได้จากในเรื่อง **อมาญาส์** ผู้เขียนได้พยายามนำเสนอภาพชีวิตที่แท้จริงของชาวฮิปซี ซึ่งคนทั่วไปมักมองว่าเป็นคนสกปรกและซี้ซมีย์ ว่าแท้จริงแล้ว คนกลุ่มนี้ ก็เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ มีความโอบอ้อมอารีเช่นเดียวกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากตอนที่นักธุรกิจไปอยู่กับกองคาราวานของชาวเผ่าฮิปซี นักธุรกิจก็ได้รับการดูแลจากคนกลุ่มนี้เป็นอย่างดี เป็นต้น

แนวคิดรองของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแต่ละเรื่องที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แนวคิดรองนั้น อาจเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรักหรือเป็นแนวคิดที่กว้างขวางกว่านั้นก็ได้ กล่าวคือ แนวคิดรองอาจนำเสนอทัศนะของผู้เขียนต่อการดำรงชีวิตทั่วไป เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรหลาน จากเรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสังคม จากเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** หรืออาจนำเสนอทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อสังคมก็ได้ เช่น แนวคิดเรื่องระบบการปกครองและวัฒนธรรมประเพณีจากเรื่อง **ในเรือนใจ** หรือแนวคิดเกี่ยวกับการเสียสละสังคมจากเรื่อง **รัตนาวดี** เป็นต้น แนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอผ่านเนื้อหาของนวนิยาย ได้ทำให้นวนิยายเหล่านี้มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ แนวคิดรองบางเรื่อง ยังมีส่วนเสริมให้เห็นแนวคิดหลักได้ชัดเจนยิ่งขึ้นอีกด้วย เช่นแนวคิดรองจากเรื่อง **รัตนาวดี** เป็นต้น

ตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแต่ละเรื่อง ต่างก็มีแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านได้รับรู้ ทั้งแนวคิดหลัก แนวคิดรอง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ถึงแม้ว่านวนิยายกลุ่มนี้ จะมีจุดประสงค์หลักในการนำเสนอความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเรื่องราวความรักของตัวละครและการท่องเที่ยว แต่ก็ยังคงให้คุณค่าในแง่ของการให้ข้อคิดเกี่ยวกับความรัก การดูแลชีวิตคู่และการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป แก่ผู้อ่านได้อีกด้วย

๓.๓ ตัวละคร^๖ (characters)

ตัวละคร (characters) คือ บุคคลที่ผู้แต่งสมมติขึ้นมาเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่องหรือเป็นผู้ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่อง พฤติกรรมของตัวละครดังกล่าวจะทำให้เรื่องดำเนินไปได้ ตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในเรื่องที่จะขาดเสียไม่ได้ ตัวละครอาจเป็นคนหรือสิ่งอื่นที่ผู้แต่งสมมติให้มีการกระทำหรือความคิด อารมณ์ความรู้สึกเช่นเดียวกับคน นักเขียน

^๖ วนิตา บำรุงไทย, **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**, หน้า ๑๓๓.

บางคนนำสัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ วัตถุ หรือแม้แต่นามธรรม เช่น ความดี ความชั่ว มาเป็นตัวละคร เช่นเรื่อง **จันคือต้นไม้** ของไมตรี ลิมปิชาติ เป็นต้น

ในการศึกษาวรรณกรรมและบทละคร มีนักวิชาการและนักวิจารณ์ได้พยายามอธิบาย ลักษณะของตัวละครไว้ต่างๆ กัน โดยอาจอธิบายลักษณะของตัวละครได้ด้วยวิธีหลายวิธีด้วยกัน ดังเช่นที่วินดา บารุงไทยได้จำแนกลักษณะของตัวละครไว้ใน **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย** โดยแบ่งออกเป็น ๓ วิธี ดังนี้ คือ

วิธีที่ ๑ แบ่งตามความสำคัญของบทบาทตัวละคร

๑.๑ **ตัวละครเอก**^๑ (main character or major character or central character) หมายถึง ตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในโครงเรื่อง กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในเหตุการณ์หลักหรือเป็นตัวละครที่เป็นแกนกลางของเรื่องนั่นเอง ตัวละครหลักนั้นอาจแบ่งออกได้เป็นสองประเภทด้วยกัน ดังนี้

๑.๑.๑ **ตัวเอก**^๒ (protagonist) คือตัวละครที่มีบทบาทนำในเรื่อง ซึ่งผู้เขียนจงใจสร้างให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจหรือเห็นอกเห็นใจมากที่สุด ผู้อ่านมักจะมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวเอก กล่าวคือ เมื่อตัวละครเอกมีความทุกข์หรือสุข ผู้อ่านก็มักจะรู้สึกทุกข์หรือสุขคล้อยตามไปด้วย ตัวเอกในนวนิยายอาจเป็นตัวละครฝ่ายชายหรือตัวละครฝ่ายหญิงก็ได้ แต่นวนิยายบางเรื่องอาจมีตัวเอกทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงเลยก็ได้ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นนวนิยายเกี่ยวกับความรัก มักจะพบว่าเรื่องดังกล่าวมีตัวเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่นิยมเรียกว่าพระเอกและนางเอกตามที่เคยใช้เรียกตัวพระและตัวนางซึ่งเป็นตัวเอกในวรรณคดีหรือบทละครแบบเดิมของไทย อนึ่ง ผู้เขียนจะสร้างเรื่องให้ตัวเอกในนวนิยายรักทั้งสองฝ่ายต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับความรัก ทำให้ผู้อ่านเกิดความเห็นอกเห็นใจและเอาใจช่วยให้ตัวเอกทั้งสองฝ่ายสมปรารถนา เช่นเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ตัวเอกฝ่ายชายได้แก่ คริสและตัวเอกฝ่ายหญิงได้แก่ แวพลอย ทั้งสองคนยังคงมีความรักให้กันและกันอยู่ ทั้งที่แวพลอยเองก็มีคนรักใหม่แล้ว แต่ผู้เขียนก็พยายามทำให้อ่านเกิดความรู้สึกเอนเอียงที่จะให้ทั้งสองกลับมาคืนดีกัน ด้วยการใช้กลวิธีสร้างอุปนิสัยหรือลักษณะบางอย่างให้

^๑ วินดา บารุงไทย, **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**, หน้า ๑๓๔.

^๒ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย** (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๕), หน้า ๓๔๒.

ตัวละครเอกจนทำให้ผู้อ่านเกิดความเห็นใจ สงสาร เช่นทำให้ผู้อ่านเห็นว่าคริสเป็นคนดีและคอยห่วงใยแหวพलयมากกว่าคู้หมั้นคนใหม่ของเธอ เป็นต้น

๑.๑.๒ ตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์^๙ (antagonist) เป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องเช่นเดียวกัน แต่จะเป็นตัวละครฝ่ายตรงข้ามกับตัวเอก กล่าวคือ ตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์จะเป็นตัวละครที่สร้างความขัดแย้งและอุปสรรคให้แก่ตัวเอก โดยที่ตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์อาจมีความประสงค์ในสิ่งเดียวกับตัวเอกหรืออาจไม่พอใจในสิ่งที่ตัวเอกประสงค์จนต้องพยายามที่จะขัดขวางความต้องการของตัวเอก หรือแม้กระทั่งอาจมีความคิดเห็นที่ต่างกับตัวเอกจนก่อให้เกิดความขัดแย้งก็เป็นได้ ตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์นี้อาจไม่จำเป็นต้องเป็นคนเท่านั้น แต่อาจเป็นธรรมชาติสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่สร้างอุปสรรคให้แก่ตัวเอกก็ได้ อย่างไรก็ตาม ถ้านวนิยายที่มีตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์เป็นคน กลวิธีอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านไม่เข้าข้างตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์ก็คือการทำให้ตัวละครฝ่ายปฏิปักษ์มีลักษณะด้อยกว่าพระเอกหรือนางเอก เช่นเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** นิธิศเป็นคู้หมั้นคนใหม่ซึ่งมีสิทธิที่จะได้แต่งงานกลับแหวพलय แต่ผู้เขียนก็พยายามแสดงลักษณะด้อยของนิธิศ เช่น ความเห็นแก่ตัวและอ่อนแอจนทำให้ผู้อ่านไม่รู้สึกลงสารหรือเห็นอกเห็นใจและหันไปเอาใจช่วยตัวเอกแทนแม้ว่าตามจริงแล้วตัวเอกจะเป็นฝ่ายที่เข้ามาแทรกแซงความรักของนิธิศก็ตาม

๑.๒ ตัวละครรอง^{๑๐} (minor character) เป็นตัวละครที่มีบทบาทไม่เด่นเท่าตัวละครหลัก ตัวละครรองอาจจะมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งไม่ใหตัวเอกสมประสงค์หรือสนับสนุนให้ตัวเอกสมประสงค์ หรืออาจมีบทบาทในโครงเรื่องรองคู้ขนานไปกับตัวเอกเลยก็ได้ เช่น เรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ตอนต้นเรื่อง เปรมิกาสร้างความร่นววยใจให้แก่แหวพलयด้วยการแสดงความสนใจนิธิศอย่างมาก แต่ภายหลังกลับกลายเป็นเหตุให้แหวพलयสมประสงค์ คือ ได้กลับมาคู้คินดีกับ คริส

ถึงแม้ว่าวนิดา บำรุงไทย จะแบ่งตัวละครตามความสำคัญออกเป็น ๒ ประเภทคือ ตัวละครประกอบและตัวละครรอง แต่ผู้วิจัยเห็นว่าในนวนิยายนั้น ยังมีตัวละครอีกประเภทหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากตัวละครทั้งสองประเภทนี้ กล่าวคือตัวละครที่ไม่มีบทบาทเด่นในเรื่องเท่าตัวละครหลักหรือตัวละครรอง แต่เป็นตัวละครที่ช่วยสร้างสีสันหรือทำใหนวนิยายมีความสมจริงมากยิ่งขึ้นถึงแม้ว่าตัวละครประเภทนี้จะไม่มีความสำคัญมากนัก แต่ผู้เขียนนวนิยายส่วนมากก็มักสร้าง

^๙ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย**, หน้า ๒๗.

^{๑๐} วนิดา บำรุงไทย, **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**, หน้า ๑๓๔.

ตัวละครเหล่านี้ไว้เพื่อให้เกิดความสนุกหรือความสมจริงมากยิ่งขึ้นนั่นเอง ดังนั้น จึงควรที่จะจัดตัวละครกลุ่มนี้ไว้เป็นตัวละครอีกประเภทหนึ่ง คือ **ตัวละครประกอบ** ดังนี้

๑.๓ ตัวละครประกอบ เป็นตัวละครที่มีบทบาทส่วนหนึ่งในเรื่อง แต่ไม่มีผลต่อโครงเรื่องมากนัก ตัวละครประกอบบางตัวอาจทำหน้าที่คอยช่วยเหลือตัวเอกหรือคอยขัดแย้งกับตัวเอกก็ได้ นอกจากนี้ ยังอาจเป็นตัวละครที่ช่วยสร้างสีสันให้แก่นวนิยาย ทำให้เรื่องราวสนุกสนานขึ้น หรือเพิ่มบรรยากาศให้นวนิยายมีความสมจริงมากขึ้นก็ได้ เช่นเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** คุณป้าวีรณานักท่องเที่ยวอารมณ์ดีที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจแวพลอยตลอดการเดินทาง ก็เป็นตัวละครประกอบที่ช่วยสร้างความสมจริงและสีสันให้แก่นวนิยายได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

วิธีที่ ๒ แบ่งตามความซับซ้อนของบุคลิกลักษณะตัวละคร

๒.๑ ตัวละครหลายมิติ^{๑๑}หรือตัวละครมากลักษณะ^{๑๒} (round character) หมายถึงตัวละครที่ผู้เขียนพยายามแสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงบุคลิกลักษณะนิสัยหรือความคิดหลายๆ ด้าน ทั้งรัก โลภ โกรธ หลง ดีและเลว ด้วยเหตุนี้ บุคลิกเหล่านี้จึงอาจจะขัดแย้งในตัวเองก็ได้ การสร้างตัวละครหลายมิตินั้นจะช่วยให้ตัวละครมีความสมจริง มีลักษณะเหมือนมนุษย์ที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่างในตัวเอง ทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง ผู้อ่านจะสามารถรู้จักลักษณะของตัวละครนี้อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะ เป็นบุคลิกภายนอก ฐานะ ลักษณะนิสัยที่เป็นทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง หรือแม้แต่พื้นฐานหรือเหตุผลที่ทำให้ตัวละครมีลักษณะนิสัยดังกล่าวก็ตาม ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการหรือนักวิจารณ์บางท่านจึงเรียกตัวละครประเภทนี้ว่า **ตัวกลม** ในปัจจุบัน ผู้แต่งมักจะสร้างให้ตัวละครหลักมีลักษณะเป็นตัวละครหลายมิติเพื่อให้นวนิยายมีความสมจริงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้แต่งต้องสร้างให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่า ข้อดีของตัวเอคนั้นเด่นกว่าข้อบกพร่อง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกเห็นใจและเข้าใจในตัวเอคนั่นเอง เช่น ภาวัต ซึ่งเป็นตัวเอกในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ที่ผู้อ่านสามารถเห็นถึงลักษณะต่างๆ ของภาวัตหลายๆ ด้าน เช่น เป็นชายหนุ่มที่มีบุคลิกดี หน้าตาดี ฐานะร่ำรวย และมีข้อดีที่สำคัญที่สุดคือเป็นคนรักครอบครัว ขณะเดียวกันก็มีข้อเสียอยู่เช่นกัน คือ ปากร้าย เจ้าอารมณ์ ซึมโหมโห เป็นต้น

^{๑๑} ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย**, หน้า ๓๗๗.

^{๑๒} กุหลาบ มัลลิกะมาส, **วรรณคดีวิจารณ์**, หน้า ๘๘.

๒.๒ **ตัวละครมิติเดียว^{๑๓} หรือตัวละครน้อยลักษณะ^{๑๔}** (flat character or simple character) คือ ตัวละครที่ผู้เขียนเปิดเผยให้ผู้อ่านได้เห็นบุคลิกลักษณะนิสัย หรือความคิดออกมาเพียงบางด้านเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถรู้จักตัวละครประเภทนี้ได้อย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการและนักวิจารณ์บางท่านจึงเรียกตัวละครประเภทนี้ว่า **ตัวแบนหรือตัวละครที่ไม่ซับซ้อน** นวนิยายยุคแรกนั้น อาจได้รับอิทธิพลจากเรื่องเล่าหรือบทละครแบบเดิมของไทยที่พระเอกจะต้องมีคุณสมบัติและบทบาทที่ดีอย่างเดียว ตัวร้ายก็มีบุคลิกลักษณะทางร้ายเท่านั้น ทำให้ตัวเอกของ นวนิยายยุคแรกมีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียว กล่าวคือ ถ้าเป็นฝ่ายพระเอกนางเอกก็ต้องมีแต่ความดี ส่วนตัวร้ายก็ต้องประพฤติไปในทางร้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้แต่งนวนิยายยุคปัจจุบัน ได้พยายามให้นวนิยายมีความสมจริงมากขึ้น ตัวละครจึงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับมนุษย์มากขึ้น ตัวละครมิติเดียวหรือตัวละครน้อยลักษณะ จึงไม่ได้หมายถึงตัวละครที่แสดงออกว่าเป็นฝ่ายดีหรือฝ่ายร้ายเพียงด้านเดียว แต่หมายถึงตัวละครที่แสดงลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมบางอย่างออกมาเพียงน้อยลักษณะ ตัวละครประเภทนี้มักไม่มีบทบาทสำคัญในเรื่องมากนัก อาจเป็นตัวละครประเภท ตัวละครรองหรือตัวละครประกอบเป็นส่วนใหญ่ อาทิ ตัวละครที่เป็นนางอิจฉาในนวนิยาย เช่น ยี่มณี ในเรื่อง **กิ่งไผ่ใบรัก** ที่มีนิสัยเอาแต่ใจและคอยแสดงความสนใจต่อสรรคณ์ทำให้เกิดความเข้าใจผิดอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายบางประเภท ที่เน้นการดำเนินโครงเรื่อง หรือการบรรยายฉากต่าง ๆ เช่น นวนิยายสืบสวนสอบสวน นวนิยายแนวขบขันหรือนวนิยายรักบางประเภท ตัวเอกอาจเป็นตัวน้อยลักษณะก็ได้

วิธีที่ ๓ แบ่งตามความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมตัวละคร

๓.๑ **ตัวละครพลวัต^{๑๕} หรือตัวละครที่เปลี่ยนแปลง^{๑๖}** (dynamic character) คือ ตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยหลัก พฤติกรรมหรือความคิดไปตามเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมอันมีผลกระทบต่อจิตใจ ความรู้สึกของตัวละคร การเปลี่ยนแปลงนี้ช่วยทำให้ตัวละครมีความซับซ้อน มีชีวิตชีวาและมีความสมจริงเหมือนมนุษย์ยิ่งขึ้น ตัวอย่างของตัวละครที่มีความเปลี่ยนแปลงได้แก่ อารตี ในเรื่อง **กิ่งไผ่ใบรัก** ที่แต่เดิมนั้น เป็นหญิงสาวที่ดื้อรั้น ขอบต้อด้าน

^{๑๓}ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย**, หน้า ๑๔๔.

^{๑๔} กุหลาบ มัลลิกะมาส, **วรรณคดีวิจารณ์**, หน้า ๘๘.

^{๑๕} เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

^{๑๖}สุพรรณี วราพร, **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่เริ่มแรกจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕**, หน้า ๕.

ความคิดของผู้อื่นเสมอ ไม่ค่อยยอมเชื่อฟังคนอื่นง่ายๆ แต่เมื่อได้พบเหตุการณ์หลายอย่าง ทำให้ได้เรียนรู้ที่จะมีเหตุผลมากขึ้น เป็นต้น

๓.๒ ตัวละครสถิต^{๑๗} หรือตัวละครที่ไม่เปลี่ยนแปลง^{๑๘} (static character) คือ ตัวละครที่แสดงลักษณะนิสัย ความคิดหรือพฤติกรรมไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ต้นจนจบ แม้ว่าจะผ่านประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่หลากหลายก็ตาม ตัวละครประเภทนี้มักจะคาบเกี่ยวกับ ตัวละครมิติเดียว กล่าวคือตัวละครมิติเดียวมักจะเป็นตัวละครที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงใดๆ เช่น ตัวละครประเภทนางร้าย ก็จะเอาแต่ใจ กลั่นแกล้งตัวเอง อิจฉาริษยาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องโดยไม่เปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น คุณจรัญญา ในเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ที่มีนิสัยหวงลูกชายมาก คอยกีดกัน ผู้หญิงทุกคนที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของลูกจนตลอดเรื่อง เป็นต้น

นวนิยายที่ดีนั้น ผู้แต่งจะต้องสร้างให้ผู้อ่านสามารถเกิดความคล้อยตามได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นตัวละครซึ่งเป็นเสมือนการจำลองภาพชีวิตนั้น ผู้เขียนก็ยอมที่จะต้องสร้าง ตัวละครให้มีความสมจริงด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะตัวละครนั้นจะเป็นตัวคนดี หรือคนเลว เป็นสัตว์ เป็น ภูตผีปิศาจหรือเป็นเทวดาผู้เขียนก็ต้องสร้างให้ตัวละครมีลักษณะหรือบุคลิกภาพสอดคล้องกับฐานะหรือสภาพนั้นๆ นอกจากนี้ ตัวละครที่สมจริงนั้นควรมีลักษณะเหมือนกับมนุษย์ทั่วไป คือมี ทั้งข้อดีข้อเสีย และควรต้องมีการกระทำที่สมเหตุสมผล หากมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยก็ ควรจะต้องมีเหตุผลหรือสาเหตุมารองรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ทั้งนี้เพื่อให้นวนิยายเรื่องนั้นมีความ สมจริงจนผู้อ่านสามารถคล้อยตามไปได้ไม่เกิดความรู้สึกขัดแย้งในขณะที่อ่านนั่นเอง

อนึ่ง นวนิยายรักแนวท่องเที่ยววนั้น ตัวละครแต่ละตัวก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ตัวละครบางตัว อาจมีลักษณะซับซ้อนเป็นตัวละครหลายมิติ หรือบางตัวก็อาจเป็นตัวละครมิติเดียว ในขณะที่เดียวกัน ตัวละครบางตัวก็อาจมีความเปลี่ยนแปลงเป็นตัวละครพลวัต ส่วนบางตัวก็อาจ เป็นตัวละครที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็พยายามสร้างให้ตัวเอกหรือตัวละคร สำคัญในเรื่องนั้น มีความสมเหตุสมผลน่าเชื่อถือ ดังที่จะยกตัวอย่างให้เห็นต่อไป

ในการยกตัวอย่างให้เห็นถึงลักษณะของตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววนั้น ผู้วิจัย จะจัดแบ่งตัวละครออกตามวิธีการแบ่งประเภทของตัวละครดังกล่าว คือ

^{๑๗} กุหลาบ มัลลิกะมาส, **วรรณคดีวิจารณ์**, หน้า ๘๙.

^{๑๘} สุพรรณิ วราทร, **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่แรกเริ่มจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕**, หน้า ๕.

๓.๓.๑ ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะความซับซ้อนของ
บุคลิกลักษณะตัวละคร

๓.๓.๒ ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมของตัวละคร

๓.๓.๑ ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะความซับซ้อนของ
บุคลิกตัวละคร

๓.๓.๑.๑ **ตัวละครหลายมิติ** ตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทตัวละครหลายมิติ มักจะเป็นตัวละครเอกหรือตัวละครที่มีบทบาทสำคัญต่อเนื้อเรื่อง ตัวละครหลายมิติที่ปรากฏใน ตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่มีอยู่หลายตัวด้วยกัน ดังนั้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างให้เห็น ชัดเจนเพียง ๓ ตัวอย่างเท่านั้น คือ ภาวัต คมกฤช และนวนพิช ดังนี้

ภาวัต

ภาวัต เป็นตัวละครเอกฝ่ายชายจากเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้นำเสนอบุคลิกลักษณะภายนอกของภาวัตไว้ว่า ภาวัตมีอาชีพเป็นวิศวกร เป็นบุคคลที่มีหน้าตาดี รูปร่างสูง ผมนี้น้ำตาล บุคลิกท่าทางดี ดังที่ผู้เขียนบรรยายสั้นๆ ว่า ภาวัต “ตัวสูงมาก ผมนี้น้ำตาล เข้ม มองเฝื่อนๆ ไม่นึกว่าเป็นคนไทย”^{๑๙} นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอผ่านทางสายตัวของ ตัวละครอื่นๆ เช่น พงศ์ เจ้าของร้านที่วิชาทำงานอยู่ด้วย ก็เห็นว่าภาวัตเป็นคนที่หน้าตาดี เมื่อ ภาวัตไปเยี่ยมวิชาที่ร้านอาหาร พงศ์ก็คิดแถมอิจฉาภาวัต ดังนี้ว่า “...หนอย กับไอ้หนุ่มหน้าตาดี แต่งตัวหุ...”^{๒๐} เป็นต้น

นอกจากภาวัตจะมีบุคลิกลักษณะภายนอกที่ดูดีแล้ว ภาวัตยังมีลักษณะนิสัยที่ดีอีกหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ภาวัตเป็นผู้ที่มีความรัก ความเชื่อมั่นต่อบุคคลใน ครอบครัวของตนเองรวมทั้งเพื่อนๆ เสมอ ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของภาวัตที่คอยช่วยเหลือดูแล และเป็นกำลังใจให้ดูจเดือนผู้เป็นอา ซึ่งภาวัตเข้าใจว่ากำลังมีเรื่องทุกข์ใจอย่างหนักเพราะสามีมีภรรยาบ่อย และมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง อีกทั้งครอบครัวของดูจเดือนยังต้องประสบอุบัติเหตุร้ายแรงจนกระทั่งสามีเสียชีวิตและลูกสาวต้องกลายเป็นคนพิการ ภาวัตอ่อนโยนต่อบุคคลในครอบครัวเสมอ โดยเฉพาะน้องสาวพิการของเขา ทำให้น้องสาวมีความรักสนิทสนม

^{๑๙} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๒), หน้า ๔๒๒.

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๒๔.

กับเขาอย่างมาก ดังตัวอย่างเช่น เมื่อน้องสาวของภวัตมารักษาตัวที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ภวัตก็คอยดูแลเอาใจใส่ ดังนี้

“ลงเปลี่ยนเครื่องที่แอลเอก็ตะแหงวๆ จะขอแวะเที่ยวดิสนีย์แลนด์ก่อนกว่าจะกล่อมขึ้นเครื่องต่อได้ก็แทบแย่ ต้องขู่ว่าพี่วัตรออยู่นะ...ถึงได้ยอมมา”

“ก็ดาวอยากเจอมาก็เฝ้าสกับมินนี่นี่คะ” ดาวนภาเงยหน้าขึ้นอ่อนเข่ามือชายหนุ่มที่ยึดไว้แรงๆ “พี่วัตพาดาวไปเที่ยวดิสนีย์แลนด์นะคะ”

“ได้จะได้อะ แต่น้องดาวต้องเป็นเด็กดี ให้คุณหมอตระวจก่อนนะคะ แล้วพี่สัญญาว่าจะพาไปเที่ยวทั้งที่ดิสนีย์แลนด์และยูนิเวอร์แซลสตูดิโอเลย”^{๒๑}

นอกจากนี้ ภวัตยังเป็นบุคคลที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ คอยช่วยเหลือดูแลและให้เกียรติผู้หญิง ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของภวัตที่คอยเอาใจใส่ดูแลรสนา เพื่อนสาวของตนอย่างดีเมื่อยามที่รสนาได้เข้ามาร่วมเดินทางท่องเที่ยวด้วย เช่น เมื่อรสนาต้องการไปเที่ยวแต่ไม่มีใครไปด้วย ภวัตก็ยอมไปเป็นเพื่อน ในขณะเดียวกัน ภวัตยังคอยระวังไม่ให้รสนาซึ่งมักแสดงท่าทีสนิทสนมกับภวัตจนเกินไปนั้น ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง เช่น ในการเดินทางไปเที่ยวประเทศแคนาดารสนาได้เข้าไปสนทนาในห้องพักของภวัต ภวัตได้ขอร้องให้อิชิยาเพื่อนอีกคนหนึ่งไปนั่งเป็นเพื่อน โดยจะเห็นได้จากบทสนทนาระหว่างอิชิยาและวริษา ดังนี้

“ขนาดอีกสองสามวันจะเจอกันใหม่ คุณเธอยังดื้อลาอยู่ถึงตีสอง นี่ถ้าคุณวัตกลับเบิร์กลีย์ แม่คุณคงอยู่ลาข้ามคืนแน่”

“ถ้าเขาเต็มใจจะลาทั้งทั้งสองฝ่าย เราก็ไม่ควรไปขวางเขานะยา เดียวจะกลายเป็นว่าเราไปยุ่งกับคนอื่นเขา”

“ยุ่งอะไรกัน...อุตส่าห์หวังดีไม่ให้ใครครหา จริงอยู่ ที่นี้มันเมืองนอกไม่ใช่เมืองไทย แต่ก็ยังเป็นคนไทยอยู่ ไอ้การที่จะอยู่สองต่อสอง ต่อสาม กับผู้ชายในห้องตามลำพัง มันควรที่ไหน ใครรู้เข้า ตัวคุณรสนเองแหละจะเสีย แล้วนี่คุณเธอก็ไม่คิดเลยนะ คุณวัตเสียอีกที่แอบมากระซิบบั่นว่า ให้อยู่เป็นเพื่อนหน่อย กลัวใครรู้เข้า คุณรสนเธอจะเสียหาย”^{๒๒}

^{๒๑} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๔๖๑.

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖๑.

ความเป็นสุภาพบุรุษและความรักที่มีต่อคนในครอบครัวนั้น เริ่มปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อภวัตได้มีโอกาสใกล้ชิดวิชาในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว และได้เห็นความดีของวิชามากขึ้นเรื่อยๆ ภวัตก็เริ่มปฏิบัติตัวกับวิชาอย่างอ่อนโยนมากขึ้น เช่น ในระหว่างที่คนทั้งสองต้องเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังนั้น วิชาเกิดล้มป่วยอย่างกะทันหัน ภวัตซึ่งโดยพื้นฐานนิสัย เป็นคนรักครอบครัว เอาใจใส่คนรอบข้างอยู่แล้ว ก็คอยเอาใจใส่ดูแลวิชาเป็นอย่างดี ตั้งแต่หายามาให้ ทำกับข้าวให้รับประทาน และคอยเตือนให้รับประทานยาตรงเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“อ้อ...เขาหยิบหมอนรองหลังพุงวางให้หญิงสาว แล้วพาดโต๊ะลง วางชามข้าวต้มหนึ่งในสองลงตรงหน้าอย่างรวดเร็ว”

“นี่เครื่องปรุง นี่น้ำ ครบหมดแล้ว ที่นี่ก็ลงมือทานได้”

“มือเดียว...สบายหน่อยจะเป็นไรไป” ภวัตไม่ฟังเสียงหล่อน ตัวเขาเองยัดเอาโต๊ะเล็กหัวเตียงเป็นที่วางชาม ลากเก้าอี้หน้าโต๊ะเครื่องแป้งมานั่ง ชิมก่อนปรุงข้าวต้มตรงหน้า หากตักเข้าปากสองสามคำ หันมามองคนบนเตียงแล้วถามว่า

“เป็นอะไร ไม่อร่อยหรือเปล่า ฉันกลัวจะช้าเลยเอาข้าวสวยเมื่อเช้าต้มข้าวมันอาจไม่เปื่อยดี”^{๒๓}

นอกจากการเป็นคนเอาใจใส่ผู้อื่นแล้ว ภวัตยังเป็นคนมีเสน่ห์ รู้จักเอาใจผู้หญิง ดังจะเห็นได้จากเมื่อภวัตเริ่มมีความรู้สึกดีต่อวิชา ภวัตก็รู้จักพูดชื่นชมวิชา เช่นในวันปีใหม่ วิชาลงมือทำอาหารเลี้ยงฉลอง ภวัตก็กล่าวยกย่องฝีมือของวิชา ดังนี้

“อើ...อิมจังเลยคะ อาหารอร่อยมาก กระเพาะตั้งไปหมดเลย...”

“ต้มให้แม่ครัวคนเก่ง” ภวัตเอ่ยต่อ ยกแก้วแชมเปญขึ้น กระดกช้อมือเล็กน้อยมาทางวิชา เหมือนกับจะแสดงให้เห็นรู้ว่าเขาให้เกียรติใคร”^{๒๔}

หรือเมื่อถึงวันปีใหม่ภวัตก็รู้จักเลือกของขวัญให้วิชาได้อย่างเหมาะสมเป็นที่ถูกอกถูกใจวิชาอย่างมาก ดังนี้

^{๒๓} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๒๗๘-๒๗๙.

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓๕-๓๓๖.

...ขณะที่ของขวัญที่ถูกใจมากกลับเป็นของคนที่หล่อนคาดไม่ถึง ผ่า
คลุมไหล่สีม่วงไล่เฉดเข้มอ่อนแพรวพราวได้แสงเทียน ชายครุยห้อยด้วยลูกปัด
เล็ก ๆ ถ่วงให้เนื้อผ้าทิ้งน้ำหนักลงอย่างสวยงาม^{๒๕}

ลักษณะอันเป็นข้อดีของภวัตตั้งที่กล่าวมานี้ อาจเป็นลักษณะนิสัยที่เกิด
จากภูมิหลังของครอบครัวของภวัตซึ่งเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นรักใคร่กัน ดังจะเห็นได้จากที่
สมาชิกทุกคนในครอบครัวคอยช่วยเหลือดูแลดูดาวอาของภวัตในยามประสบปัญหาครอบครัว
เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้เขียนได้กำหนดภูมิหลังของภวัตให้เป็นลูกชาย
คนเดียวในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย ก็อาจเป็นผลให้ภวัตมีข้อเสียบางประการ คือ ภวัตนั้นเป็น
คนค่อนข้างเอาแต่ใจ เจ้าคิดเจ้าแค้น เจ้าอารมณ์ ใช้วาจารุนแรง ไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของ
คนอื่น อุปนิสัยที่เป็นข้อด้อยเหล่านี้ ผู้อ่านสามารถเห็นได้จากการกระทำหลายครั้งของภวัต
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ภวัตไม่เคยยอมรับฟังคำแก้ตัวของวิชา ในเรื่องที่ภวัตเข้าใจผิดคิดว่าวิชาเป็น
ภรรยาบ่อยอาเขยของภวัตเลยแม้แต่น้อย และยืนยันที่จะเชื่อว่าวิชาเป็นคนไม่ดีตามที่ตนเอง
เคยเชื่อมาตลอด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดถึงความเจ้าอารมณ์ และการใช้วาจารุนแรงของภวัตได้
อย่างดีที่สุด คือ เมื่อ ภวัตพบวิชาครั้งแรกบนรถไฟ ภวัตก็พูดจาดูถูกเหยียดหยามวิชาอย่าง
รุนแรง ดังนี้

“ใช้...ฉันอาจจะไม่ใช่คนสำคัญ แต่ฉันมีเงิน มีมากกว่าอาสารินด้วย
ซ้ำไป แล้วผู้หญิงอย่างเธอมันก็ปีศาจกระหายเงินดี ๆ นี่เอง ตามกลืนเงินได้เก่ง
ยิ่งกว่าหมา ใครจะรู้ เธออาจคิดตามฉันไป ใช้ดวงตาหวาน ๆ เศร้า ๆ ของเธอคู่นี้
หลอกล่อสูบลือดูดสูบนั่น หรือแม้แต่สูบเอาชีวิตไปจากฉันอีกคนก็ได้”^{๒๖}

แต่เมื่อภวัตยอมรับความรักของตนกับวิชาแล้ว ภวัตก็เอาใจใส่ดูแล
วิชาเป็นอย่างดี คอยช่วยเหลือวิชาไม่ให้นายจ้างมาเอาเปรียบ คอยดูแลเอาใจใส่พาวิชาไป
เที่ยวตามพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ที่วิชาชอบแต่ไม่เคยไป การกระทำนี้ ทำให้วิชาซึ่งมาจากครอบครัว
ที่ขาดความอบอุ่นแตกต่างจากครอบครัวของภวัตโดยสิ้นเชิง รู้สึกมีความสุขที่มีคนมาเอาใจใส่

^{๒๕} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๓๓๕-๓๓๖.

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๖

และแสดงความรัก วิชาจึงสามารถรักภัวได้ถึงแม้ว่าภัวจะเคยถูกเหยียดหยามตนมาอย่าง มากก็ตาม ดังจะเห็นได้จากความคิดที่วิชามีต่อภัว ดังนี้

ตลอดวันเวลาที่ผ่านห้วงคำนึงไปนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างหล่อนกับ ชายหนุ่มที่เคยมีมาแบบลุ่มๆ ดอนๆ พัฒนาขึ้นอย่างมาก จนเหมือนมิตรสนิทที่ สัมพันธภาพมีแต่ความอบอุ่น วิชาได้รู้จักกับภัวคนใหม่ ที่เปลี่ยนจากผู้ชาย ก้าวร้าว เยาะหยัน หวาดระแวง มาเป็นชายหนุ่มที่ช่างกระเช้าเข้าเหย่ อ่อนโยน มีเสน่ห์จับใจ หญิงสาวยอมรับว่าหล่อนมีความสุขทุกๆ นาทีที่อยู่กับเขา พุดคุย กันบ้าง ได้เถียงกันบ้าง^{๒๗}

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ผู้เขียนจะนำเสนอ บุคลิกลักษณะของภัวให้ผสมผสานมีทั้งความดีความชั่ว แต่ผู้เขียนก็พยายามทำให้ข้อด้อยนั้น บรรเทาเบาบางลงด้วยการให้เหตุผลแก่การกระทำเหล่านั้น เช่น การที่ภัวมักแสดงความโกรธ เกรี้ยว ดุหิมินเหยียดหยามวิชา ก็เป็นเพราะความรักครอบครัวจนรู้สึกเจ็บแค้นแทนอาของตน นอกจากนี้ ผู้อ่านเองก็ยังสามารถยอมรับการกระทำอันเป็นข้อเสียของภัวได้ว่ามีสาเหตุมาจาก ความรักและซื่อสัตย์ต่อคนในครอบครัวของตนเอง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเห็นใจและเอาใจช่วยให้ภัว นั้นทำความเข้าใจกับวิชาได้ในที่สุดด้วย

คมกฤษ

คมกฤษหรือโก้ เป็นตัวละครเอกฝ่ายชายจากเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียน ได้นำเสนอบุคลิกลักษณะภายนอกของคมกฤษไว้ว่า เป็นชายหนุ่มที่มีความรู้ มีการศึกษาดี จบปริญญาโทจากประเทศฝรั่งเศส^{๒๘} มีฐานะค่อนข้างดี เป็นเจ้าของบริษัทติดตั้งคอมพิวเตอร์ มีรูปร่าง หน้าตาดีพอสมควร ดังจะเห็นได้จากคำบรรยายของผู้เขียนที่กล่าวว่า

“ผู้ที่กำลังเดินเรื่อยๆ เข้ามาในงานเป็นชายรูปร่างสูง หน้าตาดี ผิวสองสี ดวงตาใหญ่ จมูกโด่งแต่มีรอยหักเบี้ยวนิดๆ ปากบางจนน่าแปลกใจเมื่อมา ปรากฏบนใบหน้าของผู้ชาย”

^{๒๗} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๓๓๘.

^{๒๘} ดูรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของคมกฤษ เพิ่มเติมได้จากเรื่อง **ลำเนาลม** ของกิ่งฉัตร

ในด้านอุปนิสัยใจคอ นั้น ผู้เขียนได้เปิดเผยลักษณะนิสัยที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นข้อดีและข้อด้อยของคมกฤษให้ผู้อ่านได้รับรู้ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในตอนต้นเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอข้อเสียของตัวละครตัวนี้ไว้ค่อนข้างมาก ดังจะเห็นว่า คมกฤษมีนิสัยปากร้าย โผงผาง ไม่เห็นแก่หน้าใคร เช่น การที่คมกฤษพูดจาถากถางกรพินธุ์อย่างตรงไปตรงมาต่อหน้ากันตยศ คู่หมั้นของกรพินธุ์ ดังนี้

“ฉันว่าคนที่แก่น่าจะกลัวมากที่สุดไม่ใช่ฉันหรอก ถามหน่อยเถอะไอ้กัน ตั้งแต่คบหาจนหมั้นหมายมาหลายเดือนนี้ เขาเคยแสดงอารมณ์อะไรให้แะเห็น บ้างไหม อารมณ์แบบผู้หญิงทั่ว ๆ ไป อย่างอนบ้าง โกรธบ้าง อ่อนบ้าง เอาซี่ ... เขาเคยพูดอะไรกับแกยาว ๆ ไหม สักห้าประโยคติดต่อกันแบบคนปกติพูดนะ ไม่เคยเลยใช่ไหม ฉันว่าคู่หมั้นแกเป็นคนไร้อารมณ์วะ วันๆ เอาแต่ใส่หัวแปะยิ้ม ยิ้มลูกเดียว”^{๒๙}

นอกจากนี้ คมกฤษยังมีลักษณะเป็นนักธุรกิจค่อนข้างมาก กล่าวคือ มักจะคิดถึงผลประโยชน์เป็นสำคัญ อีกทั้งยังเป็นคนชอบความสะดวกสบาย จนบางครั้งทำให้คมกฤษกลายเป็นคนไม่มีระเบียบวินัย และดูเหมือนว่าเป็นคนค่อนข้างเห็นแก่ตัว ดังจะเห็นได้จากเมื่อครั้งที่อยู่ประเทศฝรั่งเศส กันตยศได้ไปอาศัยห้องพักของคมกฤษอยู่ คมกฤษก็ปล่อยให้กันตยศทำงานบ้านตามลำพัง ดังที่กันตยศและคมกฤษได้โต้เถียงกันว่า

“พี่ไก่ทำจริงนี่” กันตยศเลือกแต่จะได้ในประเด็นสุดท้าย “หรือจะเถียงว่าพี่ไก่ไม่ได้ใช้ผมทำงานบ้านทุกอย่าง ซักผ้า ดูดฝุ่น ชัดห้องน้ำ เก็บข้าวของที่พี่ไก่ทำรก ผมทำสารพัดขณะที่พี่ไคนั่งนอนสบาย”

“อ้าว ... ก็ตอนนั้นฉันนึกว่าแกชอบทำงานบ้าน เห็นไปถึงก็ทำใหญ่” เจ้าของห้องว่าหน้าตาเฉย

“ที่ผมทำเพราะทนอยู่ในคอกหมูกับพี่ไก่ไม่ได้ต่างหาก คนอย่างพี่...” เขาทำหน้าเหยียดหยามอย่างไม่ปิดบัง “สกปรกจนผมรับไม่ได้”

^{๒๙} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๖), หน้า ๑๑๐.

สีหน้ายิ้มๆ แห่ๆ ของคมกฤชเลื่อนไป เขาขยับตัวจากมาดพิงพนัก
เก้าอี้สบายๆ มาเป็นยืนหน้าใ้สัญญาติผู้นั่ง เอ่ยเสียงเย็นว่า

“ฉันอาจสกปรกก็จริง แต่มันก็แค่ของภายนอก ไม่มีแก่น ฉันก็ไม่ถึงกับ
ตายเพราะอุบัติเหตุ ฉันไม่เหมือนแก่นี่ ข้างนอกสะอาดเอี่ยม แต่ข้างในโสम्म”

“เตียงไม่ได้ก็อย่าเปลี่ยนประเด็น” กันตยศเยาะ

“ฉันไม่ได้เปลี่ยน บอกให้ชนะไ้กัน ฉันมันคนหยาบแต่ไม่... ตอนนั้นถ้า
แกไม่อยากทำงานบ้าน ไม่อยากแชร์อะไรกับฉันก็พูดตรงๆ ไม่ใช่ต่อหน้าแกไม่
บอกไม่แสดงออกไม่แสดงความรู้สึก แต่ลับหลังกลับเอาฉันไปด่า เหมือนหมาที่
แอบย่องเข้ามาจับกินคนอื่น”^{๓๐}

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ยังคงนำเสนอส่วนดีของคมกฤชไว้ด้วยเช่นกัน
ข้อดีประการแรกของคมกฤชนั่นก็คือ คมกฤชเป็นคนเก่งสามารถทำให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้า
ได้อย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นว่า คมกฤชซึ่งเพิ่งจะเรียนจบปริญญาโทมาไม่กี่ปีเท่านั้น สามารถเป็น
เจ้าของบริษัทคอมพิวเตอร์ที่ประสบความสำเร็จ เป็นที่เชื่อถือในวงการธุรกิจ ผู้อ่านสามารถเห็นได้
จากคำชมของบิดากรพินธุ์ว่า

“ไ้เขาสนิทกับพ่อ ตอนไปเปิดตลาดที่ยุโรป เขาช่วยแนะนำทั้งเจ้าหน้าที่
สถานทูต เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนให้พ่อ หมอนี่กว้างขวาง เก่งคล่องตั้งแต่
ตอนเรียนแล้ว พอกลับมาพี่เขาก็เปิดบริษัทคอมพิวเตอร์ ขายทั้งเครื่องทั้งระบบ
ตอนนี้บริษัทของเราก็ใช้บริการของไ้เขาอยู่ เพื่อนฝูงพ่อส่วนใหญ่ก็อาศัยไ้เขา
ทั้งนั้น”^{๓๑}

ในเรื่องนี้ เมื่อคมกฤชต้องเดินทางไปท่องเที่ยวยุโรปพร้อมกับกรพินธุ์
เพราะไม่สามารถปฏิเสธคำขอร้องของบิดากรพินธุ์ได้ คมกฤชก็พยายามทำหน้าที่ที่ตนได้รับ
มอบหมายอย่างดี ทำให้คมกฤชมีโอกาสใกล้ชิดกับกรพินธุ์ และเริ่มเกิดความพึงพอใจในตัว
กรพินธุ์ คมกฤชจึงเริ่มเปิดเผยลักษณะนิสัยดีๆ ที่ซ่อนอยู่ในตัวเขาให้เห็นมากยิ่งขึ้น นั่นก็คือ เมื่อ

^{๓๐} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๑๐๗ - ๑๐๘.

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

คมกฤษมีความรักต่อใครนั่น เขาก็จะมีความมั่นคงจริงใจและคอยเอาใจใส่ดูแลอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากเมื่อคมกฤษรักกรพินธุ์ เขาก็คอยเอาใจใส่ดูแลและยอมช่วยเหลือกรพินธุ์ทุกอย่าง เช่น ครั้งที่กรพินธุ์บังเอิญลื่นตกลงจากสันเขาที่มีหิมะปกคลุมอยู่ คมกฤษก็เข้าช่วยกรพินธุ์แม้ว่าตนเองจะต้องเจ็บตัวด้วยก็ตาม หรือเมื่อเขายอมช่วยแม่หงส์ตัวหนึ่งที่ทำไข่ตกน้ำตามความต้องการของกรพินธุ์ ทั้งที่ตนเองไม่ได้เต็มใจ ดังนี้

“นี่คุณจะทำอะไร คงไม่คิดโดดลงไปเอาไข่ให้แม่ฮั่นนี่หรอกนะ”

หล่อนเริ่มพิชชากางเกงขึ้นอย่างบรรจง

“น้ำนี่เย็บเย็บเลยนะ ขึ้นคุณลงไปมีหวังแข็งตาย อีกอย่างไข่จมน้ำนานแค่นี้แล้วก็ไม่รู้ โอกาสพักเป็นตัวยังไม่มีแล้ว เอ้อ...” คำสุดท้ายคือเสียงถอนใจดังๆ อย่างจริงจังและยอมแพ้ “ก็ได้ ๆ คุณอยู่บนนี้แหละ เดี่ยวผมโดดลงไปเอง”^{๓๒}

ข้อดีของคมกฤษนอกจากเรื่องความรักแล้ว ผู้เขียนยังได้ปูพื้นฐานให้ผู้อ่านได้รู้จักนิสัยที่แท้จริงของคมกฤษมาตั้งแต่ในนวนิยายเรื่อง **ลำเนาลม**^{๓๓} ซึ่งตัวละครมีความเกี่ยวข้องต่อเนื่องกับเรื่อง**ในเรือนใจ** ทั้งนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่า ถึงแม้คมกฤษจะรักความสบายจนดูเหมือนเป็นคนเห็นแก่ตัว แต่คมกฤษก็ไม่เคยหลอกลวงใคร และในส่วนตัวของจิตใจเขาก็ยังมีน้ำใจเอาใจใส่ อ่อนโยนต่อคนที่เป็นมิตร ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์เมื่อกันตยศพยายามหลอกใช้ผู้หญิงคนหนึ่ง คมกฤษก็พยายามห้ามปรามกันตยศและหาทางช่วยเหลือผู้หญิงคนนั้นอย่างเต็มที่ เมื่อผู้หญิงคนนั้นต้องเสียใจเพราะรู้ว่าถูกกันตยศหลอกลวง คมกฤษก็คอยห่วงใยดูแลและช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่าคมกฤษมีความอ่อนโยน ห่วงใยเอาใจใส่ต่อผู้อื่นนั้น คือเมื่อคมกฤษพากรพินธุ์ไปพบกับจิลลา หญิงสาวที่ถูกกันตยศหลอกใช้ คมกฤษก็ยังคงมีความห่วงใยจิลลาซึ่งต้องมีชีวิตอย่างลำบากลำบากอยู่เสมอ ดังนี้

^{๓๒} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๖๐.

^{๓๓} นวนิยายเรื่อง **ลำเนาลม** เป็นเรื่องราวของนักเรียนไทยกลุ่มหนึ่งในประเทศฝรั่งเศส ตัวละครสำคัญในเรื่อง**ในเรือนใจ**สองตัว คือ คมกฤษและกันตยศ ได้เคยปรากฏเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องลำเนาลมมาแล้ว

“ระหว่างฟังเสียงที่ฟังแจ้วๆ เหมือนไม่ค่อยทุกซักร้อน ชายหนุ่มอดไม่อยู่ ต้องพลิกมือของจิลลาขึ้นดู เขาอยากจะทำใจยาวเมื่อเห็นมือที่ครั้งหนึ่งเคย อวบอุมกลับแห้งเหี่ยว เส้นเลือดเส้นเอ็นที่มือโผล่ออกมาอย่างเห็นได้ชัด ชีวิต ที่นี่ไม่ได้สุขสบายเลย”^{๓๔}

เมื่อคมกฤษเห็นว่าจิลลาลำบาก ก็พยายามช่วยเหลือด้วยการอุดหนุน อาหารที่จิลลาทำขาย และยังพยายามพูดเอ้ออากเอาใจให้จิลลาสบายใจ ดังนี้

“วันนี้ให้เขากินข้าวหมูแดงเถอะ” ชายหนุ่มส่งถุงอาหารที่เพิ่งซื้อจากร้าน หน้าซูเปอร์มาร์เก็ตซึ่งมีลูกค้าแน่นขนัดให้ “บอกว่าเพื่อนจิลคนที่หล่อสุดนี้เสียดี สุดๆ ฝากมาให้ แล้วก็เปิดอย่างตัวหนึ่งไว้กินพุงนี้ ส่วนไส้ของขายนี้น้องจิลใส่ ถุงได้เลย พี่เหมาเอง”....

“แล้วพี่ไก่อจะกินไหมคคะนั่น ก๋วยเตี่ยวตั้งสิบกว่ากล่อง”

“ว่าจะหิ้วไปเลี้ยงพวกที่มาทัวร์ด้วยกัน ไส้ไก่ต้มมันพาไปกินอาหารจีนจัดๆ มาหลายมื้อแล้ว ได้กินก๋วยเตี่ยวอร่อยๆ ซึ่ร้านจะดีใจจนเนื้อเต้น”

“จั้นเอาน้ำส้มกับพริกปั่นไปเยอะหน่อยนะคะ เผื่อใครชอบเผ็ดจะได้กิน ได้ถูกใจหน่อย”

“เอามาสองสามถุงพอ ให้กินถูกใจมากนั้ไม่ดี เดียวติดใจฝีมือน้องจิลกัน ต้องบินมากินที่ฝรั่งเศสทุกๆ เดือนละแยะเลย” เขาแหงก่อนหันไปบอกหญิงสาว ข้างตัวว่า “จิลทำกับข้าวเก่ง เดี่ยวคุณพิณลองชิมดูแล้วกันนะครึบ รับรองจะ ติดใจ”^{๓๕}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอข้อดีอีกประการหนึ่งของคมกฤษไว้ใน เรื่อง **ลำเนาลม** คือ คมกฤษเป็นคนที่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จาก เมื่อจิลลาตัดสินใจคบหากับฌองส์ หลุยส์ ชายชาวฝรั่งเศสที่ยากจน มีความรู้น้อย เพื่อนๆ ทุกคน

^{๓๔} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๔๒๘.

^{๓๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓๖ - ๔๓๗.

ของจิตใจต่างโกรธและไม่พอใจทั้งสิ้น แต่คมกฤษเป็นคนเดียวที่เข้าใจและเห็นใจจิตใจลา อีกทั้งยังช่วยปรับความเข้าใจให้จิตใจลาและเพื่อนสนิทได้เข้าใจกันอีกด้วย^{๓๖}

ลักษณะนิสัยของคมกฤษที่ผู้เขียนปูพื้นฐานไว้ตั้งแต่เรื่องลำเนาลมนั้น ยิ่งปรากฏเด่นชัดขึ้นเรื่อยๆ เมื่อคมกฤษเริ่มรักกรพินธุ์ เขาก็ค่อยๆ ลดความโง่เง่า ความปากร้าย ของเขาลง และเริ่มแสดงความอ่อนโยน ความเอาใจใส่ของเขาให้กรพินธุ์เห็นมากขึ้น ดังเช่นเมื่อคมกฤษตามกรพินธุ์เข้าไปในร้านขายนาฬิกา และไปยั่วแหย่กรพินธุ์จนเธอต้องเดินหนีออกจากร้าน จึงไม่ได้ซื้อนาฬิกาที่ต้องการ คมกฤษได้ซื้อนาฬิกาที่กรพินธุ์สนใจมาให้ และพูดเป็นเชิงขอโทษกรพินธุ์ ดังนี้

“...รับไปเถิดครับคุณพิณ ถือว่าเป็นของขวัญจากคนที่กำลังจะเป็นญาติกับคุณ หรือเกิดมีอะไรพลิกผันทำให้แคล้วคลาดไม่ได้ดองกัน ก็ให้ถือเสียว่าเป็นของขวัญจากเพื่อนปากเสียแต่จริงใจกับคุณคนหนึ่ง...”

“ขอบคุณที่ไม่เกลียดหน้าผมจนขว้างนาฬิกาทิ้ง ขอขอบคุณที่ยังยอมคุยด้วย ผมอาจจะปากไม่ดี อาจจะชอบเหน็บแนมคนอื่น และไม่แน่ พรุ่งนี้ผมอาจจะเล่นงานคุณอีกสองสามยก” เขายักไหล่เมื่อเห็นสายตามองมาอย่างอ่อนใจ “มันเป็นนิสัยแก้ยาก แต่ให้จำไว้อย่างนะครับคุณพิณ ใจผมไม่เคยมีเจตนาร้ายกับคุณเลย”^{๓๗}

เมื่อทั้งสองสนิทสนมกันมากขึ้นเรื่อยๆ คมกฤษก็ยิ่งแสดงความอ่อนโยนเอาใจใส่ต่อกรพินธุ์มากขึ้น ดังเช่นในตอนที่กันตยศกำลังเล่นการพนันนั้น คมกฤษก็เป็นผู้ทำหน้าที่รับส่งกรพินธุ์ และยังได้พากรพินธุ์ไปที่ “แก้อี้คิดถึงบ้าน” ที่ตนเองเคยมาเห็นสมัยเรียน แก้อี้คิดถึงบ้านเป็นแก้อี้ในสวนสาธารณะซึ่งคนหลากหลายเชื้อชาติที่มาอยู่ในประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์ต่างก็มาเขียนคำว่า “คิดถึงบ้าน” ไว้เป็นภาษาของตนเอง ทำให้ในที่สุด กรพินธุ์ก็ตัดสินใจระบายความทุกข์เกี่ยวกับเรื่องที่มารดาฆ่าตัวตายเพราะเสียใจเรื่องบิดาของกรพินธุ์ให้คมกฤษฟัง เขาจึงได้ช่วยเหลืออนสติ ปลอดภัย และให้กำลังใจกรพินธุ์ที่พยายามปิดกั้นความรักของตัวเองไว้เพราะความกลัว ดังนี้

^{๓๖} ดูรายละเอียดจากเรื่อง กิ่งฉัตร, ลำเนาลม (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๔), หน้า ๖๘๔ - ๖๘๕.

^{๓๗} กิ่งฉัตร, ในเรือนใจ, หน้า ๒๗๖ - ๒๗๗.

“... เห็นไหม ไม่เห็นมีอะไรต้องกลัว เพราะคุณไม่มีทางลงเอยเหมือนคุณแม่คุณแน่ ผมว่านะ ... ผู้หญิงที่มีความรู้ ความมั่นใจ มีความมั่นคงในครอบครัวตอนนี้อย่างคุณไม่เห็นต้องกลัวอะไร ไม่ต้องไปกลัวไฟ ไม่ต้องไปกลัวน้ำ แล้วใช้ความรักนะ ยิ่งไม่ต้องกลัวเข้าไปใหญ่ ผมเห็นมีแต่คนกระหายอยากได้ คิดดูนะคุณ อะไรน่าสงสารกว่า คนที่ตายเพราะรักหรือตายอย่างไม่มีรัก ... ส่วนเรื่องการแสดงออกของอารมณ์ คนเราต้องการการแสดงออกและรับการตอบรับจากผู้อื่นนะคุณ ตอนเด็กต้องการความรัก ต้องการให้แม่กอด ต้องการการชื่นชมจากผู้ใหญ่ โตขึ้นเราก้ยังคงมีความต้องการแบบนี้อยู่.....คุณพิน ถมถืดไปที่เราจะหัวเราะและร้องไห้ออกมาพร้อมกัน ฉะนั้นจะกลัวอะไรกับการแสดงความรู้สึกของตัวเอง”

“ดูคุณจะแก้ความเชื่อฉันเสียหมดนะคะ”

“... สำหรับผม ผมสามารถค้ำความเชื่อคุณอย่างหัวชนฝาได้ข้อเดียว ... ข้อสุดท้าย ผมอาจจะทำให้คุณโมโหบ้าง โกรธบ้าง หงุดหงิดหรืออยากจะทำดาตหัวผมสักที แต่สัญญาว่าผมจะไม่มีวันทำให้คุณเจ็บปวดหรือเสียใจ ... ไม่มีวัน”^{๓๔}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้สร้างตัวละครคู่เปรียบของคมกฤษ คือ กันตยศ ขึ้น เพื่อให้ความดีของคมกฤษนั้นเด่นชัดยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากกันตยศนั้น ถึงแม้ภายนอกจะดูดี มีความเป็นสุภาพบุรุษมากกว่าคมกฤษอย่างเห็นได้ชัด แต่กลับมีธาตุแท้ที่เลวร้ายกว่าคมกฤษหลายเท่า กันตยศเป็นคนไม่จริงใจ ชอบหลอกลวงผู้หญิง แม้กระทั่งกรพินธุ์ที่เป็นคู่หมั้น กันตยศก็ไม่ได้มีความรักอย่างจริงใจ เพียงแต่เห็นว่ากรพินธุ์มีความเหมาะสมกับตนเอง มีฐานะวงศ์ตระกูลที่สามารถเชิดหน้าชูตาและมีประโยชน์แก่ตนเอง และเมื่อกรพินธุ์ทำให้ตนเองไม่สมหวัง กันตยศก็สามารถลงมือทำร้ายร่างกายกรพินธุ์ได้ การสร้างตัวละครคู่เปรียบให้เห็นอย่างเด่นชัดเช่นนี้ ก็ยิ่งทำให้ความดีของคมกฤษชัดเจนยิ่งขึ้นนั่นเอง

ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะนำเสนอบุคลิกลักษณะของคมกฤษให้มีข้อเสียหลายประการด้วยกัน แต่ผู้เขียนก็ได้นำข้อเด่นสำคัญของคมกฤษ นั่นคือ ความรักอย่างจริงใจที่คมกฤษมีต่อกรพินธุ์และความมีน้ำใจต่อเพื่อนฝูงของเขา มาชวยบรรเทาข้อเสียต่างๆ ของคมกฤษให้ดู

^{๓๔} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๓๗๒- ๓๗๓.

เบาบางลง เมื่อประกอบกับการสร้างตัวละครคู่เปรียบให้เห็นถึงความดีของคมกฤษชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเสียของคมกฤษนั้นเป็นเรื่องเล็กน้อยเมื่อเทียบกับความดีที่คมกฤษมีเหนือกว่ากันตยศ จึงสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเข้าข้าง ต้องการให้คมกฤษและกรพินธุ์ได้สมหวังในความรักนั่นเอง

นวพิธ

นวพิธหรือน้อง เป็นตัวละครรองจากนวนิยายเรื่อง **ในเรือนใจ** แม้กระนั้นผู้เขียนก็ให้ความสำคัญและสร้างให้นวพิธเป็นตัวละครที่มีลักษณะที่รอบด้าน คือ มีทั้งส่วนที่ดีและส่วนไม่ดี ผู้วิจัยจึงเห็นว่าตัวละครนี้ เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจ และควรนำมาวิเคราะห์แง่มุมต่างๆ ดังนี้

ในด้านบุคลิกลักษณะภายนอก ผู้เขียนสร้างให้นวพิธเป็นหญิงสาวที่มีหน้าตาดี มีหน้าที่การงานเป็นผู้ประกาศข่าว คนทั่วไปจะเห็นว่านวพิธปฏิบัติตนดีโดยตลอด นวพิธพยายามแสดงออกว่าตนนั้นเป็นคนรักเพื่อนและเสียสละให้เพื่อนอยู่เสมอ เช่น เมื่อครั้งที่นวพิธได้รับการติดต่อให้เป็นนางแบบโฆษณา นวพิธก็พยายามแบ่งรับแบ่งสู้ ไม่ยอมรับงานในทันที เพื่อให้ตนเองดูมีค่า การกระทำของนวพิธกลับเปิดโอกาสให้อารดีเพื่อนอีกคนในกลุ่มฉวยโอกาสเข้ารับงานแทน ถึงแม้ภายในใจนวพิธจะรู้สึกโกรธอารดีมาก แต่นวพิธก็พยายามไม่แสดงออกว่าถือสาอารดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เพื่อนคนอื่นในกลุ่มรู้สึกเห็นอกเห็นใจและเข้าข้างตนเองนั่นเอง

นอกจากนี้ นวพิธยังแสดงออกเสมอว่าตนเองเป็นเพื่อนที่รักใคร่และหวังดีกับกรพินธุ์อย่างจริงใจ เช่น ไม่ว่าจะไปที่ไหน นวพิธก็พยายามจะแสดงให้เห็นว่าเป็นห่วงกรพินธุ์เสมอ เช่น เมื่อกันตยศและเพื่อนๆ จะเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสิโน แต่กรพินธุ์ไม่ได้เข้าไปเล่นด้วย นวพิธก็อาสาอยู่เป็นเพื่อน เป็นต้น

ถึงแม้ว่าภายนอกนวพิธจะแสดงออกว่าเป็นคนรักเพื่อน แต่ภายในใจ นวพิธเป็นคนที่มีความทะเยอทะยานสูง อยากเป็นคนเด่นคนดัง จนถึงขนาดฉกฉวยกรพินธุ์ที่มีฐานะร่ำรวย มีครอบครัวที่อยู่ในสังคมชั้นสูง อีกทั้งยังมีคู่หมั้นซึ่งเหมาะสมกันอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากความคิดของนวพิธที่ผู้เขียนบรรยายไว้ดังนี้

แน่หรือว่ายายพิณเป็นคนดี ตั้งแต่คบหากันมา แม้นั้นเคยช่วยอะไรฉันบ้าง นอกจากอวดร่ำอวดรวยอวดครอบครัวที่เพียบพร้อม เป็นลูกสาวนักธุรกิจดัง เป็นลูกบุญธรรมคนเดียวของนักการเมืองใหญ่แล้ว กรพินธุ์ไม่เคยเห็นทำอะไรให้

หล่อน ไม่เคยเลย นอกจากทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ก่อให้เกิดคำถามในใจ ว่าทำไมหล่อนถึงไม่ได้เกิดมาเป็นลูกคนรวยเหมือนเพื่อน ทำไมไม่มีญาติพี่น้อง ร่ำรวยมหาศาลมารับเป็นลูก

ทำไมทั้งๆ ที่ทำตัวเป็นคนดี แต่เพื่อนฝูงไม่รักใคร่โยดีหล่อนเท่ากรพินธุ์

ทำไมทั้งๆ ที่มีหน้าตา มีชื่อเสียงไม่เป็นรองใคร หากหล่อนไม่มีผู้ชายที่ดี พร้อมทุกอย่างทั้งรูปสมบัติทั้งคุณสมบัติมารักและหมั่นหมายในพิธิใหญ่โตอย่าง กรพินธุ์

กรพินธุ์ที่เหมือนตุ๊กตา ไม่หวัหระจะไม่โศกเศร้าคนนั้นจะรู้หรือเปล่าว่า เพื่อนคนนี้อัจฉาหล่อนจนสุดใจ อัจฉาจนกลายเป็นริษยาอยากจะมีอยากจะเป็น ให้เท่าให้เหมือน หากเป็นไม่ได้ หน้าซำยังไม่สามารถแสดงออก ต้องเก็บกดไว้ แต่ในใจ^{๓๙}

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ได้ให้ภูมิหลังของตัวละครนี้ไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ ผู้อ่านได้รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้นวพิถกลายเป็นคนที่มีความทะเยอทะยานมาก จนกล้าแม้แต่จะหักหลัง เพื่อนที่ดีกับตนมาตลอด ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นว่า นวพิถนั้นเติบโตมาจากครอบครัวที่ค่อนข้าง ยากจน ดังจะเห็นได้จากสภาพบ้านของนวพิถ ดังนี้

บ้านของผู้ประกาศข่าวสาวเป็นห้องแถวจัดสรรอยู่ใกล้ตลาด หลายห้อง บริเวณนั้นเปิดชั้นล่างเป็นร้านค้าขายเล็กๆ น้อยๆ แต่ห้องของหญิงสาวใช้อยู่อาศัยอย่างเดียว ประตูเหล็กแง้มไว้ครึ่งๆ ด้านหน้ามีตั่งไม้เก่าๆ วางอยู่ มีต้นไม้ กระถางที่ไม่ได้สวยอะไรนักวางเรียงอยู่เต็ม^{๔๐}

ความยากจนนี้เอง ที่เป็นสาเหตุให้นวพิถนั้นพยายามที่จะทำให้ตนเองมี ทุกอย่างเสมอเพื่อน แม้กระทั่งจะเป็นการทำร้ายเพื่อนก็ตาม กล่าวคือ นวพิถวางแผนที่จะทำให้ กันตยศมาเป็นของตนเอง โดยไม่สนใจว่าจะเป็นการทำร้ายจิตใจเพื่อนหรือทำให้เพื่อนเสื่อมเสีย ชื่อเสียง นวพิถเป็นคนเปิดเผยเรื่องราวของคมกฤชกับกรพินธุ์ให้กันตยศได้รับรู้ และเมื่อกันตยศ

^{๓๙} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๔๐๘.

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๐๗.

เลิกกับกรพิณแล้ว นวพิณก็เข้าไปคบหากับกันตยศทันที อีกทั้งยังพูดจาให้ร้ายกรพิณเพื่อเอาใจกันตยศอีกด้วย ดังนี้

“ไม่ค่ะ” หญิงสาวส่ายหน้า “น้องเห็นเขาทำกับคุณอย่างนี้แล้วน้องทนคบหาเขาเป็นเพื่อนต่อไปอีกไม่ได้แน่ๆ ขนาดคุณกันที่ทั้งรักทั้งดีกับเขาออกอย่างนั้น พิณยังหักหลังได้อย่างเลือดเย็น สามีห่าอะไรกับน้องละคร สักวันเพื่อประโยชน์บางอย่างหรือเพื่อความพอใจของเขา พิณอาจจะเหยียบย่ำความรู้สึกน้องเหมือนที่ทำกับคุณกันวันนี้ คุณกันคะ...น้องรับไม่ได้หรอกนะคะที่จะต้องเรียกคนแบบนี้ว่าเพื่อน น้องเจ็บแทนคุณเกินกว่าจะทนเห็นหน้าพิณได้เสียด้วยซ้ำ”^{๔๐}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นถึงนิสัยแท้จริงของนวพิณมากขึ้นเป็นลำดับ ผู้อ่านจะได้เห็นความร้ายของนวพิณมากขึ้นเรื่อยๆ นั่นก็คือเมื่อนวพิณเห็นว่ากันตยศนั้นไม่ได้คิดจริงจังกับตนเอง นวพิณก็ถึงขนาดใช้เล่ห์เหลี่ยมกลโกงบังคับให้กันตยศยอมแต่งงานด้วยการหลอกให้กันตยศมาที่บ้านของตัวเองและให้บรรดาพี่ชายที่เป็นนักเลงของตนบังคับให้กันตยศจดทะเบียนสมรส โดยไม่สนใจว่ากันตยศนั้นจะรู้สึกอย่างไรกับตนเอง อีกทั้งยังเข้าไปอยู่ในบ้านของกันตยศและใช้ฐานะหน้าที่นักข่าวประกาศให้สังคมได้รับรู้ โดยไม่สนใจว่าคนในครอบครัวของกันตยศจะยอมรับหรือไม่ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ตนเองได้มีหน้ามีตา ได้อยู่ในสังคมชั้นสูงนั่นเอง

ตัวอย่างของตัวละคร นวพิณ นั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญแก่การสร้างตัวละครค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้ว่า แม้ตัวละครจะเป็นเพียงแค่ตัวละครรอง แต่ถ้าตัวละครนั้นมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง ผู้เขียนก็ยังสร้างให้ตัวละครมีมิติที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นตัวละครที่พลิกความคาดหมายของผู้อ่าน ตัวละครนี้จึงมีความน่าสนใจไม่แพ้ตัวละครเอกตัวอื่นๆ เลย

ตัวอย่างของตัวละครหลายมิติที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่า ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวหลายตัว โดยเฉพาะที่เป็นตัวเอกนั้น ผู้เขียนได้สร้างให้เป็นตัวละครที่มีหลายมิติ กล่าวคือ เป็นตัวละครที่ผู้เขียนได้เปิดเผยให้ผู้อ่านรู้จักในหลายแง่มุมและ

^{๔๐} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๔๑๕.

หลายลักษณะ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นส่วนที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ การสร้างตัวละครเช่นนี้ ทำให้ตัวละครมีความสมจริงและมีลักษณะของความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในกรณี ที่ตัวละครหลายมิติเป็นพระเอกนางเอกของเรื่อง ผู้เขียนต้องสร้างให้ตัวละครเหล่านี้มีข้อดีเหนือกว่า ข้อเสีย หรืออาจต้องพยายามให้เหตุผลอธิบายสาเหตุที่มาจากที่ไปของความประพฤติที่ไม่ดีเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านยังคงรู้สึกเห็นอกเห็นใจตัวละครเอก แม้ว่าตัวละครเหล่านั้น จะไม่ดีพร้อมและมีข้อเสียอยู่บ้างก็ตาม

๓.๓.๑.๒ ตัวละครมิติเดียว นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวมีตัวละครจำนวนมากที่เป็นตัวละครมิติเดียว กล่าวคือ ตัวละครเหล่านี้ได้เปิดเผยให้เห็นบุคลิกลักษณะหรือความคิดเพียงเล็กน้อย หรือเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ตัวละครมิติเดียวที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว อาจเป็นได้ทั้งตัวละครเอก หรือตัวละครรองและตัวละครประกอบก็ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง ตัวละครมิติเดียวให้เห็นอย่างเด่นชัดเพียงบางตัวเท่านั้น คือ วริษา ศุภีพร และนิศ

วริษา

วริษา เป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิงจากเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครนี้มีแต่เพียงด้านดีด้านเดียวเท่านั้น กล่าวคือ ในด้านบุคลิกลักษณะภายนอก ผู้เขียนนำเสนอรูปร่างลักษณะของวริษาผ่านทางสายตาของตัวละครอื่นๆ ว่า วริษาเป็นหญิงสาวที่มีความงดงามมาก ดังจะเห็นได้จาก ภาวัต ที่แม้มีอคติต่อวริษาแต่ก็ยังยอมรับว่าวริษาเป็นหญิงสาวที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงามยิ่งนัก ดังนี้

ภาพผู้หญิงนั่งนิ่งตรงหน้าทำให้เขาคิดถึงตุ๊กตากระเบื้องเคลือบเนื้อบาง ที่มารดาของเขาสะสม เลี้ยวหน้าของหล่อนเล็กเรียวได้รูป ผมด่าสนิทเหมือน ม่านไหมชั้นเลิศที่คลี่กระจายคลุมหลังไหล่ สันจมูกหล่อนสวย นวลแก้มเนียน แดงจากการบ่มของอากาศที่หนาวเย็น มองเรื่อยลงมา แม้แต่ลำคอที่เซิดเซียงยัง เรียวระหงได้สัดส่วน ภาวัตไม่แปลกใจเลยว่า ทำไมหนุ่มๆ นักสกีที่ย่ำผ่านไปมา อดไม่ได้ที่จะมองซ้ำ แล้วยังยิ้มผูกมิตรให้หล่อนแทบทุกรายไป^{๔๒}

^{๔๒} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๑๐๙.

ในด้านลักษณะนิสัยนั้น ผู้เขียนสร้างให้วิชาเป็นคนดี อ่อนโยน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนยอมคนและให้อภัยผู้อื่นได้เสมอ อุปนิสัยเหล่านี้เห็นได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่วิชายอมช่วยเหลือเพื่อนคนไทยคนหนึ่งซึ่งมีนิสัยเห็นแก่ตัว หรือเรื่องที่ยอมทำงานเกินเวลาให้แก่นายจ้างซึ่งเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียวและชอบเอาัดเอาเปรียบลูกน้อง นอกจากนี้ วิชายังสามารถอภัยให้คนที่ใส่ร้ายป้ายสีตนเองจนกระทั่งต้องถูกละออกจากงานและมีชีวิตที่ยากลำบากเป็นเวลานาน แม้กระทั่งตนเองถูกรสนาแกลิ่งทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บ แต่เมื่อรสนามาขอโทษและขออภัยให้ช่วยปกปิดความจริง วิชาก็ยอมอภัยให้และช่วยปิดบังความจริงให้รสนาอีกด้วย เป็นต้น ลักษณะนิสัยที่มีแต่ด้านดีเพียงอย่างเดียวเช่นนี้ ทำให้ตัวละครมีลักษณะแบนขาดความสมจริงในฐานะมนุษย์ที่ควรมีทั้งความดีความเลวมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนยังได้พยายามนำเสนอถึงภูมิหลังของวิชาว่า เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น มารดาเสียชีวิต บิดาแต่งงานมีครอบครัวใหม่และไม่ใส่ใจวิชาเท่าที่ควร ทำให้วิชาเป็นคนว่าเหว่ ต้องการความรักจากคนในครอบครัว ดังนั้น เมื่อ วิชา มาพบกับภวัตซึ่งเป็นคนรักครอบครัวมาก เอาใจใส่ห่วงใยคนในครอบครัวเสมอ วิชาจึงยังคงรู้สึกชื่นชมภวัตอยู่ แม้ว่าภวัตจะดูหมิ่นทำร้ายน้ำใจตนเองมาตลอดก็ตาม ทั้งนี้ เพราะวิชาารู้ดีว่าการกระทำของภวัตนั้นมาจากความโกรธแค้นแทนคนในครอบครัวของตน เมื่อภวัตเข้าใจวิชาและกลับมาทำดีกับตน วิชาจึงสามารถอภัยให้และรักภวัตได้ การนำเสนอภูมิหลังของวิชานี้ จึงเป็นการช่วยให้การกระทำของตัวละครสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น ผู้อ่านก็เข้าใจความคิดและสามารถยอมรับการกระทำนั้นได้

ศุ梨พร

ศุ梨พร เป็นตัวเอกจากนวนิยายเรื่อง **ทางรักและสายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นลักษณะของศุ梨พรดังนี้ คือ ในด้านบุคลิกภายนอก ผู้เขียนสร้างให้ศุ梨พรเป็นหญิงสาวมีอาชีพเป็นสัตวแพทย์ หน้าตาเรียบร้อย ๆ ตัวเล็กบาง ดูอายุน้อยเหมือนเด็ก ๆ ดังจะเห็นได้จากที่คนทั่วไป เช่น คนขายของต่างๆ มักเห็นว่าศุ梨พรนั้นเป็นเด็กในวัยเรียนเสมอ

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอภูมิหลังของศุ梨พรไว้ว่า ศุ梨พรมาจากครอบครัวที่มีฐานะดีและมีความอบอุ่นถึงแม้ว่าจะกำพร้าบิดาก็ตาม ศุ梨พรมีมารดาที่คอยเอาใจใส่ห่วงใยลูก ๆ เสมอ ดังนั้น ศุ梨พรจึงสนิทสนมกับมารดามาก จะเห็นได้จากการที่ศุ梨พรนั้นบอกเล่าเรื่องราวทุกอย่างของตนให้มารดาฟังโดยไม่ปิดบัง แม้กระทั่งเรื่องของชยานนท์ที่เข้ามาขอพบตนเองก็ตาม นอกจากนี้ ศุ梨พรยังเป็นลูกคนเล็กของครอบครัว จึงเป็นที่รักของทุกคนในบ้านเป็น

พิเศษ การที่สุลีพรเติบโตมาในครอบครัวเช่นนี้ ทำให้สุลีพรมีนิสัยมองโลกในแง่ดี ดังจะเห็นได้จากความคิดของสุลีพร ที่กล่าวกับชยานนทว่าความสุขนั้นมืออยู่รอบตัวดังนี้

สำหรับวันนี้ สุลีพรทำท่าอ้อมมือไปคว้าอากาศ พลางหันไปบอกว่า “แบมือมาสิคะ ฉันจะให้อะไรคุณอย่างหนึ่ง..... ความสุขค่ะ ถ้าคุณรู้จักหา ความสุขมันลอยอยู่ในอากาศรอบๆ ตัวเรานี่เอง ถ้าคุณไม่สนใจมัน มันก็จะลอยผ่านคุณไป ถ้าคุณเชื่อมั่นไว้คุณจะมีความสุขทุกนาที”^{๔๓}

นอกจากนี้ สุลีพรยังเป็นคนมีอารมณ์ขัน ช่างซัก ช่างสังเกต และมักแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ออกมาได้อย่างตลกขบขันเสมอ เช่นเมื่อชยานนทเล่าถึงปัญหาของเขาที่รู้สึกน้อยใจในชาติกำเนิดของตนเองที่เป็นลูกของภรรยาบ่อย มารดาทิ้งไปตั้งแต่ยังเล็ก ส่วนบิดาซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็ไม่ได้ให้ความสนใจ สุลีพรก็พยายามทำให้ชยานนทเห็นว่าความทุกข์ของเขานั้นไม่ใช่เรื่องใหญ่ และชวนให้ชยานนทเดินทางกลับเมืองไทยด้วยคำพูดขบขันดังนี้

“นวนิยายน้ำเน่าซีเล่... หนูนุ่กนักเรียนนอกมีเชื้อทำทางภูมิฐาน แหม ถ้าเจ้าคุณพ่อของคุณทิ้งมะรดกไว้ให้คุณร้อยล้าน เรื่องของคุณก็เข้าข่ายเป็นหนังไทยได้สบายๆ... เรื่องเล็ก คนที่รู้จักคุณส่วนหนึ่งซึ่งบ้องเท็กแจ็กบ้องหงอไปเรียบร้อยแล้ว อีกส่วนหนึ่งแก่จนความจำเสื่อม อีกส่วนมัวแต่ทำมาหากินซีเกียจ จำประวัติคุณ คุณอย่าสำคัญตนผิดไปเลยน้า คุณไม่ใช่คนสำคัญพอที่ใครๆ จะมานั่งจำคุณหรอก กลับไปกินขนมลื้มกลืนได้สบายมาก”^{๔๔}

จากตัวอย่างที่กล่าวมา ผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครคือ สุลีพร มีแต่ลักษณะนิสัยด้านดีเพียงอย่างเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการมองโลกในแง่ดี ความมีอารมณ์ขัน หรือความช่างสังเกต ช่างซักถาม ลักษณะที่มีแต่เพียงด้านดีเพียงด้านเดียวเท่านั้นหรือมีเพียงมิติเดียวเท่านั้น ทำให้ตัวละครขาดความสมจริงไปบ้าง เช่นเดียวกับตัวละคร วริษา ที่กล่าวไปข้างต้น แต่ลักษณะนิสัยดังกล่าวของตัวสุลีพร ผู้เขียนได้พยายามสร้างให้มีความสมเหตุสมผล มีภูมิหลังของตัวละคร

^{๔๓} โรสลาเรน, **ทางรัก** (กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑๐.

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

มารองรับ เพราะลักษณะนิสัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง กล่าวคือ เมื่อศุภพรได้มาพบกับชยานนท์ที่เป็นคนมีความทุกข์ คิดมาก และมีปมปัญหาในใจ ศุภพรก็ได้ใช้อุปนิสัยเหล่านั้นทำให้ชยานนท์มีความสุข มองโลกในแง่ดีมากขึ้นและสามารถแก้ไขปมปัญหาในจิตใจของชยานนท์ได้ในที่สุด ดังนั้น การสร้างตัวละครตัวนี้ ถึงแม้จะมีเพียงมิติเดียว แต่ก็สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างตัวละครที่มีความเหมาะสมกับโครงเรื่อง

นิธิต

นิธิต เป็นตัวละครรองฝ่ายชายจากเรื่อง **เยียมวิมาน** ตัวละครตัวนี้ ถึงแม้ผู้เขียนจะสร้างให้มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดีอยู่ในตัว แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ตัวละครตัวนี้มากนัก ผู้เขียนจะนำเสนอให้ผู้อ่านรู้จักลักษณะนิสัยของนิธิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น กล่าวคือ ในด้านบุคลิกลักษณะภายนอกและภูมิหลัง ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นว่า นิธิตเป็นชายหนุ่มที่มาจากตระกูลเก่าแก่ มีฐานะหน้าที่การงานดี และมีหน้าตาดีพอสมควร ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้เล็กน้อยว่า

เขาไม่ใช่ผู้ชายรูปหล่ออย่างนายแบบก็จริง แต่ดวงหน้ารูปยาวหมดจด
เกลี้ยงเกลา และรูปร่างโปร่งเพรียว หลังตรงดูผึ่งผายตลอดจนการแต่งกายดีเยี่ยม
ทำให้บุคลิกดูน่าสนใจว่าผู้ชายหล่อเหลาอีกหลายคน^{๕๕}

คุณสมบัติซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะภายนอกนั้น นับได้ว่าเป็นข้อดีของนิธิต แต่ในด้านลักษณะนิสัยนั้น ผู้เขียนไม่ได้ให้ความสำคัญแก่นิธิตมากนัก ทั้งนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอแต่เพียงว่า นิธิตเป็นคนอ่อนแอ หูเบา และเห็นแก่ตัว ผู้เขียนไม่ได้ให้เหตุผลที่มาที่ไปหรือภูมิหลังของนิธิต ที่จะอธิบายลักษณะนิสัยเหล่านี้ ผู้อ่านจึงได้รู้จักนิธิตแต่เพียงผิวเผินเท่านั้น ดังนั้น ตัวละครตัวนี้จึงไม่มีความหลากหลายน่าสนใจ และจัดได้ว่าตัวละครนี้ เป็นตัวละครที่มีมิติเดียว

นอกจากนี้ ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ยังมีตัวละครอีกจำพวกหนึ่งคือ ตัวละครประกอบ ที่เป็นตัวละครมิติเดียว หรือตัวละครน้อยลักษณะ ตัวละครเหล่านี้ อาจถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ช่วยเหลือตัวเอก หรือสร้างสีสันให้แก่ตัวละคร ดังนั้น ผู้เขียนจึงจะให้รายละเอียดของตัวละครเหล่านี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครเหล่านี้เพียงไม่กี่ด้าน เช่น คุณป้าวิณา ในเรื่อง**เยียมวิมาน** เป็นตัวละครประกอบที่

^{๕๕} ว.วินิจฉัยกุล, **เยียมวิมาน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๓๙), หน้า ๒.

ทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้ช่วยแวพลอย ตัวเอกของเรื่อง คุณป้าวีณาจะคอยปลอบโยนให้กำลังใจ เวลาแวพลอยไม่สบายใจในยามเดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน ผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะคุณป้าวีณานี้ไว้เพียงแต่ว่า เป็นหญิงชราอารมณ์ดี ทันสมัย เป็นมิตรและเข้าอกเข้าใจผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ก็สอดคล้องกับหน้าที่ผู้ช่วยเหลือตัวละครเอกที่ผู้เขียนกำหนดให้นั่นเอง ยิ่งไปกว่านั้น ตัวละครประกอบในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ยังมักถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เฉพาะหน้าที่หนึ่งเพิ่มเติมไปจากหน้าที่ของตัวละครในนวนิยายประเภทอื่นๆ กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยวนั่นเอง ดังตัวอย่างเช่น ตัวละครชื่อคุณเรือนแก้ว ในเรื่อง *ในเรือนใจ* ผู้เขียนได้กำหนดบุคลิกลักษณะนิสัยของตัวละครตัวนี้ไว้เพียงว่า เป็นหญิงสาวใหญ่ ท่าทางเรียบง่าย มีฐานะร่ำรวยมากแต่ไม่ชอบคุยโวโอ้อวด และเคยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศมาแล้วหลายครั้ง คุณเรือนแก้ว จึงสามารถทำหน้าที่เล่าเรื่องราวข้อมูลของสถานที่ต่างๆ ให้เพื่อนร่วมทางคนอื่นได้อย่างสมจริง ดังตัวอย่างเช่น ในตอนที่คณะท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวพระราชวัง Doges ในเมืองเวนิส ประเทศอิตาลี คุณเรือนแก้ว ได้ทำหน้าที่เล่าเรื่องสะพานถอนสะอื้น หรือ The Bridge of Sighs ไว้ดังนี้ว่า

“สะพานออกนารักนะคะแม่ ไม่น่าเป็นทางไปสู่ห้องประหารเลย”

“คุณจ๊ะ ไม่ใช่ห้องประหาร แต่คุณที่นี้เป็นห้องใต้ดินปิดทึบทุกด้าน คนที่ถูกขังนอกจากจะไม่เห็นแสงเดือนแสงตะวันแล้ว ที่เวนิสบางช่วงน้ำจะท่วม คุณก็ท่วมด้วย แถมบางครั้งน้ำไม่ท่วม อากาศของห้องใต้ดินปิดทึบก็ขึ้นมาก ขนาดมีการขนานนามคุณนี่ว่าเป็น the wells หรือบ่อน้ำใญ่ลูก แล้วคนส่วนใหญ่ที่ต้องอยู่ในห้องแบบนี้เป็นเดือนเป็นปีมักไม่มีโอกาสได้ออกมาสู่โลกภายนอกอีกครึ่ง”^{๕๖}

จากตัวอย่างของตัวละครทั้งสามตัวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้ จะเห็นได้ว่า ตัวละครมิติเดียว อาจหมายถึงตัวละครที่นำเสนอให้เห็นลักษณะนิสัยหลายประการ แต่ว่าเป็นลักษณะที่เป็นด้านดีเพียงด้านเดียวก็ได้ เช่น วิชาและศุภีพร นอกจากนั้น ยังอาจหมายถึงตัวละครที่ผู้เขียนแสดงลักษณะนิสัยให้ผู้อ่านได้รู้จักเพียงเล็กน้อยเท่านั้นก็ได้ เช่น นิธิศ อย่างไรก็ตาม ในการสร้างตัวละคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครเอกนั้น แม้ว่าผู้เขียนจะสร้างให้ตัวละครมีมิติเดียว แต่ผู้เขียนก็ยังพยายามสร้างภูมิหลังให้ผู้อ่านเข้าใจการกระทำและความรู้สึก

^{๕๖} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๒๕๙.

ของตัวละคร อีกทั้งผู้เขียนยังสร้างให้ลักษณะของตัวละครมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง หรือหน้าที่ของตัวละครในเรื่องนั้นๆ ด้วย

๓.๓.๒ ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของตัวละคร

๓.๓.๒.๑ **ตัวละครพลวัต** นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้น มีตัวละครที่มีลักษณะเป็นตัวละครพลวัตอยู่เช่นกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะขอยกตัวอย่างตัวละครในประเภทนี้ที่น่าสนใจบางตัวเท่านั้น คือ กรพินธุ์ และ อารตี ดังนี้

กรพินธุ์

กรพินธุ์หรือพิณ เป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิงจากเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียนได้ปูพื้นฐานให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของกรพินธุ์อย่างเป็นขั้นตอนและมีเหตุผลมารองรับ ตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งเติบโตและมาพบกับคมกฤช ผู้เขียนได้นำเสนอบุคลิกลักษณะนิสัยของกรพินธุ์ไว้ในตอนเปิดเรื่องว่า กรพินธุ์เป็นหญิงสาวรูปร่างหน้าตาสวย บุคลิกเรียบร้อยงดงาม ดังจะเห็นผ่านทางสายตาของตัวละครอื่น เช่น กันตยศ ซึ่งผู้เขียนได้บรรยายความคิดเกี่ยวกับกรพินธุ์ไว้ว่า

กรพินธุ์ไม่ใช่มีเพียงความสวย หญิงสาวมีท่วงท่าสง่างามเชื่อมั่นในตนเอง หากก็อ่อนหวาน นุ่มนวล และเมื่อเอ่ยปาก เสียงหล่อนเบาๆ นุ่มๆ เหมือนน้ำไหลรินผ่าน^{๔๗}

ถึงแม้ว่าจะมีรูปร่างหน้าตาและท่าทางงดงาม แต่ผู้เขียนได้วางลักษณะนิสัยของกรพินธุ์ไว้ว่าเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยยินดียินร้ายกับสิ่งรอบตัว ไม่แสดงความรู้สึกนึกคิดกับสิ่งรอบตัว และมักโอนอ่อนผ่อนตามผู้อื่นอยู่เสมอ กรพินธุ์จะเป็นคนเรียบร้อย นิ่งๆ เฉยๆ จนดูเหมือนไม่มีหัวใจหัวใจ ดังจะเห็นผ่านทางสายตาของตัวละครตัวอื่นๆ เช่น พี่ชายของกรพินธุ์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรพินธุ์ไว้ว่า

^{๔๗} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๕๔.

“ท่าทางเหมือนตุ๊กตา แยมปากนิดๆ แต่ไม่ค่อยพูดอะไรเลย หน้าก็เรียบๆ นิ่งๆ เหมือนไม่ได้ยินดีอินร้ายเรื่องงานหมั้นเท่าไร...ไม่รู้สิครับแม่ ผมแค่พูดอย่างที่เห็นว่า คุณพิณแกนั่งผิดปกติ ใครทักก็ยิ้ม ถ้ามอะไรก็ตอบสองสามคำแล้วเงียบ ไม่ได้มีท่าทีมีความสุขหรือปลื้มกับงานสำคัญของตัวเองเลย...”

“ตามปกติคุณพิณก็เรียบๆ อย่างนี้แหละครับพี่กล้า” ก้นตยศเพิ่งเปิดปาก “จะดีใจเสียใจเขาเฉยตลอด ไม่ช่างพูด กับเพื่อนกับฝูงเขา ผมก็เห็นเขานิ่งๆ อย่างนี้”

“นิ่งมากไปเหมือนหุ่นเชิด ไม่มีอารมณ์ ไม่มีความรู้สึก” เขาไม่ยอมเสริมว่า...ไม่รู้มีหัวใจหรือเปล่า”^{๔๔}

นอกจากผู้อ่านจะรู้จักลักษณะนิสัยของกรพินธุ์จากคำบรรยายของตัวละครอื่นแล้ว ยังจะสังเกตได้จากการกระทำต่างๆ ของกรพินธุ์ เช่น เมื่อคุณหญิงอังคณา มารดาบุญธรรมเสนอแนะให้กรพินธุ์หมั้นหมายกับก้นตยศ กรพินธุ์ก็ตอบตกลง ทั้งที่กรพินธุ์เองก็ไม่แน่ใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อก้นตยศ ต่อมาเมื่อนายอาจอง บิดาของตนเข้ามาบอกรับเรื่อง การแต่งงาน กรพินธุ์ก็ยอมคล้อยตามแต่โดยดีเช่นกัน นอกจากนั้น เมื่อกรพินธุ์หมั้นหมายกับก้นตยศแล้ว เธอก็ยังคงไม่แสดงความใส่ใจต่อเรื่องราวหรือความประหลาดใดๆ ของคู่หมั้นเลย แม้แต่น้อย ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่คมกฤษฎาเล่าเรื่องก้นตยศติดการพนันและมักจะแอบเดินทางไปเล่นการพนันที่ประเทศกัมพูชาเป็นประจำให้กรพินธุ์ฟัง กรพินธุ์ก็ยังคงแสดงท่าทีไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่อยู่เช่นเดิม จนทำให้คมกฤษฎาออกปากต่อว่าความเฉยเมยของกรพินธุ์ ดังนี้

“แล้วคุณไม่สนใจเลยหรือว่ากำลังจะแต่งงานกับผู้ชายแบบไหน” คมกฤษฎาเป็นฝ่ายแปลกใจเสียเอง”

หล่อนยังเฉย และชายหนุ่มยอมแพ้ เขาว่า

“ถ้าไม่ใช่เพราะความรักทำให้ตาบอด คุณก็เป็นคนที่เฉยเมยได้กับทุกเรื่อง ผมเข้าใจแล้วว่าทำไมไอ้ก้นถึงได้เลือกคุณเป็นเมีย มันคงเห็นแล้วว่า คุณไม่สนใจอดีต คุณไม่แคร์อนาคต คุณเป็นคนที่ถือว่าเจียบๆ ไม่แย่ง ไม่แสดงความคิด ทำวันนี้ให้ดีที่สุดเป็นพอ”^{๔๕}

^{๔๔} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๔๘.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๖.

ลักษณะนิสัยไม่ยินดียินร้ายต่อเรื่องราวใดๆ ของกรพินธุ์นั้น ยังปรากฏให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จากเหตุการณ์หลายๆ ครั้ง ที่คมกฤษฎุดจาประชดประชันเสียดสีกรพินธุ์อย่างรุนแรง แต่กรพินธุ์ก็ยังคงแสดงความเฉชาเหมือนไม่รู้สึกรู้สม เช่น เมื่อคมกฤษฎุดจาประชดว่ากรพินธุ์นั้นนั่งเงียบเหมือนตุ๊กตาชาววัง กรพินธุ์ก็ยังคงไม่แสดงอาการโกรธ ดังนี้

“โอ๊ย...มาขอต้งขอโทษทำไมคุณ” คมกฤษฎุดจามือเหมือนไม้ไล่ใจ “ผมไม่ได้ถือสาอะไรสักหน่อย ดีเสียอีกที่ได้รู้ความคิดของคุณบ้าง ไม่งั้นเห็นนั่งนิ่งเหมือนตุ๊กตาชาววัง นั่งเท้าแขนแอ่นหยัดไม่พูดไม่จา”

“ตุ๊กตาชาววัง” เฉยตามเคย ชายหนุ่มจึงถอนใจนิดหนึ่ง...^{๕๐}

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้ปูพื้นฐานโดยใช้กลวิธีการเล่าย้อนหลัง (flashback) ให้ผู้อ่านเห็นว่า กรพินธุ์ในวัยเด็กนั้น ไม่ใช่คนที่ปิดกั้นอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเช่นในปัจจุบัน แต่เดิมกรพินธุ์เคยรู้จักเปิดเผยอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเช่นเดียวกับเด็กอื่นๆ ทั่วไป ดังจะเห็นได้จาก เมื่อกรพินธุ์เสียใจที่บิดาทำให้มารดาทุกข์ใจจนฆ่าตัวตาย กรพินธุ์ก็แสดงความรู้สึกโกรธออกมาอย่างชัดเจน ดังที่กรพินธุ์ได้เล่าให้คมกฤษฎุดจาว่า “...ฉันกลับไปใช้อารมณ์ต่อว่าท่าน แสดงท่าทางว่าฉันเกลียดท่าน ฉันอยากให้คุณพ่อเจ็บเหมือนอย่างที่ผมรู้สึก...”^{๕๑}

ลักษณะนิสัยเปิดเผยอารมณ์ความรู้สึกของกรพินธุ์นั้น ได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตของกรพินธุ์ นั่นก็คือ การฆ่าตัวตายของมารดา เนื่องจากผิดหวังเสียใจเรื่องความประพฤติของบิดากรพินธุ์ การกระทำของมารดานั้น ทำให้กรพินธุ์เกิดความรู้สึกหวาดกลัวว่าความรักเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องเกิดความทุกข์นั้นเอง ดังจะเห็นได้จากคำพูดของกรพินธุ์ ที่กล่าวว่า “ฉันไม่ยกรักใครเพราะไม่อยากเจ็บ ไม่อยากเป็นที่สมเพชเวทนา”^{๕๒} นอกจากนี้ หลังจากที่มารดาของกรพินธุ์เสียชีวิต กรพินธุ์ก็แสดงออกว่าโกรธแค้นบิดาเพื่อเป็นการประชด ทั้งๆ ที่ตนเองก็ยังรักบิดาอยู่ ดังนั้นเมื่อในที่สุด บิดาตัดสินใจยกกรพินธุ์ให้ไปเป็นลูกบุญธรรมของพี่สาวตนเอง กรพินธุ์จึงรู้สึกว่าเป็นเพราะตนเองไม่รู้จักรับควบคุมอารมณ์ จึงทำให้ต้องแยกจากบิดาไปอีกคน ดังนี้

^{๕๐} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๖๕.

^{๕๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๐.

^{๕๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๑.

“ฉันผิดที่แสดงท่าทางอย่างนั้น ผิดที่ต่อต้านท่าน ใช้แต่อารมณ์ไม่ใช่
สมองคิดอยู่เป็นปี ฉันทำให้พ่อเสียใจ ท่านเลยทิ้งฉันไปอีกคน ท่านยกฉันให้
คุณพ่อณะกับคุณแม่ใหญ่ เพราะฉันควบคุมตัวเองไม่อยู่ฉันถึงได้เสียคุณพ่อไป
อีกคน”^{๕๓}

ประสบการณ์ของกรพินธุ์ที่เห็นมารดาต้องตายเพราะความรัก อีกทั้ง
ตนเองยังเชื่อว่าเพราะการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกออกมา ทำให้ต้องสูญเสียบิดาไป ทำให้กรพินธุ์
เชื่อว่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้คนต้องมีความทุกข์ กรพินธุ์จึงพยายามปิดกั้นความคิด
ความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง ดังที่กรพินธุ์ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าไม่อยากเจ็บก็อย่ารู้สึก ถ้าไม่อยากตายเพราะรักก็อย่ารัก...ถ้าไม่
อยากสูญเสียคนรอบข้างก็อย่าแสดงอารมณ์ ถ้าไม่อยากร้องไห้พุงนี้วันนี้อย่า
หัวเราะ”^{๕๔}

ความคิดความเชื่อดังกล่าวของกรพินธุ์นั่นเองที่ทำให้กรพินธุ์พยายาม
เปลี่ยนแปลงตนเองโดยการควบคุมตัวไม่ให้มีอารมณ์มีความรู้สึกอีกต่อไป กรพินธุ์จึงได้กลายมา
เป็นหญิงสาวที่มีลักษณะนิ่งๆ เงียบๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสิ่งใด จนกระทั่งกรพินธุ์ได้เริ่มรู้จักกับคม
กฤษ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีลักษณะนิสัยปากร้าย ตรงไปตรงมา คมกฤษนั้นต้องเข้ามาใกล้ชิดกับ
กรพินธุ์เพราะคำขอร้องจากบิดาของกรพินธุ์ ที่ต้องการให้คมกฤษทำให้กรพินธุ์เห็นความเลวร้าย
ของกันตยศ เมื่อคมกฤษเห็นความเจ็บแสบของกรพินธุ์ ก็พยายามยั่วแหย่ วิพากษ์วิจารณ์
กรพินธุ์อย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้กรพินธุ์แสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาบ้าง แม้ว่าจะเป็นความ
โกรธก็ตาม การกระทำของคมกฤษเช่นนี้หลายต่อหลายครั้ง เริ่มทำให้กรพินธุ์อดไม่ได้ที่จะแสดง
อารมณ์ที่ตนเองพยายามปิดกั้นมาโดยตลอด ดังเช่นเหตุการณ์ที่คมกฤษพยายามยั่วแหย่
วิพากษ์วิจารณ์กรพินธุ์ จนกรพินธุ์ทนไม่ได้ถึงขั้นที่ต้องออกปากต่อว่าคมกฤษ ดังนี้

^{๕๓} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๗๐.

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

อีกครั้งที่สีหน้าหญิงสาวไม่มีเปลี่ยน หากดวงตาคู้งามที่มองตรงมายังเขา มีแววถูกกระทบอย่างแรง...เหมือนกับเขาทำร้ายคนที่ไม่มีทางสู้ คนที่ไม่แม้จะ
ปริปากร้องเมื่อถูกรังแก คมกฤษจึงเป็นฝ่ายที่รู้สึกผิดไปเอง ต้องเสหัวเราะเอ่ยว่า

“ผมขอโทษ ผมมันติดปากเสียเป็นนิสัย”

“ขอเปลี่ยนได้ไหมคะ จากคำขอโทษของคุณ...เป็นการช่วยคิดสักนิด
ก่อนที่จะพูดอะไรออกมา ไม่ใช่ไม่อยากรู้สึกผิดอะไรก็พูด โดยไม่สนใจไม่รับรู้เลยว่า
คำพูดของคุณจะทำร้ายคนอื่นแค่ไหน” หญิงสาวโพล่งขึ้นมาอย่างเหลืออด^{๕๕}

นอกจากคมกฤษจะคอยยั่วแหย่กรพินธุ์จนทำให้กรพินธุ์เริ่มแสดงอารมณ์
ความรู้สึกออกมาบ้างแล้ว กรพินธุ์ยังได้ประสบกับเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ตนเองเริ่มตระหนักรู้ว่า
ตนเองนั้นยังคงมีความรู้สึก มีอารมณ์เหมือนคนอื่นทั่วไป กล่าวคือ กรพินธุ์ได้ประสบอุบัติเหตุ
พลัดตกเขาระหว่างที่เดินทางท่องเที่ยว อุบัติเหตุครั้งนี้ทำให้กรพินธุ์ยอมรับกับตนเองว่ายังคงมี
ความกลัว มีความรู้สึกเช่นเดียวกับคนอื่นทั่วไป ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของกรพินธุ์ไว้ดังนี้

“เพิ่งรู้ว่า...” สุ่มเสียงที่เอ่ยเหมือนกับว่าเพิ่งค้นพบอย่างจริงจัง “ตัวเองก็
กลัวตายเหมือนกัน ตอนที่ร่วงลงไป ฉันกลัวตายจริงๆ...ฉันไม่เคยกลัวค่ะ ไม่คิด
ว่ามันน่ากลัว กระทั่งตอนที่ตัวเองเหมือนอยู่กลางอากาศ หาที่ยึดเกาะไม่ได้
เพิ่งรู้ว่าความตายไม่ใช่สิ่งที่เราสามารถเผชิญหน้าได้อย่างกล้าหาญ...เหมือนที่
เคยคิดไว้” หญิงสาวทำเหมือนไม่อยากพูด แต่อดไม่ได้ที่จะเสริมเสียงเบาใน
ตอนท้าย “รู้สึกแปลกๆ เหมือนตัวเองซึ่ซลาด”^{๕๖}

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น รวมทั้งการที่คมกฤษเพียรพยายามยั่วแหย่
วิพากษ์วิจารณ์กรพินธุ์อยู่เสมอ นั้น ทำให้กรพินธุ์เริ่มรู้สึกตัวว่า ถึงแม้ตนเองจะพยายามปิดกั้น
ความรู้สึกของตนเองตลอดมา แต่จริงแท้แล้ว ตนเองก็ยังคงมีความรู้สึก มีอารมณ์เช่นเดียวกับคน
อื่นๆ โดยทั่วไป ดังจะเห็นได้จากความคิดของกรพินธุ์ดังต่อไปนี้

^{๕๕} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๗๐.

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓๗.

กำแพงที่กรพินธุ์เพียรก่อ...กางกั้นความรู้สึกของตนเอง กีดขวางไม่ให้มีความรู้สึกรื้อถอนหัวใจปวดตามอารมณ์ของมนุษย์ เกิดช่องโหว่ใหญ่กว้างจนหล่นไม่อาจซ่อมแซมได้ทัน เกือบยี่สิบปี...ยี่สิบปีเชียวนะ ที่หล่นก่อร่างสร้างปราการปกป้องตัวเองไว้ เหมือนกับหนอนใหม่ที่ห่อหุ้มร่างกาย แล้วนี่เพียงเวลาไม่กี่เดือน ผู้ชายคนเดียวก็ก้าวเข้ามาฉีกทำลาย^{๕๗}

ถึงแม้ว่ากรพินธุ์จะเริ่มยอมรับกับตนเองแล้วว่ายังคงมีอารมณ์ความรู้สึกอยู่เช่นเดียวกับมนุษย์โดยทั่วไป แต่กรพินธุ์นั้นก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรู้สึกเสียทีเดียว จนกระทั่งได้เกิดเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้กรพินธุ์เปลี่ยนแปลงทัศนคติในการดำรงชีวิตของตนเองอีกครั้ง นั่นก็คือ เมื่อกรพินธุ์ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับคมกฤษมากขึ้นเรื่อยๆ และเห็นความหวังดี ห่วงใยเอาใจใส่ของคมกฤษ ทำให้วันหนึ่ง กรพินธุ์ผลอระบายความรู้สึกทั้งหมดให้คมกฤษฟัง คมกฤษจึงพยายามเตือนสติกรพินธุ์ให้เห็นว่าอารมณ์ ความรู้สึกนั้นเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ ดังนี้

“ส่วนเรื่องการแสดงออกของอารมณ์ คนเราต้องการการแสดงออกและรับการตอบโต้จากผู้อื่นนะคุณ ตอนเด็กต้องการความรัก ต้องการให้แม่กอด ต้องการการชื่นชมจากผู้ใหญ่ โตขึ้นเราก็ยังมีความต้องการอย่างนี้อยู่....คุณพิน... ถมถืดไปที่เราจะหัวเราะและร้องไห้ออกมาพร้อมกัน ฉะนั้นจะกลัวอะไรกับการแสดงความรู้สึกของตัวเอง”^{๕๘}

การเตือนสติของคมกฤษ ได้ทำให้กรพินธุ์ตระหนักได้ว่าในการดำเนินชีวิตของคนนั้น ย่อมต้องมีความรักและการแสดงออกทางอารมณ์ ดังจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยายความคิดของกรพินธุ์ให้เห็นว่ากรพินธุ์เกิดความเข้าใจต่อสิ่งที่คมกฤษพูดอย่างชัดเจน

^{๕๗} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๕๒.

^{๕๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๓.

“การขึ้นำของเขาเหมือนเปิดประตูให้แสงสว่างส่องเข้ามาในห้องอันมืดมิด
ห้องที่หล่อนเคยขังตัวเองอย่างแน่นหนาอยู่เป็นสิบปี แสงทำให้สามารถมองเห็น
สิ่งที่ไม่เคยเห็นและไม่เคยคิดจะสัมผัสในความมืด”^{๕๙}

นอกจากนี้ คมกฤษยังได้ช่วยเตือนสติของกรพินธุ์ในเรื่องความรัก ให้เห็น
ว่าความรักนั้นไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัวอย่างที่กรพินธุ์เคยคิดอีกด้วย ดังนี้

“...แล้วไอ้ความรักนะ... ยิ่งไม่ต้องไปกลัวมันเข้าไปใหญ่ ผมเห็นมีแต่คน
กระหายอยากได้ คิดดูนะคุณ อะไรที่น่าสงสารกว่า คนที่ตายเพราะรักหรือเพราะ
ไม่ได้รัก”^{๖๐}

เมื่อกรพินธุ์ได้ตระหนักว่าตนเองนั้นก็ยังคงมีความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์
ปุถุชนอื่นอยู่ ประกอบกับได้รับการเตือนสติจากคมกฤษให้เห็นว่าความรักและการแสดงออกทาง
อารมณ์นั้นไม่ใช่เรื่องเสียหายแต่อย่างใด กรพินธุ์จึงได้เปลี่ยนแปลงตัวเองอีกครั้ง กล่าวคือ กรพินธุ์
ได้เริ่มเปิดใจยอมรับความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง อีกทั้งกล้าเปิดเผยอารมณ์ของตัวเองออกมา
ให้คนอื่นได้รับรู้ ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมหลายอย่างของกรพินธุ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การที่
กรพินธุ์มีชีวิตชีวา สดใสขึ้นกว่าเดิม มีรอยยิ้มที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกจริงๆ ต่างจากรอยยิ้ม
แต่เดิมที่ไม่มีอารมณ์ความรู้สึก ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ดังนี้ “ตั้งแต่กลับมาจากยุโรปคราวนี้
หล่อนช่างยิ้มแย้มมากขึ้น รอยยิ้มก็เปลี่ยนไปตามอารมณ์ ไม่ได้สวมหน้ากากเป็นแป๊ะยิ้ม
ตลอดเวลาอย่างเมื่อก่อน”^{๖๑}

นอกจากนี้ ในเรื่องความรัก กรพินธุ์ก็แสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง
อย่างเปิดเผย ดังจะเห็นได้จากการที่กรพินธุ์นั้นยอมรับความรู้สึกที่ตนเองมีกับคมกฤษให้มารดา
บุญธรรมของตนฟังอย่างไม่ปิดบังใดๆ ดังนี้

^{๕๙} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๗๒.

^{๖๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๒.

^{๖๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๓๗.

พินชอบเขาอะ คนอื่นอาจจะเห็นว่าคุณโก้อาจ...ไม่ใช่ผู้ชายที่ดีพร้อม แต่กับพิน...เขาทำให้พินรู้สึกได้ บางครั้งพินรู้สึกเกลียดเขาจับใจ บางครั้งก็ ตรงกันข้าม คุณโก้ทำให้พินโมโหในวินาทีหนึ่ง แต่วินาทีถัดไปเขากลับทำให้พิน รู้สึกว่ามีใครคนหนึ่งห่วงใยพินจริงๆ...^{๖๒}

ข้อความดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความเปลี่ยนแปลงของ กรพินธุ์ ที่ยอมรับว่าตนเองนั้นก็มีความคิดความรู้สึกต่างๆ ไม่ว่าจะจะเป็นความรู้สึกรัก โกรธ เกลียด อีกทั้งยังกล้าแสดงความคิดของตนออกมาให้ผู้อื่นได้รู้อย่างเปิดเผย เป็นต้น

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้น ทำให้เห็นได้ว่า กรพินธุ์เป็นตัวละครเอกที่มีความเปลี่ยนแปลงหลายครั้งด้วยกัน ตั้งแต่ในวัยเด็ก ที่เหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิตได้เข้ามา เปลี่ยนแปลงให้กรพินธุ์เป็นคนเก็บงำความรู้สึก ไม่ยินดียินร้ายต่อชีวิตเท่าที่ควร จนกระทั่งกรพินธุ์ ได้มาพบกับคมกฤษ ได้เรียนรู้แง่มุมในการมองชีวิตอีกแบบหนึ่ง ทำให้กรพินธุ์เปลี่ยนแปลงไป อีกครั้ง กลายเป็นบุคคลที่มีชีวิตชีวามากขึ้นกว่าเดิม กล้าแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ให้ผู้อื่นได้รับรู้ เป็นต้น

การที่ผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีเหตุมีผล นั้น ทำให้ตัวละครมีความสมจริงมากขึ้น และยังทำให้ตัวละครมีความน่าสนใจ น่าติดตามมากขึ้น อีกด้วย

อารตี

อารตีหรือตี เป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิงจากเรื่องกิ้งกิ้งไฟโบร๊อค ผู้เขียนได้ สร้างลักษณะนิสัยของอารตีไว้หลายประการ ไม่ว่าจะ เป็นบุคลิกลักษณะภายนอก ซึ่งผู้เขียนบรรยาย ไว้ว่า อารตีเป็นหญิงสาวที่มีความงดงาม แต่งตัวดี ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ว่า

ผู้หญิงร่างสูง ไปรุ่งระหง ดูดีอย่างน่าแปลกใจในทางกางตัดด้วยผ้า เนื้อหนัก เสื้อสีครีมแขนกุด อดแขนกลมมนขาวผ่อง...เขาไม่เคยเห็นผู้หญิง คนไหนนุ่งกางเกงขาแคบๆ ตรงๆ แบบนี้ได้สวย ถึงหม่อมเองก็เถอะ มีไม่กี่คนที่ใส่ แล้วจะดูเพรียวบางและสง่าเช่นแม่สาวที่ยืนหน้าบั้งตาวาวอยู่ตรงหน้า อึดใจถัดมา

^{๖๒} กิ่งฉัตร, ในเรือนใจ, หน้า ๕๑๗.

เธอก็โน้มตัวลง สรรค์เห็นปลายจมูกโค้งเชิดและผิวหน้าซึ่งตกแต่งไว้บางอ่อนลออ
ดวงตาดำสนิทได้รูป^{๒๓}

นอกจากลักษณะภายนอกของอารตีแล้ว ผู้เขียนยังได้บรรยายลักษณะ
นิสัยหลายๆ ประการของอารตีไว้ด้วย กล่าวคือ อารตีนั้นเป็นหญิงสาวที่มีจินตนาการ มีอารมณ์ขัน
ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ขันและความมีจินตนาการนั้น ปรากฏเมื่ออารตีมีโอกาสชม
พระจันทร์ในเมืองจีน เธอก็กล่าวถึงจินตนาการของเธออย่างอารมณ์ขัน ดังนี้

“โตจนปานนี้ เวลาเห็นพระจันทร์เต็มดวง ฉันก็ยังคงอยากเห็นเงาของ
แม่มดซีไม้กวาดลอยผ่าน...ถ้าเป็นหลังหรือจีน แกคงนึกอยากเห็นเงาของจักรยาน
ปีเอ็มเอ็กซ์มากกว่า”^{๒๔}

ลักษณะนิสัยประการอื่นของอารตีที่ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นนั้น คือ
อารตีเป็นหญิงสาวที่มีน้ำใจ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ดังจะเห็นได้จากเมื่ออารตีต้อง
ไปพักอยู่กับญาติพี่น้องของสรรค์ ซึ่งเป็นชาวจีนในชนบทนั้น อารตีก็พยายามปรับตัวให้เข้ากับ
คนเหล่านั้น เช่นการเข้าไปช่วยเหลือญาติพี่น้องฝ่ายหญิงทำงานบ้านต่างๆ อย่างเต็มอกเต็มใจ
แม้ว่าตนจะไม่เคยต้องทำงานบ้านงานเรือนมาก่อนก็ตาม ครั้นอารตีจะต้องเดินทางกลับเมืองไทย
อารตีก็แสดงความมีน้ำใจด้วยการแบ่งปันสิ่งของต่างๆ ที่ตนเองนำติดตัวมาให้แก่คนเหล่านี้ ไม่ว่าจะ
จะเป็นเสื้อผ้าหรือแม้กระทั่งเครื่องประดับมีค่า เป็นต้น

ลักษณะนิสัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นข้อดีของอารตีทั้งสิ้น
อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนยังได้สร้างลักษณะนิสัยที่เป็นข้อเสียให้แก่อารตีไว้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง อารตีเป็นบุคคลที่ดื้อรั้นและชอบต่อต้านสิ่งที่ผู้อื่นหยิบยื่นให้โดยไม่พิจารณาให้ดีเสียก่อน
เหตุการณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยเช่นนี้ของอารตี ก็คือ การที่อารตีปฏิเสธความหวังดี
ของมารดาในเรื่องของสรรค์ ทันทีที่ทราบว่ามารดาต้องการให้เธอคบหากับสรรค์ เธอก็ปฏิเสธ
มารดาของเธออย่างเด็ดขาด ทั้งที่เธอเองก็ไม่เคยรู้จักสรรค์มาก่อนเลย ดังจะเห็นได้จากคำพูดที่

^{๒๓} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ้งผิงโบรัก**, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, ๒๕๓๙), หน้า ๑๓-๑๔.

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗๗.

เธอพูดกับมารดาของเธอหรือที่เธอเรียกว่า อามา ว่า “สิ่งไหนที่ไม่เคยต้องการก็ไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจเสียด้วยซ้ำ”^{๖๕}

นอกจากจะปฏิเสธกับมารดาแล้ว อารตียังต่อต้านถึงขนาดโทรศัพท์ไปหา สรรค์เพื่อปฏิเสธเรื่องที่มาตราต้องการกับตัวสรรค์เอง ดังนี้ “ดิฉันไม่รับ ขอปฏิเสธข้อเสนอและ ข้อตกลงของผู้ใหญ่ ขอยืนยันว่าไม่รับและไม่เห็นด้วย”^{๖๖}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอให้ผู้อ่านเห็นลักษณะนิสัยนี้ของอารตีอย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น โดยใช้กลวิธีการเล่าย้อนหลัง (flashback) ไปถึงวัยเด็กของอารตีที่มักจะต่อต้านต่อสิ่งที่ผู้อื่นหยิบยื่นให้ด้วยความหวังดีโดยไม่พิจารณาให้ดีเสียก่อน อย่างเช่น เมื่อพี่ชายของอารตีนำขนมไปให้อารตี เพื่อเป็นการขอโทษ อารตีกลับปัดขนมทิ้ง โดยไม่ดูให้ดีเสียก่อนว่าขนมนั้นเป็นของโปรดของตนเอง เป็นต้น

ลักษณะที่เป็นข้อเสียเหล่านี้ ผู้เขียนได้ปูพื้นฐานให้ผู้อ่านได้เห็นถึงภูมิหลังของอารตีที่ทำให้อารตีมีลักษณะนิสัยที่ต่อต้าน ขอบต่อต้านความหวังดีของผู้อื่น กล่าวคือ อารตีนั้นไม่ปมด้อยในใจเรื่องที่มาตราตัดสินใจยกเธอให้เป็นลูกบุญธรรมของเพื่อนสนิท เพราะตนเองนั้นไม่มีเวลาดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ถึงแม้ว่ามารดาจะทำไปด้วยความหวังดี แต่อารตีกลับรู้สึกว่าคุณแม่ไม่เป็นที่ต้องการของพ่อแม่ จึงแสดงความเสียใจออกมาด้วยการต่อต้านความหวังดีของคนอื่นโดยเฉพาะมารดาของตนเองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม นอกจากผู้เขียนจะสร้างให้อารตี เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายด้านแล้ว ยังสร้างให้อารตีเป็นตัวละครที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างสมเหตุสมผลอีกด้วย กล่าวคือ ผู้เขียนได้สร้างให้อารตีต้องประสบกับความยากลำบากต่างๆ นานา เพราะความดีใจและการต่อต้านของตนเอง จนในที่สุด อารตีต้องยอมรับความไม่ดีและยอมเปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเอง

การกระทำของอารตีที่ทำให้เธอเองนั้นต้องเผชิญกับความยุ่งยากลำบากใจต่างๆ นานา จนต้องเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของตน ก็คือ การที่อารตีนั้นต่อต้านความหวังดีของมารดาเรื่องสรรค์ และปฏิเสธสรรค์โดยไม่คิดทำความรู้จักสนิทสนมกับสรรค์ก่อนเลยแม้แต่น้อย การกระทำนี้ทำให้อารตีเกือบต้องพลาดโอกาสที่ดีเกี่ยวกับเรื่องคู่ครองไป ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่ออารตีได้เดินทางร่วมกับสรรค์ เธอก็เริ่มเห็นว่าสรรค์นั้นเป็นคนดีที่น่าคบหา คอยช่วยเหลือดูแลเธอและมารดาในเรื่องการเดินทางต่างๆ รวมทั้งดูแลหลานกำพร้าทั้งสองของ

^{๖๕} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, *กิ่งไม้ ใบรัก*, หน้า ๒๙.

^{๖๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

เขาอย่างห่วงใยและเอาใจใส่ อารตีจึงเริ่มรู้สึกชื่นชมสรรค ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของ อารตีที่มีต่อสรรคหลังจากเดินทางร่วมกันไประยะหนึ่งดังนี้

“มีน้ำใจ ออบอุ้มเอื้ออาทร ไซ้แล้ว! นั่นคือสิ่งที่เธอได้ค้นพบระหว่างประโยค
ทุกประโยคของเขาเมื่อได้พูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา นอกเหนือจากสิ่งที่เธอ
ได้รับรู้ในวินาทีแรกๆ ที่ได้พบหน้า”^{๖๗}

การเดินทางทำให้อารตีและสรรคต้องใกล้ชิดกันมากขึ้นเรื่อยๆ อารตีจึง
เริ่มเกิดความรู้สึกชอบพอสรรค ทว่าอารตีก็ยังมีทิฐิมานะและพยายามที่จะต่อต้านสรรคทุกครั้ง
ดังจะเห็นได้จากเมื่ออารตีเริ่มรู้สึกว่าตนเองและสรรคใกล้ชิดกันมากเกินไป อารตีก็จะพยายาม
แสดงออกด้วยการแสดงความเย็นชาต่อสรรค ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ต่อไปนี้

...กระแเสียงครึ่งซันครึ่งยั่วเย้าล้อเลียนมันทำให้อะไรบางอย่างในกาย
บิดเกลียวเหม็ง มันบอกว่าเขาเข้าใกล้เธอมากไปแล้ว และความสนิทชิดเชื้อก็
กำลังบังเกิดขึ้น

ยอมไม่ได้ และมันก็คงจะน่าหวั่นใจเกินไปหากปล่อยให้เหตุการณ์พา
เขาเข้ามาพัวพันกับความคิดความรู้สึกของเธอถึงขั้นนี้

คราวนี้ทำใจลำบาก...อารตีครวญเพลงอยู่ในใจเมื่อถึงความโกรธเกรี้ยว
ถือตัวขึ้นบังหน้า ยึดกายตอบด้วยเสียงเย็นชาพอๆ กับดวงดาวาวที่จ้องสบไม่
ลดละ^{๖๘}

อย่างไรก็ตาม การกระทำของอารตีที่พยายามต่อต้านสรรคนั้น ก็ยิ่งทำ
ให้ตนเองต้องรู้สึกเสียใจและเสียตายมากยิ่งขึ้น จนทำให้อารตีนั้นเริ่มที่จะยอมรับกับตนเองว่าการ
กระทำที่ตนเองได้ทำลงไปนั้น เป็นข้อเสียและความผิดพลาดของตนเอง ดังที่ผู้เขียนบรรยาย
ความรู้สึกของอารตีที่ยอมรับถึงความผิดพลาดของตนเองไว้อย่างชัดเจนว่าตนเองเป็นคนวู่วาม
และเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องสูญเสียโอกาสในการคบหากับสรรคไป ดังนี้

^{๖๗} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไม้ ใบรัก, หน้า ๑๑๘.

^{๖๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๙.

...ก็แล้วจะต้องทำอะไรไปมากกว่านี้แล้ว ผู้ชายอย่างนี้ไม่มีวันสนใจคิดติดตามผู้หญิงคนที่ปฏิเสธเขาไปแล้ว ยิ่งผู้หญิงคนนั้นแสดงความเหลวไหลว่ามาให้ประจักษ์แก่ในวาระแรกที่ได้ติดต่อสนทนา^{๖๙}

นอกจากความเสียใจในเรื่องสรรค์จะทำให้อารตีเริ่มมองเห็นข้อบกพร่องของตนเองแล้ว ยังมีเหตุการณ์สำคัญอีกเหตุการณ์ได้เกิดขึ้น จนทำให้อารตีตัดสินใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เหตุการณ์นั้นคือ อารตีและสรรค์ต้องไปประสบอุบัติเหตุด้วยกัน เนื่องจากความพยายามของอารตีที่จะต่อต้านสรรค์ เธอไม่ยอมอยู่ร่วมบ้านกับสรรค์ และเรียกร้องจะแยกตัวออกจากการเดินทางร่วมกัน โดยไม่สนใจถึงคำเตือนเรื่องอันตรายต่างๆ ทั้งนี้ เพราะอารตีทราบดีว่าตนเองกำลังจะแพ้ความตั้งใจของตนเองที่ยึดมั่นว่าจะปฏิเสธสรรค์เหมือนเช่นที่ตนได้พูดไว้แต่แรก อุบัติเหตุครั้งนี้ ทำให้อารตีเห็นว่า ความดีอีร์นและการต่อต้านของตนเองนั้น ทำให้ทั้งตนเองและผู้อื่นต้องพบกับความยากลำบาก ไม่ว่าจะ เป็น คุณหลิม คนขับรถที่ต้องเสียรายได้สำคัญจากการที่รถคันเดียวของเขาต้องประสบอุบัติเหตุ หรือตัวสรรค์ที่ต้องมายุ่งยากลำบากเพราะเธอ ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของอารตีไว้ดังนี้ว่า

หญิงสาวทรุดตัวลงนั่ง เฟ่งพินิจดู ... จมดิ่งและเงียบงัน คงเมื่อย ทั้งที่เหนื่อยล้าและสมบุกสมบันมาทั้งวัน เขาก็ยังคงต้องมานอนชดบนโซฟาแข็งกระด้าง เพราะเธอแท้ๆ เพราะความดีอีร์นไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ เพราะจิตใจที่ไม่กล้าเผชิญ กลับพยายามหลีกเลี่ยงหนีจนสุดกำลัง^{๗๐}

การที่อารตีได้ตระหนักรู้ว่าความดีอีร์นและการต่อต้านของเธอเป็นการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นนี้ ได้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่อารตีตัดสินใจจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ด้วยการยอมรับความรู้สึกในใจของตนเองและเลิกที่จะต่อต้านดีอีร์นอีกต่อไป ดังจะเห็นว่า อารตีนั้นยอมเปลี่ยนใจ ยกเลิกความตั้งใจที่จะแยกทางกับสรรค์ และยอมกลับไปอยู่ที่บ้านญาติของสรรค์ตามเดิม อีกทั้งอารตียังเลิกต่อต้านดีอีร์นต่อความรู้สึกในใจของตน ด้วยการยอมรับว่าตนเองรู้สึกชอบพอและเสียตายที่ได้ปฏิเสธสรรค์ไปตั้งแต่ต้น ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความเสียตายและอาลัยอารมณ์ของอารตีเมื่อการอยู่ร่วมกับสรรค์ต้องสิ้นสุดลง ดังนี้

^{๖๙} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไม้ ใบรัก, หน้า ๓๐๒.

^{๗๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๐๒.

หญิงสาวหันมองจนสุดสายตา... เธอจะมีโอกาสได้กลับมาที่นี่อีกไหมนะ และในฐานะใดกัน โอกาสของเธอคงมีเพียงครั้งนี้ครั้งเดียวในชีวิตเท่านั้นแหละ ก็ภายในโลกแห่งความเป็นจริงข้างนอกนั้น... สำหรับสวรรค์... เธอมีได้เป็นอะไรเลย นอกจากผู้หญิงที่ปฏิเสธเขาไปแล้วด้วยอารมณ์อันรู้วามและตื้อตึง^{๗๑}

นอกจากผู้เขียนจะแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม และความคิดของอารตีแล้ว ผู้เขียนยังได้เน้นให้เห็นว่าอารตีนั้นได้เรียนรู้ชีวิตจากประสบการณ์ที่ ผ่านมา ดังจะเห็นได้ว่า ในตอนท้ายของเรื่อง ผู้เขียนเน้นย้ำให้เห็นว่าอารตีวิเคราะห์ถึงข้อเสียของ ตนเองอย่างยอมรับและมีเหตุผล ดังนี้

“ฉันมีโอกาสได้มองย้อนกลับไป พร้อมกับที่มีโอกาสได้สำรวจความคิด และจิตใจของตนเอง ฉันได้พบอะไรหลายอย่างที่ไม่เคยนึกถึง ได้พบและต้อง ยอมรับว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา ฉันใจร้อนรู้วาม เป็นเพียงนักต่อต้านที่ไร้เหตุผล หลายครั้งก็ละทิ้งสิ่งมีค่าไปอย่างโง่เขลา... เวลาช่วงนี้ ทำให้ฉันสามารถค้นพบ ความรู้สึกและความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง”^{๗๒}

ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่า อารตี เป็นตัวละครที่มีการ เรียนรู้ชีวิตและมีการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมไปตามประสบการณ์ที่ตนเองได้เรียนรู้ จึงนับได้ว่าอารตีนั้นจัดอยู่ในกลุ่มของตัวละครพลวัต

ตัวอย่างของตัวละครพลวัตทั้งสองตัวอย่างนั้น ทำให้เห็นว่า การสร้าง ตัวละครให้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างสมเหตุสมผลนั้น เป็นการทำให้ตัวละครมีความน่าสนใจ น่าติดตาม รวมทั้งมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ล้วนแต่เป็น ตัวละครเอกของเรื่องทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงมักเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อดีของ ตัวละครเหล่านี้ให้หมดไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความไม่ยินดียินร้ายต่อชีวิตของกรพินธุ์ หรือความ ตื้อตันต่อต้านของอารตี ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ในกรณีที่ตัวละครเอกเป็นตัวละครพลวัตนั้น ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมทำให้ตัวละครมีความดีสมบูรณ์แบบมากขึ้นนั่นเอง

^{๗๑} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไม้ ใบรัก, หน้า ๓๓๐.

^{๗๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๖๐.

๓.๓.๒.๒ **ตัวละครสถิต** ลักษณะของตัวละครสถิตในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้นอาจเป็นได้ทั้งตัวละครเอก ตัวละครรอง หรือตัวละครประกอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างให้เห็นลักษณะของตัวละครสถิตที่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องเท่านั้น ดังนี้

สรรค์

สรรค์หรืออาซัน เป็นตัวละครเอกฝ่ายชาย ในเรื่อง **กิ้งผៃไบรัก** ผู้เขียนได้สร้างให้สรรค์เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยโดดเด่นหลายด้าน ประการแรก สรรค์มีลักษณะนิสัยที่มีความเป็นผู้นำสูง เป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้เสมอ ดังจะเห็นได้จากเมื่อสรรค์ได้เข้ามาร่วมเดินทางกับอารตีนั้น สรรค์ได้กระทำตนเป็นผู้นำของครอบครัวตนเองและครอบครัวของอารตี และเป็นผู้จัดการเรื่องการเดินทางต่างๆ ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นเสมอ ดังจะเห็นได้จากการที่สรรค์คอยช่วยเหลือดูแลอารตีอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าการช่วยเหลือนั้นจะเป็นไปในเชิงสั่งหรือบังคับอยู่ในทีก็ตาม ตัวอย่างเช่น เมื่อสรรค์พยายามจะช่วยเหลืออารตีเรื่องสัมภาระต่างๆ ที่มารดาของอารตีขนไปมากมายนั้น สรรค์ได้รับคำปฏิเสธจากอารตี สรรค์จึงใช้วิธีบังคับอารตีให้ยอมรับความช่วยเหลือของสรรค์ในที่สุด ดังจะเห็นได้จากคำพูดเชิงบังคับที่สรรค์พูดกับอารตีดังนี้

“นี่ไม่ใช่สงครามเพศ และคุณคงไม่คิดจะทำโทษแม่ของคุณด้วยการบังคับให้ท่านลากกระเป๋าใบนั้นไปจนจบการเดินทางหรอกนะ ถึงแม้คุณจะรู้สึกโกรธแค่ไหนก็ตามที่ท่านเป็นต้นเหตุให้คุณต้องมาเดินทางร่วมกับผมไปอีกหลายวัน...ไม่ต้องพูด ไม่ต้องชี้แจงอะไรทั้งนั้น” สรรค์ขัดขิ้นทันควัน....”สิ่งที่คุณควรทำคือ ส่งกระเป๋าใบนี้ให้ผมแล้วคุณรีบไปจัดการกับกระเป๋าใบที่กำลังเป็นภาระของแม่คุณ”^{๓๓}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้สร้างให้สรรค์มีลักษณะนิสัย คือ เป็นคนที่รักครอบครัว รักญาติพี่น้อง ดังจะเห็นได้จากการดูแลเอาใจใส่หลานกำพร้าทั้งสอง เช่น เมื่อสรรค์พาหลานๆ ไปเที่ยว สรรค์ก็จะคอยห่วงใยหลานตลอดเวลา ดังนี้

^{๓๓} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ้งผៃ ไบรัก**, หน้า ๙๑.

เมื่อเห็นคนยิ่งมากยิ่งขึ้นเบียดเพราะค่อยๆ เคลื่อนกันใกล้ประตูทางเข้า
เข้ามาทุกที เขาก็ก้มบอกหลานชายอย่างเป็นทางการเป็นห่วงเป็นใยว่า “เงินที่เหลืออาสุกไหม
พื้นคนเยอะตรงประตูนี้ไปแล้วค่อยลง”^{๗๔}

นอกจากนี้ การที่สวรรค์ไม่ต้องการให้หลานคิดจินตนาการเพื่อฝันถึงสิ่ง
ต่างๆ ก็เป็นเพราะสวรรค์ไม่ต้องการให้หลานเศร้าโศกถึงพ่อแม่ที่จากไปนั่นเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“พี่จี้ดมักมีนิทานเพื่อฝันมาเล่าให้เด็กๆ ฟังเสมอ แต่ในช่วงเวลาแบบนั้น
จนกระทั่งถึงวันนี้ ผมทนไม่ได้จริงๆ ที่จะเห็นหลานมองดาวบนท้องฟ้า แล้วเชื่อ
อย่างไม่มีข้อสงสัยว่าพ่อกับแม่กำลังมองลงมา มันเจ็บปวดเกินไป เป็นความ
เจ็บปวดที่ไม่มีวันเล็กรา ผมทนเห็นแกเจ็บปวดโหยหาทุกครั้งที่นั่งหน้ามองฟ้า
ไม่ได้”^{๗๕}

นอกจากนี้ เมื่ออาร์ตีป่วย สวรรค์ก็ดูแลด้วยความห่วงใยเอาใจใส่
จนกระทั่งอาร์ตีหายป่วย เป็นเหตุให้อาร์ตีรู้สึกชื่นชมพอใจสวรรค์มากยิ่งขึ้นไปอีก ดังจะเห็นได้
จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

“เสร็จแล้วครับ เสร็จแล้ว ได้นำอุ่นสบาย สบาย พอเหมาะพอดีกับการ
เซ็ดตัว” เขาออกจากห้องน้ำ ดึงประตูให้อย่างเรียบร้อยแต่ก็ไม่วายสั่งว่า “เซ็ดตัว
นะครับ ห้ามอาบน้ำ”^{๗๖}

ลักษณะนิสัยอีกประการของสวรรค์ก็คือ สวรรค์เป็นคนมีเหตุผล ดังจะเห็น
ได้จากตัวอย่าง เมื่ออาร์ตีพยายามแสดงการต่อต้านสวรรค์ด้วยการไม่ยอมรวมกลุ่มร่วมเดินทางกับ
สวรรค์ใดๆ สวรรค์ก็จะใช้เหตุผลชี้แจงให้อาร์ตีเข้าใจ ความมีเหตุผลของสวรรค์นั้น มีส่วนทำให้คนดีรู้
อย่างอาร์ตีต้องยอมรับและปฏิบัติตามในที่สุด ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

^{๗๔} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, *กิ่งไม้ใบรัก*, หน้า ๑๐๕.

^{๗๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗๙.

^{๗๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๕.

“เราต่างคนต่างเป็นผู้ใหญ่แล้วนะอารตี...นี่กลายเป็นเรื่องช่วยไม่ได้เสียแล้วที่เราต้องเดินทางร่วมกันไปอีกหลายวัน...ผมมีเด็กเล็กๆ สองคนซึ่งยังอ่อนเยาว์ต่อชีวิตและสังคม คุณมีผู้ใหญ่ซึ่งควรจะต้องทะนุถนอมประดับประดาความรู้สึก วันเวลาของทั้งสามคนนั้นมีค่า เราไม่ควรทำให้มันต้องเสียไปจริงไหม ... ผมอยากขอรับรองให้เราปรับปรุงท่าทีระหว่างกัน”

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะนิสัยของสรรค์ที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ล้วนแต่เป็นข้อดีของสรรค์ทั้งสิ้น ทั้งนี้ ลักษณะนิสัยที่กล่าวมานั้นดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังจะเห็นได้จากในตอนท้ายของเรื่องสรรค์ก็ยังคงความเป็นผู้นำ ความมีเหตุมีผล และความห่วงใยเอาใจใส่ต่อผู้อื่นไว้อยู่เช่นเดิม เช่น ในตอนท้ายของเรื่อง เมื่อมารดาของอารตีเกิดเป็นลมในระหว่างการเดินทาง สรรค์ก็คอยเป็นผู้ดูแลจัดการเรื่องราวต่างๆ แทนอารตีจนเรียบร้อย ดังนี้

มารดาของเธอโอดครวญ ขณะที่อารตียิ้มเฉย นิ่งค่อยๆ สางผมอันพันยุ่งเหยิงและเต็มไปด้วยฝุ่นอยู่หน้ากระจกเงา คิดอยู่แต่ในใจว่า เสร็จแน่ อามาไม่มีทางหลบหลีก รอดไปจากการบงการของคนคนนี้ง่ายๆ หรือก จริงอย่างที่เธอคิด สรรค์บอกต่อเรื่อยๆ แต่มั่นคงว่า “ไม่หิวก็ต้องหาอะไรรองท้องครับ ไม่ได้รับสารอาหารทั้งวัน” เขาพูดต่อด้วยท่าที่สบายๆ แม้จะกลัวหัวเราะแต่ก็บอกชัดว่าเอาจริงแน่ “ไม่ฉันผมคงต้องโทรเรียกหมอขึ้นมาตรวจ ให้น้ำเกลือกับกลูโคสสักขวด”^{๓๗}

นอกจากลักษณะนิสัยของสรรค์จะไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว ตัวละครอื่นๆ ยังมีท่าทียอมรับลักษณะนิสัยของสรรค์ที่มีมาตั้งแต่ต้นอีกด้วย ลักษณะตัวละครตัวนี้ จึงถือได้ว่าเป็นตัวละครสถิต ที่ไม่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งนี้ ก็เนื่องจากผู้เขียนได้พยายามให้ผู้อ่านรู้สึกชื่นชมตัวละครตัวนี้จึงได้กำหนดลักษณะนิสัยให้เป็นตัวละครมิติเดียวซึ่งมีแต่ข้อดีสมบูรณ์แบบตั้งแต่ต้นอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้เขียนจึงไม่จำเป็นต้องให้ตัวละครมีความเปลี่ยนแปลงใดๆ ตัวละครตัวนี้จึงมีลักษณะเป็นตัวละครสถิตนั่นเอง

^{๓๗} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไม้ ใบรัก, หน้า ๓๕๐.

กันตยศ

กันตยศหรือกัน เป็นตัวเอกฝ่ายปฏิบัติในเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครนี้มีลักษณะภายนอกที่ดี หน้าตาท่าทางดี ดังจะเห็นได้จากคำบรรยายของผู้เขียนที่กล่าวว่า “กันตยศเป็นชายหนุ่มรูปร่างสูงขาว หน้าตาดีสะอาดตา ผิวพรรณสะอาดสะอ้าน คิ้วได้รูป ริมฝีปากสวย”^{๓๘}

นอกจากนี้ กันตยศยังมีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย เป็นที่ชื่นชมของผู้ใหญ่ ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ว่า

กันตยศเป็นชายหนุ่มมีเสน่ห์ สุภาพอ่อนน้อมรู้จักเอาใจผู้ใหญ่ เวลาพบกันตามงานต่างๆ เขาจะช่วยดูแลคุณหญิงอังคณาเหมือนอย่างที่คุณแลมารดาของเขา เลื่อนเก้าอี้ให้ ดูแลไม่ให้น้ำหรืออาหารตรงหน้าผู้ใหญ่พร้อม ชวนสนทนาด้วยกิริยานุ่มนวล ผู้ใหญ่ว่าอะไร เขาเออออด้วยไม่เคยขัด^{๓๙}

ผู้เขียนยังได้สร้างให้กันตยศ เป็นตัวละครที่มีฐานะดีพร้อม เป็นบุตรชายคนเล็กในครอบครัวนักธุรกิจที่มีชื่อเสียงในสังคม อีกทั้งกันตยศยังมีหน้าที่การงานที่ดี มีความมั่นคง ดังนั้น เมื่อดูจากฐานะและบุคลิกลักษณะภายนอกแล้ว กันตยศดูเหมือนจะเป็นชายหนุ่มที่เพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนกลับค่อยๆ เปิดเผยให้ผู้อ่านได้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่แท้จริงของกันตยศ ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคลิกภายนอกแทบทุกประการ ดังจะเห็นได้ว่า กันตยศนั้นเป็นคนไม่จริงใจ ชอบหลอกลวงเอาเปรียบผู้หญิง ดังที่ผู้เขียนได้เล่าเรื่องย้อนอดีตไปถึงเรื่องราวสมัยเรียนของกันตยศที่เคยหลอกลวงเอาเปรียบผู้หญิงถึงสองคน ดังนี้

เมื่อได้ปริญญาโทมาอย่างทุลักทุเล และเริ่มเบื่อกับการแสดงความเป็นเจ้าของออกหน้าออกตาของวันวิสาข์ กันตยศก็ก้าวออกจากชีวิตของหญิงสาว การติดตัวหนีคราวนี้ง่ายกว่าเมื่อครั้งจิลามาก ... แค่ว่าชายหนุ่มบอกว่าไม่ได้รัก ตลอดเวลาร่วมปีที่อยู่ด้วยกันไม่เคยรัก ที่ทนอยู่เพราะสงสาร เห็นว่าหล่อนไม่มีใครเท่านั้น วันวิสาข์ก็ยอมปล่อยให้ตาย ง่ายๆ ที่ตัวหล่อนเจ็บเจียนตาย แต่

^{๓๘} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๑๓.

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

หญิงสาวทะนงในตัวเองไม่ยอมปริปากอ่อนวอน ... กันตยศบินกลับเมืองไทย
อย่างลอลม^{๔๐}

นอกจากนี้ กันตศยังคงมีนิสัยหยาบคาย ก้าวร้าว กล้าทำร้ายผู้หญิง
ไม่ว่าจะเป็น กรพินธุ์ หญิงสาวที่กันตศคิดว่าตนเองรัก เมื่อกรพินธุ์ตัดสินใจเลิกร้างกับกันตศ
กันตศก็กล้าลงมือทำร้ายหญิงสาว หรือเมื่อเขาถูกบังคับให้แต่งงานกับนวิธนั้น กันตศก็
แสดงความหยาบคายของตนเองออกมาด้วยการใช้ถ้อยคำรุนแรงด่าทอนวิธ โดยไม่ได้คิดว่า
สาเหตุส่วนหนึ่งนั้นก็มาจากการกระทำของตนเองที่คิดหลอกลบหากับนวิธอย่างไม่จริงจั่งด้วย
ดังนี้

“คิดว่าตัวเองดีแค่ไหนถึงได้ตะกายอยากเป็นเมียนายกันตศ พุทโธเอ๋ย
อีชีโครอก...ผู้หญิงที่ผู้ชายเต็มใจรับออกหน้าออกตาเรียกว่าเมีย ส่วนผู้หญิงที่ใช้
มารยาจับผู้ชายแบบนี้เขาเรียกว่าอีนังมารยาสาไทย นางเหาที่คอยกระโดดเกาะ
ผู้ชายรวยๆ”^{๔๑}

เมื่อนวิธได้เข้ามาอยู่ในบ้านของกันตศแล้ว กันตศก็ใช้นวิธเป็นที่
ระบายอารมณ์ ดังจะเห็นได้จากเมื่อกันตศถูกบิดาต่อว่า เขาก็ได้ลงมือทำร้ายนวิธเพื่อระบาย
ความโกรธแค้น ดังนี้ “เขากระซอกคอเสื้อนวิธ ดึงตัวหญิงสาวขึ้นแล้วฟาดฝ่ามือลงไป เสียงเนื้อ
กระทบกันดังขาด”^{๔๒}

ในด้านหน้าที่การงาน ถึงแม้ว่ากันตศจะดูเหมือนมีหน้าที่การงานที่ดี
แต่จริงๆ แล้ว กันตศกลับไม่ได้มีบทบาทสำคัญในตำแหน่งหน้าที่มากนัก เพียงแต่อาศัยชื่อเสียง
ของครอบครัวตัวเองในการทำงาน และเป็นฝ่ายเอาเปรียบเพื่อนร่วมหุ้นอีกสองคน ดังนี้

ลูกชายคนเล็กของเขมิกาฉลาดพอจะจับจุดอ่อนของเพื่อนและชี้ให้เห็น
ความสำคัญของตัวเองอย่างแนบเนียน ดังนั้นใช้เวลาพบปะกันสองสามครั้ง

^{๔๐} กิ่งฉัตร, ในเรือนใจ, หน้า ๕๒.

^{๔๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖๒.

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๔๖.

บริษัทนำเข้า “อมร” ก็ได้หุ้นส่วนคนที่สาม หุ้นที่ออกเงินน้อยที่สุด ออกแรงน้อยที่สุด แต่ออกหน้ามากที่สุด^{๔๓}

อย่างไรก็ตาม กันตยศก็ต้องได้รับบทเรียนจากการกระทำของตนเอง อย่างหนักหนาสาหัส ไม่ว่าจะเป็นการแก้แค้นของนวิพิทที่ทนให้กันตยศทำร้ายร่างกายตนเอง แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่ไหว จึงปกป้องตนเองด้วยการต่อสู้กับกันตยศ จนกระทั่งกันตยศต้องเจ็บตัว และเสียโฉม อีกทั้งยังถูกนวิพิททำให้ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงอย่างหนักด้วยการลงข่าวให้ผู้รู้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของกันตยศ นอกจากนี้ กันตยศยังต้องถูกเพื่อนบังคับให้ถอนหุ้นออกจากบริษัท เพราะข่าวที่เกิดขึ้น รวมทั้งต้องสูญเสียคู่หมั้นที่เพียบพร้อมของตนเองให้แก่ญาติผู้พี่อีกด้วย

ถึงแม้กันตยศจะได้รับผลจากการกระทำของเขาอย่างหนัก แต่กันตยศกลับไม่ได้ตระหนักรู้เลยว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นความผิดของตนเองทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้ว่า กันตยศก็ยังคงโทษว่าเป็นความผิดของผู้อื่นทั้งสิ้นที่ทำให้ชีวิตของเขาต้องเผชิญกับความเลวร้ายต่างๆ ดังจะเห็นได้ว่า เขายังคงโทษเพื่อนว่าเป็นผู้ที่ทำให้เขาต้องเสียหุ้นในบริษัทไป ดังนี้ “มันว่ากันทำให้บริษัทแย้ ไล่เลวสองคนนั่นมันสมคบกันโกง คิดจะไล่กันออก กันรู้ทันมัน”^{๔๔}

แม้กระทั่งในตอนสรุปท้ายเรื่อง ผู้เขียนยังได้เน้นย้ำให้ผู้อ่านเห็นว่า กันตยศนั้นไม่ได้ตระหนักรู้เลยว่าที่ชีวิตของตนต้องพบกับความสูญเสียทั้งเรื่องหน้าที่การงาน คนรัก รวมทั้งชื่อเสียงเกียรติยศของตนนั้นเป็นเพราะสาเหตุจากตนเองทั้งสิ้น ดังนี้ “ไม่รู้ตัวเลยว่าทำไมชีวิตที่สดใสกลับต้องพลิกผันเช่นนี้”^{๔๕}

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าแม้กันตยศ จะเป็นตัวละครที่มีความซับซ้อน มีลักษณะหลายมิติ แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้กำหนดให้กันตยศได้เรียนรู้ชีวิตจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ลักษณะนิสัยของกันตยศนั้นก็ยังคงเลวร้ายอยู่เช่นเดิมตั้งแต่ต้นจนจบ แม้ว่าจะต้องเผชิญกับประสบการณ์ที่ยากลำบากจากการกระทำของตนเองก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เขียนต้องการให้ตัวละครนี้คงความเป็นฝ่ายปฏิบัติกับพระเอกนางเอกโดยตลอด การที่ตัวละครฝ่ายปฏิบัติเป็นตัวละครสถิตที่คงชื่อเสียงของตนไว้อย่างไม่เปลี่ยนแปลงนั้น ก็เป็นการช่วยให้ผู้อ่านไม่เกิดความเห็นอกเห็นใจตัวละครฝ่ายปฏิบัติและรู้สึกเข้าข้างตัวละครเอกนั่นเอง

^{๔๓} กิ่งฉัตร, *ในเรือนใจ*, หน้า ๕๓.

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๗๖.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๙๒.

ตัวละครสติดที่ยกมาเป็นตัวอย่างทั้งสองนั้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้
จงใจสร้างให้ตัวละครเหล่านี้มีลักษณะนิสัยเช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงโดยตลอด กล่าวคือ ถ้าเป็นตัว
ละครฝ่ายดีก็จะดีเสมอ ถ้าเป็นตัวละครฝ่ายร้าย ก็จะร้ายเสมอ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ผู้อ่านเกิด
ความรู้สึกพอใจ ชื่นชมและเข้าข้างตัวละครฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างเด่นชัดนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ยังมีตัวละครเอกบางตัวที่ผู้เขียนสร้างให้เป็นตัวละคร
หลายมิติ มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในตัวเอง เช่น ภาวัต หรือ คมกฤษ แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้สร้าง
เหตุการณ์ใดๆ ที่ทำให้ตัวละครต้องเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมของตน ดังนั้นตัวละคร
จึงมีลักษณะเป็นตัวละครสติด แม้ว่าจะเป็นตัวละครเอกก็ตาม ทั้งนี้ ผู้เขียนก็ต้องสร้างให้ตัวละคร
เหล่านี้มีข้อดีมากกว่าข้อเสียอยู่แล้ว เพื่อที่ผู้อ่านยังจะคงรู้สึกเข้าข้างเห็นอกเห็นใจตัวละคร แม้ว่า
ตัวละครนั้นจะไม่ได้สมบูรณ์แบบก็ตาม

ตัวอย่างทั้งหมดที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ผู้เขียนจะกำหนดให้
ตัวละครเอกบางตัวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเป็นตัวละครสติดที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงใดๆ นั้น
แต่ผู้เขียนก็มีเหตุผลที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเข้าข้างเห็นอกเห็นใจตัวละครเอก หรือพระเอก
นางเอกนั่นเอง

ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ ผู้เขียนนวนิยายรัก
แนวท่องเที่ยว ได้พยายามสร้างให้ตัวละครโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครเอกแทบทุกตัว มีความ
สมจริง และสมเหตุสมผลมากที่สุด กล่าวคือ ผู้แต่งได้พยายามสร้างให้ตัวละครนั้นมีลักษณะ
คล้ายมนุษย์ มีทั้งข้อดี ข้อเสียในตัวเอง ถึงแม้ตัวละครบางตัว ผู้เขียนอาจนำเสนอข้อดีหรือข้อเสีย
แต่เพียงด้านเดียว แต่ผู้เขียนก็ยังต้องสร้างความสมเหตุสมผลให้แก่ตัวละคร ไม่ว่าจะตัวละคร
จะมีนิสัยเช่นไร ผู้เขียนก็ต้องปูพื้นฐานให้ผู้อ่านได้รู้ถึงสาเหตุที่ตัวละครเป็นเช่นนั้น และการกระทำ
ของตัวละครหรือความเปลี่ยนแปลงของตัวละครนั้น ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างสมเหตุสมผล
เช่นกัน นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้สร้างลักษณะนิสัยของตัวละครให้มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
หรือหน้าที่ของตัวละครที่มีอยู่ในเรื่อง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ตัวละครในนวนิยายรักแนว
ท่องเที่ยว นั้น เป็นตัวละครที่มีความสมจริงและมีเหตุมีผล สามารถทำให้อ่านเกิดความรู้สึก
เชื่อถือคล้อยตามไปกับเรื่องราวได้เป็นอย่างดี

๓.๔ ฉาก (setting)^{๔๖}

ฉาก หมายถึง สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์หรือเรื่องราวในนวนิยาย ซึ่งมักจะรวมถึงช่วงเวลาในนวนิยายด้วย ผู้แต่งอาจให้รายละเอียดของสถานที่และเวลามากน้อยต่างกัน เช่น บางเรื่องอาจให้รายละเอียดของสถานที่ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ค่อนข้างมาก บางเรื่องอาจเน้นยุคสมัยที่เกิดเรื่องมาก เช่น ฉากที่เกิดในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้น อนึ่ง นอกจากฉากจะหมายถึงสถานที่และเวลาแล้ว ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ยังได้อธิบายความหมายของฉากไว้เพิ่มเติมอีกว่าหมายถึง อาชีพและการดำเนินชีวิตของตัวละคร รวมทั้งภาวะแวดล้อม เช่น ศีลธรรม สังคมอีกด้วย^{๔๗}

ฉากในนวนิยาย ถึงแม้จะดูเป็นองค์ประกอบที่ไม่สำคัญเท่ากับองค์ประกอบอื่น เช่น ตัวละครหรือโครงเรื่อง แต่ฉากก็ยังคงมีหน้าที่ที่สำคัญอยู่เช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่า ในนวนิยายเรื่องหนึ่งๆ ฉากอาจมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. เป็นสถานที่ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์และทำให้เรื่องดำเนินไปได้ เช่น ฉากต่างประเทศหรือฉากคลองบางกอกน้อยสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้น

๒. มีหน้าที่ปูพื้นฐานให้เห็นลักษณะนิสัยและฐานะของตัวละคร เช่นฉากคฤหาสน์หลังงามหรือบ้านในชุมชนแออัดก็เป็นการบอกรูปร่างหน้าตาของตัวละครได้อย่างดี

๓. ฉากทำหน้าที่เสมือนตัวละครฝ่ายตรงข้ามของตัวเอก กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นอุปสรรคหรือปมปัญหาให้แก่ตัวละครเอง เช่น ฉากห้องกินแห่งแล้งกันดาร เป็นต้น

๔. ฉากเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นสัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่าง เช่นสภาพอากาศแทนอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร เป็นต้น

๕. ฉากสร้างความน่าสนใจให้กับเรื่องมากขึ้น สร้างบรรยากาศให้กับเรื่อง เช่น ความรื่นรมย์หรือความน่ากลัว ลึกลับสยองขวัญ

การสร้างฉากที่ดีนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องของนวนิยาย เช่น นวนิยายที่มีการเดินทางไปเมืองจีน ผู้แต่งก็ควรบรรยายสภาพฉากเมืองจีนได้อย่างสมจริงทั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หรือการแต่งกาย การใช้ชีวิตของผู้คนในประเทศจีน เป็นต้น ยิ่งผู้แต่งสามารถสร้างฉากให้มีความสมจริงได้มากเท่าไร ผู้อ่านก็จะเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปได้มากเท่านั้น

^{๔๖} ราชบัณฑิต, พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย, หน้า ๓๙๖.

^{๔๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๙๖.

สำหรับฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น จะมีความหลากหลายค่อนข้างมาก เนื่องจากตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะต้องเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ โดยตลอด ฉากจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานที่เหล่านั้นด้วย อนึ่ง ฉากต่างๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น อาจแบ่งออกได้เป็นสองประเภทด้วยกัน ดังนี้

๓.๔.๑ ฉากที่ผู้เขียนสมมติขึ้น

ฉากที่ผู้เขียนสมมติขึ้นนั้น เป็นฉากที่เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเรื่อง ผู้เขียนจะเป็นผู้กำหนดสภาพของฉากเหล่านั้นขึ้นเอง ฉากสมมตินั้นอาจเป็นฉากที่เกิดขึ้นก่อนการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้น เช่น ฉากบ้านหรือสถานที่ทำงานของตัวละคร ฉากเหล่านี้ ผู้เขียนอาจจะบรรยายไว้อย่างละเอียดก็ได้ เช่น ฉากบ้านของอิชยาที่เมืองซีแอทเทิล ดังนี้

ตัวบ้านมีขนาดเล็กสร้างจากปูนหรืออิฐแดง แม้อายุจะค่อนข้างมาก แต่สภาพยังดีและคงความงามตามอายุอย่างที่บ้านสร้างใหม่ไม่อาจเทียบได้ ด้านหน้าบ้านมีสนามหญ้าและสวนเล็กๆ ที่ตกแต่งอย่างดี มุมถนนมีต้นไม้ใบใหญ่ที่ใบร่วงจนเหลือแต่ลำต้นโกรนกรน ผิดกับกะหล่ำปลีใบสีครีมขลิบม่วงเข้มที่ขึ้นงามเรียงเป็นแถวบนพื้นขอบถนน...โรงรถของบ้านทั่วไปที่นี้จะอยู่ในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าเล็กน้อยกับตัวบ้านชั้นบน พอเปิดประตูโรงรถเข้าบ้าน จะถึงทางเดินที่แยกไปยังห้องโถง ห้องนอนและห้องครัว...วิชาเดินตามเจ้าของบ้านไปในห้องโถง เท้าเหยียบลงบนพรมสีอ่อนที่นุ่มนวล ภายในห้องตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์สีเทาอ่อน กระดาษต้นไม้และเตาอิฐสีแดงเข้มทำให้ในห้องแลดูอบอุ่น มุมหนึ่งของห้องวางตู้โทรทัศน์และเครื่องเล่นเทปขนาดใหญ่อย่างเหมาะสม^{๔๔}

ขณะเดียวกัน ฉากสมมติบางฉากนั้น ผู้เขียนอาจให้รายละเอียดเพียงเล็กน้อย หรือไม่กล่าวถึงรายละเอียด เช่น ฉากร้านอาหารวังไทย ซึ่งเป็นฉากร้านอาหารที่วิชา นางเอกของเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ทำงานอยู่ ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดหรือสภาพใดๆ ของร้านทั้งสิ้น เพียงแต่กำหนดชื่อร้านขึ้นให้เป็นสถานที่ทำงานของนางเอกเท่านั้น

^{๔๔} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๗๘-๗๙.

การที่ฉากแต่ละฉาก มีรายละเอียดมากน้อยแตกต่างกันไปนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้เขียนและความสำคัญของฉากนั้น ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้บรรยายฉากบ้านของอิซยาอย่างละเอียด ทั้งนี้ ก็เนื่องจากผู้เขียนต้องการสื่อผ่านฉากสมมตินี้ให้ผู้อ่านได้เห็นสภาพบ้านเมืองของซีแอทเทิล ซึ่งเป็นเมืองที่ผู้เขียนได้เดินทางไปท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่แปลกแตกต่างจากฉากบ้านเมืองทั่วไปในเมืองไทยอีกด้วย ในขณะที่ฉากร้านอาหารวังไทยนั้น เป็นฉากที่ไม่ได้มีความสำคัญกับโครงเรื่อง และไม่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวใดๆ ดังนั้น ผู้เขียนจึงไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ฉากดังกล่าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ฉากสมมติที่ผู้เขียนสร้างขึ้นนั้น ต่างก็มีหน้าที่หรือบทบาทในนวนิยายด้วยกันทั้งสิ้น บทบาทของฉากสมมติที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น มีอยู่ดังต่อไปนี้

๑) ฉากสมมติเพื่อเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์หรือทำให้เรื่องราวดำเนินต่อไปได้ ฉากสมมติเหล่านี้ ผู้เขียนสร้างขึ้นเพื่อดำเนินเหตุการณ์ต่างๆ ในนวนิยาย ดังเช่น ฉากบ้านของนายกฤษณะ บิดาบุญธรรมของกรพินธุ์ จากเรื่อง**ในเรือนใจ** ซึ่งผู้เขียนได้บรรยายฉากไว้ดังนี้ว่า

ฉากหน้าต่างชั้นบนในห้องส่วนตัวของกรพินธุ์ มองลงมายังเบื้องล่าง จะเห็นความวุ่นวายที่เริ่มมีตั้งแต่เช้าตรู่ อาณาเขตบ้านหลังใหญ่ของนายกฤษณะ นักการเมืองที่กำลังเฟื่องในฝ่ายรัฐบาล แลแคบไปถนัดใจเมื่อมีการตั้งเต็นท์ใหญ่สองหลังเพื่อรับแขกหรือ ส่วนพื้นที่ที่เคยเป็นถนนนั้นถูกปรับเป็นซุ้มอาหารที่มีทั้งเจ้าบ้านจัดหามาเองและเพื่อนฝูงส่งมาช่วยงาน พอเริ่มสาย...ถนนหน้าบ้านที่เคยกว้างก็แออัดไปถนัดใจจากรถที่เข้ามาจอดเรียงไปตามความยาวของซอย^{๔๙}

ผู้เขียนได้บรรยายฉากบ้านของนายกฤษณะซึ่งกำลังจัดพิธีหมั้นหมายระหว่างกันตยศกับกรพินธุ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามีเหตุการณ์การหมั้นหมายเกิดขึ้น และการหมั้นหมายที่เกิดขึ้นนี้ก็เป็นจุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ทั้งหมดของเรื่อง และเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้คมกฤษกับกรพินธุ์นั้นมีโอกาสได้พบกันเป็นครั้งแรก เมื่อคมกฤษเป็นตัวแทนบิดามารดาของตนเองมาร่วมงาน

^{๔๙} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๘.

หมั้นของกันตยศและกรพินธุ์ นอกจากนี้ ฉากยังแสดงให้เห็นถึงฐานะอันมั่งคั่งของบิดาบุญธรรมของกรพินธุ์อีกด้วย

ตัวอย่างฉากสมมติอีกตัวอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อเป็นพื้นที่ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ คือ ฉากในนวนิยายเรื่อง **กิ้งเฝٰไ้ ไบร้ก** ที่ผู้เขียนได้สมมติฉากถนนหน้าโรงละครแห่งหนึ่งให้มีขนาดคับแคบอีกทั้งยังมีสิ่งกีดขวางการจราจรคือท่อน้ำเสียที่ไม่มีฝาปิด ดังที่ผู้เขียนบรรยายไว้ว่า “ถนนด้านซ้ายมือฝ้าครอบท่อแตกออกจนเปิดเป็นหลุมใหญ่”^{๙๐} ฉากสมมติฉากนี้ผู้เขียนได้กำหนดให้เป็นฉากที่สรรพค้ได้มีโอกาสเห็นอารตีเป็นครั้งแรก เมื่อสรรพค้ขับรถเข้าไปในซอยนี้และต้องหักรถหลบท่อที่ผู้เขียนกำหนดไว้ในฉาก จนกระทั่งเป็นเหตุให้เกิดชนกับอารตีที่กำลังเดินสวนเข้ามาในซอยนี้เช่นกัน จึงกล่าวได้ว่า ฉากสมมติฉากนี้ เป็นฉากสำคัญของเรื่องที่ทำให้ตัวละครเอกได้มาพบกัน เป็นต้น

๒) ฉากสมมติเพื่อเสริมให้เห็นภูมิหลัง สภาพชีวิตหรือลักษณะนิสัยของตัวละคร ฉากบางฉากที่ผู้เขียนสมมติขึ้นนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์เสมอไป ผู้เขียนอาจสร้างฉากขึ้นเพื่อเป็นการเสริมให้ผู้อ่านได้เห็นภูมิหลังหรือสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครชัดเจนยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จาก ฉากห้องพักของวริษา ในเมืองซานฟรานซิสโก ที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้อย่างละเอียดลอลอว่า

ห้องพักทั้งตึกนี้เป็นแบบ “สตูดิโอ” อายุหลายสิบปี มีเพียงห้องโถงกว้างๆ ห้องหนึ่งที่ใช้แบบอเนกประสงค์ ใช้เป็นทั้งห้องนั่งเล่น ห้องนอน และห้องทำงาน รวมกันหมด นอกนั้นก็ม้ห้องน้ำ ห้องครัว และตู้เสื้อผ้าขนาดใหญ่ฝังอยู่ในผนังเตียงเดียว โซฟายาวสีซีดจางที่หล่อนเย็บหมอนอิงสีสดเพื่อลดความเก่าแก่ของมันลง พร้้อมโต๊ะเล็กวางของคู่กันซึ่งหล่อนใช้เป็นโต๊ะอาหาร กับโต๊ะทำงานขนาดใหญ่ที่หล่อนใช้วางเครื่องคอมพิวเตอร์กับชิ้นงานต่างๆ นอกจากคอมพิวเตอร์เครื่องใหญ่แล้ว ของทุกชิ้นเป็นของเก่า หล่อนซื้อต่อจากคนไทยที่กลับบ้านมาด้วยราคาถูๆ...^{๙๑}

^{๙๐} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ้งเฝٰไ้ ไบร้ก**, หน้า ๑๒.

^{๙๑} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๑๐.

ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ฉากสมมตินี้ แสดงให้เห็นถึงฐานะ สภาพความเป็นอยู่ของวิชาที่ประเทศสหรัฐอเมริกาว่า วิชามีชีวิตที่ค่อนข้างลำบาก ต้องอยู่ใน ห้องพักเก่าๆ คับแคบ เป็นต้น

ตัวอย่างฉากสมมติต่อไปที่แสดงถึงภูมิหลัง ชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร คือ ฉากบ้านของอารตีในวัยเด็ก ที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ดังนี้

บ้านที่เป็นเพียงตึกแถวสี่ชั้นสามคูหา พี่ชายคนโตซึ่งเพิ่งแต่งงานยังไม่ได้ แยกบ้านยึดครองไปแล้วห้องหนึ่ง ที่เหลือนอกนั้นก็แออัดยัดเยียดไปด้วยสินค้า อันเป็นอะไหล่และชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องหนึ่งของชั้นสองเป็นที่อยู่ของคนงาน^{๙๒}

ฉากสมมตินี้ แสดงให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ในวัยเด็กของอารตีซึ่งอยู่ในครอบครัว คนจีนทำมาค้าขาย บ้านที่อารตีเติบโตขึ้นนั้นไม่เหมาะสมกับการเลี้ยงเด็ก ดังนั้น ผู้อ่านจึงจะ สามารถเข้าใจภูมิหลังครอบครัวของอารตี ที่ทำให้อารตีต้องย้ายไปอยู่กับเพื่อนสนิทของมารดา และกลายเป็นปมปัญหาในจิตใจของอารตีที่เกิดความน้อยใจมารดาของตน

๓) ฉากสมมติเพื่อแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศของเรื่อง ฉากสมมติเหล่านี้ ผู้เขียน สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงบรรยากาศ หรืออารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยาย ดัง ตัวอย่างเช่น ฉากงานแต่งงานระหว่างคมกฤษและกรพินธุ์ ซึ่งผู้เขียนได้บรรยายไว้ดังนี้ว่า

บรรยากาศหน้างานฉลองมงคลสมรสระหว่างคมกฤษกับกรพินธุ์อบอวล ไปด้วยเสียงหัวเราะของบรรดาเพื่อนเจ้าสาว กลิ่นดอกกุหลาบแดงที่แต่งโต๊ะยาว แต่ที่เด่นต้องยกให้ชুমดอกกรักที่วางโครงร้อยเป็นหงส์ขาวคู่ยกปีกสูงขนาดใหญ่ จะออยปากที่ตะแคงประสาณชูพวงดอกกุหลาบสีแดงสด ตัวหงส์เองก็สวมสร้อย ดอกไม้แปลกตา^{๙๓}

ฉากสมมติที่ผู้เขียนบรรยายไว้นี้ แสดงให้เห็นบรรยากาศที่รื่นรมย์ สวยงาม เต็มไปด้วยความรักและความสุข เช่นการที่ผู้เขียนเลือกใช้ดอกกุหลาบ ดอกกรักซึ่งเป็นดอกไม้ที่

^{๙๒} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไม้ ใบรัก, หน้า ๔๑.

^{๙๓} กิ่งฉัตร, ในเรือนใจ, หน้า ๖๘๔.

แสดงถึงความรักและยังมีกลิ่นหอมมาประดับตกแต่งในฉาก ก็ล้วนแต่แสดงถึงบรรยากาศของความรักหวานชื่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในฉากยังเต็มไปด้วยเสียงหัวเราะรื่นเริงจากบรรดาเพื่อนๆ ที่ล้วนแต่มีความสุขความยินดีกับเจ้าสาว ทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้ถึงบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรักความสุขได้อย่างชัดเจน

๔) ฉากสมมติที่เป็นสัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่างในนวนิยาย ฉากสมมติบางฉากนั้น ผู้เขียนก็สร้างขึ้นเพื่อสะท้อนอารมณ์ของตัวละครหรือเป็นสัญลักษณ์ที่จะสื่อถึงเนื้อหาในเรื่อง เช่น ในเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียนได้ใช้ฉากสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของกันตยศ ในขณะที่เดินออกจากการแต่งงานของกรพินธ์กับคมกฤชไว้ ดังนี้

ภายนอก...ฝนที่โปรยสายลงมาตั้งแต่เย็นยังคงทิ้งละอองบางๆ อยู่ไม่ขาด...กันตยศกลับเลือกที่จะผลัดบานประตูด้านหน้าของอาคาร ทอดมือเข้าไปตามถนนที่เปียกแฉะและสกปรก ไอน้ำของเม็ดฝนเม็ดเล็กจิวปะทะหน้า ไม่นานก็รวมตัวเป็นหยดน้ำใหญ่...ฟ้ามืด น้ำฝนซึมซับเปียกปอน บรรยากาศรอบข้างมีแต่ความหดหู่...ชีวิตของเขาก็เหมือนฟ้าฝนตอนนี้ มีแต่ความมืดมน มีแต่ความชุ่มชื้นหนาวสั่น แสงสว่างรอบตัวพร่าเลือน...^{๙๔}

คำบรรยายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้สร้างฉากที่มีสภาพอากาศฝนตกหนัก ฟ้ามืดครึ้ม สภาพอากาศเช่นนี้มักให้ความรู้สึกน่ากลัวและหดหู่ เศร้าหมอง ดังนั้น ฉากนี้จึงสามารถสะท้อนความรู้สึกของกันตยศที่มีความหดหู่ เศร้าใจเพราะต้องสูญเสียแทบทุกอย่างในชีวิต ไม่ว่าจะ เป็นหญิงคนรัก ฐานะหน้าที่การงาน ชื่อเสียงในสังคม อีกทั้งยังเป็นที่ยเกลียดชังของเพื่อนฝูง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เปรียบเทียบชีวิตของกันตยศกับบรรยากาศของฉากนั้นไว้อีกด้วยว่า มีแต่ความมืดมน เหน็บหนาวไม่ต่างกัน ดังนั้น ฉากนี้จึงเป็นฉากที่ช่วยสะท้อนอารมณ์ของตัวละครได้เป็นอย่างดี

อนึ่ง ฉากแต่ละฉากนั้น อาจไม่ได้ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เช่นฉากบางฉากนอกจากจะเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ ทำให้เรื่องราวดำเนินไปหรือช่วยสร้างบรรยากาศให้กับเรื่องแล้ว ยังสามารถสะท้อนหรือสื่อถึงนัยบางประการในนวนิยายได้อีกด้วย

^{๙๔} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ่งไผ่ ใบรัก**, หน้า ๖๙๑-๖๙๒.

ดังเช่น จากบ้านนายกฤษณะ ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดงานหมั้นของกรพินธุ์และกันตยศ จากนั้นมีหน้าที่ เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ดังที่ได้อธิบายไว้ใน**หัวข้อที่ ๑)** ในขณะเดียวกัน จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนก็ได้บรรยายสภาพของงานหมั้นที่ถึงแม้จะเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ แต่ก็มีควมวุ่นวาย อึดอัด โดยไม่มีบรรยากาศของความสุข ความชื่นบานเลย ตรงกันข้ามกับฉากงานแต่งงานของกรพินธุ์ที่ผู้เขียนบรรยายฉากให้มีบรรยากาศของความรัก ความสุขตามที่ได้กล่าวไปแล้วใน**หัวข้อที่ ๓)** ฉากสองฉากที่แตกต่างกันนี้ จึงอาจเป็นนัยสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกันในการหมั้นและการแต่งงานทั้งสองครั้งของกรพินธุ์ กล่าวคือ ในการหมั้นครั้งแรกกับกันตยศนั้น กรพินธุ์ไม่ได้รับรักและมีความสุข ผิดกับการแต่งงานกับคมกฤษในครั้งหลัง ที่เธอตัดสินใจแต่งงานด้วยความรักอย่างแท้จริง

๓.๔.๒ ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริง

ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงนั้น หมายถึง ฉากที่มีอยู่จริงซึ่งผู้เขียนไม่ได้สมมติขึ้น นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้ ใช้ฉากซึ่งเป็นสถานที่ที่ปรากฏอยู่จริงแทบทั้งหมด กล่าวคือ สถานที่ท่องเที่ยวที่ตัวละครเดินทางไปนั้น ล้วนแต่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวจริงๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้ เนื่องจากนวนิยายประเภทนี้เป็นนวนิยายกึ่งสารคดีท่องเที่ยว จึงต้องการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ผู้อ่านด้วย ฉากแต่ละฉากที่ตัวละครเดินทางไปนั้น จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในเชิงสารคดีด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่อง ดังนี้

รัตนาวดี เป็นนวนิยายรักที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศแถบยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี สวิตซ์เซอร์แลนด์ อิตาลี ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนได้นำเสนอหลายแห่ง เช่น ปราสาท Chambord ในประเทศฝรั่งเศส ทะเลสาบ Bodan ในประเทศเยอรมนี เป็นต้น

ทางรัก – สายสัมพันธ์ ทั้งสองเรื่องเป็นนวนิยายที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน เป็นนวนิยายที่นำเสนอการท่องเที่ยวประเทศแถบยุโรป เช่น เยอรมนี สวิตซ์เซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส อิตาลี เช่นเดียวกับเรื่อง**รัตนาวดี** สถานที่ที่ปรากฏในนวนิยาย เช่น กำแพงเบอร์ลิน ค่ายกักกันชาวยิวในเมืองดักเซาว์ ในประเทศเยอรมนี พระราชวังแวร์ซายส์ ในประเทศฝรั่งเศส เมืองอีแควม ในประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

เยี่ยมวิมาน เป็นนวนิยายที่นำเสนอการท่องเที่ยวประเทศอังกฤษ รวมทั้งแคว้นเวลส์ และสกอตแลนด์ สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในเรื่อง เช่น พระราชวังแฮมตันคอร์ท ปราสาทคาร์ดิฟ เมืองเกรทนากรีน เมืองชายแดนของเขตสกอตแลนด์ เป็นต้น

ยามเมื่อลมพัดหวน เป็นนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวในประเทศฝรั่งเศสและอังกฤษ โดยจะเน้นที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นสำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายนี้ เช่น พิพิธภัณฑลัฟวร์ พระราชวังแวร์ซายส์ หอไอเฟล เป็นต้น

ในเรือหัวใจ เป็นนวนิยายที่นำเสนอการท่องเที่ยวในแถบยุโรป เช่น อิตาลี อังกฤษ ฝรั่งเศส ตัวอย่างของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น โคลอสเซียม ประเทศอิตาลี พระราชวัง Doges ในเมืองเวนิส วิหารนอเตรอดาม ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

บทเพลงแห่งคิมหันต์ เป็นนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษ สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในเรื่อง เช่น เมือง Stratford-upon-Avon สโตนเฮนจ์ เมืองออกซ์ฟอร์ด หรือเมืองเอ็กซีเตอร์ เป็นต้น

แสงดาวฝั่งทะเล เป็นนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่นำเสนอการท่องเที่ยวในเมืองซีแอตเทิล ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา ตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยว เช่น น้ำตกไนแอการา พิพิธภัณฑลัประวัติศาสตร์และอุตสาหกรรมแห่งซีแอตเทิล เป็นต้น

อมาญาส์ เป็นนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศสเปน บริเวณเกาะอิบิซา ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอภาพธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และงดงามของเกาะรวมทั้งวิถีชีวิตของผู้คนที่นี่

กิ่งไผ่ใบรัก เป็นนวนิยายที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศจีน สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในเรื่อง เช่น กำแพงเมืองจีน พระราชวังหลวง เมืองกู่หยลลิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเสนอเกี่ยวกับหมู่บ้านในชนบทของจีนอีกด้วย

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวซึ่งเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวมีการกำหนดให้ตัวละครเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ มากมาย สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้จึงได้กลายเป็นฉากที่ปรากฏในเรื่อง อย่างไรก็ตาม ในการบรรยายฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงเหล่านี้ ผู้เขียนจะให้ความสำคัญต่อรายละเอียดในเชิงความรู้ต่อสถานที่เหล่านั้นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านฉากนั้นเอง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง การบรรยายฉากปราการเก่าแก่บนภูเขามารีน (Und Festung Marienberg) ในนวนิยายเรื่อง**ทางรัก** ดังนี้

“ทางเข้าเป็นประตูโค้งมึนหมึมาสลักลวดลายแบบเก่า ปราการนี้คือบ่อม
ทหารของท่านบิชอปซึ่งเป็นผู้ปกครองเมือง กลางลานภายในบ่อมมีบ่อน้ำลึกถึง
๑๘๒ เมตร เรียกว่าเจาะถึงทางน้ำ ต่อท่อไปยังแม่น้ำกันเลยทีเดียว ฉะนั้นให้ข้าศึก
มาล้อมเท่าไร ทหารในบ่อมก็ไม่มีวันอดตาย และยังมีทางเดินใต้ดินลอดออกไป
ริมแม่น้ำไมน์ด้วย...ใกล้กับบ่อน้ำ ยังมีหอคอยกลม สำหรับช่างนักโทษ ห้องที่ซัง
มีด อับ เย็น เป็นห้องแคบๆ เขาว่าท่านพระคุณเจ้าเคยจับกรมการเมือง ๑๓
คนมาขังไว้ ... นอกจากนี้ ยังมีที่เก็บข้าวสาลี และอาหารรวมทั้งไวน์ด้วย ตัว
บ่อมมีกำแพงสองชั้น ระหว่างกำแพงชั้นนอกและชั้นใน เคยเป็นคูน้ำ หากเดี๋ยวนี้
น้ำแห้งหมดแล้ว มีแต่ต้นไม้ขึ้นครึ้ม เสียงนกร้องจุกจิก ระหว่างกำแพงชั้นนอก
และชั้นในมีสะพานหินเชื่อม ในยุคโบราณ ถ้ามีข้าศึกยกเข้าตี เห็นที่ทำว่าจะ
รักษากำแพงชั้นนอกนี้ไว้ไม่ได้ เขาก็จะทำลายสะพานเหล่านี้ แล้วเข้าไปอยู่ใน
กำแพงชั้นใน...”^๕

ฉากที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยายรายละเอียดไว้อย่าง
ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้นั้นได้ นอกจากนี้ ผู้เขียนยัง
ได้สอดแทรกเคล็ดลับเกร็ดความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่เหล่านั้นในระหว่างการบรรยายฉากอีก
ด้วย การให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์แก่ผู้อ่าน นับเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่นวนิยายรัก เพราะ
นอกจากผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ของสถานที่
สำคัญต่างๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ ฉากบางฉาก ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ผู้เขียน
อาจบรรยายสภาพภูมิประเทศหรือทิวทัศน์ของสถานที่นั้นๆ ไว้อย่างละเอียดลออ ดังเช่นเรื่อง
แสงดาวฝั่งทะเลที่ผู้เขียนได้บรรยายฉากสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองซีแอตเทิลที่เรียกว่า สตีเวนส์-
แพสส์ โดยกล่าวถึงสภาพภูมิประเทศและทิวทัศน์ไว้อย่างละเอียดดังนี้

...ระหว่างรถไต่ขึ้นสูงไปเรื่อยๆ ขวามือนอกหน้าต่างของหล่อนคือแผ่น
ภูเขาที่ตัดสูงระหว่างแผ่นหินที่ไต่เรียงเป็นหลิบเป็นชั้นสองข้างทางคือหยดน้ำแข็ง
ที่เกาะยาวเป็นสายเล็กสายน้อย เรียงซิดรากับม่านหินงอกหินย้อยในถ้ำ

^๕ โรสราเลน, **ทางรัก**, หน้า ๒๐๔-๒๐๕.

ทว่ามานี้ชาวไسرائวแห่งคริสตัส พกกระทบแสงแดดยามสายก็เปล่ง
ประกายระยิบระยับจับตา ราวเหลี่ยมเพชรต้องแสงไฟดูทั้งสวยและเย็นเยียบจน
นากลัวระคนกัน

และเหมือนกับเมื่อวานที่สโนโคล์มีแพสส์ ความงามและความมหัศจรรย์
ของธรรมชาติดูยิ่งใหญ่อลังการ สร้างความอัศจรรย์ใจให้กับมนุษย์ไม่มีวันหมด
เพราะเพียงวันทซัปผ่านโค้งถนนที่ด้านหนึ่งเป็นผาสูงง่า ข้างหนึ่งคือหุบเหวลึก
กั้นหินก้อนเหลี่ยมหนาที่คลุมด้วยหิมะขาวโพลน มองออกไปเห็นเพียงยอดสนเขียว
แบกหิมะอยู่ไร่ คลายโค้งออก ภูเขาสูงใหญ่ที่ปกคลุมด้วยหิมะก็ปรากฏเด่นขึ้น
ทางขวามือ^{๙๖}

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เขียนได้บรรยายฉากภูมิประเทศของ
สถานที่ดังกล่าวอย่างชัดเจนจนผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงภาพความสวยงามของสถานที่นั้นได้

นอกจากนี้ ฉากที่นำเสนอเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น อาจไม่จำเป็นต้องนำเสนอ
แต่เฉพาะส่วนที่เป็นสถานที่เท่านั้น แต่อาจนำเสนอเกี่ยวกับสภาพชีวิตของผู้คนในเมืองนั้นๆ
ไปด้วย เช่น ในเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนได้บรรยายฉากผู้คนในเมืองม็องดอร์ ประเทศฝรั่งเศสซึ่ง
เป็นเมืองที่ชาวยุโรปใช้เป็นสถานที่รักษาโรคหอบหืด ผู้คนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ป่วยด้วยโรคนี้
จึงมักต้องใช้ผ้าคลุมหัวในยามเช้าเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นต้น

...ทั้งเมืองเต็มไปด้วยเด็กคลุมหัว เด็กทุกขนาด มีตั้งแต่ขนาดยังเดิน
ไม่ได้ ผู้ใหญ่ต้องอุ้มไป ขนาดเดินเตาะแตะ ขนาด ๖-๗ ขวบจนขนาดโตเกือบ
เป็นหนุ่มเป็นสาวก็มี...^{๙๗}

ในเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนยังได้บรรยายฉากสภาพผู้คนในเมือง Appenzell ซึ่งเป็น
เมืองเก่าในประเทศเยอรมนี ผู้คนบางส่วนก็ยังคงดำเนินชีวิตแบบเดิมๆ เช่นใส่เครื่องแต่งกายแบบ
โบราณดังนี้ว่า

^{๙๖} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๑๕๑.

^{๙๗} ว.ณ ประมวลุมารค, **รัตนาวดี** (กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, ๒๕๓๖), หน้า ๙๑.

บ่ายวันนี้ก็ไปเที่ยวที่เมือง Appenzell มา เมืองนี้น่าเอ็นดูดี ชาวบ้าน
ยังแต่งตัวแบบโบราณอยู่ก็มี เผอิญตอนเราไปถึงเขามีงานแต่งงาน ผู้คนที่มาใน
งานแต่งตัวน่ารักเดินมาตามถนนจะไปทำงาน พวกผู้หญิงสวมเสื้อมีเชือกร้อยที่
ตรงหน้าอก ใส่เสื้อผ้ากันเปื้อนลูกไม้ เด็กๆ วิ่งเล่นตามถนนเท้าเปล่าก็มี พอ
เห็นพวกเราทั้งหมดก็วิ่งตามดูอย่างสนุกสนาน คล้ายดูแห่อะไรสักอย่าง คนเมืองนี้
สุขภาพดีจัง แก้มแดงกลมโดยมากเห็นจะเป็นเพราะหน้าหนาวหนาวจัดและมี
อาหารดี ๆ เช่น เนย นม กินมากมาย^{๙๔}

ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยาย
ให้ผู้อ่านได้รับรู้ภาพภูมิประเทศ ทิวทัศน์ หรือแม้แต่สภาพผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ เสมือนกับว่าผู้อ่าน
ได้เดินทางมาเที่ยวด้วยตนเอง จึงนับเป็นคุณค่าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของนวนิยายรักแนว
ท่องเที่ยว นอกจากนี้ ฉากภูมิประเทศที่สวยงามเหล่านี้ยังอาจกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกต้องการ
เดินทางมาท่องเที่ยวสถานที่เหล่านั้นด้วยตนเองอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงเหล่านี้ ก็ยังคงมีบทบาทหน้าที่ในนวนิยาย
เช่นเดียวกับฉากสมมติ กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์หรือทำให้เรื่องราวดำเนินไป
บทบาทหน้าที่ของฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงข้อนี้ ถึงแม้ว่าจะเหมือนกับฉากสมมติที่ผู้เขียนสร้างขึ้น
แต่ผู้เขียนก็จะให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถานที่จริงนั้นไปพร้อมๆ กัน ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง
แสงดาวฝั่งทะเล ผู้เขียนได้บรรยายฉากฟอร์ทวอร์เดิน สวนสาธารณะของรัฐซีแอทเทิลที่อดีต
เคยเป็นค่ายทหาร ดังนี้

ค่ายนี้ตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๙๖ เพื่อเป็นจุดป้องกันอ่าวพูเจตซาวด์
จากข้าศึกทางทะเล แต่ปีใหญ่จากค่ายนี้ไม่เคยลั่นกระสุนแม้แต่นัดเดียว
อีก ๗๗ ปีต่อมา ค่ายทหารแห่งนี้ก็ถูกโอนเพื่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ ตัวค่าย
มีพื้นที่ราว ๔๔๓ เอเคอร์ ตั้งอยู่ริมอ่าวกว้างที่เว้าเข้ามา มองจากจุดจอดรถจะเห็น
พื้นน้ำสะท้อนแดดระยิบระยับงดงาม พื้นที่ตรงกลางอ่าวเป็นสนามหญ้ากว้าง
เรียบราวกับปูพรม ริมสนามสุดลูกหูลูกตาข้างหนึ่งมีบ้านทรงวิคตอเรียขนาดใหญ่

^{๙๔} ว.ณ ประมวลุมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๑๔๗.

รูปร่างสวยงามสมบูรณ์ ทาสีอ่อน เรียงรายอยู่เป็นแถว บ้านเหล่านี้แต่ก่อนใช้เป็นที่พักของนายทหารผู้ใหญ่ แต่ตอนนี้เปิดให้เช่าสำหรับบุคคลทั่วไปที่ต้องการพักผ่อนอย่างสงบ ส่วนอีกฟากคืออาคารที่ทำการของค่าย ซึ่งปัจจุบันบางส่วนกลายเป็นพิพิธภัณฑ์อาวุธหนักและที่ทำการของสวนสาธารณะ^{๙๙}

ตัวอย่างที่ยกมานี้จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยายจากสวนสาธารณะแห่งนี้ไว้ อย่างละเอียด มีการให้ข้อมูลความรู้ในเชิงสารคดีซึ่งอาจเกินความจำเป็นในการบรรยายจาก โดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนจงใจกำหนดให้ฉากนี้เป็นสถานที่ที่ภวัตและวิชาต้องมาเที่ยวด้วยกันเพียงลำพัง และวิชาเกิดล้มป่วยอย่างกะทันหันให้ภวัตต้องเป็นฝ่ายดูแล ทั้งนี้ก็เพราะบรรยากาศของสวนสาธารณะซึ่งเป็นโล่งกว้าง น่าจะเปิดโอกาสให้พระเอกสามารถดูแลช่วยเหลือนางเอกได้อย่างสะดวกและใกล้ชิดมากกว่าที่ผู้เขียนจะกำหนดให้ตัวละครเกิดล้มป่วยในตัวเมืองหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยผู้คนจอแจ เป็นต้น

ตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นการใช้ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในนวนิยาย เช่น เรื่อง **รัตนาวดี** ที่ผู้เขียนได้กำหนดให้ฉากปราสาทบ็อนเนวัลในประเทศฝรั่งเศสเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ที่นายเล็กได้ช่วยเหลือท่านหญิงรัตนาวดีที่เกือบประสบอุบัติเหตุพลัดตกลงไปในช่องบนป้อมของปราสาท ผู้เขียนได้บรรยายฉากนี้พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่แห่งนี้ไปพร้อมๆ กัน ดังนี้

ปราสาทมโหฬารอีกปราสาทหนึ่งชื่อ Chateau Bonneval ... ปราสาทสุดท้ายนี้หรรษา ใหญ่โตมโหฬาร พระมหากษัตริย์หลายสมัยเคยเสด็จมาเป็นแขกของเจ้าของปราสาท มี draw bridge มหึมา หญิงป็นขึ้นไปดูบนป้อมยอดปราสาทเพื่อดูวิว เห็นมีช่องใหญ่อยู่ตรงพื้น ถ้ามองอะไร ได้ความว่าเป็นช่องซึ่งเมื่อครั้งโบราณใช้สำหรับเททรายคั่วร้อนๆ น้ำเดือดๆ หินก้อนโตๆ น้ำมันร้อนๆ ลงไปใส่เข้าศึก^{๑๐๐}

^{๙๙} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๒๕๗-๒๕๘.

^{๑๐๐} ว.ณ ประมวญมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๙๒.

ตัวอย่างของฉากเรื่อง **รัตนาวดี** แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนเลือกใช้ฉากเพื่อสร้างเหตุการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล ตั้งแต่การกำหนดให้ฉากนี้เป็นพระราชวังที่ยิ่งใหญ่อลังการจนทำให้นางเอกเกิดความสนใจกระทั่งต้องปีนขึ้นไปเที่ยวชมบนบ่อมปราสาท ซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่จะกำหนดให้นางเอกเกิดอุบัติเหตุให้พระเอกเข้าไปช่วยเหลือได้ทัน เนื่องจากบ่อมย่อมต้องมีขนาดที่เล็กพอสมควร อีกทั้งยังมีช่องบนทางเดิน ทำให้นางเอกซึ่งในขณะนั้นกำลังให้ความสนใจกับพระราชวังไม่ทันระมัดระวังจนสะดุดและเกือบพลัดตกลงไปได้ การที่ผู้เขียนเลือกใช้ฉากอย่างเหมาะสม นับเป็นการช่วยให้พระเอกนางเอกนั้นมีโอกาสได้ใกล้ชิดกัน โดยไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นการจืดจางเกินไป

นอกจากฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงจะทำหน้าที่เช่นเดียวกับฉากสมมติแล้ว ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริง ก็ยังมีบทบาทหน้าที่เพิ่มเติมจากที่กล่าวมาข้างต้น ดังนี้

๑) ฉากที่เป็นสถานที่จริงทำหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรักของตัวละคร เนื่องจากนวนิยายแนวท่องเที่ยวกลุ่มที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ จัดอยู่ในกลุ่มนวนิยายรัก ดังนั้นจึงต้องมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรัก การที่ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครต้องเดินทางท่องเที่ยวไปยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวบางฉากที่มีทัศนียภาพที่งดงาม มีบรรยากาศสดชื่น สวยงามน่ารื่นรมย์ ก็ถือเป็นการช่วยส่งเสริมให้คนเกิดความรักต่อกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวไปยังสถานที่แห่งหนึ่งย่อมเป็นเสมือนการเปลี่ยนโลกของผู้ท่องเที่ยวจากโลกปัจจุบันไปสู่โลกที่มีแต่ความสนุกสนาน ผ่อนคลาย เพราะในเวลาที่มีการท่องเที่ยวนั้น ผู้ท่องเที่ยวย่อมละทิ้งหน้าที่หรือภารกิจของตนไปชั่วคราว จึงยอมทำให้จิตใจของคนเหล่านั้นสดชื่นผ่อนคลายกว่าในเวลาปกติ ดังนั้น การที่ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้เดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ก็ย่อมช่วยให้จิตใจของตัวละครเหล่านั้นสดชื่นผ่อนคลายจากปัญหาหรือความยุ่งยากนานาประการและการได้เปลี่ยนสภาพแวดล้อมไปจากเดิม อีกทั้งยังเป็นการเปลี่ยนไปสู่สภาพแวดล้อมที่สวยงาม ก็ทำให้คนหรือตัวละครที่เดินทางท่องเที่ยวนั้น ได้มีโอกาสเปิดใจเรียนรู้ถึงสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต รวมถึงบุคคลที่ร่วมเดินทางอยู่ในโลกแห่งการท่องเที่ยวกับตนเองได้มากขึ้นอีกด้วย ดังนั้น ฉากสถานที่อันงดงามซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้น จึงย่อมมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ตัวละครเกิดความผ่อนคลายหรือความรื่นรมย์ในจิตใจและสามารถเปิดใจรับบุคคลอื่นได้ง่ายขึ้นนั่นเอง

ตัวอย่างของฉากที่มีบรรยากาศสวยงาม น่ารื่นรมย์ เหมาะแก่การสร้างเสริมความรักของตัวละครนั้น เช่น ฉากสวนสาธารณะในเมือง Shanklin จากเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ที่ผู้เขียนบรรยายไว้ดังนี้

เราไปหยุดอยู่ในสวนสาธารณะ ในตอนนั้นโคมเริ่มเรื่องแสงขึ้นตามส่วนต่างๆ พร่าวพร้อยเหมือนหิ่งห้อย มีคอนเสิร์ตกลางแจ้งในฤดูร้อนให้ฟังได้ด้วย ได้ยินเสียงเพลง Violin Concerto in D ของไซคอฟสกีแว่วมาตามลม ท่อนแรกกลายเป็นทำนอง “ลืม ลืมหมดแล้วหรือไร แสงจันทร์ที่เคยเป็นใจ หลบบัง ม่านไพร้อย่างกิ่ง...ไ้ใครบ่ ท่วงทำนองโรแมนติกเอากการ...”^{๑๑}

ผู้เขียนได้บรรยายถึงบรรยากาศที่งดงามในฉาก ไม่ว่าจะเป็แสงสว่างที่ส่องแสง เรื่อเรื่องจากโคมไฟมากายราวกับหิ่งห้อย อีกทั้งยังมีเสียงที่ไพเราะอ่อนหวานจากดนตรีคลาสสิก มาบรรเลงเพลงที่มีความหมายเคล้าคลอเข้ากับบรรยากาศอีกด้วย บรรยากาศที่งดงามเช่นนี้มี ส่วนสร้างอารมณ์อ่อนหวานให้แก่ผู้ที่อยู่ในที่นั้นได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนจึงได้กำหนดให้โอมพระเอกของเรื่องตัดสินใจสารภาพความรู้สึกของตนที่มีต่อคิมหันต์ในฉากนี้นั่นเอง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าฉากที่เป็นสถานที่ที่งดงามนั้น อาจมีบทบาทส่งเสริมความรักระหว่างตัวละคร อีกทั้งยังทำให้ผู้อ่านนั้นรู้สึกเคลือบเคลิ้มไปกับบรรยากาศและความรักของตัวละครอีกด้วย

ตัวอย่างอีกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ฉากที่งดงามมีส่วนช่วยสร้างเสริมความรักให้แก่ตัวละครก็คือ ในเรื่อง **สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้บรรยายถึงฉากทางที่จะไปยังเขื่อน Mattmark ในประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์ไว้อย่างสวยงาม ดังนี้ว่า

ริมทางก่อนขึ้นสู่สันเขื่อนกั้นน้ำที่ Mattmark นั้น ข้างทางคือธารน้ำไหล ที่คดเคี้ยวไปในระหว่างแก่งหิน ตามโขดเขาลำเนาไพรสะพรั่งด้วยดงดอกหญ้า สีเหลือง ชมพู ม่วง คราม ม่วงแดง ชนิดที่คุ้นไม่เคยเห็นที่ไหนสวยเท่าที่นี้มาก่อนเลย...พอคุณมองจอดรถเข้าข้างทาง คู่สี่ก็แทบจะออกวิ่งไปริมธารน้ำโดยมีเจ้าอันสก็้าของคุณหมอมเห่าโฮ้งๆ ตามไปติดๆ น้ำในลำธารเย็นเฉียบคล้ายน้ำที่เพิ่งละลายจากตู้น้ำแข็ง หากไล่แจ้วจนสะท้อนเห็นเมฆหมอกที่ลอยอยู่เบื้องบน รอบด้านคือทิวเขาสูง หากดูเหมือนถูกแต้มไว้ด้วยสีเหลือง ชมพู ม่วง ของดอกไม้ที่บ้านทั่วท้องทุ่ง...

^{๑๑} ว.วินิจฉัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์** (กรุงเทพฯ: เพื่อนดี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๖.

...ท่ามกลางแสงแดดสีทองที่ฉายไปทั่วทุ่งดอกไม้ เสียงหัวเราะของเราดู
เหมือนจะสะท้อนก้องมาจากหน้าผา...^{๑๐๒}

ผู้เขียนได้บรรยายภาพของฉากนี้ไว้อย่างงดงาม ภาพของธารน้ำเล็กๆ ที่ไหลสะอาด
ไหลผ่านท้องทุ่งที่เต็มไปด้วยดอกไม้หลากสีนั้น ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกสดใส สดชื่น อ่อนหวาน
แก่ผู้ที่ได้ไปพบเห็น ดังเช่นตัวละครเอกในเรื่อง คือศุภิพรและชยานนท์ ที่ได้ไปท่องเที่ยวที่สถานที่
แห่งนี้ ทั้งสองคนต่างก็รู้สึกสดชื่น และได้หัวเราะเฝ้ากันอย่างมีความสุขในทุ่งดอกไม้ที่สวยงาม
บรรยากาศที่สดชื่นรื่นรมย์เช่นนี้ ย่อมส่งเสริมให้ตัวละครมีความรู้สึกอ่อนหวานได้มากยิ่งขึ้น และ
ความรู้สึกนี้ก็สามารส่งเสริมให้ตัวละครเกิดความรักต่อกันหรือเพิ่มพูนความรักที่มีอยู่ให้มากขึ้น
ก็ได้

๒) ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงบางฉากนั้น ผู้เขียนได้บรรยายขึ้น โดยมีจุดประสงค์
เพียงอย่างเดียว คือ ถ่ายทอดข้อมูลความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยวให้ผู้อ่านทราบเท่านั้น ฉากเหล่านี้
ไม่ได้มีบทบาทอื่นๆ เลย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างเช่น ในเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้
บรรยายฉากสวนเคนซิงตันไว้ดังนี้

ไปไม่เท่าไรก็ถึงเคนซิงตันการ์เดนส์ ผู้คนเดินสวนกันไปมา สวนด้านที่
เข้าไปสวยงามน้อยกว่าในรูป บางตอนหญ้าขึ้นไสวทีเดียว ไม่ยกไหล่ให้เรียบ เศษ
กระดาษก็ยังพอมีหล่นให้เห็นตามทาง แต่รวมๆ แล้วก็ยังน่าเดินอยู่ดี..วิ่งไปไม่รู้
ไปเจอ Peter Pan Statue เข้าจนได้ หนูมแพนยืนเป่าขลุ่ยอยู่บนแท่นสูง มีนางฟ้า
มีปีกนั่งเกาะพื้นฟังเพลง ฐานล่างมีนางฟ้ามีปีกหลายตัวบินว่อน และสัตว์น่ารัก
ตัวเล็กตัวน้อยแหวดล้อม

ดีใจเหมือนเจอเพื่อนเก่า เพราะรักนิยายสำหรับเด็กของ James Barrie
มานานแล้ว ตัวเจ้าของเรื่องชอบสวนนี้ จึงเลือกให้เอามาตั้งไว้ที่นี่ เมื่อ ค.ศ.
๑๙๑๒ เขากันว่าเป็นรูปปั้น (หรือหล่อ?) สวยน่ารักที่สุดในลอนดอน โด่งดัง
ก่อนวอลท์ ดิสนีย์เอาไปทำหนังการ์ตูนเสียอีก...”^{๑๐๓}

^{๑๐๒} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์** (กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๓๙), หน้า ๔๒๐-๔๒๑.

^{๑๐๓} ว.วินิจชญกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๒๓.

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้บรรยายถึงสถานที่สำคัญในสวนแห่งนี้รวมถึงประวัติไว้เพิ่มเติมอีก แต่ทั้งนี้ ผู้เขียนไม่ได้ใช้ฉากสวนนี้เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ใดๆ เลย นอกจากที่คิมหันต์ตัวละครเอกมาเดินเล่นในสวนแห่งนี้ และถ่ายทอดออกมาเป็นบันทึกส่วนตัวเท่านั้น ฉากสถานที่แห่งนี้ จึงเป็นเพียงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนจงใจนำเสนอต่อผู้อ่านเพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างอีกประการที่แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเจตนาที่จะใช้ฉากเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดข้อมูลความรู้ในเชิงสารคดีท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียว จะเห็นได้จากฉากในเรื่อง **ทางรัก** ที่ผู้เขียนได้กำหนดให้ตัวละครเดินทางไปเที่ยวค่ายกักกันดักเขาในเยอรมนี และให้ผู้เขียนนั้นได้บรรยายฉากเหล่านั้นเพื่อให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประวัติของค่ายกักกันนี้โดยเฉพาะ ดังนี้

ดักเขา (Dachau) เป็นชื่อตำบลเล็กๆ อยู่ห่างจากมิวนิเชินราวๆ ๒๘ กิโลเมตร ณ ที่นี้เคยเป็นค่ายที่คุมขังเชลยชาวยิวที่ใหญ่ที่สุดของเยอรมัน จนเป็นที่กล่าวกันว่า จำนวนชาวยิวที่ตายลงยังค่ายแห่งนี้มากกว่าคนเยอรมันที่อยู่ในดักเขาปัจจุบันถึง ๕ เท่า... ตามประวัติกล่าวว่า ค่ายกักขังเชลยในดักเขาสร้างขึ้นในเดือนมีนาคม ๑๙๓๓ และพอสร้างเสร็จก็มีเชลยมาประเดิมอยู่ถึง ๔,๘๒๑ คน (อย่าย้อถามว่าหล่อนไปยื่นนับมาจะเป็นอันขาด ศุภีดูจากสถิติที่เขาทำไว้ล่ะ และแอบลอกของเขามา) จากนั้นก็มีทยอยมาเรื่อยๆ จนถึงปี ๑๙๔๕ มีเชลยที่ผ่านและขึ้นบ็องเช็กในค่ายนี้ถึง ๒๐๖,๒๐๖ คน (เลขสวยนะคะ สงสัยคุณนายสมบุญอ่านแล้วจะเอาไปซื้อหวย) ชีวิตที่อยู่ในค่าย เขาทำตารางไว้ละเอียดดูๆ ก็คล้ายทหารหรือนักเรียนประจำในโรงเรียนบางขวางวิทยาหรือคลองเปรม-วิทยา...^{๑๐๔}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้บรรยายชีวิตประจำวันของเชลยชาวยิวในค่ายนี้อย่างละเอียด อีกทั้งยังบรรยายให้เห็นถึงสภาพและข้าวของต่างๆ ที่จัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ฉากในค่ายกักกันแห่งนี้ ไม่ได้มีเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องใดๆ เลย นอกจากจะเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่ตัวละครเอกเดินทางไปเที่ยวเท่านั้น

^{๑๐๔} โรสลาเลน, **ทางรัก**, หน้า ๓๕๕.

ตัวอย่างของฉากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนี้ จะมีลักษณะเฉพาะที่เพิ่มเติมจากนวนิยายประเภทอื่นๆ กล่าวคือ ฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวส่วนใหญ่นั้นจะเป็นฉากที่มาจากสถานที่จริง และฉากเหล่านั้น ก็มีบทบาทเฉพาะสองประการด้วยกัน คือ ฉากจะเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยวให้แก่ผู้อ่าน และยังมีบทบาทในการส่งเสริมความรักให้แก่ตัวละครอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ฉากซึ่งเป็นสถานที่จริงนี้ ก็ยังคงมีบทบาทเช่นเดียวกับฉากสมมติทั่วไป กล่าวคือ ยังคงทำหน้าที่เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องด้วยนั่นเอง

นอกจากนี้ ฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวก็ยังคงมีฉากสมมติเช่นเดียวกับนวนิยายประเภทอื่น อีกทั้งยังมีหน้าที่และบทบาทสำคัญในนวนิยายด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ฉากเหล่านี้ จะทำหน้าที่เป็นสถานที่ให้เหตุการณ์ดำเนินไป อีกทั้งยังเป็นสื่อให้เห็นถึงภูมิหลังของตัวละคร รวมทั้งสะท้อนให้เห็นบรรยากาศของเรื่องหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้อีกด้วย

๓.๕ บทสนทนา (dialogue)^{๑๐๕}

บทสนทนา คือคำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง ความคิดหรือการรำพึงรำพันของตัวละครในเรื่อง เนื่องจากนวนิยายเป็นวรรณกรรมที่มีขนาดยาว การแตงนวนิยายโดยใช้บทบรรยายหรือพรรณนาตลอดทั้งเรื่องอาจทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างน่าเบื่อ การนำบทสนทนาเข้ามาแทรกระหว่างบทบรรยายอาจช่วยให้นวนิยายมีชีวิตชีวามากขึ้น ช่วยให้การดำเนินเรื่องสมจริงมีการพูดจาเหมือนกับชีวิตจริงโดยทั่วไปของมนุษย์ บทสนทนาอาจช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในนวนิยายดังต่อไปนี้

๑. สร้างความสมจริงให้แก่นวนิยาย เนื่องจากนวนิยายนั้นเป็นการจำลองภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการสนทนาหรือการพูดจารำพึงรำพันซึ่งเป็นลักษณะของมนุษย์จึงย่อมจะช่วยสร้างให้เกิดความสมจริงให้กับนวนิยายมากขึ้น

๒. ปูพื้นฐานและเปิดเผยลักษณะนิสัยตลอดจนแนวคิดของตัวละคร ทั้งตัวละครที่เป็นผู้พูดและผู้ที่ถูกกล่าวถึง

๓. ช่วยสร้างอารมณ์ที่หลากหลายให้แก่นวนิยาย เช่น อารมณ์ขบขัน หรือโศกเศร้า เป็นต้น

^{๑๐๕} กุหลาบ มัลลิกะมาส, **วรรณคดีวิจารณ์** (กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑), หน้า ๑๓๔.

ลักษณะของบทสนทนาที่ดีนั้น นอกจากจะต้องทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งที่กล่าวมาข้างต้น ในนวนิยายแล้ว สิ่งสำคัญในการสร้างบทสนทนาจึงคือต้องมีความสมจริงเช่นเดียวกับองค์ประกอบ อื่นๆ ผู้แต่งนวนิยายต้องสร้างให้บทสนทนาเหมาะสมกับเนื้อเรื่องไม่ว่าจะเป็นยุคสมัย สถานที่ ที่เป็นฉากของนวนิยายและฐานะหรือสภาพของตัวละคร เป็นต้น

บทสนทนาในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยววันนั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างความสมจริงให้แก่ นวนิยายในการจำลองชีวิตมนุษย์เช่นกัน อีกทั้งยังมีบทบาทหน้าที่ต่างๆ ในนวนิยายตามที่ได้ กล่าวมา ดังที่จะแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่่างดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ บทสนทนาทำหน้าที่สร้างความสมจริงให้แก่นวนิยาย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า นวนิยายนั้นเป็นการจำลองภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้น บท สนทนาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยสร้างความสมจริงให้แก่นวนิยาย อย่างไรก็ตาม ในการ สร้างบทสนทนาให้เกิดความสมจริงนั้น ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงลักษณะนิสัย ฐานะของตัวละคร ตลอดจนสภาพสังคม ยุคสมัยที่อยู่ในนวนิยายด้วย ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง **รัตนาวดี** ซึ่งตัวละคร มีฐานะเป็นหม่อมเจ้านั้น ผู้เขียนก็ต้องสร้างบทสนทนาโดยใช้คำราชาศัพท์เช่นเดียวกับในชีวิตจริง ดังตัวอย่างเช่น

“เจ้าของคนไหนคะป้า” หญิงแก่งถาม

“ไม่รู้ละเพคะ ก็คนที่ตายนั้นแหละ”

“ทุกคนตายนี่คะ จะกลัวคนไหนเล่า”

“ทุกคนตายอะไรกันเพคะท่านหญิง รับสั่งเป็นเล่นเสียเรื่อย”^{๑๐๖}

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนายระหว่างท่านหญิงรัตนาวดีและป้าสร้อยพื้เลี้ยงเก่าแก่ ผู้เขียนได้คำนึงถึงการสร้างความสมจริงให้แก่บทสนทนา จึงกำหนดให้ตัวละครป้าสร้อยต้องใช้ คำราชาศัพท์กับท่านหญิงรัตนาวดีตามศักดิ์ของท่านหญิง แต่ในขณะที่เดียวกัน ตามเนื้อเรื่อง ป้าสร้อยเป็นพื้เลี้ยงเก่าแก่มีความสนิทสนมกับท่านหญิงอย่างมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงสร้างบทสนทนา ที่แสดงความสนิทสนมระหว่างบุคคลทั้งสอง โดยให้ท่านหญิงแก่งเข้าเฝ้าป้าสร้อย และป้าสร้อย

^{๑๐๖} ว.ณ ประมวญมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๘๗.

ก็สามารถดูหรือบ่นท่านหญิงได้ แม้ว่าท่านหญิงจะอยู่ในฐานะเจ้านายของป่าสร้อยก็ตาม บทสนทนา
นี้ จึงถือได้ว่าเป็นบทสนทนาที่มีความสมจริง และช่วยสร้างให้นวนิยายดูมีความสมจริงขึ้นนั่นเอง

๓.๕.๒ บทสนทนาทำหน้าที่เป็นสื่อถ่ายทอดลักษณะนิสัยหรือแนวคิดของตัวละคร

ในชีวิตความเป็นจริง การสนทนาหรือการพูดจาปราศรัยก็มีส่วนช่วยแสดงให้เห็น
ถึงลักษณะนิสัย ความคิดอ่านหรือแม้กระทั่งพื้นฐานะของบุคคลผู้สนทนาได้ เช่น สำเนียง
การพูดก็อาจบอกถึงภูมิลำเนาของคนคนนั้นได้ ดังนั้น ผู้เขียนนวนิยายจึงได้ใช้บทสนทนาเพื่อ
ถ่ายทอดบุคลิกลักษณะนิสัยหรือแนวคิดของตัวละครทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังตัวอย่างเช่นเรื่อง
ยามเมื่อลมพัดหวน ผู้เขียนได้ใช้บทสนทนาถ่ายทอดแนวคิดของชงและการบูรในเรื่องราวที่ของ
บุคคลที่มีต่อแผ่นดินเกิด ดังนี้

“ผมจะบอกให้หนะ การที่คุณคิดว่าเพื่อนคุณน่าสงสาร หรือคนที่ไปอยู่
เมืองนอกน่าสงสารนะ เป็นเพราะคุณคิดแทนเขาต่างหาก โดยความเป็นจริงแล้ว
การที่ใครคนหนึ่งจะย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยนั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรเลย มันเป็นส่วนหนึ่ง
ของสัญชาตญาณดั้งเดิมของมนุษย์เราในการดำรงชีวิตอยู่...ผมว่ามันเป็นสิทธิ
อันชอบธรรมของบุคคลที่จะเลือกที่อยู่อาศัย”

“โดยไม่จำเป็นต้องคิดถึงเทือกเขาเหล่ากอและบรรพบุรุษ แล้วความ
ผูกพันล่ะคะ การผูกพันต่อชาติบ้านเมือง สังคมและวงศาคณาญาติ”...

“นั่นเป็นเรื่องของบุคคลอีกเช่นกัน...คุณคิดว่าเป็นความชอบธรรมหรือ
ในการที่เคียวเขี้ยวให้คนอื่นมีความผูกพันและรับผิดชอบต่อบ้านเมือง”

“ไม่ได้เป็นหน้าที่ของบุคคลหรือคะ ที่จะต้องมีความผูกพันรับผิดชอบต่อ
บ้านเมือง”

“มีกฎหมายข้อไหนระบุไว้บ้างล่ะครับ มีธรรมนูญการปกครองข้อไหน
กล่าวไว้เช่นนั้นบ้าง”

“ไม่รู้ล่ะคะ บูรว่าหากบ้านเมืองไหนมีแต่คนที่ไม่คิดผูกพันรับผิดชอบต่อ
ถิ่นเกิดของตัวเองแล้ว บ้านเมืองนั้นก็เห็นจะไม่ได้งอกงามไปทางไหน...”^{๑๐๗}

^{๑๐๗} วาณิช จรุงกิจอนันต์, **ยามเมื่อลมพัดหวน** (กรุงเทพฯ: บุรพาสาส์น, ๒๕๒๙), หน้า ๑๕๙-๑๖๐.

บทสนทนาระหว่างตัวละครทั้งสอง คือ ชงและการบูร^{๑๑๔} นั้น สามารถถ่ายทอดความคิดของตัวละครทั้งสองในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบต่อแผ่นดินได้เป็นอย่างดี ชงนั้นเห็นว่าคนจะอาศัยอยู่ที่ใดก็ถือเป็นสิทธิของบุคคลนั้น แต่การบูรกลับเห็นว่าคนเราควรจะอยู่อาศัยที่บ้านเกิดของตนเองเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบต่อแผ่นดินเกิด ซึ่งบทสนทนา^{๑๑๕} ได้แสดงให้เห็นความคิดที่ขัดแย้งกันของทั้งสองคนได้อย่างตรงไปตรงมาและชัดเจนอย่างยิ่ง

นอกจากบทสนทนาจะแสดงให้เห็นถึงแนวคิดของตัวละครอย่างตรงไปตรงมาและชัดเจนดังตัวอย่างข้างต้นแล้ว บทสนทนายังเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครทางอ้อมอีกด้วย เช่นตัวอย่างจากเรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** บทสนทนาระหว่างสวรรค์และอารตี^{๑๑๖} นั้นได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของสวรรค์ที่เป็นคนมีเหตุผลและมีความห่วงใยต่อคนในครอบครัว ดังนี้

เราต่างเป็นผู้ใหญ่กันแล้วนะอารตี...นี่กลายเป็นเรื่องช่วยไม่ได้ไปเสียแล้วที่เราต้องเดินทางร่วมกันไปอีกหลายวัน...ผมมีเด็กเล็กๆ สองคนซึ่งอ่อนเยาว์ต่อชีวิตและสังคม คุณมีผู้ใหญ่ซึ่งควรต้องทะนุถนอมประคับประคองความรู้สึกวันเวลาของคนทั้งสามคนนั้นมีค่า เราไม่ควรทำให้มันต้องเสียไปจริงไหม"^{๑๑๗}

คำพูดของสวรรค์ที่กล่าวกับอารตีในขณะที่สวรรค์ขอร้องอารตีให้ยอมร่วมเดินทางไปกับเขาหลังจากที่อารตีทราบว่ามีแผนให้ตนเองต้องเดินทางท่องเที่ยวไปพร้อมกับสวรรค์และหลานๆ นั้น เป็นคำพูดที่แสดงถึงความมีเหตุผล และความห่วงใยต่อผู้คนในครอบครัว ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของสวรรค์ที่แสดงออกอยู่เสมอ ดังนั้น บทสนทนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยตอกย้ำให้เห็นลักษณะนิสัยดังกล่าวของสวรรค์ด้วย

การใช้บทสนทนาเพื่อแสดงให้เห็นแนวคิด หรือบุคลิกลักษณะนิสัยของตัวละคร ทั้งอย่างตรงไปตรงมาหรือโดยอ้อมนั้น ก็ช่วยให้ผู้เขียนสามารถทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครได้มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นกลวิธีที่สมจริงมากกว่าจะให้ผู้เขียนบรรยายตรงๆ ถึงลักษณะนิสัยของตัวละครให้ผู้อ่านได้รับรู้

^{๑๑๔} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ่งไม้ ใบรัก**, หน้า ๑๑๕.

๓.๕.๓ บทสนทนาทำหน้าที่ช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้แก่นวนิยาย

บทบาทหน้าที่ประการต่อมาของบทสนทนานั้น ก็คือ ช่วยสร้างอารมณ์ต่างๆ ให้แก่นวนิยาย กล่าวคือ บทสนทนาของตัวละครนั้นบางครั้งอาจกล่าวได้อย่างลึกซึ้งกินใจ สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกซาบซึ้ง หรือเศร้าโศก ไปกับตัวละครนั้นๆ ด้วย หรือบทสนทนาอาจเป็นบทสนทนาที่ตลกขบขัน สามารถเพิ่มสีสันและความสนุกสนานให้แก่นวนิยายได้ ดังตัวอย่างเช่น บทสนทนาในเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ระหว่างคิมหันต์และคมจักรผู้เป็นพี่ชายที่มักถกเถียงกัน สร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่านอยู่เสมอ

“เฮ้ย! มาพอดี...กำลังห้วง” กะให้เรายอมรับปลาบปลื้มว่าห้วงน้องแล้วส่งหมัดเด็ด

“ห้วงต้นไม้ในแฟลต กลัวมันตาย มากี่ดีแล้ว ไปรดน้ำให้ที อยาลืมนะ”

“ต้นไม้นะไม่ตาย แต่คนนะไม่แน่ แอ! เบี้ยวไปรับน้องทั้งที ก็ต้องให้เจ็บตัว ไม่แน่จริงนี่หว่า”

ตอนแรกตั้งใจจะทำเป็นแค่สลบ ไม่ต้องไปรับให้เมื่อย แต่กะองศาผิด เลยขาดันหัก พลัดไปหน่อย แต่เห็นแกแบกกระเป๋ามาเองถึงนี่ก็คุ้มแล้ว ฮ่า ฮ่า”^{๑๐๙}

บทสนทนาดังกล่าวเป็นบทสนทนาที่พี่น้องได้เถียงเย้าแหย่กัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมของคิมหันต์และคมจักรได้ชัดเจน คำพูดเย้าแหย่เหล่านี้ ยังเป็นคำพูดที่สนุกสนานสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่านได้ และสร้างสีสันให้แก่นวนิยายได้เป็นอย่างดี

๓.๕.๔ บทสนทนาทำหน้าที่ช่วยถ่ายทอดข้อมูลความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยว

ในหัวข้อก่อนหน้านี้อาจแสดงให้เห็นว่าบทสนทนาในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวล้วนมีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับที่ปรากฏในนวนิยายประเภทอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม บทสนทนาในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น ยังมีหน้าที่เฉพาะนอกเหนือไปจากที่กล่าวมาแล้ว นั่นก็คือ ทำหน้าที่ช่วยถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังจะเห็นว่า ผู้อ่านนั้นสามารถรับรู้ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านบทสนทนาที่ผู้เขียนนำเสนอ ดังตัวอย่างเช่นในเรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** ซึ่งผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเจดีย์แห่งหนึ่งในประเทศจีน ซึ่งมีตำนานความเชื่อสัมพันธ์กับวรรณคดีสำคัญเรื่อง

^{๑๐๙} ว.วินิจชัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๒๖.

ไซอิ๋ว และเป็นเจดีย์ที่ฝังศพของพระถังซำจั๋ง ตัวละครเอกในวรรณคดีดังกล่าวซึ่งมีตัวตนอยู่จริงด้วย ดังนี้

“เจดีย์ดั้งเดิมสร้างขึ้นในศตวรรษที่เจ็ด มีทั้งหมดเจ็ดชั้นสูงสี่สิบหกเมตร แต่ไม่ใช่องค์ที่เห็นนี้หรอกนะ ที่เราเห็นอยู่นี้เขาส่งสร้างใหม่แทนของเก่าที่ผุพังไปในศตวรรษที่สิบสาม แต่ก่อนนี้เคยใช้เป็นที่ประดิษฐานพระไตรปิฎก”

“เขาส่งเอาไว้เก็บพระไตรปิฎกหรือคะ”

“อ้อ มันมีสองตำนานจะ เมื่อกี้คุณโกด์เขาเล่าให้ฟัง”

“ตำนานแรกเขาบอกว่าที่ประชาชนในเมืองนี้อดอยากหิวโหยมาก เพราะเพาะปลูกอะไรก็ไม่ได้สักอย่าง ขณะที่ชาวเมืองกำลังจะอดตายนั่นเอง ก็มีท่านฟ้าบินมาตกอุทิศตัวเป็นอาหารของผู้คน ชาวเมืองจึงสร้างเจดีย์ไว้เป็นที่ระลึก ส่วนอีกตำนานหนึ่งก็บอกว่า พระถังซำจั๋งเมื่อกลับจากอัญเชิญพระไตรปิฎกมาจากอินเดีย ก็เลยมาสร้างเจดีย์ให้เหมือนที่อินเดียไว้ที่นี่...”

พระถังซำจั๋งมีตัวตนจริงๆ ตามตำนานว่าแซ่เฉิน เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๑๑๔๓ เป็นคนอำเภอเขียนซื่อ เมืองโล่หยาง...แล้วในปีพ.ศ. ๑๑๗๒ ท่านก็เดินทางอินเดียเพื่อศึกษาพุทธศาสนา อยู่ที่นั่นถึง ๑๗ ปีจึงเดินทางกลับ...”^{๑๑๑}

นอกจากนี้ ในบางครั้งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวที่มีขนาดยาว ไม่เหมาะที่จะทำเป็นบทสนทนาโต้ตอบ เพราะจะทำให้บทสนทนานั้นขาดความสมจริง ผู้เขียนนวนิยายก็จะสร้างตัวละครขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เล่าหรือบอกกล่าวข้อมูลนั้นโดยเฉพาะ เช่น ตัวละครมัคคุเทศก์ เป็นต้น ดังตัวอย่าง ในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านคำบรรยายของมัคคุเทศก์ประจำสถานที่ให้ตัวละครอื่นๆ ที่เดินทางท่องเที่ยวฟัง

“มิสเตอร์โบมส์อพยพเข้ามาในอเมริกาในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ เมื่อเขามีอายุได้ ๔๐ ปี และเขาเริ่มตั้งโรงงานช็อคโกแลตตามตำรับดั้งเดิมของสวิสในปี ๑๙๕๖ ทางตอนเหนือของซีแอตเทิล ก่อนจะย้ายมาสร้างชาเล่ต์กับโบสถ์ที่นี่ มิสเตอร์โบมส์เป็นคนคิดสูตรช็อคโกแลตแบบต่างๆ ขึ้นมากมาย ทุกวันนี้เราคงยังผลิต

^{๑๑๑} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ้งไฟโบรัก**, หน้า ๑๕๔-๑๕๕.

ตามแบบดั้งเดิมขึ้นมาด้วยความระมัดระวัง และเราเชื่อว่าข้อบกพร่องของเราที่นี่
มีคุณภาพอย่างที่ไม่มียี่อื่นเทียบได้”^{๑๑๑}

บทสนทนาที่ตัวละครมักคุเทศก์เป็นผู้พูดนี้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นบทสนทนาที่
ผู้เขียนตั้งใจสร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยเฉพาะผ่านทางตัวละครที่ผู้เขียน
สร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่นี้เท่านั้น ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การสร้างบทสนทนาเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูล
เชิงสารคดีท่องเที่ยวนี้ก็เป็นการช่วยให้ผู้เขียนสามารถบรรยายข้อมูลความรู้โดยไม่ทำให้นวนิยาย
สูญเสียความสมจริงจนเกินไปหรือสูญเสียอรรถรสของนวนิยายไปนั่นเอง

จากตัวอย่างเกี่ยวกับบทสนทนาที่กล่าวไปทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่าบทสนทนาในนวนิยาย
รักแนวท่องเที่ยวที่ปรากฏให้เห็น มีบทบาทหน้าที่เฉพาะสำคัญประการหนึ่งก็คือ การนำเสนอ
ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวให้ผู้อ่านได้รับทราบ ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้ จะต้องพยายาม
สร้างบทสนทนาที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลอย่างสมจริง เช่น การสร้างตัวละครพิเศษขึ้นเพื่อเป็น
ผู้ถ่ายทอดบทสนทนาขึ้นโดยเฉพาะ เป็นต้น นอกจากนี้ บทสนทนาในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
ยังคงมีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับในนวนิยายประเภทอื่นๆ คือ สร้างความสมจริงให้แก่เรื่องราว
ช่วยเปิดเผยลักษณะนิสัยหรือความคิดให้แก่ตัวละคร รวมทั้งสร้างสีสันหรืออารมณ์ให้แก่นวนิยาย
ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

๓.๖ ลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

จากการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น พบว่า
นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของนวนิยายอันได้แก่ โครงเรื่อง แนวคิด
ตัวละคร ฉาก และบทสนทนา อย่างครบถ้วน แต่เนื่องจากนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้มีการ
ผสมผสานลักษณะของนวนิยายรักและสารคดีท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ทำให้นวนิยายแนวท่องเที่ยว
ทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น มีลักษณะเฉพาะที่พอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ โครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญแก่การเดินทาง
ท่องเที่ยวอย่างเด่นชัดและการเดินทางท่องเที่ยวนี้จะดำเนินไปกับโครงเรื่องอย่างกลมกลืน
ดังต่อไปนี้

^{๑๑๑} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๑๑๖.

๑.๑ การเดินทางท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่อง เนื้อหาส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของโครงเรื่องจะผูกพันอยู่กับการเดินทางท่องเที่ยว และการเดินทางท่องเที่ยวมักจะสิ้นสุดลงเมื่อปัญหาหลักคลี่คลายหรือนำไปสู่การคลี่คลาย

๑.๒ ความขัดแย้งหลักของเรื่องจะเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว กล่าวคือ ความขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นเมื่อตัวละครเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน หรือในระหว่างการท่องเที่ยว ความขัดแย้งที่มีมาก่อนของตัวละครจะทวีความขัดแย้งซับซ้อนยิ่งขึ้นจนกลายเป็นปัญหาหลักของเรื่อง

๑.๓ การเดินทางท่องเที่ยวเป็นโครงเรื่องที่เปิดโอกาสให้ตัวละครมีโอกาสได้ใกล้ชิดกันมากเป็นพิเศษ อีกทั้งการเดินทางท่องเที่ยวยังมีผลทำให้เกิดความรักระหว่างตัวละครเอกได้ง่ายขึ้น

ประการที่ ๒ ฉากของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ซึ่งเป็นฉากที่มาจากสถานที่จริงมีบทบาทเฉพาะในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยว และสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรักระหว่างตัวละครเอก

ประการที่ ๓ บทสนทนาของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหน้าที่เฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

นอกจากนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่อง จะมีลักษณะเฉพาะดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ยังพบว่า ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวยังสร้างสรรค์ให้องค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวมีความสมจริง ตั้งแต่โครงเรื่องที่ต้องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล มีปมปัญหาที่ชัดเจนและมีการแก้ไขหรือคลี่คลายปมปัญหาตามลำดับ ตัวละครก็มีความสมจริง การกระทำหรือลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นต้องเกิดอย่างมีเหตุมีผล ส่วนฉากและบทสนทนานั้นก็ถูกสร้างขึ้นมาจากคำนึงถึงความสมจริงเช่นกัน นอกจากนี้ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวยังได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักและการดำเนินชีวิตต่างๆ ให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้ เป็นนวนิยายที่มีคุณค่า สามารถให้ทั้งความสนุกชวนติดตามและให้แง่คิดแก่ผู้อ่านได้อีกด้วย

บทที่ ๔

ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

ในบทที่จะกล่าวต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับสารคดีท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น มีการผสมผสานลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวอยู่ด้วย โดยในเบื้องต้น ผู้วิจัยจะศึกษาลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว ทั้งความหมาย ลักษณะ และกลวิธีให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้เข้าใจและสามารถนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้

๔.๑ ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว

สารคดีท่องเที่ยว นั้น เป็นสารคดีประเภทที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากสารคดีประเภทอื่นๆ จนสามารถจัดจำแนกออกมาเป็นสารคดีประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น ในการศึกษา ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว จึงจะศึกษาลักษณะเฉพาะของสารคดีท่องเที่ยวต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อ ดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ ความหมายของสารคดีท่องเที่ยว

๔.๑.๒ ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว

๔.๑.๓ กลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยว

๔.๑.๑ ความหมายของสารคดีท่องเที่ยว

สารคดีท่องเที่ยวของไทยนั้น เริ่มปรากฏขึ้นในสมัยรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อหม่อมราโชทัย ได้เขียน **จดหมายเหตุราชทูตไทยไปเมืองลอนดอน** ขึ้น เพื่อบันทึกเหตุการณ์ที่หม่อมราโชทัยเดินทางไปยังประเทศอังกฤษกับคณะทูตในฐานะล่าม เพื่อเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย ในพ.ศ. ๒๔๐๐ จึงนับได้ว่าเรื่อง**จดหมายเหตุราชทูตไทยไปเมืองลอนดอน**นี้ ถือเป็นสารคดีท่องเที่ยวเรื่องแรกของไทย หลังจากนั้นเป็นต้นมา ก็มีผู้นิยมเขียนบันทึกการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ทรงบันทึกประสบการณ์การเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่ต่างๆ ไข่มุกมากมาย ทั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปยังหัวเมืองต่างๆ เช่น ไทโยค หรือที่เสด็จพระราชดำเนินไปยังต่างประเทศ พระราชนิพนธ์บันทึกการเสด็จพระราชดำเนินที่สำคัญและมีชื่อเสียงมากที่สุด ได้แก่เรื่อง **ไกลบ้าน** ที่เป็นพระราชหัตถเลขาเล่าประสบการณ์การเสด็จเยือน

ประเทศในทวีปยุโรปเป็นครั้งที่ ๒ นอกจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ยังมีพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการอื่นๆ ที่เขียนบันทึกประสบการณ์การท่องเที่ยว เช่น สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงพระนิพนธ์เรื่อง **นิราศนครวัด** เล่าเรื่องการเสด็จไปท่องเที่ยวในประเทศกัมพูชา เป็นต้น

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา สารคดีท่องเที่ยวก็ได้รับความนิยมมาอย่างต่อเนื่อง มีผู้เขียนสารคดีท่องเที่ยวมาโดยตลอด เช่น **เที่ยวเมืองพระร่วง** พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว **เมื่อปีนังแตก** ของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล รวมทั้งยังมีผู้เขียนสารคดีท่องเที่ยวลงในนิตยสารต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก ต่อมา เมื่อรัฐบาลเริ่มมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงได้มีการจัดพิมพ์วารสารการท่องเที่ยวของรัฐ ชื่อ **อนุสารการท่องเที่ยว** หรือที่รู้จักกันในชื่อว่า อ.ส.ท. ขึ้น เพื่อเผยแพร่การท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทย ทำให้มีการเขียนสารคดีท่องเที่ยวลงในวารสารฉบับนี้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ในภายหลังยังมีวารสารการท่องเที่ยวของภาคเอกชนเกิดขึ้นอีกหลายฉบับ รวมทั้งยังมีการตีพิมพ์สารคดีท่องเที่ยวลงเป็นคอลัมน์ประจำในนิตยสารทั่วไปอื่นๆ เช่น **สกุลไทย** ทำให้สารคดีท่องเที่ยวยังมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากสารคดีท่องเที่ยวขึ้น เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นักวิชาการหลายท่านจึงได้ศึกษาวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวในแง่ต่างๆ รวมทั้งความหมายหรือคำจำกัดความของสารคดีท่องเที่ยวด้วย ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

ประทีป เหมือนนิล ได้อธิบายไว้ในหนังสือ **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน** ว่าสารคดีท่องเที่ยว หมายถึง **วรรณกรรมร้อยแก้วที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้แต่ง โดยมีลีลาการเขียนที่อุปมาอุปไมยเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินไปพร้อมกับได้รับความรู้ด้วย**^๑

สายทิพย์ นุกุลกิจ ให้คำจำกัดความของสารคดีท่องเที่ยวว่า หมายถึง **วรรณกรรมร้อยแก้วที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวสิ่งที่ตนเองได้ไปพบเห็นขณะท่องเที่ยว โดยมุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ** เช่น ลักษณะท้องถิ่น ความรู้

^๑ ประทีป เหมือนนิล, **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๙), หน้า ๑๑๓.

ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี เกร็ดตำนาน การทำมาหากิน การคมนาคม และ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ^๒

ในตำราประกอบการสอน วิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อธิบายว่าสารคดีท่องเที่ยว หมายถึง การเขียนเรื่องจากประสบการณ์ ที่พบเห็นด้วยถ้อยคำที่มีศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินและได้รับความรู้ด้วย^๓

บุญยงค์ เกศเทศ กล่าวไว้ใน แลลลอดวรรณกรรมไทยว่า สารคดีท่องเที่ยว หมายถึง ข้อเขียนบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นจากการท่องเที่ยว โดยประสงค์ให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของ สถานที่ ความเป็นอยู่ของผู้คน สภาพภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ซึ่งผู้เขียนมักมี ลีลาในการเสนอข้อมูลในทำนองเป็นเรื่องเล่า โดยมุ่งเน้นศิลปะการใช้ภาษาและปรุงแต่งเพื่อให้ ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ซึ่งอาจมีการกล่าวถึงเกร็ดหรือตำนานของสถานที่ดังกล่าว^๔

ถวัลย์ มาศจรัส อธิบายความหมายว่าสารคดีท่องเที่ยว หมายถึง การนำเรื่องราว ที่พบเห็นจากการท่องเที่ยวมาเขียนถึงในแง่มุมต่างๆ ตามแต่ทรรศนะของแต่ละคน^๕

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวถึงความหมายของสารคดีท่องเที่ยวในการเขียนสารคดี สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ ว่า เรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวทุกแห่งหน นำมาเล่าเชิงชวนหรือให้ความ เพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน^๖

^๒ สายทิพย์ นุกูลกิจ, วรรณกรรมไทยปัจจุบัน (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, ๒๕๓๔), หน้า ๑๐๐.

^๓ ตำราประกอบการสอน วิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑๕๔.

^๔ บุญยงค์ เกศเทศ, แลลลอดวรรณกรรมไทย (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๘๒.

^๕ ถวัลย์ มาศจรัส, สารคดีและการเขียนสารคดี (กรุงเทพฯ: มิติใหม่, ๒๕๓๘), หน้า ๒๕.

^๖ มาลี บุญศิริพันธ์, การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ (กรุงเทพฯ: ประกายพริก, ๒๕๓๕), หน้า ๗๖.

ธัญญา สังขพันธานนท์ อธิบายไว้ในหนังสือ **การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ** ว่า สารคดีท่องเที่ยวเป็นการบันทึกและถ่ายทอดประสบการณ์ ความประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ ผู้คน ในภูมิภาคและวัฒนธรรมที่นักเดินทางไปสัมผัสพบ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ที่พัก แหล่งซื้อของ ฯลฯ^๗

คำจำกัดความต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า สารคดีท่องเที่ยว หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วเพื่อบันทึกและเล่าประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้เขียน ในแง่มุมต่างๆ ตามแต่ทรรศนะของผู้เขียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบ้านเมือง สภาพชีวิต ประวัติศาสตร์หรือสถานที่ท่องเที่ยว ภูมิภาค ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แต่ทั้งนี้ จะต้องเขียนขึ้นด้วยถ้อยคำที่มีศิลปะเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน

๔.๑.๒ ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว

ในการศึกษาวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว นักวิชาการจึงได้พยายามสรุปลักษณะ หรือคุณสมบัติของสารคดีท่องเที่ยวไว้ต่างๆ ดังนี้

ประทีป เหมือนนิล ได้กำหนดลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวไว้ในวรรณกรรมปัจจุบัน ดังนี้ คือ^๘

๑. ต้องเขียนตามความเป็นจริงด้วยข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน
๒. ผู้แต่งจะต้องให้ความรู้ที่สำคัญๆ เกี่ยวกับสถานที่นั้นแก่ผู้อ่านอย่างสมบูรณ์ที่สุด เช่น สภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความเป็นอยู่ของประชาชน ประเพณีวัฒนธรรม การทำมาหากิน
๓. ผู้แต่งอาจแทรกเกร็ด ตำนาน นิทาน เรื่องเล่า หรือนิยายปรัมปรา เกี่ยวกับสถานที่นั้นลงไปด้วยเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้หรือความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

^๗ ธัญญา สังขพันธานนท์, **การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ** (มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๔๘), หน้า ๒๕.

^๘ ประทีป เหมือนนิล, **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**, หน้า ๑๑๔-๑๑๕.

๔. ผู้แต่งจะต้องมีศิลปะการประพันธ์ที่ดีสามารถเข้าใจให้ผู้อ่านติดตามเรื่องไปโดยไม่เบื่อหน่าย ใช้ค่าง่ายๆ เพื่อสะดวกแก่การเข้าใจ

๕. ผู้แต่งจะต้องแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นด้วยใจเป็นกลาง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

รื่นฤทัย สัจจพันธ์ ได้อธิบายถึงลักษณะของสารคดีไว้ว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้^๕

๑. ผู้เขียนต้องเขียนด้วยข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริง นักเขียนสารคดีต้องเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่นั้นด้วยตนเอง

๒. ผู้เขียนต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นอย่างสมบูรณ์เท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพภูมิประเทศ ความเป็นอยู่ของผู้คน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรม รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นคู่มือให้นักเดินทางอย่างอื่น ๆ เช่น ค่าที่พัก ค่าใช้จ่าย การเดินทาง สถานที่สำคัญ ฯลฯ ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับสารคดีท่องเที่ยว ยิ่งมีมากและเป็นภาพสีสวยงามจะจูงใจให้ผู้อ่านสนใจมากขึ้น และทำให้หนังสือมีคุณค่า

๓. ผู้เขียนต้องแทรกเกร็ดตำนาน นิทาน ข้อขำขัน เกี่ยวกับสถานที่นั้น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งให้ความรู้และความบันเทิงไปพร้อมกัน

๔. ผู้เขียนต้องให้ข้อสังเกตและแสดงทัศนะต่อสิ่งที่พบเห็นในบ้านเกิด เมืองนอนหรือสถานที่อื่นๆ ด้วย แต่ทัศนคตินั้นควรเที่ยงธรรม ไม่ดำเนินโดยไร้เหตุผล หรือยกย่องชมเชยมากเกินไป

สายทิพย์ นุกูลกิจ ได้กล่าวถึงลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ดีว่าควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้^{๑๐}

^๕ รื่นฤทัย สัจจพันธ์, **วรรณกรรมปัจจุบัน** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘), หน้า ๓๕ -

^{๑๐} สายทิพย์ นุกูลกิจ, **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**, หน้า ๑๐๑-๑๐๒.

๑. ต้องเขียนตามความเป็นจริงด้วยข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน ฉะนั้น นักเขียนสารคดีท่องเที่ยวจึงจะต้องมีวัตถุดิบในเรื่องที่จะเขียนอย่างกว้างขวางที่สุด ดีที่สุด และถูกต้องที่สุด

๒. ต้องให้ความรู้ที่สำคัญๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแก่ผู้อ่านอย่าง สมบูรณ์ที่สุด เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เกร็ดตำนาน สถานที่พักผ่อน หย่อนใจ ฯลฯ รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ พอที่จะให้ผู้อ่านใช้เป็นคู่มือการเดินทางท่องเที่ยวได้เช่น การเดินทาง ค่าใช้จ่าย ที่พัก อาหารการกิน ฯลฯ นอกจากนี้ผู้เขียนจะมีเจตนาเน้นเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

๓. ผู้แต่งอาจแทรกเรื่องเกร็ดตำนาน นิทาน เรื่องเล่า หรือนิยายปรัมปรา เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้นลงไปได้ด้วย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความ เพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

๔. ผู้แต่งจะต้องมีศิลปะในการประพันธ์ที่ดี สามารถเข้าใจให้ผู้อ่าน ติดตามเรื่องไปโดยไม่เบื่อหน่าย ใช้สำนวนภาษาง่ายๆ ชัดเจน

๕. ผู้แต่งจะต้องแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ ท่องเที่ยวด้วยใจเป็นกลาง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

ชลด รอดลอย ได้อธิบายคุณสมบัติของสารคดีท่องเที่ยวไว้ใน**การเขียนสารคดี**

ดังนี้^{๑๑}

๑. ผู้เขียนต้องเขียนด้วยข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงและน่าสนใจ ผู้เขียน สารคดีท่องเที่ยวจึงต้องเดินทางไปยังสถานที่นั้นด้วยตนเอง

๒. ผู้เขียนต้องพยายามให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นอย่างสมบูรณ์เท่าที่ จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพภูมิประเทศ ความเป็นอยู่ของผู้คน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรม รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นคู่มือ การเดินทางอย่างอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สถานที่สำคัญ ค่าที่พัก ค่าอาหาร

^{๑๑} ชลด รอดลอย, **การเขียนสารคดี** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๘๘-๘๙.

๓. ผู้เขียนควรใช้ศิลปะในการเล่าให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน ไม่หนักสมองจนเกินไป และอีกอย่างภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับสารคดีท่องเที่ยว ยิ่งมีมากและเป็นภาพที่สวยงามจะจูงใจผู้อ่านมากขึ้นและทำให้หนังสือมีคุณค่า

๔. ผู้เขียนสารคดีควรแทรกเกร็ดตำนาน นิทาน ข้อขำขัน เกี่ยวกับสถานที่นั้น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งให้ความรู้และความบันเทิงไปพร้อมๆ กัน

๕. ผู้เขียนควรให้ข้อสังเกตและแสดงทัศนะส่วนต่อสิ่งที่พบเห็นตลอดจนทัศนคติเชิงเปรียบเทียบกับสิ่งที่พบเห็นในบ้านเกิดเมืองนอนหรือสถานที่อื่นๆ ด้วย

จิตรลดา สุวัตติกุล กล่าวว่สารคดีท่องเที่ยวที่ดีต้องมีลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้^{๑๒}

๑. มีข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน ผู้เขียนควรเสนอข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งได้จากประสบการณ์ตรง และจากการศึกษาค้นคว้า หรือการสอบถามสัมภาษณ์ผู้มีความรู้

๒. ให้ความรู้แก่ผู้อ่านทั้งในด้านการนำเที่ยว และความรู้ประกอบ ควรบอกสภาพภูมิศาสตร์ และข้อแตกต่างของสภาพภูมิอากาศในแต่ละฤดู บอกเส้นทาง การเดินทาง การเตรียมตัวในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายที่พัก อาหาร สถานที่ที่ควรเที่ยว เป็นต้น

๓. ถ้าสถานที่นั้นมีเกร็ดความรู้อื่นๆ ก็ควรแทรกเกร็ดความรู้ ความเชื่อเหล่านั้นไว้ด้วย

๔. ผู้เขียนต้องวางตัวเป็นกลาง หากจะแสดงข้อคิดใดๆ ในสารคดีนั้นไม่ควรเขียนด้วยอคติใดๆ

๕. ควรใช้ศิลปะในการใช้ภาษา และมีกลวิธีการเขียนที่ชวนอ่าน ชวนติดตาม

^{๑๒} จิตรลดา สุวัตติกุล, **วรรณกรรมไทยร่วมสมัย** (นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๖), หน้า ๗๖.

จากคำอธิบายถึงลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวของนักวิชาการแต่ละคนนั้น จะเห็นได้ว่า มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไปบ้าง อย่างไรก็ตาม ยังสามารถจะสรุปลักษณะร่วมของสารคดีท่องเที่ยวออกเป็นประเด็นๆ ได้ดังต่อไปนี้

๑. ต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่ผู้เขียนต้องการแนะนำอย่างละเอียด ข้อมูลนั้นอาจประกอบไปด้วยสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพบ้านเมือง ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีวัฒนธรรมของประชาชน หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เป็นต้น

๒. อาจนำเสนอข้อมูลที่เป็นคู่มือการเดินทางประกอบไปด้วย เช่น ข้อมูลเรื่องที่พัก อาหาร เส้นทางการเดินทางและวิธีการเดินทาง เป็นต้น

๓. อาจแทรกเนื้อหาเพิ่มเติมลงไป เช่น เกร็ดความรู้ ตำนาน นิทานของท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

๔. ต้องเขียนขึ้นจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

๕. อาจแสดงทัศนคติของตนต่อสิ่งที่พบเห็นอย่างมีใจเป็นกลาง

๖. ควรนำเสนอด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและมีศิลปะชวนให้ติดตามและเกิดความเพลิดเพลิน เพื่อให้หนังสือท่องเที่ยวที่เขียนนั้นเกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น

๗. อาจนำเสนอภาพประกอบไว้เพิ่มเติมด้วย

๔.๑.๓ กลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยว

การเขียนสารคดีท่องเที่ยว นั้น นอกจากจะมีเนื้อหาหรือข้อมูลที่น่าสนใจแล้ว ยังจะต้องมีกลวิธีในการนำเสนอที่ชวนให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากติดตามอีกด้วย กลวิธีในการเขียนสารคดีท่องเที่ยวที่พบเห็นอยู่บ่อยๆ นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๔.๑.๓.๑ กลวิธีการเขียนโดยเล่าจากผู้เขียนสู่ผู้อ่านโดยตรง กลวิธีการเขียนเช่นนี้ เป็นการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์จากผู้เขียนสู่ผู้อ่านโดยตรงไปมาตรงมา สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ รูปแบบตามมุมมองในการเล่า ดังนี้

๑) การเล่าแบบไม่ปรากฏมุมมอง หมายถึง ผู้เขียนเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยที่ไม่ปรากฏตัวตนของผู้เขียนหรือผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนจะบรรยายภาพอย่างเป็นกลาง ไม่มีการแสดงตัวตนของผู้เขียน การเขียนเช่นนี้ จะไม่ปรากฏสรรพนามของของผู้เขียนในเรื่องเลย ตัวอย่างการเขียนเช่นนี้ ปรากฏในสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง **ไข่มุกแห่งทะเลจีนใต้ เกาะไหหลำ**

ดินแดนแห่งบรรพบุรุษของเรา ของอุดม วิมลวัฒนา เพื่อนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ในเกาะไหหลำ ประเทศจีน ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเกาะไหหลำ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ฯลฯ ผ่านการเล่าที่ไม่ปรากฏตัวตนของผู้เขียน ดังตัวอย่างเช่นการบรรยายถึงอาหารขึ้นชื่อของอำเภอบั้นเหนง ในเกาะไหหลำ

อาหารพื้นเมืองที่ลือชื่อของอำเภอบั้นเหนงก็ไม่น้อย แปะดั่งตัว เลี้ยงกัน มาตั้งแต่ราชวงศ์ถังแล้ว สมัยราชวงศ์เป็นบรรณาการ สมัยสาธารณรัฐจีน (พ.ศ. ๒๔๕๔-๒๔๗๖) นายกรัฐมนตรีซุนเคอและซ่งเจี๋ยหุ่่น ได้ส่งข้าหลวงไปไหหลำ เอาอาหารพื้นเมืองแพะดั่งตัว ไก่บูนุ่เซียว เปิดกาแจกและปูหว่าลกไปให้ทำเนียบ ประธานาธิบดีแห่งนานกิง จัดการเลี้ยงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ลิ้มรส^{๑๓}

๒) การเล่าผ่านมุมมองของผู้เขียน หมายถึง การเล่าที่ปรากฏตัวตนของผู้เขียน การเล่าแบบนี้ จะมีสรรพนามแทนตัวผู้เขียนปรากฏอยู่ เช่น ฉัน ผม หรืออาจแทนตัวว่า ผู้เขียนเลยก็ได้ การเขียนสารคดีด้วยกลวิธีนี้ จึงมีลักษณะเหมือนเป็นการสนทนาระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน กล้วยๆ ดังตัวอย่างเช่น **เรื่องถกเขมร** ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ต่อไปนี้

เราเข้าใจว่าหน้าที่ซึ่งตามยอดปรารถนาค้นเป็นหน้าพรหม แต่ปรากฏความจริงเป็นหน้าของพระโลเกศวรโพธิสัตว์ อันเป็นที่เคารพบูชาในพุทธศาสนานิกาย มหายานมากกว่าพระโพธิสัตว์องค์อื่นๆ^{๑๔}

ในสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง **ตามกลิ่นอัปสร่า ตามหานครวัด นครธม** นั้น ของพิชณู ศุภนิมิตร นอกจากผู้เขียนจะปรากฏตัวตนอยู่ในสารคดีด้วยแล้ว ผู้เขียนยังได้ทำให้สารคดีนี้มีลักษณะเหมือนเป็นการสนทนากับผู้อ่านมากยิ่งขึ้น ด้วยการกล่าวเรียกผู้อ่านโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ ๒ เช่น คุณ เป็นต้น ดังตัวอย่างนี้

^{๑๓} อุดม วิมลวัฒนา, **ไข่มุกแห่งทะเลจีนใต้ เกาะไหหลำ ดินแดนแห่งบรรพบุรุษของเรา** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓๗.

^{๑๔} คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., **ถกเขมร** (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า ๒๐๐๐, ๒๕๔๔), หน้า ๖๗.

สำหรับผมเองก็ตามฟอรัม คือหลงลืมภาวะแห่งการเป็นนักเรียนมานาน โขแล้ว จึงไม่ค่อยได้จดจำที่อาจารย์บรรยายเท่าไร....

ประการแรก ในเรื่องของพระนามพระเจ้าแผ่นดินขอมนั้นจำยาก แต่รับรองว่ามีไม่กี่พระนาม...มันยากหน่อยก็ตรงที่คนรุ่นหลังไป running number ให้ท่าน...แต่เรื่องพระนามกษัตริย์ขอมนี้คุณไม่ต้องรอให้จับนมเบอร์สิบเสียก่อน จึงขึ้นราชวงศ์ใหม่ พระนามใหม่ มันยุ่งยากตรงที่กษัตริย์ขอมจะสลับชื่อกันไปมา

๑๕

นอกจากนี้ ในการเขียนสารคดีท่องเที่ยวบางเรื่อง ผู้เขียนยังได้ใช้กลวิธีการสร้างบทสนทนาประกอบในสารคดีท่องเที่ยว ดังตัวอย่างเช่นในสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง **ชายชรา กับบ่วงกรรมและคำสาป นครวัด นครธม** ต่อไปนี้

“แต่ที่ฟังทลายลงมานั้นเป็นเพราะสงครามใช้ใหม่” ผมร้องถามมัคคุเทศก์ชาวเขมร เมื่อมองเห็นว่าใบหน้าบ่นยอดปรางค์สูงสุดของปราสาทบายนแตกหักพังลงมาหมดแล้ว”

“ใช่ เป็นผลของสงครามกับสยาม...” คำตอบของเขาทำให้ผมเป็นงงอยู่พักหนึ่ง

“...ในช่วงปลายอาณาจักรขอม กษัตริย์สยามเข้มแข็งมากจึงยกเข้ามาตี นครวัด นครธม... ส่วนผลจากสงครามปัจจุบันก็มีบ้างที่ทหารเขมรแดงถล่มปืนใหญ่มาโดนโบราณสถาน แต่ก็เสียหายเป็นส่วนน้อยไม่เท่ากับที่สยามทำ”

“อ้อ เหนอ” ผมได้แต่พยักหน้าและหลุดคำขานรับออกมาได้คำสองคำเท่านั้นจริงๆ”^{๑๖}

จากตัวอย่างดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้แทรกบทสนทนานระหว่างตัวผู้เขียนเองกับมัคคุเทศก์ชาวเขมร กลวิธีการเขียนเช่นนี้ นอกจะทำให้ผู้เขียนปรากฏตัวตนอยู่ใน

^{๑๕} พิษณุ ศุภนิมิตร, ตามกลิ่นนางอัปสร ตามหานครวัด นครธม (กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๓๘.

^{๑๖} ธีรภาพ โลหิตกุล, ชายชรา กับบ่วงกรรมและคำสาป นครวัด นครธม, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๓๖-๓๗.

เรื่องแล้ว ยังเป็นเสมือนการสร้างตัวละครคือ ผู้เขียนและมัคคุเทศก์ ขึ้นมาเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูล การท่องเที่ยวในสารคดีอีกด้วย ทำให้สารคดีเหล่านี้ มีลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการ คล้ายคลึงกับเรื่องสั้น

อย่างไรก็ตาม ในบางครั้ง ถึงแม้ว่าผู้เขียนนั้นจะไม่ใช้สรรพนามในการ เล่า แต่ผู้เขียนก็แสดงตัวตนของตนเองออกมา ด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกหรือทัศนคติ ของตนต่อสิ่งที่พบเห็น ดังตัวอย่างจากเรื่อง **เที่ยวเขมร** ของวีระ ธีรภัทร

เป็นปราสาทขนาดย่อมหน่อย แต่สวยงามมากใช้หินทรายสีชมพูสะท้อน แสงออกมาแล้วสวยงาม (ในเมืองไทยน่าจะคล้ายๆ กับปราสาทเขาพนมรุ้ง) คนสร้างเป็นพรหมณ์ปุโรหิตของราเชนทรวรมันชื่อ ยัญญวราหะ (แปลว่าโคอัน ศักดิ์สิทธิ์) กับน้องชายชื่อ วิษณุกุมาร เป็นศาสนสถานแบบฮินดูแน่นอน^{๑๑}

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ผู้เขียนจะไม่ใช้สรรพนาม แทนตัวในการเล่าเรื่อง แต่ผู้เขียนก็สามารถแสดงตัวตนของตนเองออกมาอย่างชัดเจน ด้วยการ แสดงความคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก เช่นการชื่นชมความงามของศาสนสถาน หรือการตั้ง ข้อสันนิษฐานเรื่องต่างๆ เป็นต้น

การเขียนสารคดีด้วยการเล่าเรื่องจากผู้เขียนสู่ผู้อ่านโดยตรงนี้ จะสังเกต ได้ว่า กลวิธีการเขียนในแบบที่ ๒ กล่าวคือ การเล่าผ่านมุมมองของผู้เขียน เป็นกลวิธีที่นิยม มากกว่าแบบไม่ปรากฏมุมมอง ทั้งนี้่าจะเนื่องมาจากสาเหตุว่า การเล่าผ่านมุมมองของผู้เขียน นั้น มีลักษณะคล้ายการสื่อสารกับผู้อ่านโดยตรง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสามารถแสดงทัศนคติ อารมณ์ความรู้สึกของตนออกมาอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสดูความคิดของผู้เขียนไป ด้วย การเขียนลักษณะนี้จึงเปรียบเสมือนการสนทนาระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ในขณะที่การเขียน แบบไม่ปรากฏมุมมองนั้น เป็นการเขียนอย่างเรียบๆ ไม่มีการแสดงความคิดเห็นใดๆ ทำให้มี ลักษณะเป็นงานเขียนที่ค่อนข้างไปทางวิชาการ ผู้อ่านจะได้รับความรู้อย่างแท้จริงโดยไม่มีความคิด ความเห็นของผู้เขียนเข้ามาปะปน แต่การเขียนเช่นนี้หากผู้เขียนไม่มีศิลปะการใช้ภาษาที่ดีพอแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ง่าย

^{๑๑} วีระ ธีรภัทร, **เที่ยวเขมร** (ปทุมธานี: โรนิน, ๒๕๔๖), หน้า ๘๙.

๔.๑.๓.๒ กลวิธีการเขียนผ่านรูปแบบของงานเขียนรูปแบบอื่นๆ กลวิธีการเขียนนี้ หมายถึง ผู้เขียนไม่ได้เล่าประสบการณ์การท่องเทียวสู่ผู้อ่านโดยตรงไปตรงมา แต่จะเล่าผ่านรูปแบบงานเขียนชนิดอื่นๆ เช่น จดหมาย อนุทิน หรือ สารคดีกึ่งนวนิยาย ผู้เขียนจะขอแบ่งการเขียนสารคดีลักษณะนี้ออกเป็น ๒ กลุ่มด้วยกัน ดังนี้

๑) การเขียนผ่านรูปแบบอนุทินหรือจดหมาย ในกรณีที่เป็นอนุทิน ผู้เขียนจะเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประสบระหว่างการท่องเที่ยวผ่านบันทึกประจำวันของตัวเอง ส่วนในกรณีการเขียนในรูปแบบจดหมายนั้น ผู้เขียนจะถ่ายทอดเรื่องราวการท่องเที่ยวผ่านทางจดหมาย เป็นเสมือนการเล่าเรื่องให้ผู้รับจดหมายได้ฟัง ผู้อ่านจึงเปรียบได้กับผู้รับจดหมายที่ได้อ่านเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอด การเขียนในรูปแบบอนุทินและจดหมาย จึงเป็นการเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองแบบสรรพนามบุรุษที่ ๑ นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ในการเขียนสารคดีในรูปแบบจดหมายของผู้เขียนสารคดีแต่ละคนนั้น อาจมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ ผู้เขียนสารคดีบางคน อาจใช้ตัวตนจริงของผู้เขียนเป็นผู้เขียนจดหมาย ส่วนผู้รับก็อาจสมมติขึ้นหรือมีตัวตนจริงก็ได้ แต่นักเขียนบางคนอาจสร้างตัวละครขึ้นมาแทนตัวผู้เขียน และทำหน้าที่เป็นผู้เขียนจดหมายแทน รวมทั้งสร้างตัวละครขึ้นมาเป็นผู้รับ ตัวอย่างการเขียนสารคดีที่ผู้เขียนสารคดีทำหน้าที่เป็นผู้เขียนจดหมายและผู้รับมีตัวตนจริง เช่น พระราชนิพนธ์เรื่อง **ไกลบ้าน** ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรือมหาจักรีทอดที่ท่าโบเนียวกัมปนีวอพ

วันพุธ ที่ ๓ เมษายน

พ่อเพิ่งจะกลับมาจากห้างเดี๋ยวนี้ บ่าย ๒ โมงเศษ ได้ขึ้นบกบายโมงให้เรืออ้อมมาเทียบท่านี้ เพื่อจะได้ขนของง่าย และได้เลยบรรทุกถ่าน เรือเพิ่งมาเทียบท่าเดี๋ยวนี้เอง พ่อได้ไปห้างแกศบรเทศ มีของมากเปนห้างใหญ่ทีเดียว เท่ากับห้างที่ปัตตาเวียทั้งปวง เครื่องเพชรพลอยจะดีขึ้นกว่าเก่า...^{๑๔}

^{๑๔} จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ, **ไกลบ้าน** เล่ม ๑ (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๕), หน้า ๔๑.

ตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนคือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ทรงทำหน้าที่เป็นผู้เขียนจดหมาย โดยได้ทรงแทนพระองค์ในจดหมายว่าพ่อ และลงพระปรมาภิไธยทำจดหมายว่าสยามินทร์ ในขณะที่ผู้รับจดหมายก็มีพระองค์จริงเช่นกัน คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้านิภาภรณ์ ซึ่งในจดหมายจะแทนพระองค์ว่า หญิงน้อย

ส่วนตัวอย่างของการเขียนสารคดีท่องเที่ยวในรูปแบบจดหมายที่มีการสมมติตัวละครขึ้น เช่น สารคดีท่องเที่ยวเรื่อง **นาทิลาลิ** ของ แซไซ เทวิด ซึ่งเริ่มลงพิมพ์ในสกุลไทย ฉบับที่ ๓๔๕ วันที่ ๑๒ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นต้น

๒) งานเขียนในรูปแบบสารคดีกึ่งนวนิยาย งานเขียนสารคดีรูปแบบนี้มีความแตกต่างจากการเขียนสารคดีในรูปแบบจดหมายหรือรูปแบบอนุทิน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เขียนสารคดีจะมีการสร้างตัวละครขึ้น รวมทั้งมีการสร้างเรื่องราวให้ดำเนินไปสอดคล้องกับสารคดีท่องเที่ยว แต่เรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้น จะไม่มีความซับซ้อนพอที่จะเป็นนวนิยายได้ กล่าวคือ ผู้เขียนจะไม่สร้างปมปัญหาขัดแย้งให้แก่เรื่องราวที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การเขียนชนิดนี้ยังมีข้อแตกต่างจากนวนิยายอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้เขียนมักจะนำผู้คนที่มีความจริงมาประกอบอยู่ในเรื่องราว นั้นโดยไม่มีการแปลงหรือปรับเปลี่ยนใด อีกทั้งผู้เขียนก็เจตนาให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่าบุคคลนั้น มีตัวตนอยู่จริง โดยใช้กลวิธีต่างๆ เช่น การนำรูปของบุคคลนั้นมาใส่ไว้ในสารคดีท่องเที่ยวให้ผู้อ่านได้ทราบ เป็นต้น ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ เช่น เรื่อง **เสน่ห์แม่น้ำไนล์** ของโสภาค สุวรรณ ซึ่งเป็นการนำเสนอบรรยากาศการท่องเที่ยวประเทศอียิปต์ ผู้เขียนได้สมมติเรื่องราวให้มีตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นคนไทยมีภูมิลำเนาอยู่ที่ประเทศอียิปต์ ตัวละครฝ่ายหญิงได้เดินทางไปเยี่ยมญาติ และได้พบตัวละครฝ่ายชายซึ่งเป็นชาวอียิปต์บนเครื่องบิน ตัวละครชายอาสาเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยวทั้งสองรู้สึกชอบพออัธยาศัยของกันและกัน ฝ่ายชายนั้นเริ่มหลงรักหญิงสาวอย่างจริงจัง แต่ตัวละครหญิงรู้สึกทั้งสองเป็นคนละเชื้อชาติกัน จึงไม่ยอมสานสัมพันธ์ต่อ เมื่อการท่องเที่ยวจบลง เธอก็เดินทางกลับเมืองไทย

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การเขียนสารคดีกึ่งนวนิยายนี้ถึงแม้จะมีการสร้างตัวละคร มีการผูกเรื่องราวขึ้น แต่เรื่องที่สร้างขึ้นมานั้น จะเป็นเรื่องที่เรียบง่ายไม่มีปมปัญหา หรือความขัดแย้งมากมายนัก อีกทั้งผู้เขียนยังเน้นที่เนื้อหากการท่องเที่ยวมากกว่า จึงไม่อาจที่จะจัดงานเขียนประเภทนี้ให้อยู่ในประเภทของนวนิยายได้

อนึ่ง งานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยวกึ่งนวนิยายนี้ มีอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นผลงานการเขียนของโสภาค สุวรรณ ที่นอกจากเรื่อง **เสน่ห์แม่น้ำไนล์** แล้ว

ยังมีเรื่องอื่นๆ อีกมาก เช่น **ห้าพันไมล์ในสหรัฐ เทียวดิสนีย์ ช้างเผือกแห่งทะเลเบริงก์** **จดหมายจากแดน เป็นต้น**

จากการศึกษาวิเคราะห์ความหมาย ลักษณะ และกลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยวแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สารคดีท่องเที่ยว นั้น หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วที่นำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้เขียน ที่ต้องนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวสถานที่นั้นอย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เกร็ดนิทาน ตำนาน ฯลฯ รวมทั้งข้อมูลที่ใช้เป็นคู่มือการเดินทางของผู้อ่านได้ ผู้เขียนต้องนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ ผ่านศิลปะการใช้ภาษาที่ดีและกลวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้อ่านสนใจ อยากติดตามอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่องนั้น

๔.๒ ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

หลังจากที่ได้ศึกษาความหมาย ลักษณะของสารคดีท่องเที่ยว รวมทั้งกลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยวอย่างละเอียดแล้ว ผู้วิจัยจึงได้มาศึกษาวิเคราะห์ถึงลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น มีข้อมูลที่จำเป็นของสารคดีท่องเที่ยว กล่าวคือ ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของสถานที่นั้น ไม่ว่าจะเป็น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ รวมทั้งเกร็ดตำนาน นิทานต่างๆ และข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการใช้เป็นคู่มือการท่องเที่ยว ผสมผสานอยู่ในองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำตัวอย่างของข้อมูลเหล่านั้นมานำเสนอ เพื่อให้เห็นถึงการผสมผสานสารคดีท่องเที่ยวกับนวนิยาย โดยจะแบ่งข้อมูลต่างๆ ออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

- ๔.๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ
- ๔.๒.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ
- ๔.๒.๓ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พื้นที่ ตำนานอื่นๆ
- ๔.๒.๔ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและวิถีชีวิต ประเพณี
- ๔.๒.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจเฉพาะอย่าง
- ๔.๒.๖ ข้อมูลเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ด
- ๔.๒.๗ ข้อมูลคู่มือการเดินทาง
- ๔.๒.๘ ทักษะของผู้เขียนต่อสิ่งต่างๆ
- ๔.๒.๙ ภาพประกอบ

๔.๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศของสถานที่ น่าสนใจต่างๆ ที่ผู้เขียนได้เดินทางไปท่องเที่ยวไว้เป็นจำนวนมากและมีลักษณะที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศในแถบยุโรปซึ่งมีความแตกต่างไปจากภูมิประเทศที่ผู้อ่านส่วนใหญ่คุ้นเคย เช่น ภูเขาที่ปกคลุมด้วยหิมะ ถ้ำน้ำแข็ง หรือภูมิประเทศในทวีปเอเชียซึ่งล้วนแต่มีความงดงาม หรือมีชื่อเสียงโด่งดัง เช่น เมืองกุ้ยหลิน เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิประเทศจากนวนิยายเหล่านี้มาเพียงบางตัวอย่างเท่านั้น

ตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลด้านภูมิประเทศตัวอย่างแรกก็คือ ภูมิประเทศซึ่งเป็นภูเขาไฟ ในประเทศเยอรมนี จากเรื่อง **สายสัมพันธ์** ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ดังนี้

“ภูเขาไฟที่ Lutzerath นี้ดับมานานแล้ว จนยอดปล่องกลายเป็นทะเลสาบ ฉะนั้น เมื่อจะขึ้นไปดูลักษณะปากปล่อง จึงต้องจอดรถไว้เชิงเขา...จนถึงขอบ ปล่องอันมีแต่ป่าสนเขียวชอุ่ม เพราะที่ดินแถบนี้ถูกทับถมด้วยลาวา มีแร่ธาตุที่ ถูกพ่นขึ้นมาจากปล่องภูเขาไฟมากมาย ดินจึงเป็นสีดำสนิท อุดมด้วยปุ๋ย ต้นไม้ จึงงอกงาม และก็คงเพราะเหตุผลนี้เช่นเดียวกัน ที่ดินในบริเวณใกล้เคียงจึงปลูก องุ่นได้งามนัก

เมื่อมาถึงขอบปล่องแล้วทางก็ลาดลง คราวนี้เป็นทางค่อนข้างชันลาดลง ไป...การที่ลักษณะของปล่องภูเขาไฟเป็นเช่นนี้ ก็คงเหมือนน้ำตอลที่เดือดูด ขึ้นมาไถ่คะแม่ พอตกลงรอยูดแตกก็จะเป็นวงลึก และตรงวงลึกนั้นแหละจะเป็น ทะเลสาบ

“เขาวงกันั้นว่า ถ้าอาบน้ำในทะเลสาบที่นี้แล้ว จะรักษาโรคได้หลายอย่าง” คุณหมออธิบาย “ก็แบบน้ำแร่ที่นั่นแหละ แต่บางตอนต้องระวัง เพราะเคยมีคน โดดน้ำเล่นแล้วหายไป สงสัยว่าจะถูกน้ำข้างล่างดูดวนเข้าไปในปล่องเก่าที่อยู่ลึก ข้างล่าง เพราะหาคศพเท่าไรก็ไม่เจอ”^{๑๙}

ผู้เขียนได้เลือกนำเสนอข้อมูลสภาพภูมิประเทศซึ่งเป็นภูเขาไฟที่เมืองลูทซรัทช ประเทศเยอรมนี ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวนี้ นับเป็นภูมิประเทศที่แปลก

^{๑๙} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๓๗๖ – ๓๗๗.

แตกต่างไปจากภูมิประเทศในประเทศไทยและมีคนจำนวนไม่มากนักที่มีโอกาสได้ไปท่องเที่ยวด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีแหล่งธรรมชาติที่น่าสนใจ คือทะเลสาบซึ่งมีคุณสมบัติในการรักษาโรคอีกด้วย

ตัวอย่างต่อมาของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศที่น่าสนใจซึ่งผู้เขียนได้พบเห็นนั้น คือเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนได้นำเสนอภูมิประเทศซึ่งเป็นทุ่งดอกไม้บนภูเขา ในประเทศสวิทซ์เซอร์แลนด์ ภูมิประเทศเช่นนี้มีความน่าสนใจเนื่องจากเป็นลักษณะภูมิประเทศที่สวยงาม น่าตื่นตาตื่นใจจากเนินเขาสูงต่ำสลับซับซ้อนที่เต็มไปด้วยดอกไม้สีล้วนสวยงามนานาชนิด ดังต่อไปนี้

นายเล็กขับรถไปเที่ยวทุ่งดอกนาซิสซุสบนเขาที่เรียกว่า Les Pleiades แหมเจ้าพี่คะ ตั้งแต่เกิดมาหญิงยังไม่เคยเห็นดอกไม้มากมายอย่างนี้ เต็มเขาทุกลูกก็สีบลูต่อสีบลู จนสุดลูกหูลูกตา ส่งกลิ่นหอมแต่ไกล มองดูไกลๆ ชาวเต็มไปหมดเหมือนสโนว์ มັນชีนของมันเองตามธรรมชาติ บานอยู่ไม่กี่วันก็หมดไป โชคดีเหลือเกินที่ได้มาเห็น หญิงวิ่งขึ้นลงเขาเก็บจนเต็มอ้อมแขน แต่นายเล็กสอนว่าควรเก็บแต่ดอกตูมๆ ถึงจะดี อีก ๒-๓ วัน มันก็จะบานเต็ม แล้วอยู่ตอนที่นั่นดอกฟอร์เก็ทมีนี่ดอกก็ขึ้นเต็มคะ ออกดอกเป็นสีฟ้าไปทั้งนั้น น่ารักเหลือเกิน หญิงเก็บจนเต็มอ้อมแขนเหมือนกัน มันขึ้นเป็นดอกหญ้าเขียว ที่กรุงเทพฯ เราต้องถนอมกันแทบแย่ กว่าจะออกดอกมาให้ดูกันสักนิด...^{๒๐}

นอกจากผู้เขียนจะบรรยายถึงสภาพภูมิประเทศที่สวยงามแล้ว ผู้เขียนยังได้ให้ความรู้เล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับดอกไม้ในบริเวณนั้น ซึ่งล้วนแต่เป็นดอกไม้ที่เจริญเติบโตในเมืองหนาวและไม่ค่อยพบเห็นโดยทั่วไปในประเทศเขตร้อน ดังนี้ “...ดอก Edelweiss ฝรั่งเศสเรียกว่า ‘Etoile d’ Argent’ แต่หนังสือของหญิงเรียกว่า *Leontopodium alpinum* เป็นต้น”^{๒๑}

ในบางกรณี ผู้เขียนยังได้นำเสนอสภาพภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังเกี่ยวกับความงดงามของภูมิประเทศหรือธรรมชาติต่างๆ เช่น เรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** ผู้เขียนได้บรรยายถึงสภาพภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเมืองก्यूหลิน ประเทศจีน ทั้งนี้ ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นสภาพภูมิประเทศโดยรวมของเมืองก्यूหลินก่อนว่าเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงและแม่น้ำต่างๆ ดังนี้

^{๒๐} ว. ณ ประมวญมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๑๐๒.

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๓.

“จุดขายของก๊วยหลินคือธรรมชาติอันสงบและแปลกตา...เมืองใหญ่บน
พื้นราบ ทว่าก็ชุ่มชื้นไปแทบทุกตารางนิ้วด้วยแม่น้ำสายใหญ่และคูคลองไหล
เซาะแผ่กระจายเป็นเส้นสายสีเงินไปทั่ว สลับแซมด้วยภูเขารูปทรงประหลาด ลู่ๆ
กิ่งอกผุดสูงชันเหนือพื้นพิภพ เธอเข้าใจแล้วว่าภูเขาสูงเสียดฟ้าสวຍแปลกตาใน
ภาพเขียนจีนนั้น ไม่ได้เกิดจากจินตนาการเลย...มันเป็นของจริง ณ ที่นี้^{๒๒}

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เขียนยังได้เสนอภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่น
สำคัญในเมืองก๊วยหลิน ดังตัวอย่างเช่น สภาพภูมิประเทศของฝั่งแม่น้ำหลีเจียงดังนี้

ทิวทัศน์สองฟากฝั่งหลีเจียงงดงามราวกับภาพนิรมิต ยิ่งวันนั้นคือวันที่มี
หมอกบางเบา...พอสะท้อนแสงใสของดวงตะวันให้เกิดเป็นสายรุ้งเลื่อมพราย
และยอดของภูเขาสูงบางลูกก็มีกลุ่มเมฆลอยต่ำปกคลุม

น้ำในแม่น้ำราบเรียบและใสแจ้วราวกับแผ่นกระจก แม้ดูด้วยตาก็ยังรู้สึก
ถึงความเย็นยะเยือก ภูเขาหินรูปร่างแปลกตาผุดขึ้นตรงโน้นตรงนี้แทรกอยู่กับ
แนวไม้เขียวทึบครึ้มชุ่มฉ่ำ^{๒๓}

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ
สภาพภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็น
ถึงความงดงามของธรรมชาติในสถานที่เหล่านั้นนั่นเอง

ตัวอย่างต่อไปของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศนั้นคือ ข้อมูลเกี่ยวกับทุ่งหญ้า
ดาร์ตมัวร์ในประเทศอังกฤษ จากเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ถึงแม้ว่าทุ่งดาร์ตมัวร์นั้น จะมี
สภาพภูมิประเทศที่ไม่โดดเด่นงดงามหรือแปลกใหม่มากนัก แต่ผู้เขียนได้เลือกที่จะนำเสนอข้อมูล
ความรู้เกี่ยวกับสถานที่แห่งนี้ ก็เพราะทุ่งดาร์ตมัวร์เป็นสถานที่ซึ่งเป็นฉากในวรรณกรรมที่มีชื่อเสียง
เรื่อง**เชอร์ล็อก โฮลม์** นั่นเอง ทั้งนี้ การเลือกภูมิประเทศที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับวรรณกรรม
ต่างๆ มานำเสนอนั้น นับเป็นการทำให้ข้อมูลมีความน่าสนใจต่อผู้อ่านมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

^{๒๒} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ่งไม้ ใบรัก**, หน้า ๑๙๒.

^{๒๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๖.

พอออกจากเดวอน เราต้องผ่านทุ่งหญ้ากว้างใหญ่เรียกว่าดาร์ตมัวร์ เปรียบเหมือนทางเข้าไปสู่คอร์นวอลล์ ถ้าพีเอื้อยจำเรื่องของเซอร์ลอร์ดโฮล์มได้ คงจำ The Hound of Baskerville ได้ ในคือนั่งสืบบ้านเรามีฉบับแปลของคุณ อ. สายสุวรรณ ตั้งชื่อว่า “หมาผลาญตระกูล” เซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ ใช้ ทุ่งดาร์ตมัวร์นี้แหละครับเป็นฉาก ทุ่งดาร์ตมัวร์กว้างขวางสุดสายตา จนเห็น ทิวเขาลิบๆ สุดขอบฟ้า ภูมิประเทศแตกต่างกันไปในแต่ละส่วน แห้งแล้งเป็น ดินปนทรายก็มี เขียวชอุ่มเป็นทุ่งหญ้าป่าเขาลำเนาไพรก็มี ในทุ่งดาร์ตมัวร์นี้มี อุทยานแห่งชาติดาร์ตมัวร์ หนึ่งในสิบเอ็ดแห่งของอังกฤษอยู่ด้วย เนื้อที่กว้างขวาง ของท้องทุ่งเป็นที่ตั้งของเมืองและหมู่บ้านอีกมากมาย^{๒๔}

นอกจากสภาพภูมิประเทศแล้ว บางครั้งผู้เขียนอาจนำเสนอความรู้เกี่ยวกับ สภาพภูมิอากาศของสถานที่แต่ละแห่งอีกด้วย ดังเช่น เรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้บรรยาย สภาพภูมิอากาศของเมืองซีแอตเทิลว่า เป็นเมืองที่ค่อนข้างหนาวจัดในฤดูหนาว แต่ไม่ค่อยมีหิมะตก เช่นเมืองอื่น ดังนี้

... แถวนี่ปีหนึ่งๆ จะมีหิมะตกสักสองสามวันในช่วงวันขอบคุณพระเจ้า ตกคืนนี้ อีกสองสามวันหิมะก็ละลายหมด แต่บางครั้งก็มีพายุหิมะจากอลาสก้า เข้ามาให้ประหลาดใจเล่นช่วงปลายปีหรือต้นปีใหม่อีกสามสี่วัน ทำเอาเด็กๆ กรี๊ดกร๊าด สนุกสนานกันใหญ่ที่ได้เล่นเลื่อนหิมะในสวนหลังบ้าน

“ถ้าฝนเจอหิมะบนพื้นดินที่นี้ก็นับว่าโชคดีแล้ว ส่วนมากมันจะไปตกบน ภูเขาโน่น ปีที่ยากกับคุณเมฆกลับเมืองไทย มันตกมาหนาหลายนิ้ว โอ๊ย...คน ตื่นเต้นกันใหญ่ เพราะนานๆ จะเจอแบบนี้ที่ แต่อยู่ไม่กี่วันมันก็ละลายหมด...”

แต่ถึงอากาศที่นี้จะไม่หนาวจัดตามคำบอกเล่าของเจ้าถิ่นก็จริง หาก คุณหมุมิภายนอกตอนนี้ยังต่ำกว่าห้าองศาเซลเซียส เรียกได้ว่า ถ้าตั้งถ้วยน้ำไว้ ตอนเช้าผิวบนของน้ำจะกลายเป็นน้ำแข็งเลยทีเดียว^{๒๕}

^{๒๔} ว.วินิจัยกุล, บทเพลงแห่งคิมหันต์, หน้า ๑๙๒.

^{๒๕} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๘๗.

ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นสภาพภูมิอากาศของเมืองซีแอทเทิลในช่วงวันคริสต์มาสว่ามีอากาศไม่หนาวจัดนัก หากเทียบกับเมืองหรือรัฐอื่นๆ ในบริเวณเดียวกัน แต่ทว่าสำหรับคนไทยนั้น อุณหภูมิของเมืองซีแอทเทิลถือว่าหนาวจัด เป็นต้น

เรื่อง **เยียมวิมาน** ก็ได้กล่าวถึงสภาพภูมิอากาศของประเทศอังกฤษที่ค่อนข้างแปรปรวน ให้ผู้อ่านได้รับรู้ ดังนี้

ลูกเห็บตกลงมาเพียงกราวเดียว ก็ละลายหายลงเป็นน้ำรวมกับหยาดฝน ร่วงเปาะแปะที่ตกไล่ตามมาอีกคู่หนึ่ง เพียงไม่กี่นาทีต่อมา ตะวันเริ่มเยียมหน้า ออกมาจากเมฆ สองแสงสว่างใสราวกับเมื่อครู่นี้ ลมหนาวและฝนเป็นเพียง ภาพลวงตา

“อากาศอังกฤษมีครบทุกอย่างทั้งลูกเห็บ แดด ลม ฝน เมฆ ภายใน ห้านาที”^{๒๖}

ตัวอย่างข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศของสถานที่ท่องเที่ยวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้งหมดนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้เลือกสภาพภูมิประเทศหรือภูมิอากาศที่มีความน่าสนใจมาเสนอต่อผู้อ่าน เช่น อาจเป็นภูมิประเทศที่สวยงาม มีชื่อเสียงโด่งดัง หรือเป็นภูมิประเทศที่แปลก ไม่ค่อยพบเห็นในประเทศไทย เช่น ภูเขาไฟ เป็นต้น อีกทั้งในบางกรณีผู้เขียนก็ได้บรรยายถึงสภาพอากาศแปลกๆ ของประเทศหรือเมืองแต่ละแห่งเพิ่มเติมเข้ามาอีกด้วย

๔.๒.๒ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ

ประเด็นต่อมาเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น คือ การนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ ในเมืองหรือประเทศที่ตัวละครได้เดินทางไปท่องเที่ยว สถานที่เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสัญลักษณ์ของเมืองหรือประเทศนั้นๆ ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่เดินทางไปจะต้องไปเที่ยวชมให้ได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีความสวยงามหรือมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเหล่านี้มาบรรยายสอดแทรกไว้ในนวนิยาย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่เหล่านั้นไปด้วย

^{๒๖} ว.วินิจฉัยกุล, **เยียมวิมาน**, หน้า ๒๗.

อนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญนั้น นับได้ว่าเป็นกลุ่มข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมากที่สุดในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว มีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่มีความสวยงามยิ่งใหญ่อลังการ เช่น พระราชวังแวร์ซายส์ ประเทศฝรั่งเศส ปราสาทนอยชแวงส์ไตน์ ประเทศเยอรมนี หรือสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ค่ายกักกันชาวยิวที่เมืองดักเซา ประเทศเยอรมนี สุสานพระจักรพรรดิฉินที่ ประเทศจีน หรืออาจเป็นสถานที่ที่แปลกๆ เช่น สโตนเฮนจ์ ประเทศอังกฤษ เมืองใต้ดินของเมืองซีแอตเทิล ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอตัวอย่างที่น่าสนใจเพียงบางตัวอย่างเท่านั้น คือ รูปปั้นนางเงือก กรุงโคเปนฮาเก้น ประเทศเดนมาร์ก และพระราชวังแฮมตันคอร์ท ประเทศอังกฤษ

ตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวประการแรกนั้น คือ รูปปั้นนางเงือก จากเรื่อง**สายสัมพันธ์** รูปปั้นนางเงือกถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของเมืองโคเปนฮาเก้นที่ทุกคนจะต้องเดินทางไปเยี่ยมชม ผู้เขียนจึงได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรูปปั้นแห่งนี้ ทั้งในแง่ที่เป็นสัญลักษณ์ของเมือง และเกร็ดเล็กน้อยต่างๆ รวมถึงบรรยากาศและความสวยงามของสถานที่ตั้งรูปปั้นแห่งนี้อีกด้วย ดังนี้

เมื่อมาถึงโคเปนฮาเก้นแล้ว จะไม่ไปเยี่ยมแม่ “เงือกน้อยกลอยสวาท” ก็กระไรอยู่ เพราะถ้าใครมาถึงนี้แล้วไม่เห็นแม่เงือก เขาก็แทบจะถือกันทีเดียวว่ายังไม่ถึงโคเปนฮาเก้น เราจึงต้องไปกันตามธรรมเนียม แม่เงือกนั้นอยู่ริมทะเล เราจึงต้องจอดรถไว้ริมเขื่อนสูง ปีนกระไดขึ้นไป ผ่านสวนดอกไม้ที่แม่เห็นเข้าคงต้องร้องว่า “อะไรกันนี้ ดอกไม้จริงหรือดอกไม้กระดาษ” ดอกไม้ที่สวนของเขาที่เป็นสีม่วงก็ม่วงเป็นดวง ซ่อยาวบานไสว ที่เหลือง แดง ต่างจัดเป็นหมวดหมู่...

จากสวนบนเขื่อนมีทางเดินลงไปสู่ริมทะเล นักท่องเที่ยวเดินกันให้ควัก แสดงว่าจะมาดูแม่เงือกกันทั้งสิ้น หากพอเห็นเข้าก็แทบลมจับไปตามๆ กัน เพราะแม่เงือกตัวน้อยน้อยสมชื่อคือตัวเล็กนิดเดียวแหละค่ะ หน้าทางบ้น้ำอ้อยจริงอย่างที่โบราณว่า (เขาเลยต้องบีบให้ตัวเล็กสมหน้ากระมัง) แม่เงือกรายนี้ทำจากทองแดงหล่อรมควันให้ดำ ตามข่าวปรากฏว่าเคยมีมือดีมาตัดคอแม่เงือกไปไว้ดูเล่นที่บ้าน ทางกรจึงต้องหล่อมาต่อใหม่ รัยะนั้น คนเดนมาร์กก็รักก็หวาดกันจะตายเสียให้ได้^{๒๗}

^{๒๗} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๓๒๓-๓๒๕.

ในประการต่อไปที่จะกล่าวถึง คือ การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพระราชวัง แอมนตันคอร์ท ประเทศอังกฤษ จากเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพระราชวัง แอมนตันคอร์ท ในประเทศอังกฤษ เนื่องจากเป็นพระราชวังที่มีความหรูหรางดงาม และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ที่สำคัญของอังกฤษ หลายพระองค์ ผู้เขียนได้บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่แห่งนี้ไว้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะสถาปัตยกรรม ประวัติความเป็นมา หรือแม้แต่อาณาบริเวณภายนอก เช่น ผู้เขียนได้บรรยายถึงสถาปัตยกรรมของพระราชวังภายนอกที่มีความยิ่งใหญ่หรูหรา ตามลักษณะของศิลปะยุคที่เรียกว่ายุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ดังนี้

แอมนตันคอร์ทหรือปราสาทอีกแห่งหนึ่งริมแม่น้ำเทมส์ สร้างในระยะ หลังพระราชวังวินเซอร์ ดูหรูหราว่าเมื่อมองจากภายนอก เพราะตกแต่ง ประดับประดาตามแบบสถาปัตยกรรมที่ล่งพันจากยุคกลางของยุโรปเข้าสู่ยุค " เรอเนสซองส์"

แววพลอยลงจากรถทัวร์ เดินข้ามสะพานกว้างทอดข้ามลำแม่น้ำเทมส์ รวมไปกับคนอื่นๆ มองปราสาทโอฬารที่ทอดตัวห่างออกไปเบื้องหน้าอดนึกไม่ได้ ว่า ปราสาทโบราณไม่ว่าแห่งไหนของอังกฤษช่างทอดเนื้อที่ออกไปกว้างไกลเสียจริงๆ คนใหญ่คนโตสมัยก่อนของอังกฤษคงจะนั่งรถม้าหรือไม่กี่ขี่ม้ากันกลับเข้า ที่พักจนชินเลยไม่รู้สึกลงถึงความเมื่อยล้าของคนเดินเท้า^{๒๔}

หลังจากกล่าวถึงลักษณะภายนอกแล้ว ผู้เขียนยังบรรยายถึงการประดับตกแต่ง ภายในพระราชวัง ที่มีการจัดตกแต่งอย่างสวยงาม เช่น การประดับตกแต่งห้องที่ประทับของ พระเจ้าเฮนรี่ที่ ๘ ซึ่งมีการวาดภาพติดผนังอย่างงดงาม ดังนี้

เพดานในห้องพระบรรทม เป็นภาพวาดลงบนเนื้อปูนเต็มความ กว้างยาวของเพดาน ในกรอบลวดลายทองสลักเสลามุมโค้งทั้งสี่ด้าน แว พลอมมองเห็นแต่ว่าเป็นภาพของชายหนุ่มนอนหลับพักผ่อนอยู่บนตักของเทพเจ้าผู้

^{๒๔} ว.วินิจัยกุล, **เยี่ยมวิมาน**, หน้า ๔๔.

มีปีกใหญ่สี่เข้มนี่ สูงขึ้นไปกว่านั้นคือเทพธิดาประทับบนพระจันทร์เสี้ยวดวงใหญ่
แวดล้อมด้วยบริวารเป็นเทวทูตเด็กองค์น้อยๆ มีปีก^{๒๙}

ต่อมา ผู้เขียนยังได้บรรยายถึงศิลปกรรมสวยงามอื่นๆ ที่ประดับอยู่ในพระราชวัง
เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังของจิตรกรชื่อดัง ชาวอิตาลีเลียน ชื่อ อันโตนิโอ เวอร์ริโอ ที่มีความ
วิจิตรงดงาม ดังนี้

...ก่อนจะถึง ผู้มาเยือนจะต้องเดินขึ้นบันไดใหญ่ เลี้ยวลัดชานาผนังที่
วาดภาพเต็มผนังและเพดานด้วยฝีมือจิตรกรพิสดาร เป็นภาพสวรรค์ของโรมัน
ด้วยฝีมือของช่างวาดชาวอิตาลีเลียนชื่อ อันโตนิโอ เวอร์ริโอ ประกอบด้วยภาพ
วีรบุรุษนักรบยืนกันเรียงรายอยู่ท่ามกลางเสาวิหารแบบโรมันพร้อมด้วยหมู่เมฆ
คล้อยต่ำลงมา บนทิวเมฆนั้นก็คือร่างของเหล่าทวยเทพแห่งภูเขาโอลิมปัส ยืน
เรียงรายอยู่ในอิริยาบถต่างๆ แลละลานตา...^{๓๐}

ต่อมา ผู้เขียนได้บรรยายเกี่ยวกับอาณาบริเวณภายนอกของพระราชวังแฮมตัน
คอร์ท ซึ่งเป็นสวนจัดตกแต่งไว้อย่างงดงาม แปลกตา คือสวนเซนเทียร์ ที่จัดตกแต่งตามรูปทรง
เรขาคณิต ดังนี้

...สวนรูปสี่เหลี่ยม ประดับด้วยแนวไม้เตี้ย ตัดตรงเป็นรูปทรงเรขาคณิต
บางส่วนก็เป็นเส้นโค้งล้อมดอกไม้สีแดงในฤดูใบไม้ผลิ ใจกลางสวนคือสระน้ำ
รูปทรงกลม มีน้ำพุพุ่งเรียวสูงเป็นกระเซ็นผวยอยู่ตรงกลาง...

“สวนดอกไม้ของพระราชวังแฮมตันมีมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าเฮนรีที่แปด
แต่รูปทรงอย่างที่เราเห็นในปัจจุบัน โดยมากเริ่มมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าวิลเลียม
กับแมรี คือเมื่อปลายศตวรรษที่สิบเจ็ด”^{๓๑}

^{๒๙} ว.วินิจฉัยกุล, *เยี่ยมวิมาน*, หน้า ๔๙.

^{๓๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๘.

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๔-๕๕.

ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงสวนที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งในพระราชวังแฮมตัน ที่มีการปลูกและตัดแต่งต้นไม้ให้มีลักษณะเป็นเขาวงกต หรือที่เรียกว่า “เมซ” ดังที่ได้กล่าวว่าเป็น “สวนที่ปลูกแนวต้นไม้สูงท่วมหัวกววนเป็นแนวกำแพงซ้อนกันหลายชั้น ให้เดินวนไปเวียนมาค้นหาทางออกจนเหนื่อยกว่าจะเดินหาทางออกตรงปลายสวนได้สำเร็จ”^{๓๒}

สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งยังเป็นสถานที่ที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ หรือมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น ถึงแม้ผู้เขียนจะบรรยายลักษณะโดยทั่วไป รวมทั้งศิลปกรรมต่างๆ แล้ว ผู้เขียนยังได้บรรยายถึงประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ด้วย เช่น ประวัติความเป็นมาของพระราชวังแฮมตัน ดังตัวอย่างนี้

“เจ้าของเดิมของปราสาทแห่งนี้คือคาร์ดินัลวูลชี เสนาบดีคลังคนสำคัญคนหนึ่งในสมัยของพระเจ้าเฮนรี่ที่แปด ต่อมาก็ถวายปราสาทนี้ให้พระเจ้าเฮนรี่เมื่อ ค.ศ. ๑๕๙๒ กษัตริย์องค์นี้ต่อไปคุณจะได้ยินพระนามเอ่ยถึงอยู่มากมายหลายครั้งในประเทศอังกฤษ เพราะนอกจากจะทรงเปลี่ยนศาสนาประจำชาติจากคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกมาเป็นโปรเตสแตนต์นิกายเชิร์ชออฟอิงแลนด์อย่างที่เรารู้จักกันแล้ว ยังทรงเป็นพระราชบิดาของกษัตริย์อังกฤษอีกถึงสามรัชกาลด้วยกัน คือพระนางแมรีที่หนึ่ง พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่หก และที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์อังกฤษคือพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่หนึ่ง เรื่องราวระหว่างพระเจ้าเฮนรี่กับมเหสีหงอกค์ด้วยกัน ยังเป็นตำนานที่จดจำรำลึกกันมาจนทุกวันนี้”^{๓๓}

ตัวอย่างข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลด้านสถาปัตยกรรม ศิลปะการตกแต่ง หรือด้านประวัติความเป็นมา ผู้วิจัยได้เลือกมาจากสถานที่ท่องเที่ยวคือพระราชวังแฮมตันคอร์ทเพียงแห่งเดียวเท่านั้น เพื่อให้เห็นว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงส่วนต่างๆ ของสถานที่แต่ละแห่งไว้อย่างละเอียด ทั้งนี้ เมื่อผู้อ่านได้อ่านข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เขียนบรรยายไว้ทั้งหมดแล้ว ก็จะสามารถประมวลภาพรวมของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งได้อย่างค่อนข้างสมบูรณ์ครบถ้วนนั่นเอง

^{๓๒} ว.วินิจฉัยกุล, *เยี่ยมวิมาน*, หน้า ๕๕.

^{๓๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

๔.๒.๓ ประวัติศาสตร์ของพื้นที่และตำนานอื่นๆ

ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และตำนานต่างๆ นั้น นับเป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวมีความน่าสนใจในเชิงสารคดีท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เพราะเกร็ดประวัติศาสตร์หรือตำนานต่างๆ นับเป็นส่วนที่นอกจากจะให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้อ่านแล้ว ยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย

อนึ่ง ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และตำนานต่างๆ ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก ข้อมูลส่วนหนึ่งปรากฏอยู่ในส่วนที่กล่าวถึงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ โดยตรง ซึ่งกล่าวถึงแล้วในหัวข้อ ๔.๒.๒ นอกเหนือจากนี้ ยังมีประวัติศาสตร์ส่วนที่เป็นประวัติโดยทั่วไปของพื้นที่ ประวัติของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับบ้านเมืองหรือสถานที่นั้นๆ รวมทั้งตำนาน เกร็ดนิทานอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพื้นที่นั้นๆ ด้วย เช่นประวัติของเมืองซีแอทเทิล ประวัติของเมืองซานฟรานซิสโก ประวัติของคาร์ล มาร์กซ์ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงจะยกตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจเพียงบางตัวอย่างเท่านั้น

ตัวอย่างแรก คือ ประวัติเกี่ยวกับเมืองซีแอทเทิล จากเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้เล่าถึงประวัติของหัวหน้าเผ่าอินเดียนแดงซึ่งเป็นผู้บุกเบิกดินแดนบริเวณเมืองซีแอทเทิล และเป็นชาวอินเดียนแดงคนแรกที่ยอมเซ็นสัญญากับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเข้าไปอยู่ในเขตป่าสงวน จนกระทั่งชื่อของเขาได้ถูกนำมาตั้งเป็นชื่อเมืองซีแอทเทิล ดังนี้

“นี่คือ ซีทเทิล หัวหน้าเผ่าซุกควอมิช ผู้บุกเบิกยุคแรกๆ ของดินแดนแถวนี้ เขาและคนในเผ่าอาศัยอยู่ในผืนดินแห่งนี้อย่างสงบจนคนขาวเริ่มอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ซีทเทิลกับคนของเขาให้ความเป็นมิตรกับผู้มาใหม่อย่างดี ช่วยเหลือแบ่งปันอาหารและวิถีเอาชีวิตรอดให้กับผู้มาใหม่....

ที่แรกคนผิวแดงมีมาก คนผิวขาวมีน้อย ก็พออยู่กันได้อย่างสงบ แต่ที่นี้พอคนผิวขาวทั้งเกิดทั้งอพยพเข้ามามากขึ้นเรื่อยๆ คนผิวแดงก็กลายเป็นชนกลุ่มน้อย จนสุดท้ายเหมือนที่อื่นๆ ทั้งฝั่งตะวันออก ตะวันตก รัฐบาลก็ขอซื้อที่ดินจากอินเดียนแดง แล้วย้ายเมืองที่มีมาก่อนโคลัมบัสค้นพบดินแดนนี้ไปในเขตป่าสงวน...

หัวหน้าซีทเทิลเป็นคนฉลาด รู้แน่ๆว่ามีสงครามก็คงต่อสู้กับอาวุธของคนขาวไม่ได้ อ่าวแถวนี้ทั้งหมดคงเต็มไปด้วยเรือรบ และคนแดงคงตายกันเรียบ เขาเลยเป็นคนแรกที่เซ็นสัญญายินยอมจะเข้าไปอยู่ในเขตป่าสงวน คิดว่าเป็น

๑๘๕๕ หรือใกล้เคียง จากนั้นก็มียินเดียนแดงเผ่าอื่นๆ เช่นสัญญาตาม แต่ที่
ในเขตสงวนก็ไม่ใช่ที่ที่ดีนักหรอกนะ ปลูกอะไรก็ไม่ขึ้น หาปลาทีลำบาก สุดท้าย
อินเดียนแดงเผ่าอื่นๆ ก็รวมตัวกันต่อต้านคนขาว มีเพียงซีทเทิลเท่านั้นที่ยังยึด
มั่นในคำสัญญาที่ตัวเองให้ไว้อย่างมั่นคง...ตัวซีทเทิลก็ตายเมื่ออายุแปดสิบหกใน
เขตป่าสงวนพอร์ตเมดิสัน ส่วนร่างถูกฝังที่สโนควอมิช แถวๆ น้ำตกที่เราไปเที่ยว
กันไง แล้วเมืองนี้ก็ถูกตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้สร้างผืนแผ่นดินแถวนี้ อินเดียน
แดงผู้เฒ่าสันติ...ซีทเทิล”

“ซึ่งทุกวันนี้เพี้ยนเป็นเมืองซีแอทเทิลใช่ไหมคะ”

“ไม่เพี้ยนหรอก” เรียกซีแอทเทิลมาตั้งแต่แรกแล้ว เพราะคนอินเดียนแดง
ถือว่าการเรียกชื่อคนตายจะเป็นการรบกวนวิญญาณของเขา เลยต้องมีการ
พลิกแพลงนิดหน่อย คำสะกดเหมือนกัน แต่เรียกไปอีกแบบ”^{๓๔}

ตัวอย่างต่อมา คือ การนำเสนอข้อมูลประวัติศาสตร์สมัยแรกของประเทศ
สวิตซ์เซอร์แลนด์ ซึ่งเริ่มขึ้นจากชนเผ่าดั้งเดิมหลายชนเผ่ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนั้น
โดยเฉพาะกลุ่มที่ชื่อว่า เฮลเวเทียอันเป็นที่มาของอักษรย่อประจำประเทศสวิตซ์เซอร์แลนด์ (CH =
Confederation Helvetia) ดังนี้

“ผมไม่รู้ว่าเฮลเวเทียแปลว่าอะไร รู้แต่ว่ามันเป็นชื่อชนเผ่าหนึ่งที่เพนพ่าน
อยู่ในยุโรปเมื่อก่อนนั้น นักปราชญ์กรีกเรียกรวมๆ กันว่าพวกเคลท์ พวกที่มาตั้ง
ถิ่นฐานอยู่แถวๆ นี้ เรียกตัวเองว่า เฮลเวเทีย ส่วนพวกที่ตั้งถิ่นฐานอยู่แถวแม่น้ำ
อินน์ และแม่น้ำไรน์เรียกตัวเองว่า เรเทีย (Rhetia) แล้วก็ยังมีผู้ที่อยู่ในหุบเขา
ตอนใต้เรียกตนเองว่าลิอมบาร์ดี ครั้นอยู่มาจนถึง ๕๘ ปี ก่อนคริสต์ พวกเฮลเวเทีย
ก็เกิดมีกองทัพใหญ่โตเลยเคลื่อนตัวขยายอาณาเขตมาทางเมืองกอล (Gaul) แต่
จูเลียสซีซาร์ซึ่งเป็นโรมัน กอเวอร์เนอร์อยู่ตอนนั้น รีบยatraออกมาตริ่งไว้เสีย
ก่อนที่เจเนียว พวกเฮลเวเทียเห็นว่าจะสู้ไม่ได้ก็เลยถอยกลับไปเก่า...”

...ครั้นถึงปี ๔๐๐ แห่งคริสตกาลได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โรมันถอนตัว
กลับไปโรม ไม่มีกำลังเหลือเอาไว้รักษาทางนี้ ดังนั้นชนต่างเผ่าที่อาศัยอยู่ทาง

^{๓๔} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๓๗๕-๓๗๗.

ตอนเหนือของทวีปจึงพากันรุกเข้ามาในดินแดนที่เป็นเฮลเวเทีย ชนเผ่านี้
เรียกว่าอเลมันส์ เมื่อบุกมาได้ก็ทำลายสิ่งก่อสร้างลงเกือบหมด...^{๓๕}

นอกจากผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะบรรยายถึงประวัติศาสตร์ต่างๆ
แล้ว บางครั้งยังได้มีการแทรกนิทานปรัมปราหรือตำนานที่เป็นความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่
ท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายอีกด้วย ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** หลังจากที่
ผู้เขียนได้อธิบายถึงที่มาการก่อสร้างตามหลักประวัติศาสตร์ว่าสร้างโดยกลุ่มนักบวชดรูอิช เพื่อให้
เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา รวมทั้งเป็นที่คำนวณฤกษ์ยามแล้ว ผู้เขียนยังได้เล่าถึงตำนาน
การสร้างสโตนเฮนจ์โดยพอมดเมอร์ลิน พอมดในตำนานเรื่องพระเจ้าอาร์เธอร์ ดังนี้

“คิมได้ยืมมาอีกตำนานหนึ่ง ว่าพอมดเมอร์ลินในเรื่องพระเจ้าอาร์เธอร์
เป็นคนสร้าง”

“อ้อ” ท่านชายอุทาน เสียงคุ้นเคยยังคงเป็นเพื่อนชั้นเดียวกันมากะ
เมอร์ลิน “เรื่องนั้น Geoffrey of Monmouth เขียนไว้ใน History of the Kings
of Britain ครั้น สิ้นสนุก บอกว่าเดิมหินพวกนี้ชื่อ Giant's Ring อยู่ในแอฟริกา
แล้วพวกยักษ์ขนย้ายมาไว้ที่ไอร์แลนด์”...

“เมอร์ลินใช้คาถาอาคมย้ายหินพวกนี้จากไอร์แลนด์อีกที มาเป็น
อนุสรณ์สถานเพื่อให้สมเกียรติ บนหลุมศพของอัศวินอังกฤษที่ถูกสังหารไปถึง
๓๐๐ คนในการรบ เพราะถูกหัวหน้าแซกซอนทรยศหักหลัง เขายังบอกด้วยว่า
กษัตริย์อังกฤษอีกหลายคนยุคหลังพระเจ้าอาร์เธอร์ก็ถูกฝังพระศพอยู่ในนี้ แต่
มันก็เป็นนิทานเท่านั้นแหละ ผมว่า”^{๓๖}

ตัวอย่างสุดท้ายเกี่ยวกับข้อมูลประวัติศาสตร์ หรือตำนานนิทาน ที่จะกล่าวถึง
นั้น เป็นนิทานปรัมปราของชาวยุโรป ซึ่งปรากฏอยู่ในเรื่อง**เยียมวิมาน** ผู้เขียนได้บรรยายถึงภาพ
จิตรกรรมบนฝาผนังของพระราชวังแฮมตันคอร์ท อันเป็นรูปชายหนุ่มนอนหลับอยู่บนตักของ
เทพเจ้าองค์หนึ่ง รูปดังกล่าว เป็นรูปที่จิตรกรได้แต่งขึ้นตามนิทานปรัมปราเกี่ยวกับชายหนุ่มที่ชื่อ
เอนตีเมียน ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เล่านิทานเรื่องนี้เพิ่มเติมออกมาจากการบรรยายรูปภาพ ดังนี้

^{๓๕} จันทราไพ, **อมาญาส์** (กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, ๒๕๒๘), หน้า ๑๐๖-๑๐๗.

^{๓๖} ว.วินิจชัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๑๑๖-๑๑๗.

“เป็นเรื่องจากเทพนิยายโบราณเรื่องเอนดีเมียน...เรื่องมีอยู่ว่าเอนดีเมียนเป็นพระราชานุ่มรูปงามแห่งเมืองเอลิส คืบหนึ่งระหว่างออกไปล่าสัตว์ ก็อาศัยถ้ำแห่งหนึ่งนอนหลับไป เซลินีเทพธิดาแห่งดวงจันทร์ผ่านมานทองฟ้ามองลงมาเห็นเข้าก็เกิดหลงรักจึงลงมาหา เอนดีเมียนจึงขอพรจากเทพบิดรซีอุสให้มีชีวิตเป็นอมตะและเป็นหนุ่มตลอดกาลเช่นเดียวกับปวงเทพเพื่อจะได้ครองคู่อยู่กับเซลินี ซีอุสก็ประทานพรให้สมปรารถนา แต่มีข้อแม้ว่าเอนดีเมียนจะต้องนอนหลับชั่ววันวันครไม่มีวันตื่น ดังนั้น เซลินีจึงทำได้เพียงแค่มายืนคนรักในยามที่เขาหลับไหลเท่านั้นเองตราบจนทุกวันนี้^{๓๗}”

ตัวอย่างข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ตำนานหรือนิทานอื่นๆ เหล่านี้ ไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับโครงเรื่องของนวนิยาย แต่มีลักษณะเหมือนเป็นเรื่องหรือนิทานย่อยๆที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง การที่ผู้เขียนได้นำเรื่องเหล่านี้มาแทรกไว้ระหว่างโครงเรื่องของนวนิยาย ก็ทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินเพิ่มเติมขึ้นต่างหากจากเกร็ดประวัติย่อยๆ หรือนิทานต่างๆ เหล่านี้ และยังเป็นประโยชน์กับคนที่สนใจเรื่องเหล่านี้เป็นพิเศษด้วย

๔.๒.๔ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและวิถีชีวิต ประเพณี

ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ในสารคดีท่องเที่ยว นอกจากจะต้องนำเสนอเกี่ยวกับภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่แปลกไปจากบ้านเมืองเดิมแล้ว ยังควรที่จะนำเสนอสภาพบ้านเมือง ชีวิตและประเพณีของคนในประเทศหรือเมืองนั้นๆ ด้วย เพราะการนำเสนอข้อมูลประเภทนี้ ย่อมเป็นการสร้างสีสันให้แก่สารคดี ทำให้ผู้อ่านได้เห็นสภาพบ้านเมืองหรือการดำเนินชีวิตและประเพณีที่แตกต่างไปออกไป หนึ่ง ในการนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ก็มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและชีวิตประเพณีของผู้คนเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจะกล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและวิถีชีวิต อาหารการกิน หรือประเพณีของผู้คนในประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจเพียงบางตัวอย่างเท่านั้น ดังต่อไปนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและชีวิต ประเพณี ที่น่าสนใจประการแรกนั้น มาจากเรื่อง**สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองของเมืองโกสูล่า ซึ่งเป็นเมืองชายแดนในประเทศเยอรมนี ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นว่าเมืองนี้ เป็นเมืองเล็กที่อยู่ติดชายแดน

^{๓๗} ว.วินิจฉัยกุล, **เข็ยมวิมาน**, หน้า ๔๘-๔๙.

จึงยังคงมีธรรมชาติสวยงาม อีกทั้งยังคงรักษาความเก่าแก่และความมีระเบียบของบ้านเมืองไว้ได้ ดังที่ผู้เขียนบรรยายไว้ดังนี้

ที่โกสุล่า กลางเมืองเขายังมีธารน้ำใสไหลเย็นเห็นตัวปลา สองฟากเป็น ถนน มีกระถางดอกไม้งามสะพรั่ง (คล้ายถนนสาทรในกรุงเทพฯ แต่แดงกว่ามาก) สองช่องทางจึงเห็นถนนมีรถวิ่งวันเวย์ ตามถนนชอกชอยปูด้วยหินสีเหลี่ยม เป็น รูปโค้งคล้ายน้ำพุกำลังพุ่ง^{๓๘}

นอกจากนี้ ผู้คนในหมู่บ้านในเมืองโกสุล่าที่อยู่ติดชายแดน ส่วนใหญ่เป็นทหาร จึงมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างค่อนข้างเป็นระเบียบ และก็ยังมีการทำเกษตรกรรมเล็กๆ น้อยๆ ใน ครัวเรือนกันทุกครอบครัว ดังนี้

หมู่บ้านที่อยู่ติดชายแดน เรียกว่าติตริ้วลวดหนาม เป็นหมู่บ้านของ ทหารรักษาการณ์เสียมากกว่า บ้านพักที่ปลูกเรียงกันเป็นพืดนั้นมีเล้าหมูเสียด้วย หากที่นาสังเกตคือไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้านเล็กหมู่บ้านน้อย ทุกบ้านจะมีสวนดอกไม้ สวนครัว จัดเป็นระเบียบ^{๓๙}

ตัวอย่างต่อไปที่จะกล่าวถึงนั้น เป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คนในแคว้นบายน หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าแคว้นบาวาเรีย ผู้เขียนได้นำเสนอภาพการแต่งกายของชาวบายน ที่มี สีสันดูโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนี้

“ข้อสำคัญคือมีผู้เฒ่าชาว Bayan ขนนานแท้และดั้งเดิมนั่งกินกาแฟอยู่ ๒-๓ คน ท่านผู้เฒ่านี้แต่งชุดเหมือนรูปที่คุลีส่งมาให้แม่ดูนี้แหละค่ะ คือหมวก สักหลาดสีเขียวเข้าทรงสูง ปักขนนกขาวควบคู่กับช่อดอกไม้สีแดง มีพู่หมวก สีเหลืองสดห้อยตุ๊กตัก ตัวหมวกมีสายรัดคางมาอยู่ใต้เคราขาวฟู คงจะกันหมวก ปลิวเพราะลมแรง เลื้อหนาวตัวในและตัวนอกหนาปัก สลับสีแดงแปร๊ดอย่างไม่ ต้องเกรงใจใคร หากกางเกงเป็นกางเกงหนังขาสั้น มีสายโยงปักลวดลายแดง

^{๓๘} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๒๖๗.

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗๕.

เขียว ส้ม เป็นรูปดอกไม้ม่วง กุ้งเท้าสูงแค่ว่า ห้อยฟูแดงเหลือง รองเท้าหนังหุ้มสัน สีดำมันปลาบ

สำหรับกางเกงนั้น นายนองท่านรับรองว่าเป็นหนังแท้ ใส่กันได้ชั่วลูกชั่วหลาน คือของปู่ตกมาเป็นของพ่อ ของพ่อตกมาถึงลูก หน้าร้อนที่ก็สะบัดตากที่ไม่ต้องซัก บางตัวแข็งแรงดั่งได้เท่านั้นเอง เสน่ห์ของบายันอยู่ที่ธรรมชาติสวยและผู้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง^{๔๐}

ในเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนได้บรรยายถึงอาชีพของชาวเมืองแอฟเพนเซล ประเทศสวิดซ์เซอร์แลนด์ ซึ่งชาวเมืองส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพผลิตเนยแข็ง เนยแข็งจึงได้กลายเป็นอาหารและผลิตภัณฑ์สำคัญของชาวเมืองนี้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง คือ

มีโรงงานทำเนยแข็งหลายแห่ง เราเข้าไปร้านหนึ่งต้องผ่านที่เก็บเนยแข็ง ก้อนโตเท่าหินไม่อันใหญ่ๆ ตั้งเรียงไว้เป็นแถวเต็มห้อง ส่งกลิ่นร้ายแรงเหลือเกิน ขนาดทุเรียนและปลาร้าของเราออกจะแพ้ๆ ไม่ทันรู้ตัว โผล่ก็เข้าไปดมแทบใส่แ่นะคะ เราเลยขอดูวิธีทำ เขาก็พาไปให้ดู ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยเห็นครีมมากเท่าวันนี้ ถึงใหญ่เป็นถึงๆ มีพอสสำหรับทุกคนลงอาบแช่ในอ่าง

เมื่อดูแล้วเราก็ขึ้นกระโดดไปขึ้นบน ซึ่งเป็นเรสเตอร์ริงแบบชาวบ้าน มีขายแต่เนยแข็ง ขนมปังกินกับกาแฟหรือเหล้าองุ่นเท่านั้น เขาถามว่าเราต้องการเนยแข็งชนิดไหน ออกชื่อภาษาสวิสเยอรมันดังซิกซัคตั้งยี่ดยาว...เขาก็ตัดมาขึ้นโตเท่าหนังสือเล่มหนาๆ แล้วก็เอาขนมปังขึ้นเท้ายักษ์ และเนยก้อนเท่ากำปั้นมาตั้งให้พร้อมด้วยจานและมีด...^{๔๑}

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง ยังนำเสนอข้อมูลด้านอาหารการกินในท้องถิ่นที่น่าสนใจอีกด้วย เช่น เรื่อง **ทางรัก** ผู้เขียนได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของอาหารพื้นเมืองชนิดหนึ่งของชาวเยอรมนี คือ แชนดิวิช ชื่อ ตาร์ ตาร์ (Tar Tar) ดังนี้

^{๔๐} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๒๔๘.

^{๔๑} ว. ณ ประมวญมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๑๔๘.

“มีแซนดิวซิกชนิดที่เขาเรียก Tar Tar คนเยอรมันบางคนยังกินไม่ได้
ผมเองที่แรกก็ไม่ไหวเหมือนกัน”

“ซื้ออยู่กับแขก”

“ใช้สิคุณ สมัยเยอรมันยังเป็นแค่อาณาจักรฝรั่ง พวกแขกเตอร์กเคยบุก
มาถึงที่นี่”

“รูปร่างมันเป็นยังไงคะ”

“คุณจะถามถึงแขกเตอร์กหรือตาร์ทาร์ล่ะ...เอาแค่แซนดิวซิก ตาร์ทาร์ก่อน
แล้วกัน...วิธีทำก็เกาะเอาขนมั้งมาสองแผ่น ทาเนือบดดิบๆ ลงไปแล้วก็ห่มา”

สุลิสะดั่งโหยง “เนือบดดิบๆ หรือคะ”

“ดิบๆ” นายนองย่า “บางคนก็โรยเกลือ ฟริกไทย อีกนิดเป็นการชู
รส”^{๔๒}

ตัวอย่างต่อไปจะกล่าวถึงข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเพณีของผู้คนในแต่ละ
บ้านเมือง เช่น ในเรื่อง**อมาญาส์** ผู้เขียนได้กล่าวถึงประเพณีงานศพของชนเผ่ายิปซี ในแถบ
เกาะอียิปต์ ประเทศสเปน ผู้เขียนได้กล่าวถึงความคิดความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องความตายของชนเผ่า
ยิปซีว่าความตายนั่นถือเป็นเรื่องดีที่ผู้ตายจะได้กลับไปอยู่ร่วมกับพี่น้องบรรพบุรุษอันเป็นที่รัก
ดังนี้

“...อมาญาส์ งานศพไม่ใช่หรือจ๊ะ ทำไมไม่แต่งสีดำ แต่งสีดูขาดยั้ง
ยังกะจะไปงานแต่งงาน”

“งานศพไม่ใช่ของน่าเศร้านี้หน้ท คนอยู่ทางนี้เศร้าเอง แต่คนที่ไปนะ เขา
มีความสุข เขากำลังเดินทางกลับบ้าน อีกไม่เท่าไรก็ถึงบ้านเขาแล้ว บ้านที่มี
พ่อแม่พี่น้อง บรรพบุรุษที่เป็นพวกเดียวกับเรา ที่ไม่ใช่คนแปลกหน้า”^{๔๓}

ผู้เขียนยังได้บรรยายต่อถึงพิธีการเผาศพที่เรียบง่ายของชาวเผ่ายิปซีต่อไปด้วยว่า

^{๔๒} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๑๖๖.

^{๔๓} จันทราไพ, **อมาญาส์**, หน้า ๒๖๖.

เมื่อโลงศพถูกวางไว้ที่พื้น และยิปซีทุกคนเข้าไปแตะมือของแกเป็นการ
อำลาครั้งสุดท้ายเรียบร้อยแล้ว ฟีนถูกนำมากรออบๆ น้ำมันโอลิฟถูกเทราด
ทั่วกระท่อม แล้วสักครู่กองไฟก็ลุกโพล่ง ส่งความร้อนแข่งกับดวงอาทิตย์ที่
แผดจ้า^{๔๔}

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและ
วิถีชีวิตของผู้คน นับเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
เนื่องจากการให้ข้อมูลแต่เฉพาะภูมิภาค สถานที่ท่องเที่ยวหรือประวัติศาสตร์เท่านั้น อาจเป็น
การนำเสนอภาพบ้านเมืองที่ค่อนข้างไว้ชีวิตชีวา ดังนั้น หากผู้เขียนนำเสนอภาพของผู้นครวมทั้ง
วิถีชีวิตประกอบเข้าไป ย่อมเป็นการทำให้สถานที่นั้นมีชีวิตและมีสีสันเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้
ผู้อ่านได้รู้จักวิถีชีวิตของคนในสถานที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

๔.๒.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจเฉพาะอย่าง

บ้านเมืองหรือสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง มักมีเอกลักษณ์เฉพาะอย่างหรือมีสิ่งมี
ชื่อเสียงโด่งดังที่ทำให้ผู้คนหรือนักท่องเที่ยวสนใจและต้องการเดินทางไปยังสถานที่นั้น เอกลักษณ์
เฉพาะอย่างหรือจุดสนใจดังกล่าว อาจเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชน ศิลปกรรมบางอย่าง
หรืออาจเป็นประเพณีหรือพิธีกรรมที่น่าสนใจก็ได้ หนึ่ง ในกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายรักแนว
ท่องเที่ยว ก็มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจุดสนใจเฉพาะอย่างเหล่านี้ไว้ด้วยเช่นกัน ดังที่ผู้วิจัยจะ
ยกเป็นตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจเฉพาะอย่างที่น่าสนใจอย่างแรกนั้นปรากฏอยู่ในนวนิยาย
เรื่อง **สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับไวน์ของหมู่บ้านโมเซลล์ ประเทศเยอรมนี ซึ่ง
มีชื่อเสียงว่าเป็นหมู่บ้านที่ผลิตไวน์ที่มีรสชาติอร่อยแห่งหนึ่งในโลก ผู้เขียนได้บรรยายข้อมูลความรู้
เกี่ยวกับเรื่องการผลิตไวน์ของหมู่บ้านนี้มากมายตั้งแต่ความเชื่อเกี่ยวกับสาเหตุที่ไวน์ของหมู่บ้าน
โมเซลกลายเป็นไวน์รสเยี่ยมของโลก ดังนี้

น้ำในแม่น้ำโมเซลนี้แหละ ทำให้ไวน์ที่นี่มีรสพิเศษ เพราะเลยจากโมเซล
ก็มีการปลูกองุ่น หมักไวน์เหมือนกัน แต่รสสู้ไวน์ที่นี่ไม่ได้ เขากันว่าเพราะ
แม่น้ำโมเซลไหลผ่านเทือกเขาที่มีแร่ธาตุไม่เหมือนที่อื่น องุ่นที่รดด้วยน้ำจากแม่น้ำ

^{๔๔} จันทราไพ, อมาญาส์, หน้า ๒๖๘.

โมเซลมีรสดีกว่าของทุกแห่ง...เข่าว่ากันว่าการปลูกองุ่นทำไวน์ จะปลูกได้ตั้งแต่บริเวณเอเชียมาจนยุโรป สุดเขตแค่มอเซล ถ้าสูงไปกว่านั้นจะปลูกไม่ได้ อายุขององุ่นที่จะทำเหล้า จะให้ลูกที่ดีพอสำหรับหมักทำไวน์ได้เมื่อ ๓ ปีขึ้นไป จนถึงอายุ ๘๐ ปี ต้นที่อายุเกิน ๑๐๐ ปีแล้วจะไม่ให้ลูกอีก

ผู้เขียนได้บรรยายภาพของหมู่บ้านที่แสดงให้เห็นว่ามีอาชีพหลักคือการผลิตไวน์มาตั้งแต่ดั้งเดิมไว้ดังนี้ว่า

หมู่บ้านโมเซลเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่น่าขันคือตรงทางเข้าหมู่บ้าน เขาทำแผ่นไม้มีหลังคาหน้าจั่วครอบ บอกชื่อไวน์พร้อมขวดไวน์ตัวอย่าง (ขวดเปล่าคะ สุลียกดูแล้วทุกขวด) ว่าบ้านไหนทำไวน์อะไรบ้าง เรียกว่าแฟนโครแฟนมันละ

ประการต่อมา ผู้เขียนได้บรรยายถึงบ้านหลังหนึ่งในหมู่บ้านโมเซล ซึ่งเป็นตระกูลที่ผลิตไวน์กันมาหลายชั่วคน รวมถึงวิธีการผลิตไวน์ของครอบครัวนี้ไว้ด้วย คือ

บ้านที่เราไปหาคือบ้านของ

Franz Hirchen

5591 Mesenich Mosel

Weinbergstraz 13

บ้านนายฟรานซ์ เรียกว่าเป็นตระกูลสุราบานโดยแท้ เพราะดำเนินกิจการทำไวน์มา ๓-๔ ชั่วคนแล้ว ฝีมือต้มกลั่นย่อมเชื่อถือได้ ข้อสำคัญ ลูกชายยังไปแต่งงานกับลูกสาวราชาไวน์อีกรายหนึ่งในหมู่บ้านโมเซล กิจการการทำไวน์ของตระกูลนี้จึงแน่นหนาหนักขึ้น เจ้าของบ้านอธิบายให้ฟังว่า การจะปลูกองุ่นให้ได้ผลดี ขึ้นอยู่กับหลัก ๓ ประการ คือ ดิน น้ำ อากาศ (เกือบครบธาตุทั้ง ๔ นะคะแม่ แต่เมื่อเป็นเหล้าแล้ว กินเข้าไปย่อมร้อนท้อง ก่อให้เกิดธาตุไฟได้) ถ้าดินดี น้ำชุ่มฉ่ำ อากาศดี ไม่หนาวเกินไป ไม่แล้งเกินไป ก็จะได้องุ่นที่มีน้ำมาก

“เมื่อเก็บมาแล้วต้องใช้เท้าย่ำหรือเปล่า” สุลียให้คุณนงช่วยเป็นรุ่มร่ามให้ คนตอบหัวเราะชอบใจ

“เราไม่ทำสกปรกอย่างนั้นหรอกครับ เราใช้เครื่องบีบเอาน้ำออก กากที่เหลือเป็นแผ่นๆ จะเอาไปทำปุ๋ย”

โอ้ ใครจะไปรู้ล่ะคะแม่ ศุภีเคยเห็นในหนังสือทำกันยั้งนี้ น้ำอุนที่คั้นได้ เขาจะบรรจุลงในถังไม้โอ๊ก จุรว ๑,๐๐๐ ลิตร เก็บหมักราว ๘ เดือน จึงจะได้ที่ ระหว่างหมักต้องรักษาอุณหภูมิให้ได้ ๓-๔ องศา สถานที่เก็บเหล้าของเขา คือห้องใต้ดินที่เย็นตามธรรมชาติ ไวน์ที่เก็บหมักไว้ได้ที่ รสอร่อยอย่าบอกใคร ... โดยเฉพาะถึงที่เก็บหมักไว้ได้นาน รสยิ่งดี ราคาแพง การบรรจุขวดนั้น เขามีเครื่องบรรจุขวด ทุกขวดจึงบรรจุเท่ากันหมด

“ทำไมการหมักไวน์ต้องใช้ถังไม้อัดด้วยคะ ถังไม้อื่นไม่ได้หรือ”

“ไม่ได้ เพราะจะทำให้รสชาติเสีย เราพยายามจะลองหมักด้วยถังพลาสติก แต่รสไม่ดีเท่าที่ควร”

“ปีหนึ่งทำได้กี่หนคะ?”

“หนเดียว เพราะเราเก็บอุนได้หนเดียว ราวเดือนตุลาคม”

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้บอกราคาโดยประมาณของไวน์ที่ผลิตในหมู่บ้านโมเซล อีกด้วยดังนี้

ราคาขายหากไปซื้อถึงบ้านและเป็นเพื่อนกับเจ้าของบ้าน เขาคิดขวดละ ๗ มาร์ค ๕๐ ฟินิก ถ้าขายตามร้านในหมู่บ้านในโมเซล ตกขวดละ ๑๕ มาร์ค ถ้าขายตามเมืองต่างๆ ในเยอรมัน ตกขวดละ ๒๐-๒๕ มาร์ค ฉะนั้น ราคาไวน์โมเซลจึงแพงอย่างแสนแสน^{๔๕}

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนได้บรรยายถึงกรรมวิธีในการทำไวน์ ที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในโลก ซึ่งนับเป็นจุดสนใจที่สำคัญอย่างหนึ่งของเมืองโมเซล ประเทศเยอรมนีให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลเป็นอย่างดี

อนึ่ง จุดสนใจเฉพาะอย่างของสถานที่แต่ละแห่ง อาจไม่จำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เป็นสัญลักษณ์ของเมืองหรือสถานที่แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น บางครั้ง จุดสนใจ

^{๔๕} โรสลาเรน, สายสัมพันธ์, หน้า ๓๗๐-๓๗๑.

เฉพาะอย่างก็อาจเป็นกิจกรรมที่โดดเด่น มีชื่อเสียงก็ได้ เช่น ในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้กล่าวถึงจุดสนใจเฉพาะอย่างของเมืองซีแอทเทิลประการหนึ่ง คือ การขายปลาที่ตลาดไพค์เพลซ ซึ่งมีวิธีการโดดเด่นไม่ซ้ำแบบใคร จนกระทั่งได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองซีแอทเทิลดังต่อไปนี้

คนเลือกซื้อปลาทะเลตัวใหญ่สุดและราคาไม่แพงได้แล้วตัวหนึ่ง ชีบอกให้คนขายที่สวมผ้ากันเปื้อนรู้ คนขายก็หยิบปลาชิ้นซึ่งก่อนจะขานซื้อสินค้าและนำหนักด้วยเสียงอันดังสนั่น พร้อมกับโยนปลาตัวใหญ่ปลิวหือเข้าไปด้านในของร้าน ท่ามกลางเสียงกดชัตเตอร์ของนักท่องเที่ยวที่รอชมอยู่

พนักงานของร้าน...ซึ่งมีไม่ต่ำกว่าสามคน ขานทวนซื้อสินค้าน้ำหนักประสานขึ้นอย่างพร้อมเพรียง ในขณะที่คนซึ่งประจำอยู่เคาน์เตอร์หลังร้านรับปลาตัวไม่เล็กที่ร่อนลงกลางอากาศอย่างแม่นยำ จากนั้นก็ใช้กระดาษห่ออย่างรวดเร็ว มัดเชือกแล้วขว้างกลับมาทางคนขายคนเดิม แน่ละ...พร้อมกับเสียงขานซื้อสินค้าและราคาดังสนั่น

เสียงของคนขายที่เหลือประสานรับลั่น ขณะที่สินค้าตกใส่มือคนขายแรกอย่างไม่มีผิดพลาด ก่อนที่จะเขาจะส่งต่อให้ลูกค้าด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

“มหกรรมโยนปลาอันลือชื่อของไพค์เพลซครับผม” วันทบบอกลูกทัวร์ของเขายิ้มๆ “โยนรับจนกลายเป็นประเพณีการขายของที่นี่ไปเลย”^{๔๖}

ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจเฉพาะอย่างนั้น นับเป็นข้อมูลที่สร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เนื่องจากจุดสนใจเฉพาะอย่าง นับเป็นสัญลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของบ้านเมืองหรือสถานที่นั้นๆ ดังนั้น หากผู้เขียนไม่นำเสนอข้อมูลส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งอันเป็นสัญลักษณ์หรือความโดดเด่นของบ้านเมืองให้ผู้อ่านได้รับทราบ ก็ย่อมเท่ากับเป็นการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวที่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนนั่นเอง

๔.๒.๖. ข้อมูลเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ด

ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวอยู่นั้น ยังมีข้อมูลอีกประเภทหนึ่งที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือบ้านเมืองนั้นๆ แต่ผู้เขียนก็ได้สอดแทรกข้อมูลเหล่านี้ไว้เพิ่มเติม

^{๔๖} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๒๙๒.

เพื่อให้เป็นเกร็ดความรู้เล็กๆ น้อยๆ แก่ผู้อ่านเพื่อเพิ่มความสุขสนานให้แก่ผู้อ่าน ข้อมูลเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ดที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวต่างๆ นั้น สามารถยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างของเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ดที่น่าสนใจนั้น ปรากฏอยู่ในนวนิยายเรื่อง **ทางรัก** ผู้เขียนได้เล่าถึง เรื่องราวขบขันเกี่ยวกับชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของน้ำหอมโอเดอโคโลญจน์ ๔๗๑๑ ดังนี้

“เรื่องการจัดชื่อร้านเป็นตัวเลขนี้ ศุภีเคยสงสัยมานานแล้ว...หากศุภีไม่ทันนึกถึงเจ้าโอเดอโคโลญจน์ที่เคยใช้สักที รู้แต่ว่า Eau De Cologne แปลว่า น้ำแห่งโคโลญจน์...ที่ชื่อเช่นนี้เพราะเป็นน้ำหอมจากเมืองโคโลญจน์ หากถ้าเรียกเป็นภาษาเยอรมันคงฟังพิลึกๆ เพราะเมืองโคโลญจน์ ท่านเรียก Kolin ออกเสียงเคิลิน...

สาเหตุที่น้ำหอมชนิดนี้จะใช้ตัวเลข ๔๗๑๑ ก็เพราะ (ตานอง) เขาว่า เดิมทีผู้คิดทำน้ำหอมใช้ บ้านเป็นสำนักงาน ยังไม่มีกิจการใหญ่โตเท่าเดี๋ยวนี้ เผอิญเลขบ้านคือเลข ๔๗๑๑ ท่านเลยถือเป็นเลขต้องโชคโชคดี ยึดเป็นยี่ห้อเสียเลย กิจการก็ได้ดำเนินมาช้านานจนรู้จักกันทั่วเพราะว่า ถ้า ๔๗๑๑ ละก็ตั้ง “น้ำโคลน” นี้ละ เรื่องของเรื่องทำที่ว่าจะราบรื่น จนกระทั่งมีกิจการโทรศัพท์เกิดขึ้น มันก็เผอิญเจ้ากรรม บริษัทน้ำหอม ๔๗๑๑ ไม่ยกกะได้หมายเลขโทรศัพท์ ๔๗๑๑ หากไปได้หมายเลขอื่น ส่วนบริษัทที่ได้หมายเลขโทรศัพท์ ๔๗๑๑ ในยุคแรกกลับกลายเป็น...ศุภีให้แม่ทนายร้อยครั้งก็ไม่ถูกคะ...เพราะบริษัทที่ได้หมายเลขโทรศัพท์ ๔๗๑๑ คือบริษัทรับจ้างดูดล้อมจำกัด! เห็นไหมคะแม่...คนละกิจการ คนละกลิ่นแท้ๆ ที่เดียว

วันที่จะเกิด “มีเหตุแผ่นดินไหวในแผ่นดิน” คือมีร้านอาหารร้านหนึ่งต้องการน้ำหอมมาเหยาะผ้าแจกลูกค้า ท่านเลยยกหูโทรศัพท์ต่อไปที่ ๔๗๑๑ เข้า...

ทางร้านอาหารวางหูโทรศัพท์ด้วยความปลาบปลื้มว่าอีกไม่นานจะได้มี “ผ้าหยดน้ำกุหลาบชานาสา” แจกให้ลูกค้าจูงใจ ที่ไหนได้...พักเดียว...มีรถวิ่งปรืดมาจอดหน้าร้าน คนงาน ๓-๔ คน โดดตู้บลงมา ลากสายท่ออย่างอันยาววิ่งหายเข้าไปด้านหลังร้าน ครั้นแล้ว กลิ่นอันไม่พึงดมก็กำจายไปทั่ว ลูกค้าในร้านอาหารแผ่นออกเป็นแถว

ผลหรือคะแม่...บริษัทน้ำหอม ๔๗๑๑ ฟ้องบริษัทล้มล้มเป็นความกันอยู่
ช้านาน กว่าทางบริษัทผู้ล้มล้มจะยอมยกหมายเลขโทรศัพท์ ๔๗๑๑ ให้บริษัท
น้ำหอมไป บริษัทน้ำหอมจึงได้ครองหมายเลข ๔๗๑๑ ตลอดมาด้วยประการ
ฉะนี้แล^{๔๗}

ในเรื่องกึ่งไผ่ใบรัก ผู้เขียนก็ได้เล่าเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับเรื่องสิ่งมหัศจรรย์
ของโลกเพิ่มเติม หลังจากที่ได้อ่านถึงกำแพงเมืองจีน ดังนี้

“น้ำตึ้ฮะ ปิรามิดกับกำแพงเมืองจีนนี่อะไรเกิดก่อนกัน” เด็กชายจินตนิย
ชะงักหน้าผ่านช่องว่างของพนักเก้าอี้สองตัวขึ้นมาถาม...

“น้ำตึ้ว่าปิรามิดสร้างก่อน เพราะปิรามิดถูกจัดอยู่ในสิ่งมหัศจรรย์ของโลก
ยุคโบราณ ส่วนกำแพงเมืองจีนถูกจัดอยู่ในยุคกลาง”...

“มียุคโบราณ ยุคกลางแล้วยุคใหม่จะ...ยุคโบราณก็มีเหลือให้ดูแต่ปิรามิด
แห่งอียิปต์ นอกนั้นพังไปหมดแล้ว มีสวนลอยบาบิโลน อนุสาวรีย์เทพเจ้าซีอุสที่
โอลิมเปีย อนุสาวรีย์โคโลซุสที่เกาะโรดส์ ปรากฏการณ์อเล็กซานเดรีย...แล้วก็
อะไรอีกน้ำ...น้ำตึ้จำไม่ได้

“...วิหารอาร์ทิมีสกับสุสานมุสโซเลียม...” เป็นเสียงนุ่มๆ เบาๆ เสริมขึ้น
จากทางด้านหลัง บอกให้รู้ว่าคนพูดก็เป็นนักอ่านตัวงึ่งที่เดียว”

“สิ่งมหัศจรรย์ที่เล่านี้จะมีจัดเอาไว้และยอมรับกันเป็นทางการก็เฉพาะยุค
โบราณเท่านั้นนะ นักเขียนกรีกจัดเอาไว้ตั้งสองพันปีมาแล้ว ส่วนยุคกลางกับยุค
ใหม่นี้ก็มิคนจัดกันเอาไว้ แต่ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ”^{๔๘}

ตัวอย่างของข้อมูลเกร็ดความรู้เบ็ดเตล็ดที่ยกมานั้น ทำให้เห็นได้ว่า ข้อมูลเหล่านี้
ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับบ้านเมืองหรือสถานที่ท่องเที่ยว แต่ผู้เขียนก็ได้นำข้อมูลเหล่านี้
มาใส่เพิ่มเติมไว้ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มคุณค่าให้
แก่นวนิยายมากขึ้นอีกด้วย

^{๔๗} โรสลาเรน, ทางรัก, หน้า ๒๖๔-๒๖๕.

^{๔๘} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กึ่งไผ่ใบรัก, หน้า ๑๓๐-๑๓๑.

๔.๒.๗ ข้อมูลคู่มือการเดินทาง

การเดินทางท่องเที่ยวที่นั่น นอกจากผู้เดินทางจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ประวัติศาสตร์ หรือสิ่งที่น่าสนใจของเมืองนั้นๆ แล้ว ผู้เดินทางก็ควรจะต้องได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับที่พักอาศัยหรือร้านอาหารซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เดินทางเช่นเดียวกัน ดังนั้น สารคดีท่องเที่ยวทั่วไปจึงมักนำเสนอข้อมูลด้านนี้ควบคู่ไปกับข้อมูลด้านอื่นๆ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเองก็ได้นำเสนอข้อมูลด้านนี้ไว้บ้างเช่นเดียวกัน ดังที่จะนำเสนอไว้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ด้าน ด้วยกัน คือ

ก) **ข้อมูลที่พักอาศัยของผู้เดินทาง** ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวหลายเรื่องได้ระบุถึงที่พักตามสถานที่ต่างๆ ไว้หลายประเภทด้วยกัน เช่น โรงแรม ที่พักแบบเบดแอนด์เบรคฟาสต์ หรือที่พักส่วนตัว ในการบรรยายถึงที่พักเหล่านี้ ผู้เขียนมักกล่าวถึงสภาพของที่พักซึ่งมีความสวยงามหรือมีลักษณะบางประการที่น่าสนใจ แต่ในบางครั้ง ผู้เขียนอาจกล่าวถึงเรื่องราคาที่พักไว้บ้างก็ได้ ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้กล่าวบรรยายถึงที่พักแห่งหนึ่งในเมืองเคมบริดจ์รวมทั้งบรรยายกาศรอบด้านดังนี้ว่า

ตอนนี้ถึงฤดูร้อนพอดี ที่พักเกือบเต็มหมด แต่คุณکمจักรช่วยโทรมือถือหาได้จนเจอ เป็นเกสต์เฮาส์เล็กๆ ชื่อ Brooklands แบบ B&B (bed and breakfast) คือมีห้องนอนบวกอาหารเช้าด้วย ราคาถูกกว่า แต่ความสะดวกสบายแทบไม่ต่างกันเลย ผมชอบว่าบรรยากาศเหมือนบ้านคนนี่เอง จนหลงนึกไปว่าไปพักอยู่กับเพื่อน ห้องนอนเล็กกะทัดรัด ตกแต่งแบบสมัยวิคตอเรียนเมื่อปลายศตวรรษที่ ๑๙ แต่สภาพดี ฝ้าปู ปลูกหมอน ฝ้าห่มสะอาดน่าอนไม่แพ้โรงแรม ส่วนห้องน้ำสะดวกทันสมัยเอาการ์

คงเป็นเพราะได้เปลี่ยนบรรยากาศ ผมก็เลยนอนหลับสบายไปจนเช้าอย่างไม่เคยนอนเต็มอิ่มอย่างนี้มานานเป็นเดือนแล้ว ตื่นขึ้นมาก็แหวกม่านดูเห็นถนนเล็กๆ สายเงียบเชียบ มีทิวทัศน์เฮาส์เก่าแก่แบบเดียวกันเรียงรายไปทั้งถนน อีกด้านเป็นร้านค้าเล็กๆ ที่ดูเหมือนจะไม่เปลี่ยนแปลงมาเป็นศตวรรษแล้ว ตอนนี้ เป็นฤดูร้อน จึงเห็นดอกไม้บานสวยสะพรั่งไปทุกแห่งที่เขาปลูกได้ แม้แต่พื้นที่แคบๆ ด้านหน้าเกสต์เฮาส์นี้เขาก็ปลูกดอกไม้สีสดเอาไว้เต็ม ชูช่อเหนือกำแพง

เตี้ยๆ หน้าบ้าน เช่นเดียวกับใต้หน้าต่างกระจก มองดูสว่างไสวมีชีวิตชีวา ไม่
แห้งแล้งเหมือนอย่างที่เราเห็นในฤดูใบไม้ร่วง^{๔๙}

ตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงสภาพของโรงแรมเล็กๆ
แห่งหนึ่งว่ามีสภาพดี สะอาด บรรยากาศสวยงามอบอุ่นเป็นกันเอง อีกทั้งผู้เขียนยังได้กล่าวถึง
ราคาของสถานที่พักโดยกล่าวในเชิงเปรียบเทียบกับราคาของโรงแรมว่ามีราคาถูกกว่า ส่วนใน
เรื่อง **ทางรัก** ผู้เขียนได้บรรยายโรงแรมแห่งหนึ่งที่มีบรรยากาศหรูหราในเมืองโรเตินบวร์ก รวมทั้ง
ได้กล่าวถึงราคาที่พักไว้ด้วย ดังนี้

โรงแรมที่โรเตินบวร์ก ท่านมีเครื่องหมายการค้าต่างๆ กัน เพราะด้านหน้า
มีเหล็กโค้งแขวนหมวกเหล็กสมัยโรมัน ห้อยต่อแต่งเป็นสัญลักษณ์ไว้ ปราบกฏว่า
เต็ม เราต้องย้ายไปโรงแรมกว้างทอง (มีรูปกว้างทองเป็นสัญลักษณ์ และยังมีชื่อ
โรงแรมโกลเดนเนอร์ เฮียกช คือ Goldener Hirseh แปลว่า กว้างทอง) ที่นี้
พอจะมีห้องว่าง แต่แม่จ๋า ราคาเล่นเอาสะดุ้ง เพราะเท่าๆ กับโรงแรมชั้นยอด
ของเมืองไทยเลย คือ คืนละ ๙๐ มาร์ค เท่านั้นเอง (แม่อยากรู้ เอา ๗ คุณเถิด
คะ แต่อย่าเป็นลมนะคะ)...

ด้านหน้าของโรงแรมเป็นตึกเก่าโบราณ เรียกว่าร้อยปีที่แล้วเป็นไง บัดนี้
ก็คงสภาพเดิมอย่างนั้น ...ทางเดินภายในโรงแรมลาดพรมแดงหรูหราสมราคา...
ไอ้ที่แพงมากคงเป็นเพราะพรมแดงตลอดดลละกระมัง ห้องพักของสุลี เขาบอกว่า
เป็นห้อง “ออกคิด รุม” พอโผล่เข้าไป สุลีนึกว่าสุลีเป็นเคาน์เตสเสี่ยอีกคะแม่
เพราะตั้งแต่พรม ม่าน เครื่องใช้ไม้สอยอะไร เป็นสีม่วงอ่อนนั้งหลัง เฟอร์นิเจอร์
แบบหลุยส์สีม่วงแกมทอง สุลีไม่คิดเลยว่าชาตินี้จะได้อยู่แบบนี้ ห้องทั้งห้อง
กว้างขวาง^{๕๐}

ถึงแม้ผู้เขียนจะบรรยายถึงความหรูหราของโรงแรมแห่งนี้ไว้มากมากมาย แต่ผู้เขียน
ก็ได้กล่าวถึงลักษณะที่แตกต่างไปจากโรงแรมในเมืองไทยหรือโรงแรมทั่วไป กล่าวคือ เป็นโรงแรม
ที่ไม่มีห้องน้ำอยู่ในตัว ทั้งที่เป็นโรงแรมหรูหรา ดังนี้

^{๔๙} ว. วินิจฉัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๓๒.

^{๕๐} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๒๒๘.

ที่สะดุดตานิดเดียวก็คือมุมห้องด้านหนึ่งมีอ่างล้างมือ (ก็สีม่วงอีกนั่นแหละ) และราวโครเมียมแขวนผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดตัวพร้อม เอ ใ้สุขุขภณที่นี้มันหลุดเข้ามาได้อย่างไร มันน่าจะอยู่ในห้องตรงแท้ๆ นี่นา หรือฝรั่งมันจะแกะสะอาด ล้างมือกันเสียรุ่ม...

...“ศุติเฟิงได้รู้ความจริงว่าโรงแรมที่สร้างแบบเก่าจะเป็นแบบนี้หมด คือออกไปใช้ห้องน้ำข้างนอก นี่เองที่เขาสร้างอ่างล้างมือไว้ข้างในห้อง แต่... พี่ฉายบอกศุติว่าเป็นอ่างสารพัดประโยชน์ คือในหน้าหนาว ถ้าหนาวนักก็เอียงออกมานอกห้องก็ใช้อ่างปัสสาวะได้ด้วย”^{๕๐}

นอกจากนี้ ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวอื่นๆ ยังได้กล่าวถึงโรงแรมที่พักไว้อีกมากมาย เช่น เรื่อง **ในเรือนใจ** ได้กล่าวถึงโรงแรม Austrotel Hotel ในเมืองอินส์บรุคส์ไว้ หรือเรื่อง **รัตนาวดี** ก็ได้กล่าวถึงโรงแรมหรู เช่น โรงแรม Welcome Hotel หรือวังของขุนนางชาวฝรั่งเศสที่ท่านหญิงได้ไปพักอาศัย เป็นต้น

ข) ข้อมูลด้านอาหาร ในการเดินทางท่องเที่ยววนั้น บางครั้ง ความสุขของนักท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากการที่ได้ลองรับประทานอาหารที่อร่อย มีชื่อเสียง หรืออาหารที่แปลกใหม่ต่างๆ ดังนั้น สารคดีท่องเที่ยวจึงต้องมีการนำเสนอร้านอาหารหรืออาหารที่มีชื่อเสียงซึ่งอาจเป็นสัญลักษณ์ของบ้านเมืองนั้นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่นเดียวกับในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ผู้เขียนได้กล่าวเป็นเชิงแนะนำถึงร้านอาหารต่างๆ มากมาย ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนได้บรรยายถึงร้านอาหารหรูหรแห่งหนึ่งในปารีส ที่มีอาหารแปลกๆ หลายชนิดและมีรสชาติอร่อย ดังนี้

หาที่พักได้แล้วก็ตรงไปกินอาหารที่นายเล็กพาไป ที่ร้านเรียกว่า “Chez Uncle Jean” เป็นร้านหรูมาก กับข้าวอร่อยที่สุด เราลองกินของแปลกๆ เช่น ขากบ สมองวัวทอดกรอบและหอยเอสคาโก เป็นต้น คินนั้นเราหิวจัด เลยกินจุ สิ้นเงินไปหลายพันแฟรง^{๕๑}

^{๕๐} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๒๒๘.

^{๕๑} ว. ณ ประมวญมารค, **รัตนาวดี**, หน้า ๔๑.

ในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนก็ได้บรรยายถึงร้านอาหารแห่งหนึ่งในเมืองซีแอตเทิลที่มีความโดดเด่น คือ เป็นร้านที่มีพนักงานนวลเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้แนะนำอาหารอร่อยของร้านนี้อีกด้วย ดังนี้

...เจ้าบ้านพาแขกไปตามท่าเรือเพื่อไปทานอาหารในร้านเล็กๆ ชื่อ “คนรักพนักงานนวล” ตัวร้านมีขนาดเล็ก แต่ตั้งโต๊ะ เก้าอี้ อยู่บนระเบียงเรียงตามสะพานท่าเรือ อธิยาแนะนำรายการอาหารของร้านสองสามอย่างเมื่อเข้าไปยืนหน้าเคาน์เตอร์ ตบท้ายด้วยว่า

“ที่นี่นะ ชูปแคลมชาวเดอร์อร่อยที่สุดเลย อร่อยกว่าที่เขาใส่ในขนมปังกลมที่เขาขายในซานฟรานอีกนะ ฝนลองชิมดูแล้วจะติดใจ”^{๕๓}

อย่างไรก็ตาม ในการเดินทางท่องเที่ยวนั้น สถานที่บางสถานที่อาจมีอาหารท้องถิ่นที่เป็นสัญลักษณ์ของบ้านเมืองนั้น อาหารเหล่านี้ ย่อมเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้ผู้เดินทางเกิดความสนใจอยากลองรับประทาน ดังนั้น ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาหารการกิน จึงไม่ใช่แค่เพียงจะนำเสนอข้อมูลร้านอาหารที่มีชื่อเสียงอย่างเดียว แต่ควรจะต้องนำเสนอถึงอาหารท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงของสถานที่เหล่านั้นด้วย ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง ก็ได้กล่าวแนะนำอาหารท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงไว้ด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างจากเรื่อง **สายสัมพันธ์** ซึ่งผู้เขียนได้แนะนำอาหารอย่างอาหารเลื่องชื่อของเมืองโรเซนไฮม์ ดังนี้

แต่ความจริงท่านพูดก็ถูก เพราะชาห์มูอย่างที่ Rosenheim นั้น ใช้ชาห์มูเล็กๆ มีแต่เนื้อมากกว่ามัน ย่างจนหนังกรอบ มีรสเค็มนิดๆ... นี่ถ้าหม่อมถนัดชิมท่านมาด้วย ท่านก็คงบรรจุไว้ในรายการชวนชิมของท่านอีก^{๕๔}

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้พยายามนำเสนอข้อมูลด้านอาหารการกินต่างๆ ให้ผู้อ่านได้รับทราบ ทั้งนี้ ก็เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้มีโอกาสรู้จักร้านอาหารหรืออาหารที่มีชื่อเสียง ในกรณีที่ผู้อ่านได้เดินทางไปท่องเที่ยวเมืองนั้นจริงๆ

^{๕๓} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๓๐๔-๓๐๕.

^{๕๔} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๓๙๓.

ค) พาหนะและเส้นทางการเดินทาง ข้อมูลอีกประการหนึ่ง ซึ่งนับเป็นข้อมูล ที่จำเป็นสำหรับผู้เดินทางก็คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงพาหนะที่ใช้ใน การเดินทาง และเส้นทางการเดินทาง อนึ่ง ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ก็ปรากฏข้อมูลเหล่านี้ อยู่เช่นกันทั้งเรื่องพาหนะและเส้นทางการเดินทาง ดังนั้น ในหัวข้อนี้ จึงจะแบ่งออกเป็น ๒ เรื่อง ด้วยกัน คือ เรื่องพาหนะที่ใช้เดินทางและเรื่องเส้นทางการเดินทาง ดังนี้

๑) พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เช่น ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ผู้เขียน ได้แนะนำเกี่ยวกับพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไว้ด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างเช่นเรื่อง **สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้แนะนำเรื่องรถที่ใช้ในระหว่างการเดินทาง โดยผู้เขียนจะแนะนำถึงวิธีการเช่ารถเพื่อใช้ ท่องเที่ยว ดังนี้

บริษัทให้เช่ารถในเยอรมัน บัดนี้มีไม้อู้ก็บริษัท...ทุกบริษัทมีสาขาอยู่ตาม เมืองใหญ่ๆ เราสามารถขับรถจากแฟรงเฟิร์ต จะไปคืนรถที่เบอร์เมน โคโรเบนช- ไมนช หรือจะขับเลยเข้าเบอร์ลินยังได้ (หมายถึงเบอร์ลินตะวันตกนะคะ ไม่ใช่ เบอร์ลินตะวันออก) โดยคิดค่าเช่าเป็นรายวัน บวกเข็มไมล์ที่ขึ้นไป เช่น ถ้าเป็น รถโฟล์ก ๑๒๐๐ ค่าเช่าวันละ ๒๕ มาร์ค ๕๕ ฟีนิกซ์ บวกกับอีกกิโลละ ๒๖ ฟีนิกซ์...หรือจะเอาโอเปิ้ล บีเอ็มดับเบิลยู หรือแม้แต่เบ็นซ์ ๒๘๐ ไอโตเมติก ก็มี ให้...^{๕๕}

ในเรื่องเดียวกันนี้เอง ผู้เขียนได้พาหนะอีกชนิดหนึ่งซึ่งใช้เดินทางใน ประเทศเดนมาร์กที่ต้องข้ามเรือระหว่างเมืองนีร์บวคเพื่อเข้าไปยังเมืองโคเปนฮาเก้น ผู้เขียนได้ อธิบายถึงลักษณะของเรือรวมทั้งค่าใช้จ่ายไว้ดังนี้

เราซื้อตั๋ววิ่งลงเรือเป็นคันสุดท้าย สำหรับค่ารถและคนขับนั้นราคา ๖๑ โครน ค่าคนโดยสารอื่น คนละ ๕๑ โครน ถ้าเป็นเด็กลดครึ่งราคา และโดยปกติ เรือข้ามฟากจะออกทุกครั้งชั่วโมง โดยใช้เวลาเดินทางระหว่างเกาะหนึ่งชั่วโมง

^{๕๕} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๑๘๔.

เรือข้ามฟากเป็นเรือใหญ่มากมีสองชั้น เมื่อเราขึ้นรถลงเรือ จอดล็อก เรียบร้อย แล้วจะมีบันไดขึ้นไปชั้นบน ซึ่งมีทั้งห้องอาหาร ห้องกินกาแฟ รอบด้าน เป็นกระจก ซึ่งถ้าเป็นเวลากลางวันคงเห็นทะเลได้ไกล ทว่าเมื่อเราไปกลางคืน จึงได้เห็นแค่ไฟจากเรืออื่นๆ ระยิบอยู่ในระยะห่าง...พอเราเดินทั่วลำเรือ เรือก็เข้าเทียบท่า Korser ก็ทำให้เราเชื่อไปเหมือนกัน เพราะปกติตามท่าเรือในเยอรมัน มักจะมีโรงแรมขนาดใหญ่ หากที่นี้ปรากฏว่าเมืองทั้งเมืองมืดมิด เห็นจะเป็น เพราะเกือบจะห้าทุ่มแล้ว เราเลยหาที่นอนไม่ได้ แคมรถที่ลงเรือมาด้วยกัน ต่างวิ่งปร๋อขึ้นเอาโตบาหันหายไ้หมด^{๕๖}

ส่วนในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้แนะนำพาหนะที่ใช้เดินทางที่สำคัญและสวยงามอย่างหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ รถไฟสายการท่องเที่ยว หรือที่เรียกว่า รถไฟแอมแทรค ซึ่งผู้เขียนได้ใช้เดินทางและเกิดความประทับใจจนนำมาตั้งเป็นชื่อเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเรื่องนี้ ผู้เขียนจึงได้บรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับรถไฟสายนี้ไว้มากมาย ตั้งแต่การตั้งชื่อรถไฟสายต่างๆ ตามลักษณะภูมิประเทศหรือประวัติศาสตร์ของเส้นทางที่รถไฟผ่านดังนี้

“ชื่อของรถไฟนี่คะ อย่างสายแสงดาวฝั่งทะเล (coast starlight) เป็นรถไฟสายที่เริ่มต้นจากลอสแอนเจลิส เลียบชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก ผ่านโอเรกอน ไปสุดสายที่ซีแอทเทิล ส่วนสายที่แล่นจากลอสแอนเจลิสไปชิคาโกคือ พายุทะเลทราย (desert wind) แต่ถ้าคุณอยู่ซีแอทเทิล คิดจะไปชิคาโก คุณต้องไปสายผู้บุกเบิก (pioneer) ค่ะ”

ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศและประวัติศาสตร์ของสถานที่ที่รถไฟผ่านไปไหนคะ แหม...เข้าใจคิดตั้งกันเหลือเกิน” วริษาเอ่ยอย่างเข้าใจ^{๕๗}

ผู้เขียนยังได้บรรยายถึงลักษณะภายในรถไฟแอมแทรคอย่างละเอียด โดยกล่าวถึงตั้งแต่ลักษณะของตู้โดยสาร ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

^{๕๖} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๓๐๗-๓๐๘.

^{๕๗} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๒๒.

แอมแทรคสายนี้เป็นรถสองชั้น ชั้นล่างจะเป็นห้องน้ำชายหญิง ห้อง
แต่งตัวขนาดกว้างขวาง และห้องเก็บของ ถ้าเป็นตู้ใหม่นี้น้อย จะมีที่นั่ง
ผู้โดยสารแบบสี่ที่หันหน้าเข้าหากันอยู่กระจุกหนึ่ง แต่ตู้ที่หญิงสาวนั่งเป็นตู้แบบ
เก่า จึงไม่มีการจัดที่นั่งสำหรับผู้โดยสารข้างล่างไว้ หากมีที่พักสำหรับการรถ
แทน

ที่นั่งด้านบนมีลักษณะคล้ายรถทัวร์วิไอพีของเมืองไทย ตัวเก้าอี้ขนาด
ใหญ่สองตัวเรียงกันเป็นสองแถวยาวไปตลอดตู้

อีกทั้งผู้เขียนยังได้บรรยายถึงลักษณะของตู้ชมวิวในรถไฟสายนี้ไว้
ดังนี้คือ

ตู้รถคันนี้สว่างไสวเป็นพิเศษกว่ารถคันอื่น...รถตู้คันนี้มีที่นั่งประมาณสี่สิบที่
เท่านั้น แอมตัวเก้าอี้หันออกนอกหน้าต่าง ผู้นั่งสามารถจะขยับเก้าอี้ให้หมุนไป
หมุนมาได้ประมาณสี่สิบห้าองศา ทำให้หมุนหามุมชมวิวที่ดูใจที่สุดได้สะดวก

สุดมุมแต่ละด้านของตู้มีโทรทัศน์เครื่องใหญ่ตั้งอยู่ มีการฉายวิดีโอทุกคืน
คืนละสองรอบ สำหรับผู้โดยสารที่นอนดึกและเมื่อคืนกวัดคงนั่งอยู่ที่นี้จนกระทั่ง
หนังจบ...ชั้นล่างของตู้นี้เป็นคาเฟ่เล็กๆ มีคอน์เตอร์สั้นๆ ที่ขายเฉพาะเครื่องดื่ม
ร้อนเย็น กับเก้าอี้ชุดแบบสี่ที่ มีโต๊ะคั่นกลางเกือบสิบตัว

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้บรรยายถึงบริการเพิ่มเติมต่างๆ ที่รถไฟสายนี้จัด
ไว้เพื่อความสะดวกของผู้โดยสาร เช่น บริการแผนพับเพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ดังนี้

แอมแทรคจะแจกแผนพับแนะนำแผนที่ประจำทุกที่นั่ง ในนั้นจะมี
สัญลักษณ์จุดวงกลมขาวทับเส้นทาง แสดงให้รู้ถึงสถานที่สำคัญต่างๆ ทั้งแม่น้ำ
ภูเขา ทะเลสาบรวมไปถึงเมืองสำคัญต่างๆ ฟาร์มและมหาวิทยาลัยเก่าแก่ ที่ตั้ง
อยู่สองข้างทางรถผ่าน โดยมีการบอกเล่าถึงประวัติและลักษณะพิเศษสั้นๆ ของ
สถานที่เหล่านั้นด้วย

ส่วนในจุดที่ผู้โดยสารสามารถถ่ายภาพทิวทัศน์อันงดงามได้ ในแผนที่จะ
ปรากฏสัญลักษณ์กล้องถ่ายรูปเพิ่มเข้ามาอีกอย่าง

รวมทั้งยังได้กล่าวถึงบริการเกี่ยวกับเรื่องอาหารการกินของผู้โดยสารไว้
ดังนี้ว่า

ตามปกติรถไฟจะมีตู้เสบียงเพียงหนึ่งหรือสองตู้เพื่อบริการผู้โดยสารทั้ง
ขบวน ดังนั้นเพื่อป้องกันความแออัดของตู้เสบียงในเวลาเที่ยง เจ้าหน้าที่จึงต้อง
จัดสรรเวลาให้ผู้โดยสารจะเข้ามาใช้บริการเป็นสี่หรือห้าช่วง โดยจะให้เจ้าหน้าที่
เดินไปตามตู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้โดยสารเลือกเวลา เวลาอาหารจะเริ่มเปิดบริการ
ตั้งแต่สิบเอ็ดนาฬิกาจนถึงบ่ายโมง หรืออาจจะเร็วช้ากว่านี้เล็กน้อย^{๕๘}

ตัวอย่างที่ยกมา แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ได้
แนะนำข้อมูลด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไว้อย่างค่อนข้างละเอียด โดยเฉพาะพาหนะที่ผู้เขียน
รู้สึกประทับใจ ข้อมูลดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพพาหนะต่างๆ ได้ชัดเจน และ
ยังอาจนำข้อมูลบางส่วนไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการเดินทางได้หากผู้อ่านมีโอกาสได้เดินทาง
ไปท่องเที่ยวจริง

๒) ข้อมูลด้านเส้นทางการเดินทาง เส้นทางการเดินทางนับเป็นอีกข้อมูล
หนึ่งที่จำเป็นสำหรับนักเดินทาง สารคดีท่องเที่ยวโดยทั่วไปจึงมักกล่าวถึงข้อมูลเหล่านี้ประกอบไป
ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น ไม่ได้เน้นเรื่องเส้นทางการเดินทางมากนัก
จะมีกล่าวไว้แต่เพียงคร่าวๆ เท่านั้น ผู้วิจัยจึงจะยกตัวอย่างเฉพาะที่น่าสนใจเท่านั้น คือ ในเรื่อง
ทางรัก ผู้เขียนได้กล่าวถึงเส้นทางข้ามเขตชายแดนประเทศเยอรมนีเข้าสู่ประเทศ ออสเตรียโดย
ผ่านเทือกเขาแอลป์ ดังนี้

^{๕๘} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๓๒-๖๔.

วันนี้เราจะข้ามทิวเขาแอลป์เข้าอินชบรุ๊กในออสเตรียไรท์ อาจจะนอนใน
ออสเตรียสักคืน แล้วเข้าซูริค....

เส้นทางจากภูเขาแอลป์ วกวนหากราดยางเรียบร้อยละม้ายคล้าย
เส้นทางจากระนองไปภูเก็ตหรือจากภูเก็ตไปพังงาย่างนั้นล่ะค่ะ ทว่าเทือกเขา
ของเราเล็กกว่าจึงผ่านทางคดโค้งไม่เท่าไร แล้วก็ลงสู่ที่ราบ แต่ทิวเขาแอลป์
เป็นเทือกเขาสูงละลิบลิวจากฟูสเซน เราจึงต้องไต่ไปตามไหล่เขาโดยตลอด
คราวนี้คู่สี่เลยเข้าใจว่าทำไมเมืองนั้นจึงชื่อเมืองเท้า เพราะจากตีนเขา เรา
จะต้องไต่ขึ้นไปหายอดเขาโดยตลอด^{๕๙}

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้อธิบายถึงด่านเข้าเมืองออสเตรีย ซึ่งต้องผ่าน
ระหว่างทางอีกด้วย ดังนี้

แต่ “ด่าน” ระหว่างเยอรมันกับออสเตรีย มีสภาพคล้ายด่านบางปูเก่า
หรือด่านถนนสายเอเชียที่จะไปนครสวรรค์ไม่มีผิด ใกล้กับด่านมีปั้มน้ำมัน ๒-๓
ปั้ม กับมีร้านอาหารเล็กๆ สำหรับให้จอดเติมน้ำมัน ตรวจเครื่องและตรวจท้อง
ให้คนอิม เนืองจากนับแต่ขึ้นไป จะต้องเดินทางบนเทือกเขาสูงตลอด ปั้มน้ำมัน
หรือร้านอาหารจะหายาก หากไปเป็นตายเป็นดินโน้น จะต้องกินข้าวลิงเป็นแน่
แท้^{๖๐}

ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว
ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก อาหาร พาหนะหรือเส้นทางการเดินทางควบคู่ไปกับการนำเสนอ
ข้อมูลความรู้อื่นๆ ข้อมูลเหล่านี้มักเป็นข้อมูลที่ผู้เขียนให้ความสนใจหรือประทับใจเป็นพิเศษ แต่
อย่างไรก็ตาม ข้อมูลบางข้อมูล ผู้เขียนอาจอธิบายไว้อย่างละเอียดจนผู้อ่านนั้นอาจนำไปใช้
ประกอบกับคู่มือการเดินทางอื่นๆ ในกรณีที่ผู้เขียนได้เดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่เหล่านั้นก็ได้

^{๕๙} โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๒๙๓.

^{๖๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๙๓-๒๙๔.

๔.๒.๘ ทักษะของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งต่างๆ

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้น ผู้เขียนไม่เพียงแต่จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ หรือข้อมูลที่เป็นคู่มือการเดินทาง ผู้เขียนยังได้แสดงทัศนคติต่อสิ่งที่ได้พบเห็นในสถานที่นั้นๆ อีกด้วย ตัวอย่างเช่น เรื่อง *ทางรัก* ผู้เขียนได้แสดงทัศนคติเรื่องถนนหนทางในประเทศเยอรมนีเทียบกับประเทศไทย ผู้เขียนแสดงความชื่นชมว่า ถนนหนทางของเยอรมนีมีการจัดระบบที่ดีกว่าถนนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเห็นว่าประเทศไทยน่าจะนำไปเป็นแบบอย่าง ดังต่อไปนี้

ถนนในเยอรมันนี้น่าจะส่งเจ้าหน้าที่ทางหลวงมาดูงานเสียจริง เพราะป้ายทุกป้ายตัวเบ้อเริ่ม เห็นแต่ไกล และบอกระยะทางทุกระยะเด่นชัด เช่นอีกก็ร้อยเมตรจะเลี้ยวเข้าหมู่บ้านอะไร ทางเลี้ยวของเขาก็จะค่อยๆ แยกจากทางใหญ่ ก่อนเข้าบรรจบกับถนนในเมืองหรือหมู่บ้าน...เราน่าจะเอาวิธีนี้มาใช้กับการตัดถนนระหว่างเมืองของเราบ้าง เพราะเดี๋ยวนี้ประสิทธิภาพของเครื่องยนต์สูงขึ้น ผิดกว่าแต่ก่อน อุบัติเหตุจากการขับรถเร็ว จึงโทษคนขับอย่างเดียวไม่ได้...^{๖๐}

ตัวอย่างต่อไป ผู้เขียนเรื่อง *บทเพลงแห่งคิมหันต์* ได้บรรยายสภาพบ้านเรือนของเมือง Shanklin ในเชิงชื่นชมที่มีการอนุรักษ์บ้านเรือนให้อยู่ในสภาพเหมือนเมืองในสมัยโบราณและยังคงความสวยงามน่าดูอยู่ผ่านตัวละครเอก คือ โอม ดังนี้

ในเมือง เห็นบ้านสองชั้นเรียงรายเป็นระเบียบสองข้างทาง ไม่มีคอนโดหรือโรงแรมสูงๆ แหวกขึ้นมาเกะกะตา บางเมืองมีถนนหนทางทันสมัยหน่อย บางเมืองก็เหมือนกับหยุดนิ่งอยู่ในอดีตหลายศตวรรษก่อน แต่เป็นการหยุดนิ่งอย่างสวยงามน่าดู จนอดใจไม่ได้ ต้องหยุดรถถ่ายรูปกันหลายครั้ง^{๖๑}

ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง ที่ไม่ได้ดำเนินเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครตัวใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ใช้มุมมองแบบผู้เล่าเรื่องเป็นผู้หยั่งรู้ทุกอย่าง ผู้เขียนอาจแสดงทัศนคติ

^{๖๐} โรสลาเรน, *ทางรัก*, หน้า ๑๙๐.

^{๖๑} ว.วินิจชัยกุล, *บทเพลงแห่งคิมหันต์*, หน้า ๑๓๐.

ต่างๆ ผ่านบทสนทนาของตัวละคร ดังตัวอย่างเช่น เรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวน** ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ว่าเมืองไทยไม่รักษาสถานที่สวยงามให้คงอยู่เหมือนต่างประเทศทั้งที่เราเองก็มีสถานที่สวยงามไม่ต่างจากบ้านเมืองต่างประเทศ ดังนี้

“ข้างหน้าที่คุณเห็นนี้แล้วครับที่เรียกกันว่าปลาชเดอลาคองคอร์ด
มิวเซียมอิมเพรสชันนิสม์ที่เราจะไปดูกันอยู่ทางโน้น” เขาชี้มือ

“สวยจัง กรุงเทพฯ เราไม่ค่อยเห็นมีสถานที่อย่างนี้บ้างเลย”

“เราเคยมีอยู่เหมือนกันนะครับ แต่เราไม่ได้เก็บไว้ แล้วก็ไม่ได้คิดจะทำให้มันสวยยิ่งขึ้นไปอีก อย่างพวกบ็อมเก่าๆ หรือกำแพงเมืองในกรุงเทพฯ มีตั้งหลายที่ แต่ไม่เห็นเขาจะใส่ใจทำให้มันสวยงามทั้งๆ ที่ของมันสวยอยู่แล้ว เมื่อก่อนผมก็ไม่ได้คิดเรื่องนี้หรอกนะ แต่พอมาเห็นที่ยุโรปนี้แล้วคิดว่า ทำไมเราไม่คิดอะไรเหมือนอย่างที่คนทางนี้เขาคิดกันบ้าง”^{๖๓}

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวได้พยายามแสดงทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็น ผ่านสายตาของตัวละครที่เดินทางท่องเที่ยวนั่นเอง การแสดงทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นนั้น นับเป็นลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวอีกประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

๔.๒.๙ ภาพประกอบ

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง มีการนำภาพประกอบเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มาเพิ่มเติมลงในนวนิยายด้วย หนึ่ง ภาพประกอบต่างๆ เหล่านี้ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเห็นถึงสิ่งที่ผู้เขียนบรรยายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในบรรดานวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๑๐ เรื่อง มีจำนวน ๓ เรื่อง ที่มีรูปภาพประกอบ คือ **ยามเมื่อลมพัดหวน** **เยี่ยมวิมานและบทเพลงแห่งคิมหันต์** ดังตัวอย่างต่อไปนี้

^{๖๓} วาณิช จรุงกิจอนันต์, **ยามเมื่อลมพัดหวน**, หน้า ๙๐.

ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านต่างๆ ของสถานที่นั้น เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพบ้านเมือง วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งเกร็ดความรู้ และตำนาน นิทานต่างๆ ของท้องถิ่น อีกทั้งยังมีข้อมูลที่ใช้เป็นคู่มือการเดินทางท่องเที่ยว เรื่องที่พัก อาหาร พาหนะต่างๆ ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว ล้วนเป็นข้อมูลที่สารคดีท่องเที่ยวจำเป็นหรือควรมี อีกทั้งยังเป็นข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากเดินทางไปท่องเที่ยวหรือไปพบเห็นด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้อ่านนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวก็จะได้รับความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับได้รับความเพลิดเพลินจากเรื่องที่คุณเขียนสร้างขึ้นในเชิงของนวนิยายอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๕

กลวิธีการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

จากการศึกษานวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น มีทั้งองค์ประกอบของนวนิยายรักอย่างครบถ้วน แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีลักษณะของสารคดีท่องเที่ยวอยู่ปนนวนิยายด้วย ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จึงจะต้องมีกลวิธีการเขียนที่ทำให้ นวนิยายและสารคดีสามารถผสมกลมกลืนได้อย่างแนบเนียน สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับที่ยังคงมีความสมจริงในฐานะนวนิยายและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น ในบทนี้ จึงจะศึกษาวิจัยถึงกลวิธีต่างๆ ในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว โดยในส่วนแรกนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาถึงรูปแบบในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๕.๑ รูปแบบในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

จากกลุ่มตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น จะสามารถแบ่งนวนิยายเหล่านี้ตามรูปแบบการเขียนได้เป็นสองกลุ่มด้วยกัน คือ รูปแบบการเขียนจดหมาย และรูปแบบการเขียนแบบนวนิยายทั่วไป ดังนี้

๕.๑.๑ รูปแบบการเขียนจดหมาย

การเขียนนวนิยายในรูปแบบจดหมาย ปรากฏอยู่ทั่วไปในนวนิยายประเภทอื่นๆ จนสามารถจัดออกมาเป็นนวนิยายรูปแบบเฉพาะประเภทหนึ่ง ดังที่ปวีรัตน์ คำเจริญได้เคยจัดแบ่งประเภทของนวนิยายรูปแบบจดหมายของไทยรวมทั้งอธิบายถึงลักษณะเฉพาะไว้ อย่างไรก็ตาม การใช้รูปแบบจดหมายในการเขียนก็เป็นกลวิธีการเขียนแบบหนึ่งซึ่งผู้เขียนสารคดีท่องเที่ยวนิยมใช้เขียนสารคดีท่องเที่ยวเช่นกัน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วใน หัวข้อ ๔.๑.๓ **กลวิธีการเขียนสารคดีท่องเที่ยว** ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากรูปแบบการเขียนจดหมายมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเล่าเรื่องราวต่างๆ หนึ่ง ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเองก็นิยมนำรูปแบบจดหมายนี้มาใช้ในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่า ในจำนวนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น ใช้รูปแบบการเขียนจดหมายถึง ๔ เรื่องด้วยกัน คือ **รัตนาวดีทางรัก สายสัมพันธ์** และ**บทเพลงแห่งคิมหันต์** อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเขียนจดหมายในนวนิยายทั้ง ๔ เรื่องก็มีรายละเอียดบางประการแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ในหัวข้อนี้ จึงจะศึกษา

พิจารณาถึงรูปแบบการเขียนจดหมายที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวรวมทั้งความสัมพันธ์ต่อการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว ดังนี้

ก) รูปแบบจดหมายอย่างเดียว

นวนิยายรักที่ดำเนินเรื่องโดยใช้จดหมายอย่างเดียวนั้น หมายถึง ผู้เขียนได้ใช้จดหมายดำเนินเรื่องตลอดทั้งเรื่อง ไม่มีการเขียนในรูปแบบอื่นๆ มาปะปน ดังที่ปรากฏในเรื่อง **รัตนาวดี ทางรัก และเรื่อง สายสัมพันธ์** ในการเขียนนวนิยายรูปแบบจดหมาย ผู้เขียนจะต้องนำส่วนประกอบสำคัญของจดหมายมาประกอบเข้ากับเนื้อเรื่อง ทั้งนี้ ส่วนประกอบสำคัญต่างๆ ของจดหมายนั้น ปวีวัฒน์ คำเจริญ ได้อธิบายว่า จะต้องประกอบด้วย ที่อยู่ของผู้เขียน วันที่เขียนจดหมาย คำขึ้นต้นจดหมาย คำลงท้าย ลายมือชื่อและปัจฉิมลิขิต^๑ อนึ่ง นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ใช้รูปแบบจดหมาย ก็ได้นำส่วนประกอบต่างๆ ของจดหมายมาประกอบในนวนิยายเช่นกัน ส่วนประกอบเหล่านี้ นอกจากจะช่วยให้เกิดความสมจริงแล้ว ส่วนประกอบบางส่วนยังมีผลต่อการดำเนินเรื่องหรือการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวอีกด้วย ดังนั้น ในที่นี้ จึงจะกล่าวถึงส่วนประกอบของจดหมายที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวและมีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องหรือการนำเสนอข้อมูลเท่านั้น

๑) **ที่อยู่ของผู้เขียนจดหมาย** ที่อยู่ของผู้เขียนจดหมาย เป็นส่วนประกอบที่บอกถึงที่อยู่ของผู้เขียนให้ผู้อ่านรับทราบ อาจเขียนอย่างละเอียดหรือไม่ก็ได้ จดหมายในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย มักเขียนที่อยู่อย่างคร่าวๆ เพื่อบอกถึงสถานที่ที่ผู้เขียนหรือตัวละครอยู่เท่านั้น ผู้เขียนอาจเขียนชื่อเมืองเพียงอย่างเดียวก็ได้ หรืออาจกล่าวถึงชื่อประเทศไว้ด้วยก็ได้ เป็นต้นว่า

เบอร์ลิน^๒

วูสซบวร์ก^๓

^๑ สรุปลงความจาก ปวีวัฒน์ คำเจริญ, “นวนิยายรูปแบบจดหมายของไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๗๘ – ๑๐๔.

^๒ โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๖๓.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙๙.

Thun^๕

ริงสเต็ด (Ringsted) เดนมาร์ก (Danemark)^๕

ในบางครั้ง ผู้เขียนอาจกล่าวถึงที่อยู่อย่างละเอียด เช่น ชื่ออาคารบ้านพัก และชื่อเมืองก็ได้ เช่น

Gasteheim Rusticana (โรงเตี๊ยม รัสเซียกาน่า)

Mittenwald (ตำบลกลางดง)^๖

ที่อยู่ในจดหมายที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ไม่ได้มีความสำคัญเพียงเป็นองค์ประกอบที่ทำให้รูปแบบของจดหมายมีความสมบูรณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่จริงที่อยู่ในการท่องเที่ยวอีกด้วย ดังนั้น การเขียนที่อยู่จึงเหมือนเป็นการบอกให้ผู้อ่านได้ทราบตั้งแต่ต้นว่าสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนจะบรรยายในจดหมาย ตั้งอยู่ในเมืองหรือสถานที่ใด นอกจากนี้ ที่อยู่บางที่อยู่ในจดหมาย ยังเป็นสถานที่ที่ผู้เขียนต้องการบรรยายถึง เช่น ในเรื่อง *ทางรัก* ผู้เขียนได้เขียนขึ้นต้นจดหมายด้วยที่อยู่ของโรงแรมแห่งหนึ่งในประเทศเยอรมนี ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมนี้ไว้ในเนื้อหาของจดหมาย ทั้งนี้ จะสังเกตได้ว่า เมื่อผู้เขียนได้กล่าวถึงสถานที่ตั้งของโรงแรมแห่งนี้ไว้ในส่วนหัวจดหมายอย่างชัดเจนแล้ว ผู้เขียนก็ไม่กล่าวถึงซ้ำอีกในส่วนเนื้อหาที่บรรยายสภาพของโรงแรม ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ส่วนที่อยู่ของจดหมาย สามารถช่วยบอกข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของสถานที่ต่างๆ ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี ดังนี้

Gasteheim Rusticana (โรงเตี๊ยม รัสเซียกาน่า)

Mittenwald (ตำบลกลางดง)

แม่จ๋า

โรงเตี๊ยมลักตีกาน่านี้สวยจริงๆ ค่ะแม่ ตัวโรงแรมตั้งอยู่บนเนินเขา เบื้องหลังมีดงสนเป็นฉาก ด้านหน้าเป็นโดมกระจกทรงกลม สำหรับนั่งรับประทานอาหาร เมื่อมองลงมาจะเห็นไหล่เขาเป็นชั้นลดหลั่นกันลงไป ...

^๕ ว. ณ ประมวญมารค, *รัตนาวดี*, หน้า ๑๙๔.

^๕ โรสลาเรน, *สายสัมพันธ์*, หน้า ๓๑๐.

^๖ โรสลาเรน, *ทางรัก*, หน้า ๓๘๗.

...บันไดที่ทอดจากเทอเรซข้างบนลงมาสู่ลานจอดรถข้างล่างวกลงไป ตามลักษณะของภูเขา สองข้างบันไดมีดอกหญ้าหลากสีขึ้นแซมจนทำให้คิดถึง หนั่งของวอลท์ดิสนีย์ ที่ยามกลางวันจะมีนางฟ้าตัวน้อยๆ ถือไม้เท้ากายสิทธิ์ บินมาแตะดอกไม้ให้เกิดสีสันสวยสดต่างๆ^๗

๒) **คำขึ้นต้น** คือคำหรือกลุ่มคำที่ใช้เสมือนเป็นการทักทายผู้รับจดหมาย ก่อนจะเริ่มต้นเนื้อความ หรืออาจเป็นการแสดงความเคารพผู้รับจดหมายควบคู่ไปด้วยก็ได้ คำขึ้นต้นจดหมายในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นต้องมี เพราะ คำขึ้นต้นจดหมายทุกฉบับ เป็นการสร้างตัวละครขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้รับจดหมายหรือผู้รับสารที่ ผู้เขียนส่งมาในจดหมาย ทั้งนี้ สารที่ส่งมาในจดหมายในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวย่อมรวมถึง ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยววันนั้นเอง ดังนั้น ถึงแม้ตัวละครผู้รับจดหมายจะไม่มีบทบาทในเรื่อง แต่ก็ ถือได้ว่าตัวละครผู้รับจดหมายมีความสำคัญ เพราะเป็นผู้ได้รับข้อมูลสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องราว ต่างๆ ที่ตัวละครเอกเขียนมาในจดหมาย ตัวละครผู้รับจดหมายจึงเป็นเสมือนตัวแทนของผู้อ่าน การที่ตัวละครเล่าเรื่องให้ผู้รับจดหมายฟังก็เสมือนเป็นการเล่าให้ผู้อ่านฟังนั่นเอง ตัวอย่างเช่น ในเรื่อง**สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้กำหนดให้ตัวละครที่เป็นผู้รับจดหมาย คือ แม่ของศุภีพร ตัวละครเอกซึ่งทำหน้าที่เขียนจดหมายด้วย คำขึ้นต้นที่ปรากฏ เช่น แม่จ๋า แม่คะ เป็นต้น หรือในเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับจดหมายคือ เอื้อย พี่สาวของโอมและอาจารย์ของคิมหันต์ คำขึ้นต้นจดหมายที่ตัวละครเอกทั้งสองตัวใช้แทนตัวละครเอื้อย ได้แก่ พี่เอื้อยที่รัก หรือ เรียน อาจารย์เอื้อยที่รัก เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง เช่น เรื่อง**รัตนาวดี** ผู้เขียนได้กำหนดให้มีตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับจดหมายสองตัว คือ ท่านชายพจนปริษา ซึ่ง ตัวละครเอกคือ หม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดี เขียนจดหมายถึงโดยใช้คำขึ้นต้นว่า ทูลเจ้าพี่ทรงทราบ ส่วนหม่อมเจ้านัยวัฒนา เขียนจดหมายถึงโดยใช้คำขึ้นต้นว่า ท่านพจนน์เพื่อนรัก ตัวละครอีกตัว ที่ทำหน้าที่รับจดหมายได้แก่ ปริศนา ซึ่งหม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดี เขียนจดหมายถึงโดยใช้คำขึ้นต้นว่า เรียน คุณปริศนาที่รัก เป็นต้น อนึ่ง การที่ผู้เขียนนวนิยายกำหนดให้ตัวละครซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับจดหมายมีมากกว่าหนึ่งตัว ก็เป็นการช่วยให้ตัวละครได้ถ่ายทอดความรู้สึกบางอย่างหรือ บอกกล่าวเรื่องบางเรื่องที่ไม่สามารถถ่ายทอดให้ตัวละครบางตัวรับฟังได้ เช่น ในเรื่อง**รัตนาวดี**

^๗ โรสลาเรน, **ทางรัก**, หน้า ๓๘๗ - ๓๘๙.

ท่านหญิงรัตนาวดีได้ส่งจดหมายไปหาหม่อมปรีศนาเพื่อขอร้องให้หม่อมปรีศนาช่วยเกลี้ยกล่อมให้ท่านชายพจนปรีชายอมอนุญาตให้ท่านหญิงเดินทางไปเที่ยวตามลำพังได้ ดังนั้น การมีผู้รับจดหมายมากกว่า ๑ ตัว ก็ช่วยให้ตัวละครสามารถถ่ายทอดเรื่องราวหรือความรู้สึกได้อย่างสมจริงมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

๓) เนื้อความ หมายถึง ข้อความที่ผู้เขียนเขียนถึงผู้รับ เนื้อความในจดหมายอาจแบ่งได้ออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนเริ่มต้นจดหมาย ส่วนเนื้อหาหลักของจดหมาย และส่วนท้ายของจดหมาย แต่ในกรณีที่เป็นจดหมายส่วนตัวไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวในการเขียนตามรูปแบบดังกล่าว

จดหมายในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ไม่มีการแบ่งเนื้อความออกเป็น ส่วนๆ ตามหลักดังกล่าว จะสังเกตได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้เน้นถึงรูปแบบการเขียนเนื้อความตามหลักของจดหมาย แต่ผู้เขียนต้องการเล่าถึงเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ดังนั้น รูปแบบการเขียนจึงเป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์ที่ตัวละครประสบมาอย่างละเอียด รวมทั้งมีการแทรกบทสนทนาของตัวละครในระหว่างการเล่าแบบจดหมายอยู่เป็นระยะๆ ด้วย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบเหตุการณ์หรือการกระทำของตัวละครที่เกิดขึ้นในนวนิยายอย่างสมจริงไม่ใช่ผ่านการเล่าแบบบรรยายของตัวละครผู้เขียนจดหมาย ดังนั้น รูปแบบการเขียนเนื้อความในจดหมายจึงมีลักษณะเหมือนการเขียนนวนิยายแบบทั่วไปแทรกอยู่ในจดหมายนั่นเอง

นอกจากส่วนประกอบของจดหมายทั้งสามส่วนดังกล่าวข้างต้นที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวแล้ว ผู้เขียนก็ยังนำส่วนประกอบอื่นๆ ของจดหมายมาเพิ่มเติมให้จดหมายมีความสมบูรณ์ เช่น วันที่ ค่าลงท้ายหรือปัจฉิมลิขิต ถึงแม้ว่าส่วนประกอบเหล่านี้ จะไม่ได้มีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ ก็เพื่อรักษารูปแบบจดหมายให้ครบถ้วนเพื่อให้เกิดความสมจริงนั่นเอง

ข. รูปแบบผสมผสานระหว่างจดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และบันทึก

เนื่องจากในปัจจุบัน การสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับของคนค่อนข้างมาก รวมทั้งการส่งจดหมายทางอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ด้วยเช่นกัน ดังนั้น ผู้เขียนนวนิยายที่ใช้รูปแบบจดหมายจึงพยายามปรับนวนิยายให้เหมาะสมเข้ากับยุคสมัย ด้วยการนำรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการ

เขียนด้วย เช่นเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้ใช้รูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์สลับไปกับจดหมายธรรมดา ดังจะเห็นได้ว่า ตัวละครเอกในเรื่องคือคิมหันต์และโอมนั้น จะใช้จดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์สลับกับจดหมายธรรมดา รวมทั้งบันทึกส่วนตัวของคิมหันต์ในการดำเนินเรื่อง

เนื่องจากผู้วิจัยได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจดหมายธรรมดาไปแล้วในหัวข้อที่ผ่านมา ดังนั้น ในหัวข้อนี้ จึงจะกล่าวเฉพาะองค์ประกอบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ทั้งนี้ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะมีส่วนสำคัญอยู่สองส่วน คือ ส่วนหัวจดหมายและเนื้อความของจดหมาย

ในส่วนที่เป็นหัวจดหมาย จะเป็นรูปแบบที่คอมพิวเตอร์กำหนดให้ ประกอบไปด้วยส่วน **To** : ซึ่งเป็นที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ของผู้รับ ส่วน **Cc** : ซึ่งเป็นที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลที่ผู้ส่งจดหมายต้องการให้ได้รับจดหมายนี้ไปพร้อมๆ กับผู้รับ ส่วน **Bcc**: ซึ่งเป็นที่อยู่ของบุคคลที่ผู้ส่งจดหมายต้องการให้รับจดหมายพร้อมกับผู้รับเช่นเดียวกับส่วน **Cc**: แต่ผู้เขียนไม่ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ว่าจะส่งจดหมายให้บุคคลนี้ด้วย และส่วนสุดท้ายได้แก่ ส่วน **Subject** : ผู้เขียนจะสรุปหัวเรื่องหรือจุดประสงค์ของผู้เขียนในการส่งจดหมายให้ผู้รับ

อนึ่ง ในส่วนหัวจดหมายนี้ ส่วนประกอบสำคัญที่มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว ก็คือส่วน **Subject** ผู้เขียนอาจจะใช้ส่วนนี้เป็นส่วนกล่าวนำถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงในเนื้อหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

To : aeuyapirudee@hotmail.com

Cc :

Bcc : kimthailand@hotmail.com

Subject : Kim went to warwick ka

เรียน อาจารย์เอื้อยที่รัก

.....เมืองวอริคเป็นเมืองสวยน่ารักมาก ขับรถไปกับเพื่อน คิมเห็นบ้านเมืองเก่าๆ สีขาวคาดด้วยไม้สีเข้มแบบทิวดอร์เรียงรายอยู่ข้างถนน....

ปราสาทวอริคก็อยู่ในเมืองนี้ละคะ ไม่ได้ห่างไกลสุดลูกหูลูกตาอย่างที่คิมเดาผิดไว้ ได้ชื่อว่าเป็นปราสาทยุคกลางที่อยู่ในสภาพดีและมีชื่อเสียงที่สุดในอังกฤษก็ได้ สร้างตั้งแต่ปี ๑๐๘๖ สมัยพระเจ้าวิลเลียมเดอะคอนเคอเอร์...

เราเดินดูปราสาทกันจนเย็นต้องไปหาที่พัก หาหลายแห่ง ได้ B&B เล็กๆ ที่น่ารัก น่าอยู่มาก เป็นบ้านทรงทิวศอร์อายุ ๔๒๐ ปี แต่ว่าตกแต่งใหม่เสียเนียบ น่ารัก รวากับบ้านในนิยาย ตามมุมห้องสุดทางเดินก็มีตุ๊กตาหมีตัวเล็กๆ นั่งเฝ้า มี แจกันปักดอกไม้ย้อมสีสดอยู่ตามมุมโน้นมุมนี้ ไม่ปล่อยให้ว่างๆ ว่างตา..^๘

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในส่วน Subject นั้น ผู้เขียนได้กล่าวนำไว้ ถึงการเดินทางไปท่องเที่ยวเมืองวอริค ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับเมืองวอริคไว้ในส่วนของเนื้อหาต่อไป ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้เขียนสามารถใช้ส่วน Subject นี้ เพื่อเกริ่นนำถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่ตัวละครกำลังเดินทางท่องเที่ยวอยู่หรืออีกนัยหนึ่งก็คือสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดข้อมูลสารคดีเชิงท่องเที่ยวนั่นเอง

ในส่วนต่อมา คือ ส่วนเนื้อความของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้น ไม่มีรูปแบบกำหนดตายตัว ผู้เขียนจดหมายจะเขียนอย่างไรก็ได้ อาจมีคำขึ้นต้น คำลงท้ายจดหมายหรืออาจไม่มีก็ได้ อย่างไรก็ตาม ในส่วนเนื้อความของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น จะสังเกตได้ว่า ผู้เขียนจะใส่คำขึ้นต้นไว้เสมอ เช่น ในตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้เขียนหัวจดหมายไว้ว่า เรียน...อาจารย์เอื้อยที่รัก ส่วนในฉบับอื่นๆ ก็เขียนหัวจดหมายไว้เช่นกัน เช่น พี่เอื้อยที่รัก หรือพี่เอื้อยครับ เป็นต้น

การใส่คำขึ้นต้นลงในส่วนเนื้อความของจดหมาย ก็เหมือนเป็นการสร้างตัวละครขึ้นอีกตัวหนึ่งเพื่อทำหน้าที่รับจดหมายเช่นเดียวกับในรูปแบบการเขียนจดหมายทั่วไป ตัวละครตัวที่สร้างขึ้นนี้ ถึงแม้จะไม่มีบทบาทในการดำเนินเรื่อง แต่ก็เป็นตัวละครที่ทำหน้าที่รับสารที่ตัวละครเอกเล่าถึงหรือกล่าวถึง ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของผู้อ่าน ที่จะได้รับสารต่างๆ ที่ผู้เขียนบรรยายหรือเล่าถึง เช่นเดียวกับตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับในจดหมายทั่วไปนั่นเอง

นอกจากจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้เขียนยังได้นำเสนอเรื่องราวแก่ผู้อ่านโดยใช้บันทึกส่วนตัวอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนไม่ได้มีรูปแบบของบันทึกส่วนตัวที่ชัดเจน เพียงเขียนบอกให้ผู้อ่านรู้เท่านั้นว่าส่วนต่อไปนี้เป็นบันทึกส่วนตัวของตัวละครเอก ดังนี้

^๘ ว. วิจิตรกุล, บทเพลงแห่งคิมหันต์, หน้า ๔๘ - ๕๒.

บันทึกของคิมหันต์

หลังจากที่พี่คมเถียงกันไปทะเลาะกันมาจนเกือบจะวางมวยกันในแฟลตว่า เราจะเดินทางไปเอ็กซ์เตอร์ด้วยวิธีไหนดี ทั้งที่คำตอบมันก็ไม่ยาก (เพียงแต่ไม่มีใครยอมใครให้ทำตามที่อีกฝ่ายต้องการ) คำตอบก็หล่นปึกมาจากอากาศตรงหน้าอย่างง่ายดาย ไม่ต้องเปลืองสมองคิดอีก...

ไม่อยากจะบอกให้เสียฟอร์มว่าก็อยากดู ใครบ้างมาอังกฤษแล้วจะไม่อยากไปดูเชกสเปียร์ ถึงไม่เคยอ่านหนังสือ...แต่ก็เคยดูหนังมาหลายเรื่อง ทั้ง Shakespeare in love ^๕ Romeo and Juliet ^๕...

การใช้บันทึกส่วนตัว ถึงแม้จะไม่มีรูปแบบชัดเจนเช่นการเขียนจดหมาย และไม่มีตัวละครทำหน้าที่รับสารเหมือนเป็นตัวแทนของผู้อ่าน แต่การบันทึก ก็เป็นเหมือนการถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยวหรือประสบการณ์ต่างๆ เอาไว้สำหรับให้ตัวละครที่เป็นผู้บันทึกได้อ่านเอง ดังนั้น จึงเปรียบเทียบได้ว่า ผู้อ่านได้รับการถ่ายทอดเรื่องราวหรือข้อมูลต่างๆ ผ่านจากตัวละคร เช่นเดียวกับการเขียนในรูปแบบจดหมายนั่นเอง นอกจากนี้แล้ว ในการเล่าเรื่องราวด้วยบันทึกส่วนตัว ยังช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวหรือแสดงความคิดเห็นต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้อย่างละเอียด โดยที่ไม่ทำให้นวนิยายสูญเสียความสมจริงไป ทั้งนี้ เพราะในความเป็นจริงแล้ว การบันทึกส่วนตัวนั้น ย่อมเป็นการเขียนโดยอิสระตามแต่ผู้เขียน ผู้เขียนอาจจดบันทึกถึงการท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ อย่างละเอียดเพื่อเก็บไว้เป็นความรู้ก็ได้ หรืออาจแสดงความคิดเห็นที่ตนเองพบเห็นก็ได้ ดังนั้น การใช้บันทึก จึงเป็นโอกาสให้ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวได้อย่างดี ดังในตัวอย่างเช่น ในบันทึกส่วนตัวของคิมหันต์ ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเรื่องเมือง Godshill ซึ่งมีเมืองจำลองอย่างละเอียด คือ

Godshill เป็นเมืองสวยน่ารัก ไม่มีปราสาทโบราณหรือชายทะเลก็จริง แต่น่าดูตรงที่เป็นเมืองเล็กๆ จนดูคล้ายกับสร้างเอาไว้ดูเล่น.....

แห่งแรกที่พวกเราเข้าไปดูคือหมู่บ้านจำลอง หรือ Model Village ด้านหน้าเป็นตึกใหญ่แบบบ้านทั่วไป ซื้อมอเตอร์แล้วเดินเข้าไปในบริเวณด้านข้างที่เขาตั้งเมืองจำลองไว้

^๕ ว. วิมลชัยกุล, บทเพลงแห่งคิมหันต์, หน้า ๖๐.

พอเดินเข้าไป รู้สึกเหมือนว่าตัวเองเป็นยักษ์ เดินไปมาตามถนนของ
ชาวบ้านตัวจิ๋วๆ...^{๑๐}

โดยสรุปแล้ว การใช้รูปแบบการเขียนจดหมายในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อการนำเสนอเรื่องราวและข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว เพราะการใช้จดหมายผู้เขียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของนวนิยายและข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวได้อย่างเป็นธรรมชาติ กล่าวคือ การเล่าผ่านจดหมายส่วนตัว ไม่มีการจำกัดเนื้อหาในเนื้อความจดหมาย ตัวละครสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างเป็นอิสระ อีกทั้งยังมีตัวละครที่ทำหน้าที่รับสารนั้นๆ เสมือนเป็นตัวแทนของผู้อ่านอีกด้วย

๕.๑.๒ รูปแบบนวนิยายทั่วไป

นอกจากนวนิยายทั้ง ๔ เรื่อง ที่ใช้รูปแบบจดหมายในการดำเนินเรื่องแล้ว นวนิยายเรื่องอื่นๆ อีก ๖ เรื่องนั้น ใช้รูปแบบในการเขียนเช่นเดียวกับนวนิยายทั่วไป กล่าวคือ ดำเนินเรื่องโดยกล่าวถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยอาศัยผู้เล่าเรื่อง ซึ่งอาจไม่มีตัวตนหรืออาจเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเรื่อง ในกรณีนี้ ผู้เขียนจะต้องบรรยายถึงข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยาย เช่น บทสนทนา ฉาก หรือตัวละคร ซึ่งผู้เขียนอาจต้องใช้กลวิธีเพื่อสร้างความสมจริงในการนำเสนอข้อมูล เช่น การสร้างตัวละครประกอบขึ้นเพื่อทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น ตัวละครซึ่งเป็นมัคคุเทศก์ในละครเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** หรือตัวละครชื่อเรือนแก้ว ในนวนิยายเรื่อง **ในเรือนใจ** ซึ่งผู้เขียนกำหนดให้เป็นตัวละครที่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ หนึ่ง สำหรับกลวิธีในการผสมผสานข้อมูลเชิง สารคดีท่องเที่ยวกับนวนิยายนั้น จะกล่าวถึงโดยละเอียดในหัวข้อต่อไป

๕.๒ กลวิธีการสร้างโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

เนื่องจากนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะต้องมีการนำเสนอข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวผสมผสานไปกับนวนิยายรัก ดังนั้น การสร้างโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ผู้เขียนจะกำหนดให้การท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีความสอดคล้องกับโครงเรื่องของนวนิยายรักโดยตลอดทั้งเรื่อง หนึ่ง ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินเรื่องนั้น การท่องเที่ยวจะต้องมีความสำคัญและทำให้เรื่องดำเนินไปอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากแต่ละขั้นตอนดังนี้

^{๑๐} ว. วิจิษฐ์กุล, บทเพลงแห่งคิมหันต์, หน้า ๑๔๗.

๕.๒.๑ ขั้นตอนการเปิดเรื่อง

ในช่วงการเปิดเรื่อง ผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวเข้ามาทันทีที่เปิดเรื่อง และการท่องเที่ยวในวันนั้นจะเป็นตัวชักนำให้ตัวละครได้มาพบกัน ผู้เขียนจะนำเสนอถึงสาเหตุที่ทำให้ การท่องเที่ยวเกิดขึ้นรวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่ตัวละครจะเดินทางไปท่องเที่ยว จากนั้นผู้เขียน จะนำเข้าสู่การท่องเที่ยวและให้ตัวละครได้มีโอกาสได้พบกันทันที โดยที่ตัวละครอาจพบกันเป็น ครั้งแรกหรือตัวละครอาจรู้จักกันอยู่บ้างแล้วและอาจมาพบกันอีกครั้งจากการท่องเที่ยวนี้ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังอาจมีวัตถุประสงค์อื่นแทรกอยู่ในช่วงเปิดเรื่องนี้ด้วยก็ได้ เช่น การแนะนำตัวละคร หรือ การแนะนำปมปัญหาที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง เป็นต้น

ตัวอย่างขั้นตอนการเปิดเรื่อง จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนจะต้องปูพื้นฐานให้แก่เรื่องราว การท่องเที่ยวในเรื่อง กล่าวคือ ผู้เขียนจะต้องบอกผู้อ่านถึงสาเหตุที่การท่องเที่ยวเกิดขึ้นรวมทั้ง สถานที่ที่ตัวละครเดินทางไปเที่ยว และการท่องเที่ยววันนั้นก็จะเป็นจุดเริ่มต้นให้ตัวละครเอกได้มาพบ กัน เช่น ในเรื่อง **รัตนาวดี** โครงเรื่องเริ่มขึ้นเมื่อท่านหญิงเดินทางไปท่องเที่ยวทวีปยุโรปเพื่อเป็น การพักผ่อนหลังจากสำเร็จการศึกษา ทำให้ท่านหญิงได้ไปพบกับท่านชายदनัยวัฒนาซึ่งท่านหญิง เข้าใจผิดว่าเป็นนายเล็ก คนขับรถของท่านชายदनัยวัฒนา จากนั้นทั้งสองก็ได้ท่องเที่ยวร่วมกัน หรือในเรื่อง **ทางรัก** โครงเรื่องเริ่มขึ้น เมื่อศุภสิพร เดินทางไปเที่ยวประเทศเยอรมนีและประเทศ ไกล์เคียง ตามคำชวนของพี่ชายที่กำลังจะเรียนจบจากประเทศนั้น ทำให้ศุภสิพรได้พบกับชยานนท์ เพื่อนของพี่ชาย ซึ่งเป็นผู้มารับเธอที่สนามบินแทนพี่ชาย จากนั้นการท่องเที่ยวในประเทศเยอรมนี และประเทศใกล้เคียงก็เริ่มขึ้น

ในเรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวน** ผู้เขียนได้เปิดเรื่องขึ้น โดยกำหนดให้ตัวละครคือ การบูรเดินทางไปเยี่ยมญาติในต่างประเทศ จากนั้นจึงได้แวะไปที่ประเทศฝรั่งเศสเพื่อท่องเที่ยว และพบกับน้องชาย ทำให้การบูรได้พบกับซง ซึ่งต้องมารับและเป็นผู้พาเธอท่องเที่ยวแทนน้องชายที่ ประสบอุบัติเหตุขาหัก ส่วนเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้เปิดเรื่องขึ้น โดยให้คิมหันต์ ต้องเดินทางไปประเทศอังกฤษเพียงลำพัง เมื่อไปถึงกลับไม่พบพี่ชายมาคอยรับเธอ ทำให้เธอต้อง ไปพักกับโอมน้องชายของอาจารย์ของคิมหันต์ ซึ่งเป็นตัวละครเอกฝ่ายชายของเรื่อง และทั้งสองก็ ได้ท่องเที่ยวร่วมกันในประเทศอังกฤษ

ตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวมานั้น ผู้เขียนได้กำหนดให้ตัวละครมาพบกันเป็นครั้งแรก เมื่อการท่องเที่ยวเริ่มเกิดขึ้น แต่นวนิยายบางเรื่อง ตัวละครได้มีโอกาสพบกันมาก่อนแล้วก่อนที่ การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้น เช่น ในเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ผู้เขียนได้เปิดเรื่องขึ้นเมื่อแววพลอย ตัวละคร เอกฝ่ายหญิงของเรื่อง เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษกับคู่หมั้นและมารดาของเขา และ

การท่องเที่ยวนี้ก็ทำให้แววพลอยได้พบกับคริส อดีตสามีซึ่งหย่าร้างกันไปอีกครั้ง ทั้งหมดได้เดินทางท่องเที่ยวร่วมกันและเกิดเป็นปัญหารักสามเส้าอันเป็นปัญหาหลักของเรื่องขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว นอกจากนี้ นวนิยายบางเรื่องที่ตัวละครได้มีโอกาสรู้จักกันก่อนที่การท่องเที่ยวเกิดขึ้นนั้น ผู้เขียนอาจเปิดเรื่องให้ผู้อ่านเห็นถึงปัญหาระหว่างตัวละครที่มีมาก่อนและเป็นปัญหาที่จะพัฒนาความยุ่งยากขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว เช่น ในเรื่อง**กิ่งไม้ใบรัก** ผู้เขียนได้เปิดเรื่องขึ้นโดยกล่าวถึงการพบกันโดยบังเอิญระหว่างสวรรค์และอารตี ตัวละครเอกทั้งสองของเรื่องก่อนหน้านั้น ผู้เขียนก็ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การท่องเที่ยวเกิดขึ้น เมื่ออารตีต้องการจ้างอนมารดา จึงยอมเดินทางไปประเทศจีนตามคำขอของมารดา และเป็นเหตุให้ได้พบกับสวรรค์อีกครั้ง และทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นตามมาในระหว่างการท่องเที่ยว

อนึ่ง ในช่วงเปิดเรื่องของนวนิยายรักบางเรื่อง ผู้เขียนยังได้สอดแทรกจุดประสงค์อื่นนอกเหนือจากการนำผู้อ่านเข้าสู่การท่องเที่ยวไว้อีกด้วย เช่น การแนะนำลักษณะนิสัยของตัวละครเอกหรือการปูพื้นฐานให้ผู้อ่านรู้ถึงปมปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว เช่น ในเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** ก่อนที่ผู้เขียนจะนำผู้อ่านเข้าสู่การท่องเที่ยว ผู้เขียนได้สร้างเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครเอก คืออริษา เช่น การเป็นคนมีนิสัยโอบอ้อม ใจอ่อนช่างเกรงใจคน รวมทั้งสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเธออีกด้วย หลังจากนั้น จึงได้นำผู้อ่านเข้าสู่การท่องเที่ยวเมื่ออริษาเดินทางไปท่องเที่ยวเมืองซีแอตเทิลตามคำชวนของเพื่อนสนิทและทำให้ได้พบกับภวัตอีกครั้ง ส่วนในเรื่อง**ในเรือนใจนั้น** ผู้เขียนได้ปูพื้นเรื่องให้ผู้อ่านรู้ถึงเหตุการณ์การหมั้นระหว่างกันตยศและกรพินธุ์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาในเรื่องทั้งหมดก่อนที่ผู้เขียนจะนำเข้าสู่เรื่องการท่องเที่ยว เมื่อกันตยศต้องการสร้างความสนิทสนมกับคู่หมั้นจึงชักชวนให้กรพินธุ์เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศกับตนเอง เป็นต้น

การเปิดเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวแต่ละเรื่องทีกล่าวไปนั้น อาจมีความสั้นยาวต่างกันออกไป บางเรื่องอาจเปิดเรื่องโดยให้การท่องเที่ยวเกิดขึ้นเลย บางเรื่องอาจแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครหรืออาจเปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ต่างๆ อันเป็นที่มาของการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ช่วงเปิดเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะนำเสนอให้ผู้อ่านได้ถึงสถานที่ที่ตัวละครจะเดินทางไปท่องเที่ยวรวมถึงสาเหตุที่การท่องเที่ยวเกิดขึ้น และการท่องเที่ยวนั้น ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ตัวละครเอกได้มาพบกันนั่นเอง

๕.๒.๒ ขั้นตอนการพัฒนาเรื่อง

ในช่วงการพัฒนาโครงเรื่อง ผู้เขียนจะเริ่มพัฒนาปมปัญหาของเรื่องเมื่อการทอ้งเที่ยวเริ่มขึ้น และการทอ้งเที่ยวก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างปมปัญหาให้เกิดความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อตัวละครเอก จนกระทั่งตัวละครต้องตัดสินใจกระทำบางอย่างโดยบังเอิญ เพื่อให้ปัญหาคลี่คลายลง

ตัวอย่างการพัฒนาโครงเรื่องของนวนิยาย จะเห็นได้ว่า เมื่อการทอ้งเที่ยวเริ่มเกิดขึ้น ปมปัญหาก็จะค่อยทวีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น จนกระทั่งนำไปสู่จุดสูงสุดของเรื่องที่ตัวละครต้องตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาคความยุ่งยากนั้น และการทอ้งเที่ยวก็มีส่วนร่วมทำให้ปมปัญหาทวีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ในเรื่อง **รัตนาวดี** ตัวละครเอกได้พบกันเมื่อท่านหญิงเดินทางไปประเทศอังกฤษ ท่านหญิงรัตนาวดีก็เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าท่านชายคือนายเล็กคนขับรถทอ้งเที่ยวมีส่วนช่วยทำให้ความเข้าใจผิดของท่านหญิงรัตนาวดี ดำเนินต่อไปจนกระทั่งก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากซับซ้อนขึ้นต่อมา เนื่องจากสถานการณ์ความเข้าใจผิดเช่นนี้จะไม่สามารถดำเนินไปได้ตลอดหากไม่มีการทอ้งเที่ยวเกิดขึ้น เพราะการทอ้งเที่ยวยอมทำให้ท่านชายด้นยวัฒนาสามารถหลบหลีกจากผู้คนที่รู้จักคุ้นเคยได้อย่างดี และช่วยให้ท่านชายปิดบังอำพรางฐานะของตัวเองไว้ได้แบบเนียนมากกว่าในเวลาปกติทั่วไป นอกจากนี้ เมื่อทั้งสองได้เดินทางทอ้งเที่ยวร่วมกันแล้ว ท่านหญิงก็เริ่มเห็นบุคลิกลักษณะนิสัยที่โดดเด่นของนายเล็กซึ่งแสดงออกจากเหตุการณ์ต่างๆ ในระหว่างการทอ้งเที่ยว ไม่ว่าจะป็นความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสถานที่ทอ้งเที่ยวที่เกินกว่าความรู้ของคนขับรถทั่วไป หรือความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทอ้งเที่ยว เช่น การไกล่เกลี่ยชาวบ้านซึ่งโกรธแค้นนายประพัทธ์ที่ขับรถเก็อบชนชาวบ้าน ทำให้ท่านหญิงเกิดความพึงพอใจในอุปนิสัยและบุคลิกลักษณะของนายเล็ก และเกิดความรักต่อนายเล็กที่ท่านหญิงเข้าใจผิดว่าเป็นเพียงคนขับรถเท่านั้น จนได้กลายเป็นความขัดแย้งในจิตใจของท่านหญิงเกี่ยวกับความรักและฐานะทางสังคม ปมขัดแย้งนี้ถือได้ว่าเป็นปมปัญหาหลักของเรื่อง ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการทอ้งเที่ยวก็เป็นส่วนที่ทำให้ความขัดแย้งหรือปมปัญหาของเรื่องเกิดขึ้น

ในเรื่อง **ในเรือนใจ** เมื่อการทอ้งเที่ยวเริ่มต้นขึ้น ผู้เขียนก็เริ่มค่อยๆ ปูพื้นฐานให้ปมปัญหาหลักเกิดขึ้น กล่าวคือ เมื่อเริ่มต้นการทอ้งเที่ยว คมกฤษและกรพินธุ์ก็เริ่มเรียนรู้นิสัยใจคอที่แท้จริงของกันและกันมากยิ่งขึ้นเพราะทั้งสองมีโอกาสได้ใกล้ชิดกันในช่วงการเดินทางทอ้งเที่ยว และเกิดความรักต่อกัน จนกลายเป็นปมปัญหาหลักของเรื่องเกี่ยวกับความรักของกรพินธุ์ คมกฤษ และกันตยศุคุ้มั้นของกรพินธุ์ ผู้เขียนได้กำหนดให้การทอ้งเที่ยวเป็นสิ่งที่ทำให้ทั้งสองได้รู้จักนิสัยหรือความคิดความรู้สึกที่แท้จริงของอีกฝ่าย เช่น เมื่อคณะทอ้งเที่ยวไปเที่ยวเขาทิวทิศ ประเทศ

สวิตซ์เซอร์แลนด์ ผู้เขียนได้กำหนดให้กรพินธ์เกิดอุบัติเหตุขึ้นตกลงจากเขา โดยมีคมกฤษตามไปช่วย เหตุการณ์นี้นับเป็นจุดวิกฤตของเรื่อง และเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้กรพินธ์ได้เห็นความมีน้ำใจของคมกฤษ อีกทั้งยังได้รู้จักความรู้สึกของตัวเอง ทำให้ทั้งสองเริ่มรู้สึกชอบพอกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ใช้สถานที่ท่องเที่ยว คือ สวนสาธารณะริมทะเลสาบในเมืองลูเซิร์น เป็นสถานที่ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์สำคัญ จนนำไปสู่จุดสูงสุดของโครงเรื่อง เมื่อคมกฤษพากรพินธ์ไปดู “เก้าอี้คิดถึงบ้าน” ในสวนสาธารณะแห่งนั้น ก็เป็นสาเหตุให้กรพินธ์ได้เปิดเผยความรู้สึกของตนเองออกมา และทำให้คมกฤษสามารถความรู้สึกของคนที่ม่ต่อกรพินธ์ เหตุการณ์นี้เป็นสาเหตุให้นำเข้าสู่จุดสูงสุดของเรื่อง เมื่อกรพินธ์ตัดสินใจถอนหมั้นกับกันตยศในเวลาต่อมา

ในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** การท่องเที่ยวก็เป็นส่วนที่ทำให้พบปัญหาหลักของเรื่องเกิดขึ้น เมื่อภวัตได้มีโอกาสท่องเที่ยวร่วมกับวริษา และได้เห็นนิสัยใจคอที่แท้จริงของวริษาที่แสดงออกมาในระหว่างการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายอย่างประหยัดในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ความเกรงใจของวริษาที่มีต่อเพื่อนร่วมทาง รวมทั้งความรู้สึกกดดันอดกลั้นของวริษาในระหว่างการท่องเที่ยว เช่นเหตุการณ์ที่วริษาเกิดล้มป่วยกะทันหันในระหว่างการท่องเที่ยว แต่วริษาก็ไม่ยอมรับความช่วยเหลือเรื่องเงินทองจากภวัตหรือเพื่อนคนอื่น ก็ทำให้พบปัญหาหลักของเรื่องเกิดขึ้น กล่าวคือความขัดแย้งในจิตใจเกี่ยวกับความรู้สึกรักใคร่ชอบพอวริษากับความเชื่อว่าวริษาเป็นคนสร้างความแตกแยกให้ครอบครัวของตนเกิดขึ้น แต่สุดท้ายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวต่อๆ มา ก็ทำให้ภวัตยอมรับความดีของวริษาและยอมรับความรู้สึกของตนเองจนทำให้นำไปสู่การคลี่คลายปัญหาในเวลาต่อมา

ในเรื่อง **กิ่งไม้ใบรัก** การท่องเที่ยวก็เป็นส่วนที่ช่วยสร้างปัญหาและคลี่คลายปัญหา กล่าวคือ เมื่อสวรรค์และอารตีต้องเดินทางร่วมกัน อารตีก็ได้เห็นบุคลิกลักษณะนิสัยของสวรรค์ที่สะท้อนออกมาจากพฤติกรรมต่างๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะป็นพรรคชนะที่มีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ความรักความเอาใจต่อบุคคลใกล้ชิดทำให้อารตีเริ่มรู้สึกชอบพอสวรรค์ แต่อารตีก็ไม่ยอมรับความรู้สึกของตนเองเพราะที่ลูมานะว่าจะต้องต่อต้านการจับคู่ของมารดา อันเป็นปัญหาหลักของเรื่อง แต่เมื่อการท่องเที่ยวดำเนินต่อไปก็มีเหตุการณ์ที่ทำให้อารตีต้องยอมรับความรู้สึกของตนเอง เมื่ออารตีได้เห็นความดีของสวรรค์มากยิ่งขึ้น เช่น ในระหว่างการเดินทางที่อารตีต้องไปพักค้างแรมกับสวรรค์ที่เมืองชนบทของจีน อารตีก็ได้เห็นว่าสวรรค์ต้องยอมลำบากและเสียสละเพื่ออารตี เธอจึงได้ยอมแพ้แก่ทิวทัศน์ของตนเองและยอมรับความรู้สึกของตนเองในที่สุด ปัญหาของเรื่องจึงได้คลี่คลายลง

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ในขั้นตอนการดำเนินเรื่อง ตั้งแต่ปมปัญหาเกิดขึ้นและทวีไปจนถึงจุดสูงสุดของเรื่องนั้น ผู้สร้างจะกำหนดให้อยู่ในระหว่างการท่องเที่ยว บางเรื่องนั้นปมปัญหาอาจเพิ่งเกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว หรือบางเรื่อง ตัวละครเคยพบกันและมีปัญหากันมาก่อนบ้างแล้ว แต่ปมปัญหานั้นจะมาทวีความยุ่งยากซับซ้อน จนกระทั่งกลายเป็นปมปัญหาหลักของเรื่องในระหว่างการท่องเที่ยว ทั้งนี้ การท่องเที่ยว จะมีส่วนช่วยทำให้ตัวละครมีความใกล้ชิดกันและมีผลให้ปมปัญหาของเรื่องได้พัฒนาขึ้นจนทวีความยุ่งยาก จนกระทั่งทำให้ตัวละครต้องตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อคลี่คลายปมปัญหานั้นๆ ลง

๕.๒.๓ ขั้นตอนการปิดเรื่อง

การปิดเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น ผู้เขียนจะกำหนดการท่องเที่ยวสิ้นสุดลงพร้อมๆ กับเรื่องคลี่คลายลง ถึงแม้ว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่องการท่องเที่ยวจะสิ้นสุดลงก่อนที่เรื่องจะคลี่คลายลงอย่างสมบูรณ์ แต่ผู้เขียนก็จะกำหนดให้เรื่องคลี่คลายลงอย่างรวดเร็วหลังจากที่การท่องเที่ยวสิ้นสุดลง

เมื่อโครงเรื่องดำเนินมาจนกระทั่งเข้าสู่จุดสูงสุดแล้วจนตัวละครแก้ไขปมปัญหาแล้ว เรื่องก็จะเข้าสู่ช่วงการคลี่คลาย ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ก็จะกำหนดให้การท่องเที่ยวสิ้นสุดลงพร้อมกับการคลี่คลายปมปัญหานั้นด้วย เช่น ในเรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวาน** เมื่อตัวละครเอกคือ การบูรจะต้องกลับเมืองไทย ก็ได้ขอร้องให้ซังรับปากว่าจะตามกลับเมืองไทยด้วย เมื่อซังตัดสินใจตอบตกลง ก็ถือเป็นการคลี่คลายปมปัญหาของเรื่องพร้อมๆ กับการเดินทางท่องเที่ยวสิ้นสุดลง หรือเรื่อง **เยียมวิมาน** เมื่อแวพลอยตัดสินใจถอนหมั้นกับนิธิตแล้ว เรื่องก็คลี่คลายลงพร้อมๆ กับการที่ผู้เขียนได้กำหนดให้การท่องเที่ยวของคณะท่องเที่ยวสิ้นสุดลงด้วย

อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ๑๐ เรื่องนั้น มีนวนิยายรักที่ไม่ได้จบลงพร้อมกับการท่องเที่ยวอยู่ ๓ เรื่อง คือ **เรื่องในเรือนใจ อมาญาส์และแสงดาวฝั่งทะเล** ในเรื่อง **ในเรือนใจ** นั้น ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวจะจบลงก่อนที่เรื่องจะจบสมบูรณ์ แต่จะเห็นได้ว่า เมื่อการท่องเที่ยวสิ้นสุดลง ปมปัญหาสำคัญของโครงเรื่องหลัก คือ ความรักสามเส้าระหว่างกรพินธุ์ คมกฤษและกันตยศก็สิ้นสุดลงด้วย ส่วนเรื่องหลังจากการท่องเที่ยวสิ้นสุดลง เป็นเรื่องราวของกันตยศและนวนพิธซึ่งเป็นโครงเรื่องรองของนวนิยายแทบทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปมปัญหาหลักของนวนิยายหรือโครงเรื่องหลักของนวนิยายเรื่องนี้ สิ้นสุดลงพร้อมกับการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องอื่นๆ

ส่วนในเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** และ**อมาถุส**นั้น ถึงแม้ว่าการคลี่คลายของเรื่องจะสิ้นสุดลงหลังจากที่การท่องเที่ยวจบลงแล้ว กล่าวคือ ในเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** ภาวัตตัดสินใจพิสูจน์ความจริงว่าวิชาไม่ได้กระทำผิดต่อครอบครัวของเขาหลังจากที่เขากลับจากการท่องเที่ยวกับวิชา แต่ในช่วงที่การท่องเที่ยวสิ้นสุดลง ภาวัตก็ตัดสินใจยอมรับความรู้สึกของตนเองที่มีต่อวิชา และบอกรักวิชา การกระทำดังกล่าวรวมทั้งความรู้สึกของภาวัตนี้ ก็เป็นส่วนช่วยให้ภาวัตตัดสินใจค้นหาความจริงเรื่องวิชาซึ่งเป็นการคลี่คลายปัญหาอย่างสมบูรณ์ในเวลาต่อมา จึงอาจกล่าวได้ว่า ในช่วงที่การท่องเที่ยวในเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล**สิ้นสุดลง ปมปัญหาของเรื่องก็จะเข้าสู่การคลี่คลายแล้ว ดังนั้น จึงมีเพียงเรื่อง**อมาถุส**เรื่องเดียวเท่านั้นที่เมื่อการท่องเที่ยวสิ้นสุดลง ปมปัญหาก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขใดๆ แต่หลังจากที่การท่องเที่ยวจบลง ผู้เขียนก็กล่าวถึงการคลี่คลายของเรื่องอย่างรวบรัดเช่นกัน

อนึ่ง ในระหว่างการท่องเที่ยวที่เรื่องพัฒนาไปจนกระทั่งคลี่คลายลงนี้ ตัวละครจะได้พบประสบการณ์ความยุ่งยากลำบากต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยว และความยุ่งยากลำบากนี้เอง ทำให้ตัวละครต้องพยายามแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ตัวละครจึงได้เรียนรู้และได้ข้อคิดจากประสบการณ์ต่างๆ **ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นถึงแนวคิดที่สะท้อนผ่านจากประสบการณ์ของตัวละครหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่เรื่องพัฒนาไประหว่างการท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กัน** แนวคิดเหล่านี้ถือเป็นสาระสำคัญของเรื่อง ที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อถึงผู้อ่าน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า โครงเรื่องการท่องเที่ยวเป็นส่วนที่ช่วยสร้างและกำหนดเหตุการณ์ต่างๆ ให้เกิดขึ้นและพัฒนาไปจนกระทั่งคลี่คลายลง และทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้แนวคิดของเรื่องนั่นเอง

ตัวอย่างของแนวคิดที่สะท้อนออกมาจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว เช่น นวนิยายเรื่อง**กิ่งไม้ใบรัก** ผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละคร คือ อารตี ซึ่งเป็นคนดีอดดี และชอบต่อต้านความหวังดีของผู้อื่น โดยเฉพาะเรื่องการเลือกคู่ครอง ต้องมาเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับสรรค์ ชายที่ตนเองเคยปฏิเสธไม่ยอมคบหาทั้งที่ตนเองก็ยังไม่เคยได้ทำความรู้จักคุ้นเคยมาก่อน ในระหว่างการท่องเที่ยว ผู้เขียนได้สร้างเหตุการณ์ต่างๆ ให้อารตีและสรรค์ต้องเผชิญร่วมกัน ทำให้อารตีได้เห็นความเป็นผู้นำ ความเสียสละอดทน และความรักครอบครัวของสรรค์ เช่น ในเวลาเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน อารตีก็มักเห็นสรรค์ดูแลเอาใจใส่หลานๆ ของเขา คอยแนะนำให้ความรู้ ดูแลทุกข์สุข รวมทั้งเอาใจใส่ตัวอารตีเองอีกด้วย เช่น ในขณะที่อารตีล้มป่วยอยู่ในหมู่บ้านชนบทของจีน สรรค์ก็ช่วยดูแลเอาใจใส่เธออย่างดี ความประพฤติก่อนของสรรค์ทำให้อารตีเริ่มเกิดความรักต่อสรรค์ แต่เธอก็ต้องพบกับปัญหาเพราะเธอเคยปฏิเสธสรรค์อย่างสิ้นเชิงไปแล้ว

เธอก็เริ่มรู้ถึงความตึงเครียดและความพยายามที่จะต่อต้านคนที่มารดาเลือกให้ อาจจะทำให้เธอพลาดโอกาสในการมีคู่ครองที่ดีเหมาะสมกับเธอ และเมื่อมีเหตุการณ์ที่ทำให้เธอต้องไปพักในโรงแรมระหว่างทางในเมืองจีนซึ่งมีแต่อันตรายกับสรรพ เธอก็ยังได้เห็นถึงความเสียสละ ความเป็นผู้นำของสรรพ เธอก็ยังต้องยอมรับว่าเป็นเพราะความตึงเครียดของเธอนั่นเอง ที่ทำให้เธอต้องสูญเสียโอกาสในการมีคู่ครองที่ดีและเหมาะสมกับเธอ เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งประสบการณ์และปัญหาที่ตัวละคร คือ อารตี ได้เรียนรู้และต้องเผชิญในระหว่างการท่องเที่ยวนี้เอง ที่สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวคิดของเรื่อง คือ คนเราไม่ควรต่อต้านหรือมีอคติต่อคนที่เรายังไม่รู้จักคุ้นเคยได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ในนวนิยายเรื่อง **สายสัมพันธ์** การท่องเที่ยวและปมปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยวก็ช่วยสะท้อนให้เห็นแนวคิดของนวนิยายเรื่องนี้ กล่าวคือความรักของคนสองคน จะดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อทั้งสองมีความศรัทธาในกันและกัน ผู้เขียนได้กำหนดโครงเรื่องให้ตัวละครทั้งสองนั้นต้องเดินทางท่องเที่ยวด้วยกันตามลำพัง และมีปมปัญหาที่สำคัญคือ ศุลีพรไม่ต้องการแต่งงานกับชยานนที่ประเทศเยอรมนีเพื่อป้องกันคำครหาตามที่มารดาของเธอขอร้อง ปมปัญหานี้เองที่ทำให้ชยานนต้องสัญญากับศุลีพรว่าจะแต่งงานกับศุลีพรแต่เพียงในนาม จนกว่าทั้งสองจะได้เดินทางกลับไปทำพิธีแต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณีที่เมืองไทย ดังนั้น ในระหว่างการท่องเที่ยว ชยานนที่จึงต้องพยายามที่จะรักษาสัญญาและดูแลศุลีพรในฐานะน้องสาวตลอดไป แม้ว่าในช่วงการท่องเที่ยว ผู้เขียนจะสร้างโครงเรื่องให้ตัวละครทั้งสองมีความใกล้ชิดกันอย่างมาก และยังได้อยู่ร่วมกันในบรรยากาศที่งดงาม แต่ชยานนก็พยายามรักษาสัญญาที่ให้แก่ศุลีพรได้ตลอด การกระทำดังกล่าวของชยานน ทำให้ศุลีพรรู้สึกชื่นชมและศรัทธาต่อชยานนมากขึ้น และความศรัทธานี้ก็เป็นสิ่งที่ทำให้ความรักที่ศุลีพรมีต่อชยานนที่มั่นคงและเพิ่มมากยิ่งขึ้น ปมปัญหาและการกระทำของตัวละครเพื่อคลี่คลายปมปัญหานี้ จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงแนวคิดเรื่องความศรัทธามีความสำคัญต่อความรักได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างจากเรื่อง **กิ่งไม้ ไบรัก** และเรื่อง **สายสัมพันธ์** นั้น เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า การกำหนดโครงเรื่องให้มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น มีส่วนช่วยสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวคิดของนวนิยายได้เป็นอย่างดี เพราะการท่องเที่ยวเป็นโครงเรื่องที่กำหนดให้ตัวละครมีโอกาสได้เดินทางใกล้ชิดกัน และการเดินทางท่องเที่ยวก็เป็นสถานการณ์ที่ทำให้ตัวละครต้องพบเจอกับอุปสรรคมากกว่าเหตุการณ์ในชีวิตปกติประจำวัน อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนี้เองที่ทำให้ตัวละครต้องคิดหรือหาวิธีแก้ปัญหา ตัวละครจึงได้เรียนรู้และพัฒนาความคิดของตน ประสบการณ์

ต่างๆ และสิ่งที่ตัวละครได้เรียนรู้ในระหว่างการท่องเที่ยว ก็คือแนวคิดที่สะท้อนออกมาจากเรื่องให้ผู้อ่านได้รับรู้นั่นเอง

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ในการสร้างโครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น ผู้เขียนจะต้องสร้างให้โครงเรื่องมีความสอดคล้องไปกับการท่องเที่ยว ตั้งแต่การเปิดเรื่อง การพัฒนาเรื่อง จนกระทั่งปิดเรื่อง นอกจากนี้โครงเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวซึ่งได้พัฒนาไปตั้งแต่ต้นจนจบนั้น ยังเป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวคิดของเรื่องและผู้เขียนตั้งใจจะสื่อถึงผู้อ่านอีกด้วย

๕.๓ กลวิธีการสร้างตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ยกมาเป็นตัวอย่างทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น มีหลากหลายลักษณะด้วยกัน ทั้งที่เป็นตัวละครหลายมิติ ตัวละครมิติเดียว หรือตัวละครที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลง อนึ่ง ตัวละครในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวประเภทที่น่าสนใจก็คือ ตัวละครที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรม ทั้งนี้ จะสังเกตได้ว่า ผู้เขียนจะมีกลวิธีการสร้างตัวละครประเภทนี้ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่ตัวละครได้รับ โดยผู้เขียนจะกำหนดให้การท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ตัวละครได้รับประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ จนตัวละครเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรม ดังตัวอย่างเช่นตัวละครกรพินธุ์ จากเรื่อง **ในเรือนใจ** ในช่วงเปิดเรื่องนั้น ผู้เขียนได้แสดงลักษณะนิสัยของกรพินธุ์ว่าเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยเฉยชา ไม่เคยแสดงความรู้สึกใดๆ ออกมา ไม่ว่าจะเป็ความรัก ความโกรธและความเกลียด ทั้งนี้ ก็เพราะกรพินธุ์ เคยเห็นมารดาของตนต้องได้รับความทุกข์จากความรักที่มีต่อบิดาของกรพินธุ์ และกรพินธุ์ก็ยังคงคิดว่าเพราะตนเองนั้นแสดงความโกรธแค้นบิดา จนทำให้บิดายกตนเองให้เป็นบุตรบุญธรรมของพี่สาวของเธอ กรพินธุ์จึงเชื่อว่า การมีความรัก ความโกรธ ความเกลียดนั้น จะต้องทำให้ชีวิตเป็นทุกข์ เธอจึงไม่พยายามที่จะแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ใดๆ แต่เมื่อการท่องเที่ยวได้เริ่มขึ้น ก็มีเหตุการณ์ผ่านเข้ามาทำให้ความคิดของกรพินธุ์เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ตั้งแต่การที่กรพินธุ์ได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับคมกฤษที่ร่วมเดินทางไปด้วยมากขึ้น ในระหว่างการท่องเที่ยว คมกฤษก็มักจะคอยตามเย้าแหย่กระตบกระเทียบเปรียบเปรยกรพินธุ์ จนกระทั่งกรพินธุ์เริ่มที่จะมีอารมณ์ มีความรู้สึกไม่พอใจขึ้นบ้าง ต่อมาในระหว่างการไปท่องเที่ยวบนยอดเขาทิวทิศ ก็ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้กรพินธุ์เริ่มเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเอง เมื่อกรพินธุ์ประสบอุบัติเหตุลื่นตกจากยอดเขา โดยมีคมกฤษเป็นผู้ติดตามลงไปช่วยเหลือ เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้กรพินธุ์เริ่มตระหนักว่าตนเองนั้น ก็ยังคงมีความรู้สึก มีความกลัวเช่นเดียวกับคนอื่น

นอกจากนี้ยังเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้กรพินธุ์เกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับคมกฤษมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ต่อมาคมกฤษได้พากรพินธุ์ไปท่องเที่ยวในสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง ซึ่งมี “เก้าอี้คิดถึงบ้าน” ที่บรรดาชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเมืองลูเซิร์นไปเขียนระบายความรู้สึกคิดถึงบ้านคิดถึงครอบครัวที่อยู่ห่างไกล สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ ทำให้กรพินธุ์เกิดความรู้สึกสะท้อนใจ เมื่อประกอบกับความใกล้ชิดสนิทสนมกับคมกฤษที่มีเพิ่มมากขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยวก็ทำให้กรพินธุ์เผลอระบายความทุกข์และปมปัญหาในจิตใจเกี่ยวกับครอบครัวในวัยเด็กของตนเอง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้กรพินธุ์ทำคนเป็นคนเฉยชาไม่มีความรู้สึก คมกฤษจึงได้ช่วยเตือนสติให้กรพินธุ์เห็นว่าอารมณ์ความรู้สึกนั้นไม่สิ่งเสียหาย คนทุกคนย่อมมีปฏิกริยามีอารมณ์ความรู้สึกได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นความรัก ความชอบ ความโกรธ กรพินธุ์ได้ฟังคำเตือนสติของคมกฤษแล้ว ก็ยอมรับและเข้าใจ เธอจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงตนเอง กลายเป็นคนที่แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้ เช่น การที่กรพินธุ์นั้นกล้ายอมรับความรู้สึกที่ตนเองมีกับคมกฤษให้มารดาบุญธรรมของตนฟังอย่างไม่ปิดบังใดๆ ดังนี้

พิณชอบเขาค่ะ คนอื่นอาจจะเห็นว่าคุณโก้จ...ไม่ใช่ผู้ชายที่ดีพร้อม แต่กับพิณ...เขาทำให้พิณรู้สึกได้ บางครั้งพิณรู้สึกเกลียดเขาจับใจ บางครั้งก็ตรงกันข้าม คุณโก้ทำให้พิณโมโหในวินาทีหนึ่ง แต่วินาทีถัดไปเขากลับทำให้พิณรู้สึกว่ามีใครคนหนึ่งห่วงใยพิณจริงๆ...^{๑๑}

นอกจากนี้ ยังอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของกรพินธุ์ได้จาก การที่กรพินธุ์มีชีวิตชีวาสดใสขึ้นกว่าเดิม มีรอยยิ้มที่เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกจริงๆ ต่างจากรอยยิ้มแต่เดิมที่ไม่มีอารมณ์ความรู้สึก ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ดังนี้

“ตั้งแต่กลับมาจากยุโรปคราวนี้ หล่อนช่างยิ้มแย้มมากขึ้น รอยยิ้มก็เปลี่ยนไปตามอารมณ์ ไม่ได้สวมหน้ากากเป็นแยะยิ้มตลอดเวลาอย่างเมื่อก่อน”^{๑๒}

ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของกรพินธุ์ได้เป็นอย่างดี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเดินทางท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้กรพินธุ์

^{๑๑} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๕๑๗.

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๓๗.

ได้มีเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ได้พบกับผู้คนอย่างคึกคักที่ช่วยชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตในอีกแง่มุมหนึ่ง ทำให้กรพินธุ์เกิดการเรียนรู้และเข้าใจชีวิตมากขึ้น จนเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองไปในที่สุด

ในเรื่อง **กิ่งไม้ ใบรัก** ผู้เขียนก็ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวละครเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ดังจะเห็นได้จากอารตี ตัวละครเอกของเรื่อง ในช่วงเปิดเรื่องนั้น ผู้เขียนได้ปูพื้นฐานให้ผู้อ่านเห็นว่าอารตีเป็นคนดี อารตีชอบต่อต้านข้อเสนอแนะของผู้อื่น และค่อนข้างอารมณ์ร้อนวู่วาม แต่เมื่อเธอได้มีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน เธอก็ได้ไปพบกับปัญหาต่างๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวเพราะความดีอีร์ของเธอ ดังตัวอย่างเช่น เมื่อเธอไปล่องเรือในแม่น้ำหลีเจียงที่มีอากาศชื้นและหนาวเย็น เธอก็พยายามต่อต้านคำเตือนของสวรรค์ที่บอกให้เธอระวังสุขภาพ และให้เธอไปนั่งชมทัศนียภาพของริมฝั่งแม่น้ำภายในตัวเรือ เธอจึงไปยืนบนคาน้ำเรือตลอดการเดินทาง ผลจากความดีอีร์นี้ ทำให้เธอต้องล้มป่วยลงในระหว่างที่ไปพักในหมู่บ้านชนบท สวรรค์จึงต้องกลายเป็นผู้ดูแลอารตีในระหว่างที่เธอเจ็บป่วย และเธอก็เริ่มรู้ว่าเป็นเพราะความดีอีร์ของเธอที่ทำให้ผู้อื่นตั้งแต่มารดาของเธอไปจนถึงสวรรค์ต้องพลอยเดือดร้อนวุ่นวายไปด้วย แต่สิ่งสำคัญในระหว่างการท่องเที่ยวที่ทำให้อารตีได้เรียนรู้ว่าความดีอีร์นั้น ความวู่วาม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแต่ตนเอง ก็คือการที่เธอได้เดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับสวรรค์ และได้เรียนรู้ว่าสวรรค์เป็นคนดี มีความเป็นผู้นำ เป็นคนรักครอบครัว แต่เธอก็ไม่กล้าที่จะแสดงความชอบพอสวรรค์ได้ เพราะเธอนั้นเคยปฏิเสธการคบหากับสวรรค์ไปแล้วด้วยความดีอีร์ของเธอที่พยายามต่อต้านคำแนะนำของมารดาซึ่งให้เธอคบหาคุยกับสวรรค์ เธอจึงรู้สึกเสียดายที่เปิดโอกาสตนเองในเรื่องการคบหากับสวรรค์ และสุดท้ายเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้เธอยอมรับข้อเสียของตนเองและยอมเปลี่ยนแปลงความคิด เมื่อเธอพยายามที่จะต่อต้านความรู้สึกที่มีต่อสวรรค์จึงพยายามที่จะแยกตัวออกจากการเดินทางร่วมกัน โดยไม่สนใจถึงคำเตือนเรื่องอันตรายต่างๆ ทำให้เธอและสวรรค์ต้องประสบอุบัติเหตุระหว่างการเดินทาง อุบัติเหตุครั้งนี้ ทำให้ทุกคนที่ไปกับเธอต้องพบกับความยุ่งยาก ไม่ว่าจะเป็นคุณหลิม คนขับรถที่ต้องเสียรายได้สำคัญไปเพราะรถยนต์ของเขาได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุ ตัวเธอเองและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสวรรค์ที่ต้องพบกับความยุ่งยากลำบาก รวมทั้งต้องเสี่ยงกับการพจญมิชชันที่พร้อมจะหลอกลวงชาวต่างชาติอย่างพวกเขา เหตุการณ์นี้ทำให้อารตีนั้นคิดได้ว่าการที่สวรรค์และทุกคนต้องมายุ่งยากลำบากก็เพราะความดีอีร์ของตนเอง ดังนี้

หญิงสาวทรุดตัวลงนั่ง ฟังพินิจดู...จมดิ่งและเงียบงัน คงเมื่อย ทั้งที่
เหนื่อยล้าและสมบุกสมบันมาทั้งวัน เขาก็ยังคงต้องมานอนขดบนโซฟาแข็งกระด้าง
เพราะเธอแท้ๆ เพราะความตื้อตึงไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ เพราะจิตใจที่ไม่กล้า
เผชิญ กลับพยายามหลีกเลี่ยงหนีจนสุดกำลัง^{๑๓}

เมื่ออาทิตย์ยอมรับข้อเสียของตนเองแล้ว เธอก็พยายามปรับเปลี่ยนตนเองให้เลิกนิสัยดีอรัน
วู่วามและรู้จักยอมรับความคิดของผู้อื่น เธอยอมกลับไปเดินทางร่วมกับสวรรค์จนกว่าจะสิ้นสุดการ
ท่องเที่ยว อีกทั้งยังยอมรับความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสวรรค์ และเมื่อการเดินทางสิ้นสุดลง อาทิตย์
ยังได้เปิดเผยถึงความคิดที่เปลี่ยนแปลงไปของตนเอง และยอมรับถึงข้อเสียของตนอีกด้วย ดังนี้

“ฉันมีโอกาสได้มองย้อนกลับไป พร้อมกับที่มีโอกาสได้สำรวจความคิด
และจิตใจของตนเอง ฉันได้พบอะไรหลายอย่างที่ไม่เคยนึกถึง ได้พบและต้อง
ยอมรับว่าตลอดเวลาที่ผ่านมานี้ ฉันใจร้อนวู่วาม เป็นเพียงนักต่อต้านที่ไร้เหตุผล
หลายครั้งก็ละทิ้งสิ่งมีค่าไปอย่างไร้เวลา ... เวลาช่วงนี้ ทำให้ฉันสามารถค้นพบ
ความรู้สึกและความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง”^{๑๔}

จากตัวอย่างตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความคิดที่ได้กล่าวไปข้างต้นนี้
ทำให้เห็นว่าผู้เขียนได้สร้างให้เหตุการณ์ต่างๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวมีผลต่อการพัฒนา
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวละคร เพราะการเดินทางท่องเที่ยวนั้นก็เหมือนกับการจำลอง
การใช้ชีวิตของตัวละคร การเดินทางจะทำให้ตัวละครมีโอกาสได้ประสบปัญหาต่างๆ ได้มากกว่า
ในช่วงเวลาที่ตัวละครใช้ชีวิตอย่างปกติธรรมดา ตัวละครจะได้เรียนรู้ชีวิตจากประสบการณ์หรือ
ปัญหาที่ตัวละครต้องประสบได้ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ระหว่างการเดินทาง ดังนั้น การเดินทาง
จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างประสบการณ์ให้ตัวละครได้เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนความคิดพฤติกรรมของ
ตนเองจากประสบการณ์นั้นๆ ได้มากกว่าการสร้างให้ตัวละครอยู่ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป

นอกจากกลวิธีการสร้างตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาความคิดหรือพฤติกรรมแล้ว
ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวยังมีการสร้างตัวละครที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูลการ
ท่องเที่ยว ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง ผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลอาจเป็นตัวละครเอก

^{๑๓} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, กิ่งไผ่ใบรัก, หน้า ๓๐๒.

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๖๐.

ของเรื่อง แต่บางเรื่องก็มีการสร้างตัวละครขึ้นโดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลการท้องเกี่ยว เช่น ในเรื่อง **เยียมวิมาน** หรือเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้สร้างตัวละครมีคฤศ์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลการท้องเกี่ยวโดยเฉพาะ ตัวละครนี้ไม่ได้มีบทบาทในโครงเรื่องแต่อย่างใด เพียงแต่มีขึ้นเพื่อให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดข้อมูลการท้องเกี่ยวอย่างสมจริงมากขึ้นเท่านั้น

๕.๔ กลวิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายรักแนวท้องเกี่ยว

กลวิธีการเล่าเรื่อง คือการนำเสนอเรื่องราวแก่ผู้อ่านโดยกำหนดตัวผู้เล่าเรื่อง รวมทั้งตำแหน่ง และขอบเขตของการเล่า แล้วนำเสนอเรื่องราวผ่านสายตาและทัศนนะของผู้เล่านั้น กลวิธีการเรื่อง มีหลายประเภทด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๑ การเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๒ และการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๓ อย่างไรก็ตาม ในตัวอย่างของนวนิยายรักแนวท้องเกี่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น มีกลวิธีการเล่าเรื่องดังต่อไปนี้

๕.๔.๑ กลวิธีการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๑

กลวิธีการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๑ ปรากฏในนวนิยายรักแนวท้องเกี่ยวที่ใช้รูปแบบจดหมายในการดำเนินเรื่อง เนื่องจากนวนิยายที่ใช้รูปแบบจดหมายนั้น ตัวละครซึ่งทำหน้าที่เขียนจดหมายย่อมทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องโดยปริยาย อย่างไรก็ตาม นวนิยายรักแนวท้องเกี่ยวนั้น บางเรื่องใช้ตัวละครตัวเดียวทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่อง เช่น **ทางรัก สายสัมพันธ์** แต่บางเรื่องใช้ตัวละครสองตัวทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่อง เช่น **รัตนาวดีและบทเพลงแห่งคิมหันต์**

อย่างไรก็ตาม ผู้เล่าเรื่องในนวนิยายรักแนวท้องเกี่ยว ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงนำเสนอเหตุการณ์แก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่ผู้เล่าเรื่องยังทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท้องเกี่ยวอีกด้วย ดังจะเห็นจากตัวอย่างต่อไปนี้

๑) ตัวละครเพียง ๑ ตัว เป็นผู้เล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องด้วยตัวละครเพียงตัวเดียวนั้น ปรากฏอยู่ในเรื่อง **ทางรัก** และเรื่อง **สายสัมพันธ์** ซึ่งถึงแม้ว่าในช่วงแรกของเรื่อง **สายสัมพันธ์** ตัวละครเอก ๒ ตัว จะเขียนจดหมายถึงกันสลับไปมา แต่เมื่อเริ่มการท้องเกี่ยว ตัวละครที่เขียนจดหมายจะมีเพียงแค่ตัวเดียวดังนั้น ในที่นี้ จึงถือได้ว่า ตัวละครที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลสารคดีท้องเกี่ยวมีเพียงแค่ตัวเดียวนั้น

ในการนำเสนอข้อมูลผ่านผู้เล่าเรื่องหรือตัวละครที่ทำหน้าที่เล่าเรื่อง จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลการท้องเกี่ยวต่างๆ ผ่านความคิดหรือมุมมองของตัวละครนั้น ตัวอย่างเช่นในเรื่อง **ทางรัก** ตัวละครเอกที่ทำหน้าที่เป็นผู้เขียนจดหมายหรือผู้เล่าเรื่อง คือ ศุภีพร

ข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ จึงมักนำเสนอผ่านสายตาของตัวละครคู่ตีพรเสมอ เช่นข้อมูลเกี่ยวกับสวนกุหลาบใน Residenz ที่เมืองวุสซบวร์ก ประเทศเยอรมนี ดังนี้

แม่จำ ... และแล้วเรลิตเดนซ ก็ปรากฏขึ้นต่อหน้า... คำว่า Residenz แปลว่า จวนผู้ว่าหรือที่ประทับของเจ้าเมือง เนื่องจากวุสซบวร์กเคยเป็นเมืองหลวงของแคว้น Umter Fromkens ... รูปที่มีบานประตูเหล็กตัดลวดลายงดงามนั้น คือประตูด้านหลังเรลิตเดนซเปิดเข้าสู่สวนกุหลาบ

แม่คะ คู่ตียังไม่เคยเห็นกุหลาบนับเป็นร้อยไร่บานพร้อมกันมาก่อนเช่นนี้เลย คนที่นี้บอกว่าคุณมาเข้าไปหน่อย เพราะอาทิตย์ที่แล้วนี่เอง สับดาท์แรกที่กุหลาบบานเขาจะมีวงดนตรีคอนเสิร์ตบนเฉลียงชั้นบน ให้ผู้ฟังนั่งฟังในสวนกุหลาบ ซึ่งมีคบไฟจุดไว้รอบแวม แม้ขณะที่คู่ตีไปเที่ยวคบไฟก็ยังปักบนไม้สูงทิ้งให้เห็นร่องรอยอยู่ คือนั้น จะเป็นคืนที่โรแมนติคสักแค่ไหน

พอโผล่พ้นประตูเข้าไป กลิ่นกุหลาบจะอบอวลไปทั่วบรรยากาศ ตอนใดที่ปลูกกุหลาบเหลืองก็เหลืองทั้งแปลง ตอนใดแดงสดก็แดงทั้งแปลง คู่ตีอุทานได้คำเดียวว่า...โอ...แล้วก็นั่งลงแปะบนม้าหิน กุหลาบเหลืองดอกที่ใกล้ตัวคู่ตีที่สุดใหญ่กว่าหน้าคู่ตีได้ละมั่ง คงจะเนื่องจากอากาศเย็น ดอกกุหลาบจึงงามเหลือเกินคะ แม่^{๑๕}

ตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวโดยให้ตัวละครผู้เล่าเรื่องทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอข้อมูล ดังนั้น ข้อมูลต่างๆ หรือภาพความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวก็ล้วนถูกบรรยายผ่านความคิดหรือสายตาของตัวละครตัวนี้ทั้งสิ้น

^{๑๕} โรสลาเรน, ทางรัก, หน้า ๒๐๗.

๒) ตัวละครสองตัวเป็นผู้เล่าเรื่อง

ในนวนิยายที่มีตัวละครผู้เขียนจดหมายหรือผู้เล่าเรื่องมากกว่า ๑ ตัวนั้น ผู้เขียนสามารถกำหนดให้ตัวละครแต่ละตัว ผลัดกันถ่ายทอดข้อมูลการท้องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะใช้ผู้เล่าเรื่องมานำเสนอข้อมูลการท้องเที่ยวมากกว่า ๑ ตัว แต่การถ่ายทอดข้อมูลก็จะต้องมีความต่อเนื่องเป็นเอกภาพกัน ดังตัวอย่างเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลการท้องเที่ยวเมือง Stratford-upon-Avon โดยให้ตัวละครสองตัวเป็นผู้นำเสนอ กล่าวคือนำเสนอข้อมูลผ่านบันทึกส่วนตัวของคิมหันต์ และผ่านจดหมายของโอมที่ส่งให้พี่สาว ดังตัวอย่างนี้

บันทึกของคิมหันต์

...ในที่สุด เราสามคนก็ออกเดินทางไปด้วยกัน มีคุณโอมเป็นคนขับรถ พี่คมครอบครองเบาะหลังอยู่คนเดียวอย่างน่าอิจฉา

...นินทาเชกสเปียร์กันเพลิน จนเข้าเมืองสแตรทฟอร์ดไม่ทันรู้ตัว เมืองเล็กๆ นี้นสวยงามมีชีวิตชีวามาก อยูริมแม่น้ำเอวอน เท่าที่เห็นก็กว้างขนาดคลองบ้านเราได้...คนอังกฤษเขามีวิธีการแต่งบ้านด้วยการแขวนตะกร้าโปร่งๆ บรรจูดอกไม้ไว้หน้าบ้าน มองทางไหนก็เห็นดอกไม้หลากสีสวยงาม ลอยสะพรั่งอยู่นอกผนังสี่เหลี่ยม รวากับเมืองดอกไม้ในเทพนิยาย...

...อีกสองบ้าน เป็นบ้านลูกเขยเชกสเปียร์ และบ้านแม่ของเชกสเปียร์ ชื่อแมรี อาเดน ทางการรักษาเอาไว้อย่างดี ยังไม่ได้ไปดู เพราะกำลังเดินๆ อยู่ที่ New Place เราก็ขึ้นไปได้ถึงบ้านที่อาจารย์เอื้อยสั่งให้นักหนาว่าถ้าพบให้ถ่ายรูปไปให้ดู...

...อาจารย์เอื้อยเป็นแฟนนิยายเก่า ตั้งแต่เต็ดมา...จนถึงชีวิตนิรันดร์ อาจารย์ก็เลยชอบคนแต่งขึ้นมาจับใจ รู้คร่าวๆ ว่าเธออาศัยอยู่ในเมืองนี้ นานหลายปีจนถึงแก่กรรม ก็เลยฝากมาให้หาร่องรอยของเธอให้เจอ...^{๑๖}

เมื่อผู้เขียนได้ให้ตัวละครคือคิมหันต์นำเสนอเรื่องราวประวัติและบ้านของเชกสเปียร์และเริ่มปูพื้นเรื่องราวของสถานที่สำคัญทางวรรณกรรมอีกแห่ง คือ บ้านของมารีคอคเรลลี นักประพันธ์ชื่อดังในบันทึกแล้ว ผู้เขียนก็เปลี่ยนให้ตัวละครอีกตัว คือ โอม เป็นผู้นำ

^{๑๖} ว.วินิจฉัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๖๐-๗๐.

เสนอเรื่องเกี่ยวกับบ้านและประวัติของมารี คอเรลลี ต่อจากคิมหันต์ ผ่านทางจดหมายของโอม
ดังนี้

The Applegarth, Stratford-upon-Avon
พี่เอ้อยที่รัก

ผมได้มาค้างคืนอยู่ที่ Stratford-upon-Avon ไปเที่ยวทั้งบ้านเชคสเปียร์
และบ้านมารี คอเรลลี เขียนส่งมาให้พี่เอ้อยตื่นตื่น คราวหน้าเราไปด้วยกันนะ
ครับ...

เราเดินหา Mason Croft บ้านของมารี คอเรลลีจนกระทั่งเจอ ที่จริงมัน
ก็อยู่ริมถนนนั่นแหละครับ แต่ถูกมองข้ามไปเพราะไม่เหมือนบ้านคน เป็นอาคาร
หน้าต่างที่มๆ เหมือนสำนักงาน จนกระทั่งเดินเข้าไปแทบชน ถึงเห็นป้ายโลหะ
เล็กๆ ที่ติดอยู่ข้างประตู จารึกชื่อมารี คอเรลลีไว้ ให้อ่านนี่ละ บ้านของนักประพันธ์
สตรียอดเยี่ยมของอังกฤษ เมื่อหนึ่งร้อยปีก่อน แต่ตอนนี้กลายเป็น Shakespeare
Institute ของ University of Birmingham ไปแล้ว...

ยังดีที่มีรูปภาพของมารี เหลืออยู่ภาพหนึ่งในห้องอาหาร เป็นภาพเธอ
สวมชุดยาวกำลังก้าวลงบันได...

ตามประวัติ Mason Croft เป็นบ้านเก่าแก่สร้างมาสี่ร้อยปีแล้ว เดิมเชื่อ
กันว่าเป็นของลูกสาวเชคสเปียร์มาก่อน มารีมาซื้อแล้วปรับปรุงสวยงามสมฐานะ
อยู่จนถึงแก่กรรมเมื่อ ค.ศ. ๑๙๒๔...^{๑๗}

นอกจากนี้ ตัวละครยังได้เล่าถึงประวัติของมารี คอเรลลีไว้อีกมากมาย แต่
ทั้งนี้ ตัวอย่างข้างต้นก็แสดงให้เห็นว่า แม้ผู้เขียนจะนำเสนอข้อมูลผ่านผู้เล่าหรือตัวละคร ๒ ตัว
แต่ผู้เขียนก็ยังคงต้องรักษาเอกภาพของข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวไว้ด้วย โดยการให้ตัวละครผลัด
เล่าถึงสถานที่เดียวกันและมีความต่อเนื่องกันดังตัวอย่างนั่นเอง

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า กลวิธีการเล่าเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษ
ที่ ๑ นั้น เป็นกลวิธีการเล่าเรื่องที่มักใช้ในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ใช้รูปแบบจดหมาย
ตัวละครจะทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องและบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยาย ดังนั้น ข้อมูล

^{๑๗} ว.วินิจฉัยกุล, บทเพลงแห่งคิมหันต์, หน้า ๗๕ - ๗๗.

การท่องเที่ยวต่างๆ ที่อยู่ในนวนิยายก็เป็นการเล่าผ่านมุมมองของตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องทั้งสิ้น

๕.๔.๒ กลวิธีการเล่าด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๓

กลวิธีการเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ นั้น ปรากฏในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ใช้รูปแบบการเขียนแบบนวนิยายทั่วไป การเล่าเรื่องด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๓ มีอยู่หลายประเภทด้วยกัน ทั้งประเภทผู้เล่าเรื่องสามารถรู้แจ้งทุกอย่าง (omniscient narrator) ผู้เล่าเรื่องจำกัดขอบเขตในการเข้าถึงตัวละคร (limited omniscient) และผู้เล่าเรื่องรายงานเหตุการณ์หรือแบบเป็นกลาง (objective, or third-person objective) แต่ในกรณีของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้น ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีซึ่งผู้เล่าสามารถรู้แจ้งทุกอย่าง กล่าวคือ ผู้เล่าเรื่องจะสามารถรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในนวนิยาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของตัวละคร เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดความรู้สึกของตัวละคร ดังนั้น ผู้เล่าเรื่องประเภทนี้ จึงสามารถถ่ายทอดความรู้สึกต่างๆ ของตัวละครออกมาเป็นคำบรรยายได้ ทั้งนี้ สิ่งต่างๆ ที่ตัวละครเห็นในระหว่างการท่องเที่ยว หรือความคิดทัศนคติของตัวละครที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ก็อาจถ่ายทอดผ่านคำบรรยายของผู้เล่าเรื่องได้ เช่นเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้บรรยายถึงภาพของที่ระลึกของรัฐวอชิงตันที่วิเศษได้เห็น อีกทั้งได้บรรยายความคิดของวิเศษที่มีต่อของที่ระลึกนั้นไว้ด้วยดังนี้

ข้าวของในร้านล้วนบอกถึงสัญลักษณ์ของน้ำตกและรัฐวอชิงตัน ส่วนใหญ่จะเป็นโปสการ์ดสวยๆ แม็กเนตหรือแม่เหล็กติดตู้เย็น ปากกา เลื่อยึดที่ทับกระดาษ และตุ๊กตา ซึ่งตุ๊กตาเหล่านี้ ทำจากหินหรือสารสังเคราะห์ที่มีเนื้อเบา แต่ลวดลายคล้ายหิน รูปลักษณะตุ๊กตาจะเป็นเด็กและชีวิตประจำวันแบบอินเดียนแดง เนื่องจากผืนดินบริเวณนี้ รวมไปถึงเมืองซีแอตเทิล เคยเป็นถิ่นฐานของอินเดียนแดงเผ่าซุกควอมิชมาก่อน (Suquamish Indian)

และของชิ้นที่แปลกอีกอย่างคือ ไม้ที่ใช้วางประดับขอบโต๊ะซึ่งทำเป็นรูปทาก สีน้ำตาลเข้มจูดำกับเนื้อตัวเป็นมัน มีหนวดดุกดิก วิเศษมองแล้วคิดว่ามันน่าซึ้งมากกว่าน่ารัก แต่ก็ยังมีนักท่องเที่ยวหลายคนซื้อหาเป็นของที่ระลึก เพราะทากเปรียบเสมือนสัตว์ประจำรัฐนี้^{๑๔}

^{๑๔} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

นอกจากนี้ ในบางครั้ง ผู้เล่าเรื่องที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ ยังทำหน้าที่เล่าหรือถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องผ่านสายตาของตัวละครเลย ด้วย อย่างเช่น ในเรื่อง **เยียมวิมาน** เมื่อผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่อง พิพิธภัณฑสถานเสื้อผ้า ผู้เขียนได้ถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเสื้อผ้าในยุคต่างๆ ผ่านผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่องประเภทสรรพนามบุรุษที่ ๓ ดังนี้

...จนสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลง บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะปกติ แฟชั่น “นิวลูก” นำโดยคริสเตียน ดิออร์ จึงเข้ามาแทนที่ กระโปรงบานพลีวกรุยกราย สะบัดไหวเข้ามาแทนที่ ไหล่ผึ่งผายหายไปกับลายมาเป็นรูปทรงมนตามธรรมชาติ ดูนุ่มนวล...

แฟชั่นในยุคซิกส์ตีหรือสามสิบปีที่ผ่านมา ชายกระโปรงหดสั้นเหนือเข่า ขึ้นไปจนน่าใจหายที่สุดในประวัติการณ์ของเสื้อผ้า เหวหลวมตรงจนไม่มีทรวดทรง ไม่มีปกเสื้อ เสื้อกระโปรงขึ้นเตี้ยกันโดยตลอด สวมง่าย ๆ ไม่มีการบังคับรัดรีง รูปร่าง นับเป็นการปลดปล่อยผู้หญิงออกจากพันธนาการของชุดชั้นในและการรัดเอวรัดสะโพกโดยสิ้นเชิง สีสันฉูดฉาดสดใสอย่างที่เราเรียกว่า “ปีอบอาร์ต” ทำให้ผู้หญิงดูอิสระและขึ้นบาน...^{๑๙}

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้เล่าเรื่องประเภทสรรพนามบุรุษที่ ๓ นั้น สามารถถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวต่างๆ ได้อย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ลงไปพร้อมกับการนำเสนอข้อมูลด้วย เช่น ในเรื่องแฟชั่นเสื้อผ้า ผู้เล่าเรื่องก็ได้แสดงความคิดเห็นเรื่องเสื้อผ้าในยุคปีทศวรรษที่ ๖๐ ว่า เป็นเสื้อผ้าสดใดและเป็นเสื้อผ้าที่ทำให้ผู้หญิงดูมีอิสระมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้ผู้เล่าบรรยายถึงข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ นั้น มีความสมจริงน้อยกว่าการให้ผู้เล่าบรรยายผ่านความคิดของตัวละคร เพราะการบรรยายจากผู้เล่าโดยตรงไปตรงมาจะทำให้นวนิยายมีลักษณะคล้ายกับสารคดีท่องเที่ยวมากเกินไป

^{๑๙} ว.วินิจชัยกุล, **เยียมวิมาน**, หน้า ๙๔.

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมดนั้น พอจะสรุปได้ว่า กลวิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ปรากฏให้เห็นอยู่ ๒ แบบด้วยกัน คือ การเล่าเรื่องด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๑ และการเล่าเรื่องด้วยสรรพนามบุรุษที่ ๓ ซึ่งผู้เล่านั้นยังรู้ทุกอย่าง อนึ่ง การถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยผ่านผู้เล่าเรื่องนี้ จึงนับว่าเป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวต่างๆ ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

๕.๕ กลวิธีการผสมผสานข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวกับนวนิยาย

ในหัวข้อที่แล้วนั้น จะเห็นได้ว่า กลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวลงในนวนิยายก็คือ กลวิธีการใช้ผู้เล่าเรื่องเล่าถึงข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวต่างๆ อย่างไรก็ตาม หากผู้เขียนนวนิยายจะนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวโดยผ่านการเล่าของผู้เล่าเรื่อง แต่เพียงอย่างเดียว ก็อาจทำให้นวนิยายเรื่องนั้นขาดความสมจริง เพราะผู้เขียนต้องไปเน้นที่การบรรยายของผู้เล่าเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว หรืออาจทำให้นวนิยายเรื่องนั้นน่าเบื่อก็เป็นได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องใช้กลวิธีอื่นๆ ในการผสมผสานข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวลงในนวนิยาย กลวิธีดังกล่าว ก็คือการนำข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวมานำเสนอผ่านองค์ประกอบอื่นๆ ของนวนิยาย นั่นเอง ทั้งนี้ องค์ประกอบของนวนิยายที่ผู้เขียนใช้เพื่อผสมผสานข้อมูลการท่องเที่ยวนั้น ได้แก่ บทสนทนา และการบรรยายฉาก นอกจากนี้ ในบางครั้ง ผู้เขียนยังใช้กลวิธีการใช้เชิงอรรถท้ายบทเพื่อนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอีกด้วย ดังที่จะยกตัวอย่างต่อไปนี้

๕.๕.๑ กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านบทสนทนา

บทสนทนาในนวนิยายนั้น นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นวนิยายมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างอารมณ์ที่หลากหลายให้แก่นวนิยายอีกด้วย ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น ผู้เขียนนวนิยายได้ใช้กลวิธีนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านบทสนทนาของตัวละคร เช่นที่ปรากฏในเรื่อง **ยามเมื่อลมพัดหวาน** เป็นต้น ผู้เขียนเรื่องนี้ได้ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาเป็นส่วนใหญ่ และบทสนทนาส่วนหนึ่งนั้น ก็ได้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวอยู่ด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ผู้เขียนนำเสนอประวัติของพระราชวังแวร์ซายส์ ผ่านบทสนทนาของตัวละครสองตัว คือ ชงและการบูร ดังนี้

“นี่แหละครับ แวร์ซายส์”...

“ไหนคะ ที่เห็นข้างหน้านั้นไซ้ใหม่คะ” การบูรชักมือออกจากกระเป๋าเสื้อ
ไค้ท กระชับผ้าพันคอให้แน่นขึ้น...”

“...ที่จริงมารดเมล์ก็สะดวกตินะคะ”

“ซงพยักหน้ายิ้มให้ ยกข้อมือดูนาฬิกา “เราทำเวลาได้ดีเหมือนกัน เลยเวลาเปิดไปนิดหนึ่งแล้ว คิวจะไม่ค่อยยาวเท่าไร เขาเปิดเก้าโมงสี่สิบห้าสะวันจันทร์ปิด”

“มาสร่างวังไว้ไกลปารีสจังเลย น่าจะเป็นพระราชวังฤดูร้อน หรืออะไรทำนองนี้มากกว่า”

“เดิมเป็นที่พักสำหรับล่าสัตว์ของพระเจ้าแผ่นดินนะสะ ดูเหมือนจะเป็นพระเจ้าหลุยส์ที่สิบสาม แวร์ชายส์เป็นชื่อหมู่บ้านแถวนี้ พระราชวังของพระเจ้าแผ่นดินฝรั่งเศสในปารีสก็มี ลูฟว์โงสะ ออกจากนี้เราจะไปที่ลูฟว์กัน พอสร้างแวร์ชายส์เสร็จ พระเจ้าหลุยส์ทั้งหลายก็ทิ้งพระราชวังลูฟว์มาอยู่กันประจำที่นี่”

“รวมทั้งพระเจ้าหลุยส์ที่สิบหก...”^{๒๐}

ในบางครั้ง ผู้เขียนอาจต้องการบรรยายข้อมูลการท่องเที่ยวที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาว หากผู้เขียนจะบรรยายข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยอาศัยผู้เล่าเรื่องประเภทสรรพนามบุรุษที่ ๓ แต่เพียงอย่างเดียว ก็จะทำให้นวนิยายมีลักษณะเหมือนสารคดีท่องเที่ยวที่มุ่งจะให้ความรู้มากเกินไป ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้นำบทบรรยายหรือข้อมูลเหล่านี้ ไปใส่ไว้ในบทสนทนาของตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง **เยี่ยมมิวนาน** ผู้เขียนต้องการบรรยายประวัติความเป็นมาของปราสาทคาร์ดิฟอย่างละเอียด ผู้เขียนจึงได้กำหนดให้ข้อมูลเหล่านี้อยู่ในบทสนทนาของตัวละครมัคคุเทศก์ซึ่งทำหน้าที่บรรยายข้อมูลให้นักท่องเที่ยวฟัง ดังนี้

“ปราสาทคาร์ดิฟหลังใหญ่นั้นมีมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่สิบสาม ทอดโทรมปรักหักพังจนกระทั่งฟื้นฟูขึ้นใหม่โดยขุนนางตระกูลเก่าแก่ของแคว้นเวลส์ ชื่อท่านมาเควสท์หนึ่งแห่งบิวท์ แต่คนที่ทำให้ปราสาทนี้มีชื่อเสียงได้แก่หลานปู่ของเขา มาเควสท์คนที่สามผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินและกิจการต่างๆ มูลค้ำมหาศาล จนกลายเป็นบุคคลที่ร่ำรวยที่สุดคนหนึ่งของประเทศในยุควิคตอเรียน คือ ราวๆ หนึ่งร้อยปีก่อนหน้านี้ มาเควสท์ที่สามนี้เป็นชายหนุ่มผู้ร่ำเรียนมาสูง มีวิชา

^{๒๐} วาณิช จรุงกิจอนันต์, **ยามเมื่อลมพัดหวาน**, หน้า ๔๘-๔๙.

ความรู้ดีแต่ค่อนข้างขี้อายและเก็บตัว ใน ค.ศ. ๑๘๖๘ เขาตำริจะตกแต่ง
ปราสาทนี้ขึ้นมาใหม่โดยปรึกษาสถาปนิกผู้มีความคิดแหวกแนวนามว่าวิลเลียม
เบอร์เจส...”^{๒๑}

ตัวอย่างข้างต้นนั้น ถ้าเป็นการบรรยายธรรมดาโดยผ่านการเล่าของผู้เล่าเรื่องก็
จะเป็นการบรรยายที่ยาวเกินไปจนคล้ายกับเป็นการเขียนบรรยายในสารคดีท่องเที่ยวมากกว่า
เป็นนวนิยาย ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องใช้กลวิธีการสร้างตัวละครขึ้นเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลผ่าน
บทสนทนาของตัวละครนี้ การที่ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครมีคฤหาสน์ทำหน้าที่บรรยายข้อมูล ก็เป็น
การช่วยให้นวนิยายมีความสมจริงมากยิ่งขึ้นเนื่องจากมีคฤหาสน์นั้นก็ย่อมจะต้องมีหน้าที่บรรยาย
ข้อมูลต่างๆ ให้กับท่องเที่ยวฟังอยู่แล้วนั่นเอง

นอกจากนี้ ในนวนิยายที่ใช้การเขียนด้วยรูปแบบจดหมาย ก็มีการนำบทสนทนา
เข้ามาแทรกเป็นช่วงๆ ในระหว่างการเล่าเรื่องของผู้เขียนจดหมาย บทสนทนาที่นำมาแทรกอยู่ใน
จดหมายเหล่านี้ ก็สามารถนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวได้ด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างเช่น เรื่อง
บทเพลงแห่งคิมหันต์ ผู้เขียนได้เล่าถึงที่มาของชื่อเมือง Cotswolds ผ่านบทสนทนาของตัวละคร
สามตัวคือ คมจักร คิมหันต์และโอม ทั้งนี้บทสนทนานี้แทรกอยู่ในบันทึกของคิมหันต์ ดังตัวอย่าง

“อยากรู้มั๊ยว่าทำไมเรียก Cotswolds”

“ไม่อยาก” เราตอบสั้นๆ แต่ตรงเป้า”

“ขวางโลกนี้ทุกที่...คุณโอมรู้ไหมครับ” พี่คิมหันไปฟัง แล้วเริ่มขายน้องสาวตามถนัด “ตอนเล็กๆ ยัยคนนี่ เวลาคุณย่าสอนอะไรไม่ยอมฟัง เป็นโดนดู...แม่คิมนี่เป็นบาตรที่ไม่รู้จักรับน้ำฝน”...

...ลูกคูไม่รอให้ถามซ้ำ กลัวเขาไม่ฟัง กุ๊กกู้อธิบาย

“คอกแกะกันด้วยหินเรียกว่า cots ครับ ส่วน wolds หมายถึงพื้นที่เป็นเนิน แถวนี้อมีหินปูนชนิดหนึ่ง ที่เอบามาก่อสร้างบ้านช่องกับกำแพงกันมาก ตั้งแต่สมัยโบราณก่อนตั้งประเทศอังกฤษเสียอีก เป็นแหล่งเลี้ยงแกะสำหรับเอาขนมาทอผ้า เมืองแถวนี้รักษาสภาพโบราณไว้คงที่ ราวๆ สามร้อยปีแล้วครับ อนุรักษ์ไว้ดีมาก ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง”^{๒๒}

^{๒๑} ว. วินิจชัยกุล, **เขียนวิมาน**, หน้า ๑๑๖.

^{๒๒} ว. วินิจชัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๘๗ - ๘๘.

ตัวอย่างของบทสนทนาที่ยกมาข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าบทสนทนาเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนสามารถนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวให้ผู้อ่านได้รับทราบ อีกทั้งกลวิธีนี้ยังช่วยทำให้นวนิยายมีการเคลื่อนไหว ตัวละครมีการกระทำ และยังทำให้การเล่าข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวนั้นมีสีสันมากกว่าการบรรยายจากผู้เล่าโดยตรง ทำให้ผู้อ่านไม่เกิดความรู้สึกน่าเบื่อหน่ายหรือรู้สึกว่าคุณเขียนยัดเยียดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวมากเกินไปอีกด้วย

๕.๕.๒ กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านการบรรยายจาก

ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว นั้น ฉากนับเป็นองค์ประกอบที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ย่อมเป็นฉากที่ผู้เขียนนำมาจากสถานที่จริง ดังนั้น ฉากจึงนับเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว การที่ผู้เขียนบรรยายฉากซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวก็ย่อมเท่ากับเป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวไปด้วย ดังตัวอย่างเช่นในเรื่อง **กิ่งไม้ ใบรัก** ผู้เขียนได้บรรยายฉากพระราชวังโบราณไว้อย่างละเอียดดังนี้

ตัวอาคารของพระราชวังโบราณที่ทอดอยู่สุดแนวถนนด้านโน้น ไม่ดูงดงามแพรวพราวกะทัดรัดลงตัวอย่างวังหลวงหรือวัดพระแก้วมรกตของเรา มีแต่สีน้ำตาลที่ดูเกือบจะกระด้างแห้งแล้ง มีปรัชญาในการออกแบบก่อสร้างที่ดูเหมือนจะเน้นความยิ่งใหญ่โอฬารด้วยการใช้เส้นในแนวนอนแผ่ขยายออกไปทางกว้าง และลานด้านหน้าก็คือลานหินสีเทาเสริมความเยะเยือกเย็นของลมหนาวใต้ท้องฟ้าสีจาง^{๒๓}

ส่วนในเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียนได้บรรยายฉากปราสาท The Villa d' Este ในประเทศอิตาลี ซึ่งมีน้ำพุจำนวนมากมายประดับตกแต่งอยู่ ดังนี้

ไม่ไกลจากน้ำพุร้อยสายเท่าไรนัก เป็นน้ำพุใหญ่สองแห่ง แห่งแรกคือน้ำพุรูปไข่ที่ตั้งอยู่ใต้ร่มเงาไม้ใหญ่ น้ำพุแห่งนี้น้ำพุพุ่งแรงจนรอบด้านขึ้นอยู่ตลอดเวลา ส่วนน้ำพุที่อยู่ถัดไปนับว่าเป็นน้ำพุที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของวิลล่าคือน้ำพุของเทพเจ้าแห่งเมรัย Bacchus ใจกลางน้ำพุคือรูปปั้นสตรีมีเด็กน้อยอิง

^{๒๓} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, **กิ่งไม้ ใบรัก**, หน้า ๑๐๑.

แอบอยู่ด้านข้าง น้ำตกเป็นรูปวงกลมจากฐานที่นิ่งของรูปปั้น ฟุ้งขึ้นจากขอบรอบๆ ในรูปครึ่งวงกลมและตกลงจากเชิงที่อยู่บนระเบียงด้านบน ที่สำคัญน้ำพุนี้นอกจากจะสามารถชมได้จากระเบียงชั้นบนและชมจากเบื้องหน้าแล้ว ผู้มาเที่ยวยังสามารถเดินลอดผ่านระเบียงหลังน้ำพุที่ปกคลุมด้วยพืชเกาะกำแพงและตะไคร่น้ำ ระเบียงอุโมงค์นี้จะเจาะช่องประตูโค้งเป็นระยะ ระหว่างช่องประตูคือสายน้ำที่ฟุ้งขึ้นแล้วกระจายออกเหมือนนกยูงแพนหาง^{๒๔}

นอกจากนี้ ในฉากซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวบางฉากนั้น ผู้เขียนยังได้นำเสนอข้อมูลประวัติของสถานที่เพิ่มเติมเข้าไปด้วย นอกเหนือจากคำบรรยายเพื่อให้เห็นภาพ ดังตัวอย่างเช่นในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้บรรยายฉากของสวนสาธารณะพอร์ททาวน์เซนต์ ซึ่งเคยเป็นค่ายทหารมาก่อน โดยได้บรรยายถึงประวัติของสถานที่แห่งนี้ไว้รวมอยู่ด้วย ดังนี้

ค่ายนี้ตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๙๖ เพื่อเป็นจุดป้องกันอ่าวพูเจทชาวนด์ จากข้าศึกทางทะเล...อีก ๗๗ ปีต่อมา ค่ายทหารแห่งนี้ก็ถูกโอนเพื่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ ตัวค่ายมีพื้นที่ราว ๔๔๓ เอเคอร์ ตั้งอยู่ริมอ่าวกว้างที่เว้าเข้ามา มองจากจุดจอดรถจะเห็นพื้นน้ำสะท้อนแดดระยิบระยับงดงาม พื้นที่ตรงกลางอ่าวเป็นสนามหญ้ากว้างเรียบราวกับปูพรม

ริมทะเลสาบสุดลูกหูลูกตาข้างหนึ่งมีบ้านทรงวิคตอเรียขนาดใหญ่ รูปทรงสวยงามสมบุรณ์ทาสีอ่อนเรียงรายอยู่เป็นแถว...ส่วนอีกฟากริมถนนคืออาคารที่ทำการของค่าย ซึ่งปัจจุบันบางส่วนกลายเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและที่ทำการของสวนสาธารณะ^{๒๕}

ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงฉากอันเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่างๆ อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพฉากซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ นอกจากนี้ ในบางครั้ง ไม่เพียงแต่ผู้เขียนจะบรรยายสภาพสถานที่ แต่ผู้เขียนก็ยังได้ให้ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานที่นั้นเพิ่มไปด้วยเพื่อให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่นั้นมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การบรรยายฉากก็เป็นเสมือนกับการถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวสู่

^{๒๔} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๒๒๕ - ๒๒๖.

^{๒๕} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๒๕๗ - ๒๕๘.

ผู้อ่านวิธีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากผู้เขียนนำเสนอรายละเอียดมากเกินไปในการบรรยายฉากนั้นๆ เช่น มีการให้ข้อมูลประวัติความมาอย่างละเอียด ก็อาจทำให้นวนิยายขาดความสมจริงไปได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้เขียนจึงมักบรรยายฉากเฉพาะในส่วนของสภาพสถานที่ หรือลักษณะของอาคารสถานที่เท่านั้น ส่วนในรายละเอียดอื่นๆ ผู้เขียนมักนำเสนอผ่านองค์ประกอบอื่น คือ บทสนทนา เพื่อรักษาความสมจริงของนวนิยาย

๕.๕.๓ กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านเชิงอรรถ

เนื่องจากในบางครั้งข้อมูลการท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ นั้นมีอยู่ค่อนข้างมาก หากนำมาเสนอรวมอยู่ในตัวนวนิยายนั้น อาจทำให้มีข้อมูลการท่องเที่ยวในนวนิยายมากและทำให้นวนิยายมีลักษณะเป็นสารคดีท่องเที่ยวมากเกินไป แต่ผู้เขียนก็เกิดความเสียดายเพราะอาจเห็นว่าข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้ใช้เชิงอรรถทำเรื่องเพิ่มเติมเพื่อเสริมข้อมูลการท่องเที่ยวที่ต้องการนอกเหนือไปจากส่วนของนวนิยาย ทั้งนี้ หากผู้อ่านบางคนไม่สนใจข้อมูลเหล่านี้ ก็สามารถอ่านข้ามไปได้เลย เช่น เรื่อง **เยี่ยมมิวนาน** ผู้เขียนนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพระราชวังแฮมตันคอร์ท ผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องพระราชประวัติส่วนพระองค์ของพระเจ้าเฮนรีที่ ๘ ผู้เป็นเจ้าของพระราชวังเกี่ยวกับการอภิเษกทั้งหมดครั้ง แต่พระราชประวัติของพระองค์มีความยาวค่อนข้างมาก ผู้เขียนจึงได้ใช้เชิงอรรถทำหน้าเสริมดังตัวอย่าง

“...เรื่องระหว่างพระเจ้าเฮนรีกับมเหสีอีกหกองค์ด้วยกัน ยังเป็นที่รำลึกจดจำกันมาจนทุกวันนี้”*

*พระเจ้าเฮนรีที่ ๘ อภิเษกสมรสครั้งแรกกับเจ้าหญิงแคทเธอรีนแห่งอารากอน (ประเทศสเปน) เนื่องจากไม่ทรงเสนาหาพระราชินีองค์นี้และพระนางไม่ทรงมีพระราชโอรสให้ตามที่ทรงหวัง มีแต่พระราชธิดาชื่อแมรีพระองค์เดียว จึงทรงหย่าขาดในที่สุด

ตามหลักของคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีประมุขคือสันตปาปาแห่งโรม สาหมิภรรยาจะหย่าขาดจากกันไม่ได้เว้นแต่องค์สันตปาปาจะเห็นสมควร เมื่อพระเจ้าเฮนรีไม่ได้รับอนุญาตจากสันตปาปา ก็ทรงหาทางออกที่เฉียบแหลม

กว่านี้ คือเปลี่ยนศาสนาประจำชาติเป็นโปรเตสแตนต์เสียเลย ประมุขทาง
ศาสนานิกายใหม่นี้อนุญาตให้ทรงหย่าขาดได้ตามประสงค์

ครั้งที่สอง อภิเษกกับนางพระกำนัลสาวสวยของพระราชินีแคทเธอรีน
ชื่อ แอนน์ โบลิน จนทรงมีพระธิดาด้วยกันองค์หนึ่ง (ต่อมาคือพระราชินีนาถ
อลิซาเบธที่ ๑...) ^{๒๖}

อย่างไรก็ตาม การใช้เชิงอรรถเสริมทำยเรื่องนั้นไม่พบบ่อยนัก อาจเป็นการอ้างอิง
ที่มาของข้อมูลหรือคำอ่านชื่อสถานที่ที่แปลกๆ เท่านั้น ทั้งนี้ เพราะหากใส่เชิงอรรถมากเกินไป
จะทำให้นวนิยายนั้นดูเหมือนเป็นหนังสือวิชาการและทำให้ขาดความสมจริงในฐานะนวนิยาย

ตัวอย่างทั้งหมดข้างต้นนั้น อาจกล่าวได้ว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยววนั้นมีการ
ผสมผสานข้อมูลการท่องเที่ยวลงไปในนวนิยายหลายวิธีด้วยกัน ดังจะเห็นได้ว่า กลวิธีการ
ผสมผสานข้อมูลสารคดีท่องเที่ยวเกี่ยวกับนวนิยายนั้น นอกจากผู้เขียนจะถ่ายทอดข้อมูลความรู้ผ่าน
ผู้เล่าเรื่องแล้ว ผู้เขียนยังได้ผสมผสานความรู้เหล่านั้นลงไปในองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยาย คือ
รวมทั้งยังใช้เชิงอรรถเสริมเพื่อนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมอีกด้วย กลวิธีเหล่านี้เน้น นับเป็นการช่วย
นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวที่ทำให้นวนิยายนั้นไม่น่าเบื่อจนเกินไปและยังทำให้นวนิยายมีความ
สมจริงมากกว่าจะใช้การเล่าหรือการบรรยายของผู้เล่าแต่เพียงอย่างเดียว

๕.๖ กลวิธีการสร้างเอกภาพให้แก่ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว

ถึงแม้ว่า ผู้เขียนจะพยายามรักษาความสมจริงของนวนิยายด้วยการถ่ายทอดข้อมูล
เชิงสารคดีท่องเที่ยวผ่านองค์ประกอบต่างๆ ตั้งแต่ ผู้เล่าเรื่อง บทสนทนา หรือการบรรยายฉาก
แต่ในขณะเดียวกัน ผู้เขียนก็ยังคงต้องนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกภาพเพื่อให้ผู้อ่าน
ได้รับข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียดชัดเจน ดังจะเห็นได้ว่าในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวเรื่องใด
เรื่องหนึ่ง ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะนำเสนอข้อมูลผ่านองค์ประกอบหลายๆ อย่างเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้
ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หรือรู้สึกว่าเป็นการจูงใจนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวมากเกินไป
แต่การนำเสนอข้อมูลเหล่านั้น ก็จะต้องเรียงต่อกันไปเป็นเอกภาพ ดังตัวอย่างเช่น การนำเสนอ
ข้อมูลเรื่องสโตนเฮนจ์ ในเรื่อง **เยี่ยมวิมาน** ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านบทสนทนาของตัวละครสามตัว
คือ คุณป้าวิณา แวพลอย และคริส ดังตัวอย่างต่อไปนี้

^{๒๖} ว. วินิจชัยกุล, **เยี่ยมวิมาน**, หน้า ๔๕.

“นี่นะหรือสิ่งมหัศจรรย์”...

“สโตนเฮนจ์ถือเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งของโลกค่ะ ถ้าจำไม่ผิด มันเกิดมาราวๆ สามพันปีก่อนคริสตกาล ไม่มีใครรู้ว่าชนเผ่าไหนกันแน่สร้างมันขึ้นมา”

เสียงหัวเราะ เสียงหนึ่งดังขึ้นใกล้ตัว จนแวบพลอยเย็นวาบไปทั้งตัว

“ตำนานในเทพนิยายบอกว่าพอมดเมอร์ลินสมัยพระเจ้าอาเธอร์เป็นผู้เนรมิตขึ้นมา แต่ตามประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าพวกพระนิกายดรูอิดของชนเผ่าเซลติกเป็นคนสร้าง บางคนก็ว่าเป็นวิหาร เป็นการประกอบพิธีกรรม แต่ความเชื่อที่ยึดกันมากที่สุดก็คือเชื่อว่าเป็นปฏิทินทางโหราศาสตร์ที่คนโบราณวัดคำนวณสุริยุปราคา จันทรุปราคา...”^{๒๗}

จากบทสนทนาจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ถ่ายทอดข้อมูลเกร็ดความรู้เกี่ยวกับสโตนเฮนจ์ให้ผู้อ่านได้รับทราบ ในขณะที่เดียวกันผู้เขียนก็บรรยายความรู้สึกของตัวเองคร่ำครวญไปพร้อมๆ กันด้วย แต่ต่อมา เมื่อผู้เขียนเปลี่ยนประเด็นการบรรยายด้านประวัติความเป็นมาและความเชื่อมาเป็นการบรรยายลักษณะทางกายภาพของสโตนเฮนจ์ ผู้เขียนก็เปลี่ยนกลวิธีการถ่ายทอดข้อมูลจากการใช้บทสนทนาเป็นการบรรยายของผู้เล่าเรื่องแทน ดังนี้

คริสเข้ามายืนชั้นบนอยู่ข้างหลังคุณป้าวิณา ซึ่ให้เธอดูหมู่หินใหญ่รูปร่างประหลาด บางก้อนประกอบกันเข้าเป็นรูปทรงคล้ายประตูกำแพงเมือง คือหินสูงสองก้อนตั้งคู่กัน และมีแผ่นหินแบนพาดอยู่เหนือสองก้อนนั้นคล้ายขอบประตู ใหญ่และความหนักของหินชวนให้น่าอัศจรรย์ว่ามันถูกยกขึ้นไปตั้งได้อย่างไร ส่วนหินที่เหลือนั้นกระจายออกเป็นกองหินย่อมๆ ทั่วร่องรอยให้เห็นว่าครั้งหนึ่งในอดีต มันเคยเรียงกันเข้าเป็นรูปวงกลมคล้ายซากวิหารอะไรซักอย่างหนึ่ง^{๒๘}

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีนำเสนอข้อมูลหลายวิธีเพื่อนำเสนอข้อมูลเรื่องหนึ่ง ทั้งบทสนทนาและการบรรยายของผู้เล่าเรื่อง รวมทั้งยังมีพฤติกรรมของตัวเองคร่ำครวญอยู่เล็กๆ น้อยๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้นวนิยายยังคงมีความสมจริง เพราะหากผู้เขียนเลือกใช้กลวิธี

^{๒๗} ว.วินิจฉัยกุล, **เยียมวิมาน**, หน้า ๗๒.

^{๒๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๒-๗๓.

อย่างไรก็ตาม อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น การใช้บทสนทนาอย่างเดียว ก็อาจทำให้บทสนทนายาวเกินไป ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและเหมือนจจใจนำเสนอเรื่องท่องเที่ยวอย่างเด่นชัด หรือหากผู้เขียนเลือกการบรรยายของผู้เล่าอย่างเดียว ก็อาจทำให้นวนิยายมีแต่การบรรยายจนดูเหมือนเป็นสารคดีท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวก็ยังคงเรียงร้อยต่อกันไปเป็นเอกภาพ โดยที่ในขณะที่เดียวกัน พฤติกรรมของตัวละครคือการทำที่คริสได้พยายามใช้โอกาสนี้เข้ามาใกล้ชิดแวพลอย ก็เกิดขึ้นไปพร้อมกันด้วย เรื่องจึงดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ไม่หยุดชะงักในเวลาที่คุณเขียนบรรยายข้อมูลการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ข้อมูลการท่องเที่ยวสถานที่ใดที่หนึ่งนั้นมีเนื้อหามาก บางครั้งผู้เขียนก็อาจจะใช้วิธีแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนๆ โดยมีการกระทำของตัวละครแทรกอยู่เล็กน้อย และการกระทำนั้น ก็จะไม่แทรกอยู่มากเกินไป จนทำให้ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวไม่เป็นเอกภาพ เนื่องจากจะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความเกี่ยวกับข้อมูลเหล่านั้นได้ เช่น ในเรื่อง **แสงดาวฝั่งทะเล** เมื่อผู้เขียนบรรยายถึงการไปท่องเที่ยวเมืองเก่าใต้ดินที่ไฟโอเนียร์สแควร์ หรือที่เรียกว่า อันเดอร์กราวนด์ทาวน์ ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนๆ คือ ในช่วงแรกผู้เขียนได้แนะนำวิธีท่องเที่ยวตามที่บริษัทนำเที่ยวเมืองใต้ดินแห่งนี้ได้จัดไว้ โดยใช้กลวิธีการบรรยายของผู้เล่าเรื่อง ดังนี้

ทัวร์ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ ๙๐ นาที เริ่มต้นที่ร้านอาหารด็อกเมย์นาร์ด (Doc Maynard's Public House) ซึ่งลูกค้าทัวร์จะต้องมานั่งรวมกันเพื่อฟังไกด์เล่าถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาคร่าวๆ ของเมืองใต้ดินที่ถูกลี้ม...^{๒๙}

จากนั้น ผู้เขียนจะแทรกด้วยบทสนทนาของตัวละครคืออริษาและอิซยา แล้วผู้เขียนก็จะกลับมาแนะนำข้อมูลการท่องเที่ยวต่อ โดยนำเสนอข้อมูลประวัติศาสตร์ของเมืองที่ต้องกลายมาเป็นเมืองใต้ดินเพราะถูกไฟไหม้ครั้งใหญ่ ดังนี้

...ความเจริญรุ่งเรืองของเมืองเก่า จนกระทั่งเกิดไฟไหม้ใหญ่ในวันที่ ๖ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๘๙ สภาพตัวเมืองเสียหายอย่างหนักจนชาวเมืองตัดสินใจจะ

^{๒๙} กิ่งฉัตร, **แสงดาวฝั่งทะเล**, หน้า ๓๑๒.

ไม่พลิกฟื้นเมืองขึ้นมาใหม่...และหลังจากมีการบุชีเมนต์ก่ออิฐถือปูนสร้างตึกทับ
ซีแอทเทิลเก่าก็ถูกลืมเลือนไป

จนกระทั่งเวลาผ่านไปราว ๑๗๐ ปี เมืองที่ถูกฝังอยู่ใต้ดินก็ถูกพบขึ้นมา
อีกครั้งโดยบังเอิญ...^{๓๐}

ต่อมา ผู้เขียนก็แทรกด้วยบทสนทนาเล็กๆ น้อยๆ ของตัวละครและบรรยายความรู้สึกของ
ตัวละครแต่ละตัว โดยเฉพาะตัวละครหญิงที่ไม่ขึ้นชามการทองเที่ยวประเภทนี้ เช่น รสนา ซึ่งแสดง
ความไม่พอใจและหงุดหงิดอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากบรรยายของผู้เขียน ดังนี้

คนที่ไม่สนุกด้วยอย่างรสนาจึงต้องถอยลงมารวมกลุ่มกับอิซาบาและวริษา
บ่นมึนง่าเบาๆ พอให้ได้ยินในหมู่พวกผู้หญิงว่า “ท้าวอะไรก็ไม่รู้ ให้งมาตุษากตึก
เก่าๆ กับห้องน้ำพังๆ”^{๓๑}

หลังจากนั้น ผู้เขียนก็จะกลับมาบรรยายถึงข้อมูลเชิงสารคดีทองเที่ยวเกี่ยวกับเมืองใต้ดิน
อีกครั้ง โดยอาจผ่านบทบรรยายของตัวละครที่เป็นมัคคุเทศก์ บทบรรยายของผู้เล่าเรื่อง รวมทั้ง
ยังให้ตัวละครได้สนทนากันเพื่อถ่ายทอดข้อมูลอีกด้วย ดังตัวอย่างเช่น

“มีการวิจัยกันแล้วนะว่า ถ้าเกิดแผ่นดินไหวใหญ่ พื้นที่แถวนี้จะไม่
ปลอดภัยเท่าไร้อาจจะพังเป็นแถบ เพราะย่านนี้เมืองเก่า อาคารชักรั้วไม่ค่อย
แข็งแรง แล้วข้างล่างก็กลวง”...

“แถวซานฟรานนั้นก็มีการคำนวณไว้เหมือนกันว่า อีกไม่กี่ปีอาจเกิด
แผ่นดินไหวใหญ่อีก”...

รสนาซึ่งทนฟังมานานพอสมควรตั้งแต่อยู่ใต้ดิน ถอนใจแรงๆ แทรก
ขึ้นมาว่า “แหม...จะกลัวอะไรกันคะ ที่เขาคาดกันมันอนาคตอีกหลายปี และกว่า
จะถึงตอนนั้น คุณวัตก็เรียนจบกลับเมืองไทยไปนานแล้ว คุณเมฆก็อยู่ซีแอทเทิล
...มากังวลอะไรกันไม่รู้ ไม่เข้าเรื่อง”^{๓๒}

^{๓๐} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๓๑๔.

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๑๔.

^{๓๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๑๖-๓๑๗.

จากบทสนทนาดังกล่าวก็จะเห็นได้ว่า ในขณะที่ผู้เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการเกิดแผ่นดินไหวผ่านทางบทสนทนา ผู้อ่านก็ได้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญตัวหนึ่งในเรื่องว่าเป็นคนเอาแต่ใจ ซี้โมโห ไปพร้อมกันด้วย การที่ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวโดยมีการกระทำของตัวละครหรือบทสนทนาแทรกอยู่ ก็ทำให้นวนิยายสามารถดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ไม่ติดขัด ผู้อ่านก็สามารถได้รับข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยที่ยังได้รับอรรถรสของนวนิยายไปพร้อมๆ กัน

นอกจากนี้ ในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว ผู้เขียนยังมีการเกริ่นนำถึงสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่ตัวละครจะเดินทางไปท่องเที่ยว ก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลสถานที่นั้นโดยละเอียดอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้อ่านสับสน และสามารถเรียบเรียงข้อมูลการท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เช่น ในเรื่อง**บทเพลงแห่งคิมหันต์** ผู้เขียนได้เกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่าตัวละครกำลังจะเดินทางไปท่องเที่ยวเมือง Stratford upon Avon ผ่านทางบทสนทนาของตัวละคร คือ คมจักร์ ดังนี้

“จุดแรกเราไป Stratford upon Avon กันนะ ใกล้เคียงที่เคยไปนิดเดียว มีที่ให้คุณโอมดูตั้งแยะ อยู่ค้ำงที่นี้สักคืนสองคืน แล้วค่อยไปเมืองอื่น นี่ไงที่เที่ยว บ้านที่เชคสเปียร์เกิด บ้านเมียเขา บ้านลูกเขย บ้านแม่ แล้วยังบ้านตอนแก่ของแกอีก^{๓๓}

การที่ผู้เขียนเกริ่นนำถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่ตัวละครจะเดินทางไปนั้น เป็นการปูทางให้ผู้อ่านสามารถติดตามข้อมูลการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่องไม่สับสน แม้ว่าผู้อ่าน จะต้องติดตามทั้งเนื้อเรื่องของนวนิยายและข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กัน

จากการศึกษากลวิธีในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีต่างๆ ตั้งแต่การให้ผู้เล่าเรื่องเป็นผู้บรรยายข้อมูล การนำเสนอผ่านองค์ประกอบของนวนิยาย คือ การบรรยายฉาก และบทสนทนา รวมทั้งการนำเชิงอรรถท้ายหน้าเข้ามาใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมไปจากในส่วนของเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลอย่างเหมาะสม เพื่อให้การนำเสนอ

^{๓๓} ว.วินิจชัยกุล, **บทเพลงแห่งคิมหันต์**, หน้า ๖๑.

ข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวนั้นสามารถดำเนินไปพร้อมกับเนื้อเรื่องได้ และผู้อ่านก็ยังได้รับข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกภาพอีกด้วย

๕.๗ กลวิธีการใช้ภาษา

ในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเที่ยว นั้น จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว ผู้เขียนย่อมต้องมีกลวิธีการใช้ภาษาในการนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถได้รับข้อมูลที่ละเอียดชัดเจน กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเที่ยว นั้น พบอยู่ ๒ วิธีด้วยกันดังนี้

๕.๗.๑ กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย หมายถึง ผู้เขียนจะนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยการบรรยายถึงสิ่งที่พบเห็นอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการใช้ความเปรียบใดๆ และวิธีการเขียนนี้เป็นกลวิธีการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวที่พบมากที่สุดไปในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเที่ยว ดังตัวอย่างเช่นในเรื่อง **ในเรือนใจ** ผู้เขียนได้บรรยายถึงถ้ำน้ำแข็งบนภูเขาทิลิสไว้ดังนี้

ถ้ำน้ำแข็งของทิลิสเริ่มจากทางเดินลงไปใต้อุโมงค์น้ำแข็งโค้งยาว สีสนของน้ำแข็งฟ้าหม่นปนขาวประกบกับความเย็นทำให้บรรยากาศดูวังเวง โชคดีที่อุโมงค์กว้างขนาดพอเดินสวนกันได้ ทำให้คนเข้าไปเที่ยวชมไม่อึดอัดมากนัก

เมื่อพ้นอุโมงค์ก็เป็นห้องขนาดกว้างที่แบ่งซอยเป็นห้องเล็กเปิดโล่งหรือไม้ก็พื้นที่เจาะเข้าไปในกำแพง ในห้องเล็กหรือตามช่องจะตั้งโชว์ประติมากรรมน้ำแข็งขนาดต่างๆ ตั้งแต่ขนาดฟุตเดียวไปจนใหญ่กว่าตัวคนธรรมดา รูปแกะสลักส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ซึ่งมักรวมกลุ่มในลักษณะครอบครัว ทั้งฝูงนกเพนกวิน ครอบครัวหมี นกอินทรีและสัตว์สารพัด^{๓๔}

หรือในอีกตัวอย่างหนึ่ง คือ เรื่อง **สายสัมพันธ์** ผู้เขียนได้บรรยายถึงสวนสาธารณะของเมืองบาดฮอมบวร์ก ซึ่งเป็นเมืองที่มีแหล่งน้ำแร่ไว้ดังนี้

^{๓๔} กิ่งฉัตร, **ในเรือนใจ**, หน้า ๓๒๘.

กึ่งกลางปาร์คเป็นศาลาใหญ่ หน้าศาลาปูด้วยปูนทำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม สลับตาขาว-ดำ เป็นกระดานหมากรุกฮอร์ส ตัวหมากรุกฮอร์สทำด้วยไม้สูงสองฟุต เห็นจะได้ ... จากศาลาคือห้องกระจกใหญ่ กึ่งกลางมีท่อต่อสำหรับให้น้ำแร่พุ ขึ้นมา พร้อมทั้งมีก๊อกเปิดปิด ภายในห้องกระจกมีโต๊ะ เก้าอี้บุวมวงเป็นหมู่ๆ สำหรับให้ไปนั่งจิบน้ำแร่^{๓๕}

การให้ข้อมูลในเชิงบรรยาย ไม่เพียงแต่จะใช้สำหรับบรรยายถึงสถานที่หรือสิ่งที่ได้พบเท่านั้น แต่ยังเหมาะสำหรับการให้ข้อมูลเชิงประวัติหรือรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว หรือชีวประวัติของบุคคลสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น การบรรยายประวัติของพิพิธภัณฑ์ประวัติเสื้อผ้า ในเรื่องเย็บมวิมานดังนี้

พิพิธภัณฑ์นี้เปิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๓ โดยนักออกแบบเสื้อผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่ง นามว่า ดอริส แลงลีย์มัวร์ เธอได้สะสมเสื้อผ้าสมัยโบราณต่างๆ เอาไว้มาก และมอบให้เพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ ปัจจุบันก็กลายมาเป็นพิพิธภัณฑ์เสื้อผ้าโบราณที่ใหญ่ที่สุดและสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ มีเสื้อผ้าที่แสดงถึงยุคต่างๆ ในรอบสี่ร้อยปีที่ผ่านมา เสื้อผ้ายุคเก่าที่สุดในพิพิธภัณฑ์นี้ถอยหลังไปถึง ค.ศ. ๑๕๔๐-๑๕๙๐ คือตอนปลายรัชสมัยพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่หนึ่ง^{๓๖}

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมักใช้ภาษาในการบรรยายข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยภาษาไม่เป็นทางการหรือภาษาพูด ดังตัวอย่างเช่น การบรรยายถึงสภาพนักท่องเที่ยวในค่ายกักกันเชลยที่เมืองดักเซาท์ จากเรื่อง**ทางรัก** ดังนี้

ชีวิตในค่ายเชลยชั้นแรกๆ ก็เพียงแต่ถูกคุมขัง ชูدنักโทษชาวยิวเป็นเสื้อคอเช็ดพื้นเทา ลายทางสีน้ำเงิน ผ่าอกตลอด กระดุมดำ กางเกงขายาวสีเหมือนเสื้อ หมวกผ้ากลมสีเดียวกัน รองเท้ายางดิบ แพชั่นนี้เป็นแพชั่นยูนิเซ็กส์ คือใส่

^{๓๕} โรสลาเรน, **สายสัมพันธ์**, หน้า ๑๙๔.

^{๓๖} ว. วินิจฉัยกุล, **เย็บมวิมาน**, หน้า ๘๕.

ได้ทั้งชายหญิง เอลยส์วัยใหญ่จะถูกโกนหัวกันเหา และ (เขาว่า) เอลยส์หญิงที่ผม ยาวๆ จะถูกตัดผมเอาไปทำวิกขาย (ใครชอบใส่วิกะวังให้ดี)...

พอถึงปี ๑๙๔๕ ก็แทบจะหาอาหารเลี้ยงเอลยส์ไม่ไหว ที่มีให้ก็น้อยมาก จนเอลยส์ในค่ายมีสภาพคล้ายพระปางทรมานทุกคน คือมองเห็นกระดูกทุกชิ้นโดย ไม่ต้องใช้แสงริ้นเจนท์...^{๓๗}

ผู้เขียนได้บรรยายถึงสภาพเอลยส์โดยใช้ภาษาพูด มีการใช้คำทับศัพท์ เช่น คำว่า แพชั่นยูนิเซ็ทส์ ซึ่งเป็นคำที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสภาพของเอลยส์ได้อย่างชัดเจนว่าทั้งชายและหญิง นั้น ต่างก็ใส่เสื้อผ้าเหมือนกันทั้งหมด นอกจากนี้ คำว่า แพชั่น ยังเป็นคำซึ่งผู้เขียนใช้กึ่งเสียดสี อีกด้วย เนื่องจากคำว่า แพชั่นนี้ น่าจะหมายถึงการแต่งกายสวยงามซึ่งเป็นการแต่งกายตามสมัย นิยม แต่เสื้อผ้าของเอลยส์นั้น เป็นเครื่องแบบที่เอลยส์ถูกบังคับให้ใส่และไม่มี ความสวยงามแต่อย่างใด การใช้คำกึ่งเสียดสีนี้ ก็เป็นการช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกขบขันไปพร้อมๆ กับที่ได้รับ ข้อมูล ความรู้ด้วย

ผู้เขียนยังมีการเลือกใช้ความเปรียบที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนขึ้น เช่น การ เปรียบสภาพร่างกายของเอลยส์ในค่ายว่าเหมือนกับ “พระปางทรมาน” ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ ร่างกายที่ผ่ายผอมของเอลยส์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งคำว่าทรมาน ยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการเอลยส์ ต้องได้รับความทุกข์ยากลำบากอยู่ในค่ายกักกันแห่งนี้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้เขียนได้ บรรยายข้อมูลต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา โดยมีการเลือกใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน มีการเลือกสรรคำที่สร้างความขบขันให้ผู้อ่าน ทั้งนี้ก็เพื่อให้อ่านเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน นั้นเอง

จากตัวอย่างที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้บรรยายถึงสิ่งที่ได้พบเห็นอย่าง ตรงไปตรงมา ให้รายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับสภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏแก่ตัว นอกจากนี้ ยังได้บรรยายถึงข้อมูลเชิงประวัติหรือความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือพื้นที่นั้นๆ ให้ผู้อ่านได้รับทราบ ทั้งนี้ ในการบรรยายนั้น ผู้เขียนจะเลือกใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กับได้รับความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยว

^{๓๗} โรสลาเรน, ทางรัก, หน้า ๓๕๗.

๕.๗.๒ กลวิธีการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยายกึ่งพรรณนา

ในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวนั้น ผู้เขียนอาจเขียนบทบรรยายให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้อ่าน แต่ในขณะเดียวกัน ผู้แต่งก็ใช้กลวิธีการพรรณนาแทรกเข้ามาในบทบรรยายเช่น การเลือกสรรคำ การใช้ความเปรียบหรือสำนวนบางประเภทที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียน ทำให้มีลักษณะผสมผสานระหว่างการบรรยายและการพรรณนา ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากว่าผู้เขียนอาจต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นภาพความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนเองไปพบเห็นมา ถึงแม้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียวจะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลอย่างละเอียด แต่ก็ไม่สามารถจินตนาการถึงความงามของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นได้ชัดเจน ผู้เขียนจึงต้องใช้กลวิธีการพรรณนาเข้ามาผสม กล่าวคือ ผู้เขียนจะพยายามใช้ความเปรียบเปรียบถึงสิ่งต่างๆ ให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงความงามของสถานที่เหล่านั้นได้ชัดเจนขึ้น เช่น ในเรื่อง *กิ่งไม้ใบรัก* ผู้เขียนได้กล่าวถึงถ้ำขลุ่ยอ้อ เมืองกุยหลินไว้ดังนี้ว่า

ต่อเมื่อเส้นทางเดินวกลงต่ำ เลาะเลี้ยวเข้าไปในถ้ำอันงดงามน่าตื่นตาตื่นใจนั้น อารตีกลิ้งตนเองเข้ากับแสงสลัว และบรรยายภาคอันมหัศจรรย์พันลึกจนเหลือจะบรรยาย... มีแต่แสงสีอันงามวิจิตร แอ่งน้ำใสสะท้อนประกายพร่างพราราวเกร็ดเพชรที่ผ่นหินดูราวกับทะเลสาบขนาดย่อมที่สะท้อนภาพของท้องฟ้าระดะดาวในคืนเดือนแรม...^{๓๔}

ผู้เขียนได้พยายามนำเสนอภาพของสถานที่ท่องเที่ยวนี้นี้ด้วยการใช้ความเปรียบที่ทำให้เห็นภาพความงามของสถานที่ เช่น นำเสนอให้เห็นว่าแอ่งน้ำนั้นสะท้อนแสงระยิบระยับราวเกร็ดเพชร การใช้เพชรซึ่งเป็นสิ่งที่รู้จักกันดีถึงความงดงามแวววาวมาเป็นสิ่งเปรียบเทียบนั้นย่อมทำให้ผู้อ่านจินตนาการเห็นถึงน้ำที่ทอประกายระยิบระยับแวววาวที่มีความงดงามไม่ต่างจากความงดงามแวววาวของเพชร นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เลือกสรรคำที่มีความไพเราะเหมือนกวีนิพนธ์เข้ามาพรรณนาอีกด้วย เช่น คำว่า *ฟ้าระดะดาวในคืนเดือนแรม* เป็นต้น

ส่วนตัวอย่างต่อไป ได้แก่ บทบรรยายกึ่งพรรณนาถึงบรรยากาศของทิวทัศน์ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวภูเขาตีเวนส์แพสส์ในเรื่อง *แสงดาวฝั่งทะเล* ซึ่งผู้เขียนกล่าวไว้ดังนี้

^{๓๔} ปิยะพร ศักดิ์เกษม, *กิ่งไม้ ใบรัก*, หน้า ๑๙๓.

ขวามือนอกหน้าต่างของหล่อนคือแผ่นภูเขาที่ตัดสูงระหว่างแผ่นหินที่
ไล่เรียงกันเป็นหลืบเป็นชั้นสองข้างทางคือหยดน้ำแข็งที่เกาะยาวเป็นสายเล็กสาย
น้อย เรียงชิดราวกับม่านหินงอกหินย้อยในถ้ำ

ทว่าม่านนี้ขาวใสราวแท่งคริสตอล พอกระทบแสงแดดยามสายก็เปล่ง
ประกายระยิบระยับจับตา ราวเหลี่ยมเพชรต้องแสงไฟดูทั้งสวยและเย็นเยียบจน
น้ำกลั้วระคนกัน^{๓๙}

ในบทนี้ ผู้เขียนก็มีการเลือกใช้ความเปรียบเทียบที่งดงามเช่นเดียวกับตัวอย่างแรก
กล่าวคือ มีการเปรียบเทียบน้ำแข็งกับคริสตอลซึ่งเป็นเครื่องประดับที่มีการสะท้อนแสงงดงาม
การเปรียบธรรมชาติกับเครื่องประดับที่ขึ้นชื่อว่ามีคามงามสวยงามนี้ ก็สามารถทำให้ผู้อ่านยิ่ง
จินตนาการว่าสถานที่ที่ท่องเที่ยวนั้นสวยอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เลือกสรรคำที่สามารถ
ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก ดังเช่น คำว่าเย็นเยียบ ก็เป็นคำที่ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกที่มากไปกว่า
ความหนาวเย็นธรรมดา และเป็นความหนาวเย็นที่เข้าไปจับในหัวใจ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพภูเขาที่มี
น้ำแข็งเกาะแพรวพราวงดงามแต่ในขณะเดียวกันอากาศก็หนาวเย็นจับใจ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เขียน
ยังได้เลือกสรรการเรียงร้อยถ้อยคำให้เกิดเป็นจังหวะในการอ่าน เช่น ในข้อความที่ว่า ระหว่าง
แผ่นหินที่ไล่เรียงกัน-เป็นหลืบเป็นชั้นสองข้างทาง-คือหยดน้ำแข็งที่เกาะยาว-เป็นสายเล็กสายน้อย
นั้น เมื่อผู้อ่านอ่านก็จะเกิดเป็นจังหวะจะโคนอยู่ในตัวและเกิดความไพเราะเพลิดเพลินขึ้น เป็นต้น

นอกจากการเลือกใช้คำหรือสำนวนแล้ว บางครั้งผู้เขียนยังใช้กลวิธีการพรรณนา
ถึงสถานที่เหล่านั้นโดยเปรียบกับสถานที่ในประเทศไทยที่ผู้อ่านรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี และยังมี
การยกข้อความจากบทประพันธ์บางเรื่องมาพรรณนาถึงสถานที่แห่งนั้นอีกด้วย ดังตัวอย่างเช่น
เรื่อง*ทางรัก* ผู้เขียนได้กล่าวถึงถนนสายหนึ่งชื่อ แฮร์ซอก เฟรดริช สตราสเซ่ (Herzog Friedrich
Strasse) ถนนสายนี้มีชื่อเสียงและมีผู้คนเดินทางไปเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นถนน
ที่มีสิ่งก่อสร้างพิเศษ คือ มีเฉลียงหลังคาทอง ผู้เขียนได้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการ
กล่าวเปรียบกับพระที่นั่งพุทไธสวรรยปราสาท บริเวณพระบรมมหาราชวัง ซึ่งผู้อ่านรู้จักและคุ้นเคย
เป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้ยกบทกลอนจากเรื่อง*อิเหนา* มาพรรณนาถึงเฉลียงนี้อีกด้วย ดังตัวอย่าง
ดังนี้

^{๓๙} กิ่งฉัตร, แสงดาวฝั่งทะเล, หน้า ๑๕๑.

..ถนนนี้มีที่สำคัญคือเป็นถนนที่มีเฉลียงหลังคาเป็นทงยื่นออกมา
คล้ายพระที่นั่งพุทไธสวรรยปราสาทหน้าสนามชัย บนกำแพงพระบรมมหาราชวัง
ของเรา

...มีสุวรรณพลับพลาบนปราการ
สูงตระหง่านเงื่อมฟ้าสีบฟ้าห้อง
ช่อฟ้าปราสาทลายอง
ฉลุลูกนุทองอร่ามไป
สำหรับทอดพระเนตรระสนาน
พ้อแพนผัดพานเป็นการใหญ่
ประลองเหล่าทหารชาญชัย...^{๔๐}

บทชมเมืองในส่วนที่ผู้เขียนยกมากล่าวไว้นี้ เป็นบทที่พรรณนาถึงความงามของ
สุวรรณพลับพลาในเมืองกุเรปัน เมื่อผู้เขียนนำมากล่าวถึงเฉลียงทงบนถนนสตรีราชเศ ก็ย่อมทำให้
ผู้อ่านเห็นว่าเฉลียงทงนั้นมีความงดงามวิจิตรเช่นเดียวกัน

การเขียนบรรยายถึงพรรณนาในนวนิยายรักแนวทงเที่ยว พบได้น้อยกว่าการ
เขียนบรรยายเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในนวนิยายของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง
เช่นปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการเขียนบรรยายถึงพรรณนานั้นเป็นแนวการ
เขียนของผู้เขียนแต่ละคนมากกว่า อย่างไรก็ตาม การเขียนบรรยายถึงพรรณนาก็เป็นการเขียนที่
ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินไปกับภาษาที่ผู้เขียนได้เลือกสรรมาสร้างให้เกิดความไพเราะและ
สามารถเกิดจินตนาการไปกับความเปรียบที่สวยงามของผู้เขียนได้

ในการเขียนนวนิยายรักแนวทงเที่ยว ยิ่งผู้เขียนสามารถทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของ
สถานที่ที่ทงเที่ยวได้ชัดเจนเท่าไร ก็ยิ่งเป็นการดีเท่านั้น เนื่องจากนวนิยายรักแนวทงเที่ยว ไม่ได้
มีภาพประกอบการท่องเที่ยวหรืออาจจะมีภาพประกอบบ้างเพียงเล็กน้อย ไม่เหมือนกับ สารคดี
ท่องเที่ยว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการบรรยายหรือการบรรยายถึงพรรณนา ผู้เขียนก็ต้อง
มีการเลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการตามได้อย่างชัดเจนและเกิดความเพลิดเพลินไป
พร้อมๆ กัน

^{๔๐} โรสลาเรน, *ทางรัก*, หน้า ๓๐๔.

๕.๘ กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว

ชื่อเรื่องของนวนิยายนั้น นับเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านต่อ นวนิยายเล่มนั้นได้ ยิ่งผู้เขียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้น่าสนใจมากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความ ออยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับนวนิยายนั้นมากเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อเรื่องใดๆ จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับส่วนใดส่วนหนึ่งของเรื่องด้วย มิใช่ตั้งชื่อเพียงเพื่อดึงดูดความสนใจของ ผู้อ่านแต่เพียงอย่างเดียว อนึ่ง ในการตั้งชื่อเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น ก็มีกลวิธีการตั้งชื่อที่สัมพันธ์กับเรื่องต่างๆ หลายวิธี ดังที่จะแยกออกมาเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

๕.๘.๑ การตั้งชื่อโดยมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว

ในการตั้งชื่อเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเนื้อหาหลักที่เป็นเรื่องของกาการท่องเที่ยวมาเป็น ชื่อเรื่อง ได้แก่เรื่อง **ทางรัก** **เยียมวิมาน** **กิ้งไผ่ใบรัก** และเรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** ชื่อเหล่านี้ ล้วนเป็นชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวทั้งสิ้น

เรื่องแรกที่จะกล่าวถึงคือเรื่อง**เยียมวิมาน** คำว่า **วิมาน** มีความหมายถึง ที่อยู่ หรือที่ประทับของเทวดา ดังนั้น คำว่า **เยียมวิมาน** ก็มีความหมายถึงการเดินทางไปท่องเที่ยว เยี่ยมเยือนสถานที่ที่มีความงดงามราวกับที่อยู่ของทวยเทพนั่นเอง เช่นเดียวกับเรื่อง**ทางรัก** ที่มีความหมายถึงเส้นทางกาเดินทางท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความรักระหว่างพระเอกและนางเอกขึ้น

ส่วนในเรื่อง**กิ้งไผ่ใบรัก**นั้น คำว่า “กิ้งไผ่” ย่อมเป็นการสื่อถึงประเทศจีนซึ่งมี สัญลักษณ์เป็นไม้ไผ่ และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ตัวละครเดินทางไป ส่วนคำว่า “ใบรัก” นั้น ก็หมายถึง ความรักระหว่างพระเอกนางเอกที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศจีน เสมือนกับใบไผ่ที่แตกเจริญเติบโตออกจากกิ้งไผ่นั่นเอง ดังนั้น ชื่อเรื่อง**กิ้งไผ่ใบรัก** จึงสามารถ สื่อความหมายถึงสถานที่ที่ตัวละครเดินทางไปท่องเที่ยว และความรักระหว่างตัวละครที่เกิดขึ้น จากการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้

เรื่องสุดท้าย คือ เรื่อง**แสงดาวฝั่งทะเล** ผู้เขียนได้นำชื่อนี้มาจากชื่อรถไฟ แอมแทรคสายหนึ่งในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีชื่อว่า The Coast Starlight ที่ตัวละครได้ใช้เป็นพาหนะ เดินทางไปท่องเที่ยวและมีความสัมพันธ์กับความรักของพระเอกและนางเอก กล่าวคือ เป็นสถานที่ ที่ทั้งสองคนได้พบกันอีกครั้งและเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางท่องเที่ยวที่ทำให้ทั้งสองได้ใกล้ชิดกัน อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่ทั้งสองคนตกลงจะยุติความรักของพวกตนเมื่อยามที่โดยสารรถไฟสายนี้กลับ จากกาท่องเที่ยว นอกจากนี้ คำว่า**แสงดาวฝั่งทะเล** ยังทำให้นึกถึงภาพของชายหาดซึ่งเป็น ภาพที่สวยงามประกอบกับยังเป็นยามค่ำคืนที่เงียบสงบมีดวงดาวทอแสงระยิบระยับเหนือพื้นน้ำ

อันเป็นภาพที่ชวนฝันเหมาะสมที่จะเป็นฉากของเรื่องราวความรักหวานซึ่ง และสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจและอยากติดตามเนื้อเรื่องได้อีกด้วย

๕.๘.๒ การตั้งชื่อตามแนวคิดของเรื่อง

ถึงแม้ว่านวนิยายจะมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ในบางครั้งผู้เขียนก็ได้นำแนวคิดหลักที่ได้จากเรื่องมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง อย่างเรื่อง**ในเรือนใจ** คำว่า**ในเรือนใจ** นั้น หมายถึง ความคิดที่อยู่ภายในจิตใจของคน จิตใจนั้นเป็นสิ่งที่มิมีอิทธิพลต่ออาการกระทำของคนจะเป็นคนดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับความคิดภายในจิตใจของตนเอง ซึ่งคนอื่นก็ไม่อาจเข้าถึงหรือรับรู้ได้ เสมือนกับบ้านหรือเรือนที่ปิดไว้ คนที่อยู่ภายนอกนั้นไม่อาจรับรู้ถึงสิ่งที่อยู่ภายในบ้านได้ ความหมายที่กล่าวมานี้ ก็สอดคล้องกับแนวคิดของนวนิยายที่นำเสนอว่าเราไม่ควรตัดสินบุคคลอื่นที่บุคคลิกภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเรานั้นอาจไม่รู้ถึงความคิดที่อยู่ภายในจิตใจจริงๆ เช่นเดียวกับตัวละครคมกฤษและกันตยศ คมกฤษนั้นภายนอกอาจดูเป็นคนปากร้าย นิสัยเสีย แต่จริงๆ แล้วกลับเป็นคนจริงใจ ห่วงใยเอาใจใส่บุคคลที่ตนเองรัก ในขณะที่กันตยศนั้น ภายนอกเป็นคนดี แต่ภายในจิตใจกลับเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่มีความรับผิดชอบชั่วดี นอกจากนี้ คำว่า**ในเรือนใจ** ยังสื่อความคิดไปถึงตัวละครอีกตัว คือ กรพินธุ์ ซึ่งเป็นคนปิดตัวเองไม่เปิดเผยความคิดให้ผู้อื่นได้รับรู้ ทำให้คนอื่นไม่สามารถเข้าใจความคิดหรือจิตใจของเธอได้ ก็เหมือนกับคนที่ปิดประตูเรือนไว้ไม่ยอมให้คนอื่นได้เข้าไป แต่เมื่อกรพินธุ์เริ่มเปิดเผยความคิดของตนเองให้คนอื่นได้เข้าใจบ้าง ก็เหมือนกับการเปิดประตูยอมรับผู้อื่นเข้าไปในใจของตนเองนั่นเอง

๕.๘.๓ การตั้งชื่อตามเนื้อเรื่อง

การตั้งชื่อตามเนื้อเรื่อง หมายถึงการนำเอาเนื้อเรื่องมาประมวลเป็นชื่อเรื่อง ดังเช่นเรื่อง**สายสัมพันธ์**และเรื่อง**ยามเมื่อลมพัดหวาน** ชื่อเรื่องทั้งสองเรื่องนี้ ได้สื่อถึงเนื้อหาในเรื่องทั้งสิ้น เช่น เรื่อง**สายสัมพันธ์** ก็สื่อถึงเนื้อเรื่องคือความผูกพันของชายหญิงคู่หนึ่งที่ผูกพันกันมาตั้งแต่การท่องเที่ยวครั้งแรก และกลายเป็นสายสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นดุจดังสายเชือกที่เชื่อมโยงทั้งสองคนไว้ จนทำให้ได้กลับมาพบกันอีกและได้ท่องเที่ยวร่วมกันเป็นครั้งที่สอง เหมือนกับว่าสายเชือกนั้นได้นำพาให้ทั้งสองกลับมาพบกันอีกครั้งและยังทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองมั่นคงขึ้นอีกด้วย

ส่วนเรื่อง**ยามเมื่อลมพัดหวาน**นั้น เป็นเรื่องราวของชายคนหนึ่งที่มีผิดหวังกับความรัก จึงทิ้งบ้านเกิดไปเพื่อรักษาความเจ็บปวดและไม่คิดจะกลับมาเมืองไทยอีก เหมือนกับความรักเป็นสายลมที่พัดพาให้เขาเดินทางจากไป และไม่มีวันหวนกลับ แต่เมื่อได้พบความรักใหม่

เขาก็ได้รับข้อคิดและคำขอร้องให้กลับไปเมืองไทย เขาจึงอาจตัดสินใจกลับมาเมืองไทยอีกครั้ง ความรักจึงเหมือนกับเป็นลมที่พัดหวนพาให้เขากลับมายังเมืองไทยอีกครั้ง

๕.๘.๔ การตั้งชื่อตามตัวละครเอก

เป็นการนำตัวละครเอกที่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องมากที่สุด มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เช่นเรื่อง **รัตนาวดี** ผู้เขียนได้นำชื่อของตัวละครเอกในเรื่องมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เนื่องจากท่านหญิงรัตนาวดีนั้น เป็นตัวละครเอกที่เป็นตัวดำเนินเรื่องทั้งหมด อีกทั้งยังเป็นเสมือนผู้เล่าเรื่องในนวนิยายอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังต้องการสื่อความคิดที่เกี่ยวข้องกับท่านหญิงรัตนาวดี กล่าวคือ รัตนาวดีนั้น แปลได้ว่านางแก้ว ซึ่งมีความหมายถึงหญิงผู้มีความดีงามในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นรูปโฉม ฐานะชาติตระกูลที่สูงส่ง และอุปนิสัยที่ดีงาม ท่านหญิงรัตนาวดีนั้นมีคุณสมบัติเหล่านั้น ทุกประการสมกับชื่อรัตนาวดี

เรื่องต่อมาคือ **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นโดยมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครเอกทั้งสิ้น คิมหันต์ เป็นชื่อของตัวละครเอกฝ่ายหญิงซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาดนตรี และเป็นตัวละครที่มีความสำคัญมากในเรื่อง กล่าวคือ เป็นตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องมากกว่าตัวละครอื่นๆ และเรื่องราวการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นก็เริ่มมาจากการที่คิมหันต์ต้องเดินทางไปศึกษาต่อด้านดนตรีที่ประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ ชื่อเรื่อง **บทเพลงแห่งคิมหันต์** ก็ยังคงสื่อความไปถึงเนื้อหาในเรื่อง เมื่อตัวละครเอกฝ่ายชาย คือโอมได้มาพบกับนางเอกซึ่งเป็นคนอบอุ่น ร่าเริง แจ่มใส สมกับชื่อที่แปลความหมายได้ว่าฤดูร้อน ก็ทำให้โอมนั้นมีความสุขขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่เคยผิดหวังกับความรัก เสมือนกับว่าคิมหันต์นั้นเป็นฤดูร้อนในชีวิตที่หนาวเย็นของโอมซึ่งทำโอมกลับมาสดชื่นแจ่มใสมีชีวิตชีวาและมีความสุขมากขึ้นอีกครั้ง ความรักของคนทั้งสองจึงเหมือนกับเป็นบทเพลงแห่งฤดูร้อนที่ช่วยทำให้ชีวิตอบอุ่น และแจ่มใสมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง การตั้งชื่อเรื่องด้วยชื่อของตัวละครเอกนี้ ถึงแม้ในชั้นแรกจะเหมือนว่าไม่ได้สื่อความหมายให้ผู้อ่านมากนัก แต่เนื่องจากตัวละครเอกก็เป็นตัวละครที่มีความสำคัญกับแนวคิดหรือเนื้อหาของเรื่องอย่างมาก การใช้ชื่อตัวละครในการตั้งชื่อเรื่อง จึงอาจช่วยเน้นย้ำให้ผู้อ่านสามารถพิจารณาถึงแนวคิดที่ได้จากตัวละครนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

การตั้งชื่อของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๑๐ เรื่องนั้น แสดงให้เห็นว่า โดยมากผู้เขียนตั้งใจที่จะสื่อเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้อ่านได้รับทราบผ่านการตั้งชื่อเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการท่องเที่ยวหรือเนื้อเรื่อง รวมทั้งแนวคิดของเรื่อง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชื่อเรื่องก็มีส่วนช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านด้วยนั่นเอง

จากการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้งหมดที่กล่าวไปแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวต้องใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อผสมผสานข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวลงไปในนวนิยาย ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีกำหนดรูปแบบการเขียนด้วยจดหมาย การใช้ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครหรือผู้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว หรือการผสมผสานข้อมูลการท่องเที่ยวลงในองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย ได้แก่ บทสนทนา และการบรรยายฉาก รวมถึงการใช้เชิงอรรถเพื่อเสริมข้อมูลการท่องเที่ยว กลวิธีเหล่านี้ได้ทำให้เกิดความกลมกลืนระหว่างนวนิยายและสารคดีท่องเที่ยว ผู้อ่านสามารถได้รับข้อมูลความรู้ในเชิงสารคดีท่องเที่ยวอย่างละเอียดชัดเจนพร้อมๆ กับได้อรรถรสของการอ่านนวนิยายไปด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๖

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษานวนิยายรักแนวท่องเที่ยวในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้มุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบและกลวิธีการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเพื่อหาลักษณะเฉพาะอันเกิดจากการผสมผสานระหว่างงานเขียนประเภทนวนิยายรักและสารคดีท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น จะต้องหมายถึงนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรักของชายหญิงซึ่งผู้เขียนต้องเขียนขึ้นโดยมีองค์ประกอบของนวนิยายอย่างครบถ้วน สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างสมจริงและต้องจบลงอย่างซาบซึ้งประทับใจ โดยจะต้องมีการเดินทางท่องเที่ยวผสมผสานอยู่เป็นส่วนใหญ่นៃของเนื้อเรื่องหรือมีการท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่องนั้นๆ ด้วย

จากการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว พบว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเรื่องแรก ได้แก่ นวนิยายเรื่อง **รัตนาวดี** ซึ่งพระองค์เจ้าหญิงวิภาวดีรังสิตทรงนิพนธ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ และนับแต่นั้นมา ก็มีนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวลักษณะนี้เกิดขึ้นอีกเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถรวบรวมนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ได้เป็นจำนวน ๑๐ เรื่อง คือ **รัตนาวดี ทางรัก สายสัมพันธ์ อมาญาส์ ยามเมื่อลมพัดหวาน เยี่ยมวิมาน แสงดาวฝั่งทะเล กิ่งไผ่ใบรัก บทเพลงแห่งคิมหันต์ และในเรือนใจ**

ถึงแม้นวนิยายและสารคดี จะเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่จัดอยู่กันคนละประเภท กล่าวคือนวนิยายนั้นเป็นงานเขียนที่เขียนขึ้นโดยอาศัยจินตนาการของผู้เขียนสร้างเป็นเรื่องราวที่มีโครงเรื่องมีตัวละครดำเนินพฤติกรรมต่างๆ ให้เรื่องดำเนินไป มีการสร้างฉากและบทสนทนาเพื่อเลียนแบบชีวิตของมนุษย์อย่างสมจริง ส่วนสารคดีท่องเที่ยว เป็นงานเขียนที่อาศัยความจริงเป็นหลัก ผู้เขียนต้องนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงให้ผู้อ่านได้รับทราบ แต่ผู้เขียนงานทั้งสองประเภทก็มักนำงานเขียนทั้งสองนี้มาผสมผสานกันอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนสารคดีบางคนนั้น ได้สร้างให้ สารคดีมีองค์ประกอบบางประการคล้ายคลึงกับนวนิยาย เช่น มีการสร้างตัวละคร หรือบทสนทนาเพิ่มขึ้นในการนำเสนอข้อมูลสารคดี รวมทั้งยังอาจมีการผูกเรื่องขึ้นคล้ายกับนวนิยายเพื่อนำเสนอข้อมูลสารคดีด้วยก็ได้

ในขณะเดียวกัน นักเขียนนวนิยายบางคนนำเอารูปแบบการเขียนสารคดีเข้ามาผสมผสานกับนวนิยาย ด้วยการผูกโครงเรื่องนวนิยายเป็นเรื่องราว มีตัวละครดำเนินพฤติกรรมต่างๆ มีฉากบทสนทนา ตลอดจนมีการนำเสนอแนวคิดจากเรื่องนั้น ครบถ้วนตามองค์ประกอบของนวนิยาย

ที่ดี ในขณะที่เดียวกันก็พยายามนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีที่ท่องเที่ยวผ่านองค์ประกอบต่างๆ เช่น ฉากและบทสนทนาไปพร้อมๆ กันด้วย ดังจะเห็นได้จากนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่อง ที่มีการผสมผสานระหว่างนวนิยายรักและสารคดีที่ท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน จนทำให้นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนี้มีลักษณะเฉพาะบางประการเกิดขึ้น อีกทั้งก็ยังคงมีคุณค่าในเชิงของนวนิยายอยู่ด้วย ดังนี้

โครงเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะให้ความสำคัญแก่การเดินทางท่องเที่ยวอย่างมาก ผู้เขียนจะต้องกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นแกนของเรื่อง กล่าวคือเนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว ปมปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว แต่สุดท้ายเมื่อการเดินทางสิ้นสุด ปมปัญหานั้นก็มักจะคลี่คลายหรือนำไปสู่การคลี่คลายลงไปพร้อมกัน โครงเรื่องที่ผู้เขียนผูกขึ้นนี้ จะดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนและมีเหตุมีผล มีปมปัญหาให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากติดตามอ่านและรู้สึกเพลิดเพลิน นอกจากนี้ โครงเรื่องที่มีการเดินทางท่องเที่ยว ยังช่วยส่งเสริมเนื้อหาของนวนิยายรัก กล่าวคือ การท่องเที่ยวเป็นโครงเรื่องที่กำหนดให้ตัวละครได้ใกล้ชิด เผชิญอุปสรรคร่วมกัน ทำให้ได้เรียนรู้จักกันและกัน ทำให้ตัวละครเกิดความรักต่อกันได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการท่องเที่ยวยังสามารถสร้างบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมความรักให้แก่ตัวละครได้อีกด้วย

แนวคิดหลักของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิบเรื่องนั้น จะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรักหรือการใช้ชีวิตคู่ทั้งสิ้น เช่น แนวคิดเรื่องความศรัทธาที่มีต่อคนรักนั้น มีความสำคัญที่จะช่วยให้ชีวิตคู่มั่นคงยิ่งขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ โครงเรื่องการเดินทางท่องเที่ยว จะกำหนดให้ตัวละครได้เรียนรู้และเผชิญอุปสรรคร่วมกัน จนตัวละครเกิดการพัฒนาความคิดหรือเข้าใจชีวิตยิ่งขึ้น เหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความคิดหรือการดำเนินชีวิตของตัวละครที่พัฒนาไปในระหว่างการท่องเที่ยวนี้ ได้มีส่วนนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นถึงแนวคิดของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวตนเอง

ตัวละครของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครเอกนั้น อาจมีหน้าที่เพิ่มเติมในการทำหน้าที่เป็นผู้นำเที่ยวในนวนิยาย และยังมีตัวละครประกอบบางตัว เช่น ตัวละครมัคคุเทศก์ ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ ตัวละครในนวนิยายกลุ่มนี้ ยังคงมีความน่าสนใจ ผู้เขียนจะสร้างตัวละครที่หลากหลาย มีทั้งตัวละครหลายมิติและตัวละครมิติเดียวซึ่งผู้เขียนจะสร้างขึ้นอย่างมีเหตุมีผล

นอกจากนี้ ตัวละครบางตัว โดยเฉพาะตัวละครเอกยังมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตอย่างสมเหตุสมผลอีกด้วย ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของตัวละคร นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่ตัวละครได้พบเจอในระหว่างการท่องเที่ยวนั่นเอง

ฉากในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไปจากฉากใน นวนิยายทั่วไป กล่าวคือฉากส่วนใหญ่จะเป็นฉากซึ่งมาจากสถานที่จริง และจะมีบทบาทหน้าที่ เฉพาะนอกเหนือไปจากฉากทั่วไป คือ เป็นสื่อในการถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยวโดยละเอียด สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับ ข้อมูลความรู้และเกิดความสนใจอยากติดตามเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยววันนั้นๆ อีกทั้งยัง ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ตัวละครเกิดความรักต่อกันและกันได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ฉากในนวนิยายรักก็ยังคงทำหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศให้กับเรื่อง สะท้อน ให้เห็นภูมิหลังของตัวละคร รวมทั้งเป็นสัญลักษณ์สะท้อนอารมณ์ของตัวละครหรือเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นในนวนิยายเช่นเดียวกับนวนิยายอื่นๆ อีกด้วย

บทสนทนาในนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะมีหน้าที่เฉพาะนอกเหนือไปจากหน้าที่ปกติ ในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน บทสนทนาเหล่านี้จึงถูกสร้างขึ้น ด้วยความตั้งใจของผู้เขียนที่จะนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวให้ผู้อ่านได้รับรู้ผ่านทางตัวละครเอกที่ ทำหน้าที่เป็นผู้นำเที่ยวเองหรือตัวละครพิเศษ เช่น มัคคุเทศก์ ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการ ถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ บทสนทนายังคงมีบทบาทต่อนวนิยายในด้านอื่นๆ คือ ช่วยทำให้นวนิยายมี ความสมจริงมากยิ่งขึ้นกว่านวนิยายที่มีแต่การบรรยายเพียงอย่างเดียว และยังคงช่วยสร้างสีสัน หรืออารมณ์ต่างๆ ให้แก่นวนิยายอีกด้วย

จากการศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องที่ได้กล่าว ไปนั้น ทำให้เห็นว่านวนิยายรักแนวท่องเที่ยวเหล่านี้ มีลักษณะเฉพาะที่เพิ่มเติมขึ้นจากนวนิยาย โดยทั่วไป พร้อมกันนี้ ก็ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวนั้น มีองค์ประกอบ พื้นฐานของนวนิยายอย่างครบถ้วน อีกทั้งผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว ก็ได้พยายามสร้างให้ องค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงเรื่อง ตัวละคร ฉากหรือบทสนทนาของนวนิยายมีความ

สมจริง สมเหตุสมผล รวมทั้งยังให้แง่คิดแก่ผู้อ่านอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า นวนิยายรักแนว
ท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่องนี้นับว่ามีคุณค่าในเชิงนวนิยายแก่ผู้อ่านดีพอสมควร

นอกจากจะมีคุณสมบัติของนวนิยายอย่างครบถ้วนแล้ว ในขณะเดียวกัน ก็พบว่า
ผู้เขียนนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในเรื่องการนำเสนอข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้ว่า
ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นในการนำเสนอในสารคดีท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น
เป็นข้อมูลด้านสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ตำนานและเกร็ดความรู้ วัฒนธรรมประเพณี
รวมถึงข้อมูลการเดินทาง เช่น ที่พักอาศัย อาหารการกิน และพาหนะหรือเส้นทางการเดินทาง
ผสมผสานลงไปนวนิยายรักอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้นวนิยายเหล่านี้ มีลักษณะเป็นสารคดี
ท่องเที่ยวผสมผสานอยู่ด้วย ผู้อ่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างๆ ไปพร้อมๆ กับการ
อ่านนวนิยายด้วย

ในการนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีในการผสมผสานข้อมูลต่างๆ ให้
ผสมกลมกลืนกับนวนิยาย ตั้งแต่การเลือกรูปแบบในการเขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว จะเห็น
ได้ว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการเขียนอยู่สองแบบด้วยกัน คือ กลวิธีการเขียนแบบนวนิยายทั่วไป
และรูปแบบการเขียนโดยใช้จดหมายซึ่งเป็นรูปแบบการเขียนนวนิยายที่เป็นลักษณะเฉพาะแบบหนึ่ง
การที่นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวจำนวนหลายเรื่องดำเนินเรื่องโดยใช้รูปแบบจดหมายนั้น ก็เป็น
เพราะการเขียนนวนิยายด้วยจดหมาย เป็นรูปแบบที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว
ลงในนวนิยายได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ดังจะเห็นได้ว่า แม้กระทั่งการเขียนสารคดีท่องเที่ยวเอง
ก็มีการเขียนโดยใช้รูปแบบจดหมายเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ก็เนื่องจากการเขียนด้วยจดหมาย เป็น
การเปิดโอกาสให้ตัวละครที่ทำหน้าที่เขียนจดหมายสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ
ให้ตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับจดหมายได้รับทราบอย่างเป็นอิสระ และไม่ทำให้นวนิยายขาด
ความสมจริง ตัวละครที่ทำหน้าที่รับจดหมายนั้นก็เปรียบเสมือนกับผู้อ่านที่ได้รับข้อมูลไปพร้อมๆ
กันนั่นเอง

ส่วนในกรณีที่ผู้เขียนเลือกรูปแบบการเขียนแบบนวนิยายทั่วไป ผู้เขียนย่อมต้องใช้กลวิธี
การเขียนโดยอาศัยผู้เล่าเรื่องในนวนิยายและองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยายอันได้แก่ บทสนทนา
ตัวละครและการบรรยายฉาก หรือแม้กระทั่งการใช้เชิงอรรถทำหน้า เพื่อถ่ายทอดข้อมูลเชิง
สารคดีท่องเที่ยว เช่น การสร้างบทสนทนายาระหว่างตัวละคร หรือการสร้างตัวละครขึ้นมาเพื่อ
ทำหน้าที่ถ่ายทอดบทสนทนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เป็นต้น กลวิธีเหล่านี้ล้วนเป็นการ

สร้างสรรค์ให้เกิดความสอดคล้องผสมผสานกลมกลืนระหว่างนวนิยายรักและสารคดีท่องเที่ยว ทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ในการสร้างโครงเรื่อง ผู้เขียนยังมีการสร้างโครงเรื่องให้สอดคล้องไปกับการท่องเที่ยว กล่าวคือ ในช่วงเปิดเรื่องผู้เขียนจะปูพื้นให้ผู้อ่านรู้สาเหตุที่มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นรวมทั้งกำหนดให้ตัวละครได้มาพบกันในการท่องเที่ยว เมื่อการท่องเที่ยวดำเนินไป ผู้เขียนจะสร้างให้ปมปัญหาเกิดขึ้นและทวีความยุ่งยากจนเข้าสู่จุดสูงสุดของเรื่อง โดยที่ปมปัญหาต่างๆ นั้น มักจะผูกอยู่กับการท่องเที่ยว และเมื่อเรื่องดำเนินถึงขั้นปัญหาถูกคลี่คลายลง การท่องเที่ยวก็มักจบลงไปด้วยกันด้วย ทั้งนี้ โครงเรื่องการท่องเที่ยวที่ผู้เขียนสร้างขึ้น จึงผูกให้ตัวละครมีโอกาสเข้ามาอยู่ใกล้ชิดกัน ผจญกับอุปสรรคต่างๆ ร่วมกัน จนตัวละครได้เรียนรู้จักกันและเกิดความรักต่อกัน นอกจากนี้ โครงเรื่องที่ถูกกับการท่องเที่ยวดังกล่าว ยังส่งผลให้ตัวละครมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต และทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมของตัวละครไป อีกทั้งยังทำให้ผู้อ่านได้รับแนวคิด จากเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่ตัวละครได้เรียนรู้ในระหว่างการท่องเที่ยวอีกด้วย

ในด้านการใช้ภาษา ผู้เขียนยังคงต้องคำนึงถึงภาษาที่จะถ่ายทอดข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ โดยจะต้องใช้ภาษาบรรยายหรือพรรณนาให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงสิ่งผู้เขียนกล่าวถึงได้อย่างชัดเจน อีกทั้งนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวบางเรื่อง ยังมีการนำรูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มาประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้อย่างชัดเจน เป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่นวนิยายอีกด้วย นอกจากนี้ ในการตั้งชื่อเรื่อง ผู้เขียนนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวยังคงคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องของนวนิยายอีกด้วย โดยชื่อเรื่องของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวทั้ง ๑๐ เรื่อง จะมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในด้านต่างๆ คือ การท่องเที่ยวในเรื่อง เนื้อหาของเรื่อง หรือตัวละครเอกของเรื่อง

จากการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการเขียนที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนนวนิยายนั้นมีกลวิธีในการสร้างสรรค์นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวให้มีทั้งความเพลิดเพลินในฐานะนวนิยายในขณะเดียวกัน ก็ให้ความรู้เชิงสารคดีท่องเที่ยวแก่ผู้อ่านไปพร้อมกัน โดยที่นวนิยายนั้นก็จะต้องดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้อ่านไม่รู้สึกลึดขัดหรือเบื่อหน่ายต่อการนำเสนอข้อมูล และข้อมูลเชิงสารคดีท่องเที่ยว นั้น ก็ยังคงมีความเป็นเอกภาพให้ผู้อ่านสามารถติดตามข้อมูลความรู้ได้อย่างง่ายดายอีกด้วย

นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทยนั้น นับว่ามีคุณค่าต่อผู้อ่านวรรณกรรม เพราะนวนิยายเหล่านี้ มีโครงเรื่องที่นำติดตาม ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีตัวละครที่

หลากหลายน่าสนใจ และยังให้แนวคิดอันมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน อีกทั้งผู้เขียนยังได้ใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อสอดแทรกข้อมูลเชิงสารคดีที่ลงเอยลงในนวนิยายอย่างกลมกลืน ก็ยิ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความพึงพอใจยิ่งขึ้น เพราะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เชิงสารคดีที่ลงเอยจากนวนิยายไปพร้อมกัน นอกจากนี้ นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย ยังนับว่ามีประโยชน์ต่อการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมของไทยอีกด้วย เพราะการศึกษาวเคราะห์นวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย ทำให้เห็นว่า วรรณกรรม ๒ ประเภทที่มีความแตกต่างกัน คือ นวนิยายซึ่งเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีกับสารคดี นั้น สามารถนำมาผสมผสานสอดคล้องกันเป็นเนื้อเดียวได้อย่างแนบเนียน

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เน้นการศึกษาวเคราะห์ห้องคำประกอบและกลวิธีการผสมผสานระหว่าง นวนิยายและสารคดีของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยว เพื่อหาลักษณะเฉพาะของนวนิยายรักแนวท่องเที่ยวของไทย การศึกษาในลักษณะนี้อาจนำไปใช้วิเคราะห์นวนิยายแนวท่องเที่ยวที่มีเนื้อหา ด้านอื่น เช่น นวนิยายท่องเที่ยวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของนวนิยายแนวท่องเที่ยว นอกจากนี้ อาจวิเคราะห์นวนิยายที่มีการผสมผสานกับสารคดีรูปแบบอื่นๆ เช่น อุตชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจจะทำให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของวรรณกรรมที่มีการผสมผสานระหว่างวรรณกรรมประเภทสารคดีและบันเทิงคดีได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กึ่งฉัตร. **ในเรือนใจ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๔.

กึ่งฉัตร. **ลำเนาลม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๔.

กึ่งฉัตร. **แสงดาวฝั่งทะเล**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณ, ๒๕๔๒.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑.

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **ตำราประกอบการสอน วิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. **ถกเขมร**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า ๒๐๐๐, ๒๕๔๔.

จันทราไพ. **อมาตย์**. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น, ๒๕๒๘.

จิตรลดา สุวัตติกุล. **วรรณกรรมไทยร่วมสมัย**. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๖.

จุจจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ไกลบ้าน เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๕.

ชลอ รอดลอย. **การเขียนสารคดี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.

ตุ้ย ชุ่มสาย และ ญิบพัน พรหมโยธี. **ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

ถวัลย์ มาศจรัส. **สารคดีและการเขียนสารคดี**. กรุงเทพฯ: มิติใหม่, ๒๕๓๘.

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. **นวนิยายและเรื่องสั้น การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์**. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, ๒๕๑๖.

ธัญญา สังขพันธ์านนท์. **การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.

ธีรภาพ โลหิตกุล. **ชายชราบ่วงกรรมและคำสาป นครวัด นครธม**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๖.

บุญยงค์ เกศเทศ. **แลลอดวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. **แว่นวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๙.

- ประทีป เหมือนนิล. **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๙.
- ปวิวัฒน์ คำเจริญ. **นวนิยายรูปแบบจดหมายของไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร-
มหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- ปิยะพร ศักดิ์เกษม. **กิ่งไม้ ไบรค์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, ๒๕๓๙.
- เปลื้อง ณ นคร. **คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร:
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๙๗.
- พิษณุ ศุภนิมิตร. **ตามกลิ่นนางอัปสร ตามหานครวัด นครธม**. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์,
๒๕๔๕.
- มาลี บุญศิริพันธุ์. **การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพฯ: ปรกาศพริ้ง, ๒๕๓๕.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ ไทย**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน,
๒๕๔๕.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘.
- โรสลาเรน. **ทางรัก**. กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๔๑.
- โรสลาเรน. **สายสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๓๙.
- ว. ณ ประมวญมารค. **รัตนาวดี**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, ๒๕๓๖.
- วนิดา บำรุงไทย. **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓.
- ว. วินิจชัยกุล. **บทเพลงแห่งคิมหันต์**. กรุงเทพฯ: เพื่อนดี, ๒๕๔๖.
- ว. วินิจชัยกุล. **เยี่ยมวิมาน**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, ๒๕๓๙.
- วาณิช จรุงกิจอนันต์. **ยามเมื่อลมพัดหวน**. กรุงเทพฯ: บุรพสาส์น, ๒๕๒๙.
- วิภา กงกะนันท. **กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, ๒๕๔๐.
- วีระ ธีรภัทร. **เที่ยวเขมร**. ปทุมธานี: โรนิน, ๒๕๔๖.
- สรลักษ์ณ์ ต้นเสียงสม. **การนำเสนอด้านการท่องเที่ยวของหนังสือพิมพ์รายวันกับความ
ต้องการของผู้อ่าน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสาร-
สนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
บางเขน, ๒๕๓๔.
- สุพรรณิ วราทร. **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕**.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๑๙.

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร. **พระอภัยมณี : การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

เสวี วังส์ไพจิตร. **เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยาเรื่องจุดหักเหของ
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง.** กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๔.

อุดม รุ่งเรืองศรี. **สภาพวรรณกรรมไทยปัจจุบัน.** เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๒.

อุดม วิมลวัฒนา. **ไข่มุกแห่งทะเลจีนใต้ เกาะไหหลำ ดินแดนแห่งบรรพบุรุษของเรา.**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

ภาษาอังกฤษ

Allen, Walter Ernest. *Writers on writing.* Boston: Writer Inc., 1948, อ้างถึงใน สุพรรณณี วราทร.

ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕. หน้า ๒.

กรุงเทพฯ: มุลินีโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๑๙.

Davidson, Rob. *Tourism.* Singapore: Longman group limited, 1995.

EliZabeth Kowaleski. *Encyclopedia of Literary Theory.* London: Garland publishing,
1997.

Fuchs, Barbara. *Romance.* New York: Routledge, 2004.

Hight, Gilbert. *People Place and Books.* New York: Oxford University Press, 1953,

อ้างถึงใน สุพรรณณี วราทร. **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรก**

จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕. หน้า ๑. กรุงเทพฯ: มุลินีโครงการตำราสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์, ๒๕๑๙.

Holman, C. Hugh and Hamon, William. *The beldfold glossary of critical and literary
terms.* U.S.A.: Macimilian publishing company, 1986.

Sinclair, John. *Collins Cobuild English Language Dictionary.* London: Collins ELT, 1990.

Wehmeire, Sally. *Oxford Dictionary of English.* Oxford: Oxford University Press, 2003.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องย่อนวนิยาย

ก. รัตนาวดี

หม่อมเจ้าหญิงรัตนาวดีหรือท่านหญิงเดินทางไปเที่ยวอังกฤษพร้อมด้วยป้าสร้อยผู้เป็นพี่เลี้ยง โดยหวังว่าหม่อมเจ้านัยวัฒนาหรือท่านदनัยเพื่อนของพี่ชายจะเป็นผู้ดูแลช่วยเหลือในระหว่างการท่องเที่ยว แต่ขณะนั้นท่านदनัยเดินทางไปพักร้อนทำให้ไม่ได้รับโทรเลขเรื่องการเดินทางของท่านหญิง จึงไม่ได้ไปรับท่านหญิงที่สนามบิน ท่านหญิงจึงรู้สึกไม่พอใจท่านदनัยมาก ต่อมาเมื่อเหตุการณ์บังเอิญทำให้ท่านหญิงเกิดเข้าใจผิดว่าท่านदनัยคือนายเล็กคนขับรถ ขณะเดียวกัน เมื่อท่านदनัยได้เห็นท่านหญิงก็รู้สึกประทับใจความงามของท่านหญิง จึงวางแผนให้ท่านหญิงได้เดินทางท่องเที่ยวยุโรปกับตนเอง โดยที่ยังปล่อยให้ท่านหญิงเข้าใจผิดเรื่องสถานภาพของตนเองต่อไป ระหว่างทาง นายเล็กได้แสดงให้ท่านหญิงเห็นว่าตนเองมีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์หรือสถานที่ต่างๆ อย่างดียิ่ง ท่านหญิงจึงเริ่มรู้สึกชื่นชมความรู้ความสามารถของนายเล็ก และมักแสดงความเป็นกันเองกับนายเล็กบ่อยๆ จนป้าสร้อยต้องคอยตักเตือนเสมอ ระหว่างการเดินทาง คณะของท่านหญิงได้พบกับนายพุดและนายวิศาล ทั้งสองมีนิสัยอวด และต้องการแสดงความร่ำรวยและความรู้ของตนให้ท่านหญิงเห็น แต่กลับต้องเสียหน้าเพราะไม่มีความรู้จริงเท่านายเล็ก ทั้งสองโกรธนายเล็กมากจึงคิดแก้แค้นด้วยการสูบน้ำมันออกจากรถของนายเล็กก่อนจะแยกตัวไป คณะเดินทางจึงต้องประสบปัญหา และต้องไปขออาศัยโรงนาของชาวบ้านเป็นที่พักค้างคืน จากนั้นคณะของท่านหญิงก็เริ่มเดินทางท่องเที่ยวต่อไปเรื่อยๆ จนกระทั่งนายประพัทธ์ เพื่อนของท่านหญิงที่ชอบพอกับท่านหญิงอยู่ได้เข้ามาร่วมเดินทางด้วย นายประพัทธ์ไม่ชอบนายเล็กและมักแสดงกิริยาดูถูกอยู่เสมอ ทำให้ท่านหญิงรู้สึกสงสารนายเล็กและไม่ค่อยพอใจนายประพัทธ์นัก ขณะเดียวกัน นายเล็กก็ไม่ค่อยพอใจที่นายประพัทธ์มีโอกาสใกล้ชิดกับท่านหญิง เหตุการณ์คลี่คลายลงได้เมื่อนายประพัทธ์ขับรถอย่างไม่ระมัดระวังจนเกือบต้องมีเรื่องกับชาวบ้านแถบนั้น แต่นายเล็กกลับเป็นผู้แก้ไขสถานการณ์ประนีประนอมกับชาวบ้านได้ นายประพัทธ์เสียหน้ามากจึงตัดสินใจแยกตัวออกจากการเดินทาง ต่อมาท่านหญิงก็ได้เพื่อนร่วมทางใหม่ คือ ครอบครัวของนายเก็จกำง นายวีระสิงห์ ลูกชายของนายเก็จกำงมีที่ทำชอบพอกับท่านหญิง ส่วนหนุอาตลูกสาวนายเก็จกำงก็แสดงความชอบพอนายเล็ก จนท่านหญิงเริ่มรู้สึกไม่พอใจ ขณะเดียวกันท่านหญิงก็เริ่มเข้าใจความรู้สึกของตนที่มีต่อนายเล็กมากขึ้น จึงพยายามหลีกเลี่ยงความจริงว่าตนเองชอบพอกับคนขับรถ ด้วยการสนับสนุนให้นายเล็กคบหากับกับหนุอาต ครั้นเห็นว่านายเล็กสนิทสนมกับหนุอาตจริงก็ไม่พอใจอย่างยิ่ง สุดท้ายท่านหญิงจึงคิดยุติปัญหาในใจของตนเองด้วยการยกเลิกการเดินทาง

ร่วมกับนายเล็ก ทว่าเพื่อนของท่านหญิงได้ส่งจดหมายมาว่าจะมาร่วมท่องเที่ยวด้วย ท่านหญิง จึงยังต้องอยู่รอเพื่อนต่อ เมื่อเพื่อนของท่านหญิงเดินทางมาถึง ความลับเรื่องสถานภาพของ นายเล็กก็ถูกเปิดเผย เพราะเพื่อนของนายเล็กรู้จักท่านชายดี ถึงแม้ท่านหญิงจะรู้สึกไม่พอใจที่ ตนเองถูกหลอกอยู่บ้าง แต่เมื่อท่านด้นัยมาจ้างอนท่านหญิง ท่านหญิงก็ตัดสินใจคืนดี เพราะ ความรักของตนที่มีต่อนายเล็ก และปัญหาเรื่องความแตกต่างทางชนชั้นก็หมดไป

ข. เยี่ยมมิมาน

แหวพลอยได้ออกเดินทางไปเที่ยวประเทศอังกฤษกับคณะทัวร์พร้อมด้วยนิธิตผู้เป็นคู่หมั้น และคุณจรรยา มารดาของนิธิต เพื่อสร้างความสนิทสนมกับคุณจรรยาที่ไม่ค่อยชอบพอ แหวพลอยนัก แหวพลอยพยายามเอาใจคุณจรรยา แต่คุณจรรยาก็ไม่สนใจและเฉยเมยกับ แหวพลอย อีกทั้งยังแสดงความชื่นชมเปรมิกา หญิงสาวที่ร่วมเดินทางมาด้วยให้นิธิตฟังอยู่เสมอว่า เป็นผู้มีฐานะและตระกูลดี ในคณะท่องเที่ยวแหวพลอยได้พบคริส อดีตสามีที่มาร่วมเดินทางกับ คณะท่องเที่ยวไปอังกฤษด้วย แหวพลอยต้องพยายามปิดบังไม่ให้นิธิตและคุณจรรยาเห็นว่าตนเอง เคยแต่งงานแล้ว ขณะเดียวกันแหวพลอยก็ยังคงรักอาลัยคริสอยู่ ทั้งๆ ที่ตนเองก็มีคู่หมั้นใหม่อยู่ แล้ว คริสเองก็ต้องปิดบังความรู้สึกของตนเองที่ต้องการกลับมาคืนดีกับแหวพลอย อย่างไรก็ตาม ทั้งคู่ก็มีโอกาสได้ใกล้ชิดกันอยู่บ่อยๆ เพราะนิธิตถูกมารดากีดกันไม่ให้มาอยู่กับแหวพลอยและ สนับสนุนให้นิธิตคบหากับเปรมิกา แหวพลอยจึงยิ่งนึกถึงความหลังของตนเองกับคริสมากขึ้น ต่อมาคุณจรรยา รู้สึกกระแคะระคายท่าที่แปลกๆ ระหว่างคริสและแหวพลอย จึงบอกกล่าวแก่ บุตรชายของตน แหวพลอยจึงตัดสินใจเล่าอดีตของตนและคริสให้นิธิตฟัง นิธิตจึงได้ไปขอให้คริส แยกตัวออกไปจากคณะทัวร์ แหวพลอยเห็นว่าไม่ถูกต้องจึงไปขอให้คริสอยู่ต่อ ทำให้นิธิตโกรธมาก จึงไปมีความสัมพันธ์กับเปรมิกา ส่วนคุณจรรยาก็บังคับให้แหวพลอยเลิกกับลูกชายของตนเอง แหวพลอยคิดว่าคริสเป็นผู้เปิดเผยความลับ ทั้งสองจึงทะเลาะกันอย่างรุนแรง แต่แหวพลอยกลับ ได้รู้ว่าคริสไม่ใช่คนที่เปิดเผยความจริงอีกและได้รู้ว่าคริสยังคงรักตนเองอยู่ อีกทั้งยังได้ทราบเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนิธิตและเปรมิกา แหวพลอยจึงตัดสินใจถอนหมั้นกับนิธิต และคืนดีกับคริส

ค. กิ่งไม้ใบรัก

อารตีถูกมารดาวางแผนจัดคู่ให้แต่งงานกับเศรษฐีลูกชายของเพื่อน ทำให้อารตีโกรธมาก จึงทะเลาะกับแม่อย่างรุนแรง อารตีตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะไม่ยอมแต่งงานกับเศรษฐีเด็ดขาดจึง โทรศัพท์ไปหาเศรษฐีเพื่อยืนยันว่าตนจะไม่แต่งงานกับเศรษฐีอย่างแน่นอน ต่อมาอารตีต้องเดินทาง

เป็นเพื่อนมารดาเพื่อไปท่องเที่ยวเมืองจีนและไปไหว้สุสานบรรพบุรุษ โดยไม่รู้วามารดาได้วางแผนให้สวรรค์ร่วมเดินทางไปด้วยพร้อมกับคณะท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วย ในช่วงแรกของการท่องเที่ยว อารตีไม่ยอมรับและพยายามต่อต้านไม่รวมกลุ่มกับสวรรค์ แต่มารดา รวมทั้งหลานสองคนของสวรรค์ก็ทำให้ทั้งสองต้องใกล้ชิดกันอยู่เสมอ อารตีและสวรรค์เริ่มเรียนรู้นิสัยของกันและกันและเริ่มชอบพอกัน ขณะที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองคนกำลังดีขึ้น ยิ่งมณี เพื่อนร่วมคณะเดินทางมาเกิดมาชอบพอสวรรค์ อารตีโกรธแต่ก็ไม่ยอมรับความรู้สึกในใจของตนเอง มารดาของอารตีก็พยายามยุยงให้สวรรค์กับยิ่งมณีใกล้ชิดกัน เพื่อให้อารตีเกิดความเหิงหวงสวรรค์และยอมรับความรู้สึกของตนเอง แต่อารตีก็ยังคงปฏิเสธความรู้สึกของตนเองอยู่ ระหว่างนั้น สวรรค์ก็เกิดปัญหาขัดแย้งกับจารุนลิน หลานสาวคนโตที่ช่างเข้าสู่วัยรุ่น เนื่องจากจารุนลินไม่พอใจที่เห็นยิ่งมณีเข้ามาวุ่นวายกับสวรรค์ อารตีจึงต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือสวรรค์และหลานสาว ต่อมาอารตีและมารดาจำต้องเดินทางไปอยู่ที่บ้านในเมืองชนบทจีนของสวรรค์เพราะมารดาของเธอแก๊งไม่จัดการเรื่องตัวเดินทางให้เรียบร้อย อารตีต้องใกล้ชิดกับสวรรค์มากขึ้นกว่าเดิม อารตีเริ่มชอบสวรรค์มากขึ้นจนคิดว่ากำลังจะแพ้ใจตนเอง แต่ด้วยทิวทัศน์จะแยกตัวออกจากการเดินทาง และพยายามที่จะเดินทางไปซื้อตัวเครื่องบินอีกเมืองหนึ่ง มารดาของเธอจึงวางแผนให้อารตีต้องไปกับสวรรค์ตามลำพัง ระหว่างทางรถรับจ้างที่สวรรค์จ้างก็เกิดเสีย ทำให้สวรรค์กับอารตีต้องพักแรมระหว่างทางที่ลำบาก สวรรค์ต้องคอยดูแลอารตีตลอด ทำให้อารตีเห็นความเป็นผู้นำของสวรรค์และยอมรับใจตนเองว่ารักสวรรค์ แต่ก็ยังไม่ยอมเปิดเผยแสดงให้สวรรค์รู้ อย่างไรก็ตาม อารตีก็ยอมเดินทางไปฮ่องกงพร้อมสวรรค์ สวรรค์และอารตีได้พบกับยิ่งมณีอีกครั้งที่ฮ่องกง ทำให้อารตีโกรธมากและจะเดินทางกลับเมืองไทยก่อนสวรรค์ แต่มารดาของอารตีก็รีบไปบอกสวรรค์ สวรรค์ไปหาอารตีและปรับความเข้าใจกับอารตี อารตีเผลอแสดงความรู้สึกของตนเองออกมาเพราะความเหิงหวง สวรรค์ได้รู้ความรู้สึกในใจที่แท้จริงของอารตี ทั้งสองจึงปรับความเข้าใจกันได้ที่สุดในที่สุด

ง. แสงดาวฝั่งทะเล

วิชาได้เดินทางไปเที่ยวเมืองซีแอตเทิลและประเทศแคนาดาตามคำเชิญของอิชยา เพื่อนสนิทของเธอและวันทสามีมของอิชยา โดยไม่รู้วามว่าตัวก็ได้รับคำเชิญจากทั้งสองคนนี้เช่นกัน ภาวัตและวิชาพบกันขณะเดินทางไปเมืองซีแอตเทิล บนรถไฟสายที่ชื่อว่าแสงดาวฝั่งทะเล ภาวัตเริ่มพูดจากระทู่กระทั่งเสียดสีวิชาตลอดเวลาเพราะเขาเข้าใจผิดคิดว่าวิชานั้นเป็นผู้หญิงเห็นแก่เงิน ที่ยอมเป็นภรรยาของอาเชยของตน จนทำให้ครอบครัวอาที่เคยเลี้ยงดูภาวัตมาต้องแตกแยก อาเชยต้องประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตและน้องสาวของเขาต้องกลายเป็นคนพิการ แต่

ทั้งสองก็ต้องยอมเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน เพราะเกรงใจนัทและอิชยา ถึงแม้ว่าภวัตจะมีอคติต่ออิชยา แต่ภวัตก็เริ่มเห็นว่าอิชยาเป็นผู้หญิงแตกต่างไปจากที่ตนเองคิดและมีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก ไม่ร่ำรวยดังเช่นที่อาของเขากล่าวหา ต่อมา เมื่อทั้งสองคนเดินทางไปเที่ยวประเทศแคนาดา รสนา เพื่อนสาวของภวัตที่อาศัยอยู่ที่นั่นก็เข้าร่วมการเดินทางด้วยและขอเดินทางตามไปเที่ยวเมืองซีแอทเทิล อย่างไรก็ตาม คณะของภวัตและอิชยาก็เดินทางกลับมาเมืองซีแอทเทิลก่อน เพราะอิชยารู้สึกเบื่อหน่ายรสนาที่ชอบแหย่ตัวภวัตไปเที่ยวตามลำพัง เมื่อกลับถึงเมืองซีแอทเทิล ภวัตและอิชยาจำเป็นต้องไปเที่ยวกันแค่สองคน แต่อิชยาเกิดป่วยเพราะความเครียดที่ต้องฟังภวัตพูดจากตากกลางตลอดเวลา ภวัตจึงต้องคอยดูแลอิชยา ในขณะเดียวกัน ภวัตก็เริ่มยอมรับว่าอิชยาเป็นคนดีต่างจากที่ตนคิดและสับสนว่าอาหรืออิชยาโกหกตนเอง ขณะที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองเริ่มดีขึ้น รสนาก็ตามมาสมทบที่ซีแอทเทิล รสนาไม่พอใจที่เห็นภวัตคอยห่วงใยอิชยา จึงคอยกลั่นแกล้งอิชยาอยู่ตลอดเวลา อิชยาก็อดทนไม่ยอมตอบโต้แต่อย่างใด ภวัตจึงเห็นใจอิชยามากยิ่งขึ้น จนกระทั่งถึงวันขึ้นปีใหม่ วันนัทและอิชยาได้จัดงานขึ้นปีใหม่ รสนาดื่มเหล้ามาก จนกระทั่งขาดสติ จึงเผลอทำร้ายอิชยา แต่บังเอิญภวัตเห็นเข้า อิชยาไม่เอาผิดรสนา ทำให้ภวัตเห็นความดีของอิชยามากยิ่งขึ้น ภวัตบังคับให้รสนาเดินทางกลับแคนาดา เมื่อการเดินทางใกล้จะจบลง ภวัตยอมรับกับตนเองว่าชอบอิชยาและไปสำรวจสภาพความรู้สึกให้อิชยาได้รับรู้ แต่ก็ขอให้เรื่องราวของตนเองกับอิชยาจบลงแค่นี้ไม่ว่าจะเป็นความเกลียดชังหรือความรักที่เกิดขึ้น แต่สุดท้ายภวัตก็ไม่อาจหักใจจากอิชยาได้ จึงเดินทางไปพบอิชยา ภวัตจึงตัดสินใจค้นหาความจริงว่าอิชยาโกหกหรือไม่ เมื่อภวัตได้ทราบความจริงว่าอาของตนเป็นคนใส่ร้ายป้ายสีเรื่องทั้งหมดนี้ ให้แก่อิชยา ภวัตจึงยอมรับผิดกับทุกสิ่งที่เคยทำกับอิชยาและขอเริ่มต้นใหม่ เรื่องจึงจบลงอย่างมีความสุข

จ. ทางรัก

ศุภพรได้เดินทางไปเที่ยวเยอรมนีตามคำชวนของพี่ชายที่เรียนอยู่ที่นั่น เมื่อไปถึงสนามบิน กลับพบว่าพี่ชายไม่ได้มารับแต่ให้เพื่อนชื่อชยานนท์มารับแทน ศุภพรไม่ค่อยชอบชยานนท์ เพราะเขาคิดว่าเธอเป็นภรรยาเช่า จึงคอยแกล้งแหย่ชยานนท์ซึ่งดูเป็นคนอารมณ์ไม่ดีอยู่ตลอดเวลา ชยานนท์พาศุภพรไปหาสุริย์ฉายพี่ชายของเธอ แต่สุริย์ฉายติดงานสำคัญจึงให้ชยานนท์เป็นคนดูแลศุภพรแทนไปก่อน ทั้งคู่จึงเริ่มสนิทสนมกันมากขึ้น เมื่อสุริย์ฉายทำงานเสร็จก็ชวนชยานนท์ร่วมเดินทางพาศุภพรท่องเที่ยวด้วย แต่สุริย์ฉายก็มักมีธุระยุ่งเสมอ ชยานนท์กับศุภพรจึงต้องใกล้ชิดกันมากขึ้น ศุภพรได้รับทราบปัญหาในใจของชยานนท์ที่เกิดจากปัญหาครอบครัวแตกแยก

ศุภพรพยายามที่จะช่วยให้ชยานนทส์ได้สำเร็จขึ้นจนชยานนทส์หลงรักศุภพร ในระหว่างการเดินทาง ศุภพรบังเอิญไปพบชยานนทส์กลับไปพูดจากลับคู่รักเก่า ศุภพรคิดว่าชยานนทส์จะกลับไปคืนดีกับคู่รักเก่าจึงน้อยใจและคิดแยกตัวกลับไปกับพี่ชาย ชยานนทส์ตกใจที่ศุภพรจะล้มเลิกการเดินทาง ชยานนทส์จึงตัดสินใจขออนุญาตสุริย์ฉายสารภาพรักกับศุภพร ถึงแม้ศุภพรจะไม่ตอบตกลง แต่ก็ยอมร่วมเดินทางกันต่อไป ศุภพรและพี่ชายต้องเดินทางกลับกรุงเทพฯ ชยานนทส์ยังต้องอยู่ต่อไปเพื่อเรียนให้จบ ศุภพรจึงยอมรับความรักของชยานนทส์ โดยมีข้อแม้ว่าจะรออยู่เพียงหนึ่งปีให้ชยานนทส์เรียนให้จบและตามกลับไปกรุงเทพฯ

ข. สายสัมพันธ์

ศุภพรได้ติดต่อกับชยานนทส์คู่รักของตนที่อยู่ต่างประเทศด้วยจดหมาย ศุภพรได้รับข่าวว่าชยานนทส์ประสบอุบัติเหตุ จึงได้ขอมารดาเดินทางไปหาชยานนทส์โดยลำพัง มารดายอมตกลงและฝากจดหมายไปให้ชยานนทส์หนึ่งฉบับ เมื่อไปถึงชยานนทส์ไม่ได้เป็นอะไรมาก ศุภพรจึงส่งจดหมายจากมารดาให้ ชยานนทส์พบว่า เป็นจดหมายที่อนุญาตให้ชยานนทส์แต่งงานกับศุภพรเพื่อป้องกันไม่ให้ชื่อเสียงของศุภพรเสียหาย ศุภพรต้องการกลับบ้านเพื่ออยู่ดีปัญหาและอยากจะทำางานอย่างมีพิธีรีตองที่สมบูรณ์ ชยานนทส์ได้แก้ไขปัญหามาโดยการพาศุภพรไปจดทะเบียน แต่จะดูแลศุภพรจนกว่าจะกลับไปจัดพิธีแต่งงานที่กรุงเทพฯ ศุภพรจึงตอบตกลง เมื่อท้องเที่ยวเยอรมนีไปได้ระยะหนึ่ง ชยานนทส์มีที่ท่าเรือหน้าการเดินทาง ทำให้ศุภพรนี้ก็น้อยใจและจะกลับเมืองไทย ชยานนทส์สารภาพว่าเพื่อการท้องเที่ยวเพราะต้องการกลับไปเริ่มชีวิตกับศุภพรอย่างแท้จริงและขอรับรองให้ศุภพรยุติการท้องเที่ยว ศุภพรตอบตกลง ทั้งสองจึงเดินทางกลับประเทศไทย

ญ. ยามเมื่อลมพัดหวน

การบูรเดินทางไปหาน้องชายที่ฝรั่งเศส แต่น้องชายประสบอุบัติเหตุ จึงได้ส่งขงเป็นผู้มารับแทน น้องชายของการบูรคิดว่าขงเป็นสื่อผู้หญิงจึงให้การบูรโกหกว่ามีครอบครัวแล้ว เมื่อขงอาสาเป็นผู้พาการบูรท้องเที่ยวฝรั่งเศส การบูรรู้สึกไม่ไว้วางใจขง ทำให้ขงไม่ค่อยพอใจเพราะขงเกลียดคนที่ไม่ไว้วางใจตนเอง ต่อมาเมื่อทั้งสองได้ท้องเที่ยวด้วยกันจึงเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การบูรเห็นว่าขงมีท่าทีสุภาพไม่เจ้าชู้อย่างที่น้องชายของตนเองบอก ขณะที่ขงเองก็รู้สึกชอบพอ การบูรมากขึ้นทุกที ต่อมา ทั้งสองมีความขัดแย้งเรื่องทัศนคติในการดำเนินชีวิตเพราะขงเห็นว่าการอยู่ต่างประเทศเป็นสิ่งที่ดี ไม่ใช่เรื่องเสียหาย ขณะที่การบูรเห็นว่าคนทุกคนควรมีความรับผิดชอบ

ดูแลบ้านเมือง ต่อมาซงก็เริ่มเห็นด้วยและคิดว่าสิ่งที่การบูรพุดนั้นถูกต้อง จึงไปปรับความเข้าใจกันได้ ซงเริ่มรักการบูรแต่คิดว่าการบูรมีครอบครัวแล้ว เมื่อการบูรจะเดินทางกลับ ซงตัดสินใจสารภาพความรู้สึกกับการบูร การบูรก็ยังไม่กล้าพูดความจริง ได้แต่ขอร้องให้ซงตามไปพบที่เมืองไทยเท่านั้น ซงยอมตกลงรับปากว่าจะกลับเมืองไทย

ฎ. บทเพลงแห่งคิมหันต์

คิมหันต์เดินทางไปอังกฤษเพื่อไปเรียนต่อ แต่คิมจักรพี่ชายของตนเองประสบอุบัติเหตุไม่สามารถมารับคิมหันต์ไปส่งที่มหาวิทยาลัยได้ ทำให้คิมหันต์ต้องไปพักที่บ้านของอภิรัฐหรือโอม น้องชายของอาจารย์ตนเอง โอมได้ทราบว่าคนรักเก่าของตนจะมาขอคืนดีจึงตัดสินใจหนีไปโดยอาสาพาคิมหันต์ไปส่งให้พี่ชายที่ประสบอุบัติเหตุ นอกจากนี้โอมยังพาคิมหันต์และพี่ชายท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษตามแผนที่คิมจักรวางไว้ก่อนที่จะไปส่งคิมหันต์ที่มหาวิทยาลัย ระหว่างการท่องเที่ยวโอมและคิมหันต์เริ่มชอบพอกันเพราะทั้งสองมีรสนิยมเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวรรณคดีหรือดนตรีคล้ายๆ กัน แต่ระหว่างที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองพัฒนาไปด้วยดี เพื่อนของรินคู่รักเก่าของโอมก็มาพบคณะของโอมเข้าโดยบังเอิญ จึงได้ร่วมเดินทางด้วยเพื่อหาข่าวให้ริน แต่โอมก็ทำให้เพื่อนของรินแยกตัวไปได้โดยวางแผนเดินทางไปในสถานที่ต่างๆ ที่เธอไม่ชอบ แต่ถึงแม้เพื่อนของรินจะแยกไป แต่เธอก็ส่งข่าวไปบอกริน ทำให้รินเดินทางมาพบโอมได้ รินพยายามขอคืนดีกับโอมโดยกล่าวอ้างถึงความรักของตนในอดีต และพยายามทำให้คิมหันต์เห็นว่าโอมยังคงรักตนเองอยู่และคงจะกลับมาคืนดีกัน คิมหันต์ไม่ค่อยพอใจนัก แต่เมื่อโอมมายืนยันว่าตนเองต้องการจะเริ่มต้นความรักครั้งใหม่กับคิมหันต์และไม่คิดจะกลับไปคืนดีกับรินอย่างแน่นอน คิมหันต์ก็เชื่อมั่นในคำพูดของโอม สุดท้ายโอมก็ปรับความเข้าใจกับรินและทำให้รินยอมรับความจริงในที่สุดและยอมแยกตัวออกไปจากคณะเดินทาง ต่อมา คณะเดินทางของคิมหันต์กับโอมก็พบกับมิน คู่รักเก่าของคิมหันต์ที่พามารดาของเขาเดินทางมาตามง้องอนคิมหันต์ คิมหันต์ยืนยันกับโอมว่ามินนั้นเป็นแค่อดีตของตน ตนเองเลิกกับมินแล้วอย่างแน่นอน โอมปล่อยให้คิมหันต์ได้ปรับความเข้าใจกับมินในที่สุดคิมหันต์ก็ปรับความเข้าใจกับมินได้ว่าที่ขอเลิกกับมินเพราะตนเองเข้ากับมินไม่ได้ ไม่ใช่เพราะคิมหันต์มาคบกับโอม สุดท้ายมินก็ยอมเข้าใจแต่โดยดี คิมหันต์กับโอมจึงคบหากันต่อมาแม้ว่าการเดินทางจะสิ้นสุดลงก็ตาม

ฎ. ในเรือนใจ

กรพินธุ์ ลูกสาวบุญธรรมของรัฐมนตรีฤกษ์ฤกษ์และคุณหญิงอังคณาตัดสินใจรับหมั้นกันตยศ ลูกชายของเพื่อนคุณหญิงอังคณาตามความต้องการของมารดาบุญธรรม แต่นายอาจองบิดาแท้ๆ ของกรพินธุ์นั้น เคยรู้จักกันตยศและรู้ว่ากันตยศมีความประพฤติไม่ดี เขาจึงขอไม่ให้มีการแต่งงานเกิดขึ้น จนกว่าจะหมั้นกันครบหนึ่งปี กรพินธุ์มีโอกาสรู้จักกับคมกฤษ ลูกพี่ลูกน้องของกันตยศจากคำแนะนำของบิดา กันตยศต้องการสร้างความสนิทสนมกับกรพินธุ์ จึงชวนกรพินธุ์ให้ไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับเขาที่จะเดินทางไปกับคณะท่องเที่ยวของบริษัท กรพินธุ์จึงชวนนวพิศ อารตี และตรีทิพย์เพื่อนของเธอไปเที่ยวด้วย เมื่อนายอาจองทราบข่าวการท่องเที่ยว เขาก็รีบขอร้องให้คมกฤษเดินทางไปด้วยและให้คมกฤษทำให้กรพินธุ์รู้จักธาตุแท้ของกันตยศ เพราะนายอาจองเชื่อว่าคมกฤษซึ่งมีปัญหาขัดแย้งกับกันตยศตั้งแต่ครั้งไปเรียนต่างประเทศด้วยกันนั้น สามารถเปิดเผยนิสัยที่แท้จริงของกันตยศได้ คมกฤษต้องยอมตกลงเพราะความเกรงใจ ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวกันตยศแสดงความเป็นเจ้าของกรพินธุ์อยู่เสมอ แต่ทว่าก็มีเหตุการ์ณที่ทำให้กรพินธุ์และคมกฤษได้ใกล้ชิดกัน ทำให้ทั้งสองเริ่มรู้จักกันดีขึ้น คมกฤษมักจะคอยห่วงใยกรพินธุ์ แม้ว่ากรพินธุ์จะทำของเขาจะตรงกันข้าม คอยกระแนะกระเหน่ว่ากล่าวกรพินธุ์ว่าเป็นคนไม่มีความรู้สึกที่อยู่ตลอดเวลา ก็ตาม คมกฤษได้ช่วยชีวิตของกรพินธุ์จากอุบัติเหตุขณะที่กำลังท่องเที่ยวอยู่บนเขาเททิลิส ทำให้กรพินธุ์เริ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อคมกฤษมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งวันหนึ่ง เมื่อกันตยศหลบไปเล่นการพนัน คมกฤษก็พาหญิงสาวไปเที่ยวสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง ซึ่งทำให้กรพินธุ์ได้เผลอเล่าระบายความในใจเกี่ยวกับอดีตของที่ทำให้ตนเองกลายเป็นคนเฉยชา คมกฤษได้พยายามปลอบและเตือนสติของกรพินธุ์ให้กรพินธุ์เปลี่ยนความคิดใหม่ และเขาก็ได้สารภาพความรักของตนที่มีต่อกรพินธุ์ นวพิศเพื่อนของกรพินธุ์แอบทราบความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองคน จึงแกล้งบอกความจริงให้กันตยศรู้ เพราะตนเองนั้นมีความรู้สึกอิจฉากรพินธุ์มาโดยตลอด เมื่อกันตยศได้ทราบความจริงก็ไปตามกรพินธุ์ เมื่อกรพินธุ์ยอมรับว่ารักคมกฤษ เขาจึงโกรธและลงมือทำร้ายกรพินธุ์ จากนั้นกันตยศก็มาคบหากับนวพิศเพื่อเป็นการประชด ส่วนกรพินธุ์ก็คบหากับคมกฤษเปิดเผย

เมื่อเดินทางกลับเมืองไทย ผู้ใหญ่ทั้งหลายได้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นก็ยอมให้คมกฤษคบหากับกรพินธุ์แต่โดยดี ส่วนกันตยศซึ่งไม่คิดจะคบหาจริงจึงจับนวพิศ กลับถูกนวพิศใช้เล่ห์เหลี่ยมบังคับให้แต่งงานด้วย ธาตุแท้ของกันตยศจึงเปิดเผยให้นวพิศเห็น เขาทั้งทำร้ายและด่าทอนวพิศเพื่อระบายอารมณ์ สุดท้ายนวพิศซึ่งมีอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าวจึงเปิดเผยความเลวร้ายของเขาทางสื่อต่างๆ กันตยศถูกไล่ออกจากบริษัท และเสียชื่อเสียง นวพิศเองนั้นถึงแม้จะได้รับความเห็นใจ

จากประชาชน แต่เพื่อนๆ ที่รู้จักกันเสียใจคือที่แท้จริงของนวิพิทก็ไม่มีใครยอมเป็นเพื่อนเธออีก ส่วนคู่ของกรพินธ์และคมกฤษนั้นก็ได้แต่งงานกันอย่างมีความสุข

ฐ. อมาญาส์

นักรูจี หญิงสาวชาวไทยที่ผิดหวังจากความรัก และมีครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น เดินทางไปประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์เพื่อจะไปศึกษาต่อ แต่เมื่อไปถึงเธอก็กลับได้ไปทำงานแทน นอกจากนี้เพราะความเหงาและความว้าเหว เธอจึงติดกัญชา ต่อมาเมื่อเธอตัดสินใจเลิกได้ เธอก็เริ่มชีวิตใหม่ กลับไปทำงาน เธอตัดสินใจเดินทางไปเที่ยวประเทศสเปนตามลำพังในช่วงวันหยุด ระหว่างทางที่เธอกำลังเดินทางท่องเที่ยวอยู่บริเวณชายแดนประเทศสเปน เธอได้ช่วยเหลือชายคนหนึ่งที่ถูกแทงบาดเจ็บ ชายคนนั้นชื่ออมาญาส์เป็นลูกชายของหัวหน้ากองคาราวานของชนเผ่ายิปซี นักรูจีได้เข้าไปพักอยู่กับกองคาราวานของยิปซี เพราะชาวยิปซีมีความเชื่อว่าถ้าใครช่วยชีวิตเขาไว้ เขาจะต้องตอบแทนบุญคุณ เขาจึงได้ขอให้นักรูจีอยู่จนกว่าอมาญาส์จะหายเป็นปกติและตอบแทน นักรูจี นักรูจีตอบตกลงเพราะตนเองก็ไม่มีที่ไปและสนใจชีวิตของชาวยิปซี เมื่ออมาญาส์ฟื้นขึ้น เขาก็พานักรูจีเที่ยว อมาญาส์เริ่มรู้สึกชอบพอนักรูจี แต่ในที่สุดนักรูจีก็เดินทางกลับสวีตซ์เซอร์แลนด์ อมาญาส์ตามหานักรูจีจนเจอ ทั้งสองจึงเดินทางท่องเที่ยวในประเทศสวีตซ์เซอร์แลนด์อยู่พักหนึ่ง อมาญาส์ก็เดินทางกลับไปโดยชวนให้นักรูจีเดินทางไปเยี่ยมบ้านของเขาที่เกาะยิปซีซึ่งอยู่ใกล้กับ เกาะอิปิซ่า ถึงแม้ว่าในคราวนี้ อมาญาส์จะตามนักรูจีมาเพราะความรู้สึกรักชอบพอนักรูจี แต่กลับไม่ยอมคบหากลับนักรูจีฉันท์คนรัก เพราะเขาเชื่อคำทำนายว่าเขาไม่ใช่เนื้อคู่ของนักรูจี หากคบกันฉันท์คนรักแล้ว เขาก็จะต้องแยกจากกับนักรูจีตลอดไป นักรูจียอมเดินทางไปเที่ยวบ้านของเขาตามคำเชิญ นักรูจีได้พบกับญาติพี่น้องของเขาและได้ท่องเที่ยวในเกาะที่สวยงาม แต่ทั้งสองก็ต้องอดกลั้นต่อความรักและคบกันฉันท์เพื่อนตลอดมา จนกระทั่งนักรูจีต้องเดินทางกลับ ทั้งสองตกลงว่าจะไม่มีใครยอมแต่งงานและจะเป็นเพื่อนสนิทกันตลอดไป เมื่อเดินทางกลับมา นักรูจีได้ย้ายไปทำงานอยู่ในหมู่เกาะแคริบเบียนเพราะรู้สึกประทับใจความงามของธรรมชาติบนเกาะ เธอน้อยใจที่อมาญาส์ไม่ยอมติดต่อกันเลย จนกระทั่งวันหนึ่งเธอเห็นอมาญาส์ออกโทรทัศน์ เขากลายเป็น นักร้องชื่อดัง อมาญาส์สารภาพความรักของเขาออกโทรทัศน์ เธอจึงรีบติดต่อกลับไปหาอมาญาส์ เขาเดินทางมาหาเธอและบอกว่าเขาเลิกเชื่อคำทำนาย โดยยอมที่จะลงหลักปักฐานมีอาชีพการงาน และเลิกเดินทางไปกับกองคาราวาน เพื่อจะได้ครองคู่กับนักรูจี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนิชนันท์ พานิชพงศ์ เกิดวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่จังหวัดอุดรธานี สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ ๒) สาขาวิชาภาษาไทย จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๔๖ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย